

Načrt Adrie in Toma je bil igra Bo država...

Tako trdi IS Brežice — Bo šla tovarna v prodajo, delavci pa med trajne presežke? — Zaposleni želijo kupiti objekt — Proizvodni programi

BREŽICE — V preteklem tednu se je dvajseterica izmed 174 delavcev brežiškega obrata Adrie Cravan vozila na delo v Črnomelj, vsi ostali pa so bili doma na čakanju. Nihče izmed njih ali izmed lokalnega vodstva ne ve povedati, kakšna je njihova prihodnost. Delavci jo skupaj z vodstvom obrata, svobodnimi sindikati in občino iščejo v možnosti, da bi sami odkupili tovarno.

V začetku jeseni je obrat v Brežicah prevzelo podjetje Tom z Mirne, Adria pa je odpeljala stroje in izdelke. Del zaposlenih je že začel delati za Tom, a je po nesporazumih z Adrio, občino in delavci projekt padel v vodo. Občina Brežice je predvsem nasprotovala ideji o 30 milijonih tolarjev republiških sredstev, ki naj bi jih dobil Tom za odpiranje »novih delovnih mest«, ki so v resnici samo ukinjena stara delovna mesta.

Kot je na petkovni tiskovni konferenci povedal predsednik brežiškega izvršnega sveta, so delavci dolga leta ustvarjali to, še vedno družbeno premoženje, vendar jim tovarne očitno ne bo uspelo kupiti. Tako vsaj trdi Kolečnik, ki je iz svojih virov izvedel, da bodo brežiški obrat prodali z javnim razpisom. Delavci naj bi po teh informacijah postali trajni presežek in jim ne bodo priznali odpravnin tudi za ceno tožb. Občina

meni, da bi delavci morali dobiti to tovarno brezplačno, poleg nje pa še po zakonu in pogodbi pripadajoče odpravnine, ki bi jih vložili v svoje novo podjetje kot obratni kapital. V skrajnem primeru bo občina podprla tudi zasedbo tovarne.

Delavci so se pripravljali odreči odpravninam in jih dati kot kupnino za tovarno. Skupaj s svobodnim sindikatom iz Posavja in podjetjem Center za razvoj Posavja so doslej pridobili tri ali štiri proizvodne programe, ki bi jih lahko opravljali v stavbi. Vendar so za tako rešitev slabi izgledi. Adria in razvojni sklad sta očitno odpisala brežiški obrat. Dokaz za to naj bi bila napovedana nova cenitev, ki samo še potrjuje, da je Adria dala objekt Tomu pod ceno. »Ne strinjamo se z izjavami Toma in Adrie, da so obrat želeli rešiti. Ker je ves projekt slonel na 30 milijonih tolarjev, ko-

likor naj bi Tom prejel za odpiranje novih delovnih mest, sklepamo, da je bilo vse skupaj samo igra, s katero naj bi se rešili brežiškega obrata,« je dejal Ciril Kolečnik.

B. D.-G.

GROZEČA NAPETOST V RIKU

RIBNICA — Zaradi izredno nepetih razmer, ki v teh dneh vladajo v Riku, je ribniški izvršni svet skupaj z vodstvom Rika v začetku tedna zahteval razgovor z ministrico za delo, družino in socialne zadeve Jožico Puhar in predsednikom vlade Dr. Janezom Drnovškom. Pogovarjali naj bi se o stanju v Riku in vstopu Rika v Koržetov sklad. Da je stanje v Riku izredno resno, pričajo ne le negodovanje in grožnje tistih, ki delajo, ampak tudi ponedeljkov obisk delegacije delavcev, ki so na čakanju, pri generalnem direktorju Riko Holdinga Mirku Jančigaju. Delavci.

Gozdni nered — raj za lubadarja

Gozdarji pričakujemo močan napad podlubnikov — Gozdni nered v zasebnih gozdovih — Strogi ukrepi in trikrat višje kazni — Načrti za posamezna območja

NOVO MESTO — Letos gozdarji pričakujejo hud napad gozdnih škodljivcev podlubnikov, ki povzročajo škodo v večjem obsegu in so najbolj nevarni pri iglavcih. Na hudo invazijo podlubnikov se pripravljajo tako rekoč po vsej Evropi.

Lansko leto so bili zelo ugodni za razvoj podlubnikov: dolgo, vroče in suho poletje; splošna fiziološka oslabeleost dreves, predvsem iglavcev zaradi onesnaženega zraka, kislega dežja in ostalega, kar je povezano s tem; neobičajno močan semenski obrod, kar je smreški oz. njeno naravno obrambno sposobnost še dodatno oslabilo; decembra lani je bil še hud snegolom, ki je v glavnem polomil vrhove dreves, tako da so še dodatno oslabiljena, podlubniki, predvsem lubadar, pa napadajo manj odporna drevesa. K že tako izredno ugodnim razmeram za množični razvoj podlubnikov ogromno prispeva še gozdni nered, oz. neizvajanje določil pravilnika o gozdnem redu, po katerem je treba panje iglavcev obeliniti, večje veje zložiti na kupe, tako da prekrivajo debelejša dele, vrhove in neobeljene sečne ostanke.

»Tega pa v zasebnih gozdovih v glavnem ne izvajajo; morda je v petini zasebnih gozdov gozdni red tak, kot bi moral biti,« pravi inž. Jože Kruljac,

medobčinski gozdarski inšpektor. Včasih je bil od biološke amortizacije denarji za izvajanje gozdnega reda, vendar sedaj tega sklada ni več. »Gozdarji medeljujejo lastnike, naj v svojih gozdovih opravijo nujna gojitvena dela, za katera dobijo od države še plačano, pa je le približno 20 odst. takih, ki jih tudi opravijo. Tak je v našem okolju odnos lastnikov do gozda!« pravi ogorčeno Kruljac.

Vlada je pred kratkim sprejela uredbo o zatiranju podlubnikov, ki med drugimi ukrepi predvideva tudi prepoved sečnje iglavcev v ogroženih območjih. Število odkritih žarišč podlubnikov je tudi na območju GG Novo mesto močno povečano. Gozdarska služba je ugotavljala število žarišč v katastrskih občinah in na podlagi teh ugotovitev so določili ogrožene in potencialno ogrožene gozdove. Vlada uredba predvideva tudi odgovornost za gozdni red; jasno pa je, da je za red v svojem gozdu odgovoren lastnik. Žalostno je, da se prav v zasebnih gozdovih kopiči neobe-

ljena hlodovina (največkrat na črno posekanih) iglavcev. Več reda si obetajo tudi zato, ker bodo v kratkem kazni za prekrške, s tem tudi za prekrške v gozdu in v zvezi z njim, povečane za trikrat. Inšpekcija pa sedaj namenja največ pozornosti prav ukrepom za zatiranje podlubnikov in bo strogo ukrepala.

Seveda so gozdarji sprejeli še vrsto drugih ukrepov za zatiranje tega nevarnega gozdnega škodljivca. Tako je moral vsak revirni gozdar izdelati načrt za

●TISKANA STROKOVNA NAVODILA - Da bi preprečili najhujše, to je propad slovenskih smrekovih gozdov, se je letos po mnenju strokovnjakov potrebno sistematično lotiti boja proti podlubnikom oz. lubadarjem, ki jih je več deset različnih vrst. Kako strokovno poteka obvladovanje lubadarjev, si lastniki gozdov lahko natančneje preberejo v posebnih prilogah, ki sta ju natisnila tednika Kmečki glas in Slovenske brazde. Tam je objavljena tudi vladna uredba, ki po katastrskih občinah določa ogrožena območja, na katerih je zatiranje lubadarjev obvezno, opustitev zatiralnih ukrepov pa celo kaznivo. Zagrožene so kazni najmanj 50.000 tolarjev za gozdnogospodarsko organizacijo in najmanj 5.000 tolarjev za zasebnega lastnika oz. upravljalca gozda.

svoje območje, koliko bo lovnihih oz. kontrolnih dreves in koliko lovnihih pastii. Še enkrat pa strokovnjaki opozarjajo, da je gozdni nered eden glavnih dejavnikov za razvoj podlubnikov in da je treba najprej in v prvi vrsti narediti red na tem področju.

A. BARTEJ

Dacarji čakajo na napovedi

V novomeški upravi za družbene prihodke upajo, da ljudje z oddajo ne bodo čakali do zadnjega

NOVO MESTO — Leto je naokrog in na občinski upravi za družbene prihodke bo spet treba oddati napoved za odmero dohodnine za preteklo leto, torej za leto 1992. Skrajni rok je 31. marec. Tisti, ki morajo od dacarjev še dobiti odločbe — v glavnem gre za davek iz dejavnosti oz. obrtnike — pa bodo morali napovedi oddati 15 dni po tistem, ko bodo dobili odločbe. Vsebinska sprememba v primerjavi z lani je le ta, da za denar, porabljen za nakup šolskih potrebščin, zavezanec za plačilo dohodnine lahko uveljavlja olajšavo.

Zavezanec za napoved za odmero dohodnine so isti kot lani. Še vedno se namreč le pogovarjajo o spremembah zakona, po katerih naj bi ljudi z najnižjimi prejemki do določene meje izvzeli iz kroga davkoplačevalcev, kar bi za novomeško občino pomenilo zmanjšanje števila zavezancev vsaj za tretjino. V novomeški občini gre sedaj za okrog 40 tisoč zavezancev. Lani so prejeli 39.355 napovedi, kar pomeni, da je vsi niso oddali, vendar pa se s tem niso posebej ubadali. Letos bo verjetno drugače, čeprav bodo spet močno zaposleni s tem delom.

V občinski upravi za družbene prihodke upajo, da ljudje ne bodo čakali z oddajo napovedi do zadnjega kot lani, ko so v zadnjih štirih dneh dobili kar polovico vseh napovedi oz. po pet tisoč dnevno. Za čakanje ni nobenega razloga, saj dohodnine ne bodo zaradi tega odmerili nič kasneje. S čimprejšnjo od-

(Nadaljevanje s 1. strani)

bo zanjeto letos zagotovljenega več denarja, tako da se gradnja ne bo ustavila. Jasno pa je povedal, da dokončanja gradnje ne pričakuje tako kmalu, ampak čez nekaj let. Zamisel, da bi se o odkupu stare poročnišnice za potrebe Študijske knjižnice, Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine ipd. dogovorili kar zdravstveno in kulturno ministrstvo v Ljubljani, je odklonil. Ideja po njegovem sicer ni napačna, v teh prostorih pa vidi tudi morebitno rešitev za obupne delovne razmere Zavoda za socialno medicino in higieno, vendar se bodo morali Novomeščani sami pogoditi o prodaji s kulturnim ministrom. Dr. Voljč pa bo, kot rečeno, skušal letos zagotoviti za gradnjo čim več »čistega« naloženega denarja. Dr. Jože Lokar je ob vsem tem opozoril, naj se v Novem mestu pogovarjajo tudi o tem, kako še dvigniti strokovno raven, da ne bi sedaj, ko bolniki lahko izbirajo, kje se bodo zdravili, ostali brez njih. Franc Košir pa je poudaril, da nov sistem zdravstva letos prvič omogoča, da bodo občine obravnavane različno, kar naj bi omogočilo, da se bo zdravstveni standard na primer metliškega in ljubljanskega zavarovanca počasi v nekaj letih približal.

Noben od dolenskih zdravstvenih domov lani ni posloval z izgubo, kar je bila vesela novica na pogovoru direktorjev v novomeškem zdravstvenem domu. Seveda pa jih tarejo mnoge skrbi in tegobe, ki jih je povzročilo uvajanje sprememb. Dr. Voljč je obljubil, da bo letos nekaj več denarja na voljo za opremo, z nakupom urgentnega reševalnega vozila pa naj bi počakali, da bo strokovni svet povedal svoje mnenje o tem. S privatizacijo naj ne bi delali težav. Posebno za stomatologijo za odrasle naj bi bila to najboljša rešitev.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

BORCI SE PRIPRAVLJAJO NA PROSLAVE

KOČEVJE — Člani občinskega odbora ZB NOV so na seji minuli petek izrazili željo, da bi tudi v bodoče aktivno sodelovali v družbenem dogajanju v občini. Ne pristajajo na poizkuse posameznikov, da bi člani te organizacije izrinili na rob dogajanja. Na seji so sklenili, da se bodo udeležili prireditve ob 50. obletnici bitke v Jelenovem Žlebu, ki bo v Ribnici 27. marca. Mnogo so govorili o letošnjih praznovanjih in o udeležbi na proslavi 50. obletnice osvoboditve slovenskih internirancev iz taborišča na Rabu, ki bo predvidoma 11. septembra v tem kraju. Pričujejo, da se bo obležitev udeležilo večje število prebivalcev iz okolice Osilnice in Drage, ki so bili poleti leta 1942 množično odpeljani na Rab. Načrtujejo, da bodo svečano obležili 50. obletnico ustanovitve IX. SNOUB - Kočevske in 50. obletnico Zbora odposlancev slovenskega naroda, ki je bil od 1. do 3. oktobra 1943.

V. D.

PROGRAMER IZHAJA ŽE ENO LETO

NOVO MESTO - Izšla je 12. številka Programerja, revije za računalniške znanke, ki jo izdajajo v Novem mestu. Revija je torej uspešno zaključila prvo leto izhajanja. Na 40 straneh prinaša kot običajno mnogo strokovnih prispevkov.

dajo napovedi — letos je nova, v modri barvi — pa se ljudje lahko izognejo gneči in dolgemu čakanju pred davčnimi okenci v zadnjih marčevskih dneh. K oddaji napovedi za odmero dohodnine po pošti letos ne spodbujajo, saj so lanske izkušnje slabe. Mnoge so bile namreč pomanjkljive.

V občinski upravi za družbene prihodke so zaradi oddajanja napovedi za odmero dohodnine v marcu ukinili običajne uradne ure in so uradni kar vsi delovni dnevi. Po 22. marcu bodo delali tudi dlje, do 17. ure, delovna pa bo tudi sobota, 27. marca. Napovedi bodo sprejemali kar na 17 sprejemnih mestih. Če

● Na osnovi lanskih napovedi je bilo zavezancem v novomeški občini vrnjenih dobrih 49 milijonov tolarjev, odmerjenih pa je bilo za skoraj 69 milijonov doplačil dohodnine. Obravnavali so 77 pritožb na odločbo. V večini primerov je šlo za to, da so zavezanci pozabili vpisati olajšave. Letos naj bi bilo bolje.

bi kakšna krajevna skupnost želela, da bi prišli dacarji napovedi pobirati k njim, mora pohiteti, saj bo možnost za to le to in naslednjo soboto. Direktorica uprave Marjeta Primic zagotavlja, da lahko tisti, ki jim v zvezi z napovedjo še karkoli ni jasno, pokličejo na upravo, kjer bodo dobili potrebna pojasnila.

Z. L.-D.

naša anketa

Branja več, denarja manj

Časi so se zares spremenili. Ob nekaj standardnih časopisih, ki si lahko v glavnem vsi bolj ali manj mirne vesti jemljejo svoj del zaslug za »mehko« spremembo sistema pri nas iz enopartijskega v večstrankarskega, se je v na novo porojenem tržnem gospodarstvu že pojavila (in izginila in spet na novo nastala) še cela vrsta drugih časopisov in revij, političnih, podjetniških, strokovnih, zabavnih, športnih in drugih. V državi s komaj dva milijona državljan, od katerih bi jih precejšen del raje bral novice (če že) v nekem drugem, svojem materinem jeziku, izhaja kar šest dnevnikov, pet regijskih časopisov, precejšnje število bolj ali manj stalnih občinskih glasil ter cela vrsta raznih specializiranih časopisov in revij. To načeloma ni nič slabega, saj je znano, da zdrava konkurenca na nobenem področju ne more škoditi, in ni razloga, da bi bilo medijsko področje kaj drugačno. Ker pa je jasno, da gre za (jezikovno) premajhen trg, ki je za povrh dokaj siromašen, bralna kultura pa se poslabšuje podobno kot v vsem svetu na račun avdiovizualne (radio in televizija), bodo pač preživeli le uspešni. Žalostno pri tem je, da je uspešnost preveč le sinonim za dobro prodajnost, ta pa ne gre vedno vštrec s kakovostjo, resničnostjo in resnicoljubnostjo, ampak bolj s tako imenovano senzacionalnostjo. Urednik časopisa z najbolj rastočo naklado — tako vsaj sam trdi — se celo pohvali, da njegov list ne objavlja stvari, v katerih je več kot pol resnice.

BORIS KLEMENČIČ, avtoklepar v Avtohiši GIP Pionir Novo mesto: »Čeprav za prebiranje ni veliko časa, imamo doma naročenih kar pet časopisov, žena pa občasno kupuje še nekatere revije. Res pa je, da bi se zaradi krize v svoji denarnici najprej odpovedal prav časopisom, kar so mnogi že storili. Časopisu bi sledila tudi RTV naročnina. Seveda pa bi brez časopisov človek težko shajal, ostal bi osiromašen, prazen. Upam, da bodo sledili takšni časi, ko ne bo potrebno razmišljanje o takem odpovedovanju.«



ANTON RADOŠ, upokojenec iz Metlike: »Pri naši hiši ima vsak svoj časopis. Med njimi je vsaj en dnevnik, nekaj tednikov in revij, vnuki pa imajo šolske časopise. Mislim, da še pri nobeni hiši ne gre tako slabop, da si ne bi mogli privoščiti vsaj enega časopisa. Jaz sem raje in lažje brez gostilne kot brez časnika. V Dolenjskem listu rad preberem predvsem koticke za vinogradnike, vesel pa bi bil tudi takšne rubrike za sadjarje.«



DARINKA BIRKELBACH, kuharica v črnomalskem Domu starejših občanov: »Sedaj imamo naročeno le Obrambo, včasih pa smo imeli tudi Kmečki glas in Dolenjski list. Seveda časopise kupujemo v kiosku. Odločimo se za tistega, za katerega slišimo, da so v njem zanimivi prispevki. Ko je časopis že pri hiši, preberem vse od prve do zadnje strani. Najbolj pa me zanimajo zgodbe o življenju ljudi, zlasti takšne s socialno vsebino.«



BRANKA DUJMOVIČ iz Brežic: »Preberem kar precej časopisov in tudi knjig, saj imam v prodajalni dovolj časa tudi za to. Čeprav so dragi, se jim ne mislim odreči. Za sprostitev berem Lady. Sem redna bralka Arene, ki jo poznam že od malih nog, in sem ji ostala zvesta, čeprav je precej draga. Druge časopise kupujem občasno, da vidim, kaj je novega doma in po svetu. Včasih se odločim za Dolenjca, drugič za Delo ali Večernji list.«



MARJAN UHAN, kmetijski tehnik iz Rodin pri Trebnjem: »Doma smo naročeni na Kmečki glas, Brazde, Sodobno kmetijstvo in Družino. Nekdaj smo imeli tudi Dolenjski list, ko pa sem se vpisal na srednjo kmetijsko šolo, smo ga zamenjali s Kmečkim glasom, v katerem je več strokovnih kmetijskih člankov. Sicer pa Dolenjca še vedno rad pogledam, posebno prispevke z našega konca. Na žalost ugotavljam, da imam za branje časopisov vse manj časa.«



MAJDA GRICAR, upokojenka iz Hudega Brezja pri Studencu: »Največ berem Nedeljica in 7D. Ponavadi najprej preberem pisma bralcev, potem pa še drugo. Berem ga ves teden. Pogrešam pa več raznih nasvetov za vsakdanjo rabo. Včasih smo brali več časopisov kot sedaj, ko je to že kar velik izdatke za družinski proračun. Časopis pa mi veliko pomeni in branju se povsem ne bi odpovedala. Veliko je novih. Naj bodo, samo da niso slabi!«



ALOJZ BOŽIČ, kmet iz Selc pri Leskovcu: »Berem Dolenjski list. V njem so navesti in podobno in najde kaj zase tudi kmečki bralec. Časopisi so danes že kar dragi, ampak nekaj branja mora biti pri hiši, da zvemo, kaj je novega, kaj je zanimivega, kakšni so problemi. Prav je, da časopisi pišejo o njih. Vsega pa ni mogoče prebrati, saj ni časa. Pozimi ga je več in tudi več beremo, poleti pa je bolj delo zunaj.«



META PRELESNIK, profesorica na kočevski gimnaziji: »Berem zelo veliko. Veseli me, da imamo levo in desno usmerjene časopise. Zaradi politične usmeritve redno berem Slovenca, za večji pregled nad dogajanjem pa občasno tudi Delo in Republiko. Zaradi enostranske satirične strani smo odpovedali Nedeljski dnevnik. Prebiram tudi lokalni časopis Nove novice, Družino in Ognjišče, Proteus, Življenje in tehniko in občasno Jano.«



BARBARA LOVŠIN, trgovka v ribniški Izbiri: »Časopisov ne berem veliko. Veliko raje prebiram knjige. Od časopisov včasih preberem Slovenca, na katerega smo naročeni, včasih pa kupim tudi Nedeljski dnevnik. Redno kupujem revijo Lady, saj rada preberem predvsem kaj razvedrilnega. Za seznanjenost s političnim dogajanjem mi zadošča televizija. Osrednji TV dnevnik gledam redno.«



Preveč upokoјencev (Pre)hudo breme?

LJUBLJANA - Dan za dnem beremo in poslušamo, da je v Sloveniji preveč upokoјencev in da je sedanja raven pokojninskega varstva za našo novo, mlado, gospodarsko šibko državo preveliko breme. Odgovorni, ki v slovenski državi skrbijo za finance, so že jasno povedali, da bi bilo treba izdatke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zmanjšati, sicer se bo gospodarstvo zlomilo.

Razumljivo, da so pobude za spremembo v predpisih, ki urejajo usklajevanje pokojnin (za znižanje njihove povprečne ravni) med upokoјenci povzročile veliko jeze pa tudi skrbi. Na katere podatke se sklicujejo avtorji omenjenih pobud?

Leta 1991 je bilo zavarovancev - torej tistih, ki plačujejo prispevke za pokojninsko zavarovanje - 816.849 ali 7,7 odst. manj kot v letu 1990. Upokoјencev oz. oseb, ki prejemajo pokojnino, pa je bilo 393.200 ali 10,4 odst. več kot v preteklem letu. Ali: še leta 1984 je bilo razmerje med aktivnimi zavarovanci in upokoјenci 100:33,1, kar pomeni, da so 3 zavarovanci morali "vzdrževati" 1 upokoјenca. V letu 1991 pa je veljalo, da - statistično gledano - za eno pokojnino prispevata manj kot dva aktivna zavarovanca. Vse to govori, da se slovenska družba stara. Po eni stra-

ni se zaradi boljšega zdravstvenega varstva in večjega splošnega blagostanja podaljšuje življenjska doba ljudi, po drugi strani se rojeva manj otrok.

Pri nas se zdaj upokoјujejo generacije, ki so se zaposlovale po vojni. Z drugimi besedami: ljudje, ki so bili človeški vir nagle slovenske industrializacije, so zdaj na pragu upokoјitve. In kakor se je tedaj naglo večalo število zaposlenih, se zdaj naglo povečuje število upokoјenih.

Druga plat o "preveč upokoјencih" je zgodba o premalo zaposlenih, za kar pa nedvomno niso krivi upokoјenci. K velike-mu deležu upokoјencev nekaj, čeprav manj, kot se na splošno misli, prispevajo tudi ugodnejši pogoji, ki omogočajo zgodnje odhajanje v pokoj. Zaradi vse obsežnejšega seznama del, pri opravljanju katerih se priznava beneficirani delovni staž, zaradi možnosti nakupa let in možnosti predčasne upokoјitve so vrste upokoјencev daljše, kot bi bile sicer.

Vsekakor so pokojnine (pre)nizke v primerjavi s nenehnim naraščanjem življenjskih stroškov. Zato bi socialno varnost upokoјencev morali meriti na podlagi večinskega števila upokoјencev - gre za 70 odstotkov upokoјenih - ki prejemajo pokojnino nižjo od 35.000 tolarjev. Vsi statistični podatki, s katerimi država dokazuje upravičenost znižanja povprečne ravni pokojnin, so izračunani ob upoštevanju višine starostnih pokojnin ob polni pokojninski dobi. Toda upokoјencev s polno pokojninsko dobo je samo 20 odstotkov.

Sicer ne gre za vprašanje, kako prihraniti čimveč denarja pri pokojninah, temveč za to, kako doseči, da bo aktivno prebivalstvo toliko delovno uspešno, da bo lahko dostojno preživljalo svoje upokoјence. Države ne ogrožajo upokoјenci, ogroža jo dejstvo, da ne zna ustvariti dovolj za znosno življenje zaposlenih in upokoјenih državljanov.

V. BLATNIK

Prodanih je sto vojaških stanovanj

Nove lastnike čakajo večja vlaganja

segi kmetov na zemljišča nekdanjih vaških skupnosti v Šentjernej. Prvi tak posej je bil leto dni pred izidom zakona o denacionalizaciji, drugi pa po izidu zakona. Vprašanja vračanja teh zem-

gre za 55 na sadovnjakov in 42 ha hmeljišč — in strnjeni kompleks nuj, pa uveljavljajo odlog za izročitev v 5. letih. Tudi taka zemljišča sicer postanejo last prvotnih lastnikov, vendar jih zadruga lahko še 5 oz. 10 let obdeluje, a mora lastnikom plačevati najemnino. Upravni odbor zadrge se je odločil, da bo po počakali do izteka zakonskega roka; če bo vrnjenih zemljišč toliko, da z ostankom zadruga ne bo mogla organizirati ekonomske pridelave, bojo za lastno obdelavo prenehali. To pa nikakor ne velja za trajne nasade, ki jih nameravajo še povečati.

ljišč rešuje na drugi stopnji ministrstvo
za kmetijstvo, motnje posesti pa sodišče
A. BARTELI

Novomeški sklad stavbnih zemljišč z javnim razpisom prodaja 16 lokacij v obrtni coni Cikava

čin naj bi tudi obdržali vsa možna drevesa, kar bo prispevalo k lepšemu videzu in k blazitvi hrupa, ki bi utegnili spremljati obratovanje obrtne cone.

Zgornji del obrtne cone Cikava, ki bo v celoti urejena na slabih 11 hektarih, obsega skupaj 33 lokacij. Od tega je 14 predvidenih za dvonamenske stanovanjsko-poslovne objekte, druge pa za obrt. Rezerviran je tudi prostor za razširitev agroživljenskega kompleksa KZ Krka. Kot rečeno, je doslej urejenih, ko-

Priprava obrtnih lokacij na območju, opredeljen za to z urbanističnim načrtom, je za Novo mesto dokaj pomembna. Takih lokacij je namreč vedno manjkalo, zaradi česar so se potem v prostoru pojavljale razne zasilne in tudi izsiljene rešitve. Sedaj je lokacij za razvoj obrti in podjetništva v za to določenem območju dovolj, prav tako pa tudi za selitev motečih in spornih dejavnosti iz mesta. Lani je sklad stavbnih zemljišč v urejanje prve faze Cikave vložil dobrih 93 milijonov tolarjev. Del investicije so plačali iz programa občinskih obveznic. Gozda še niso posekali, ampak bodo to počeli sproti v skladu s prodajo posamezne lokacije. Na ta na-

● Kvadratni meter lokacije v obrtni coni Cikava stane od 60 do 80 mark. Glede na to, kaj vse je s tem plačano, in v primerjavi z drugimi slovenskimi občinami je cena dokaj ugodna. Ker pa ni macci kašelj odsteti sto tisoč mark in več samo za zemljišče, četudi komunalno opremljeno, so se v občinskem skladu stavbnih zemljišč odločili ponuditi možnost enoletnega obročnega odplačila, pri čemer dolga mesečno revalorizirajo le z indeksom rasti cen na drobno. Prek republiškega sklada za razvoj malega gospodarstva je omogočeno tudi dolgoročno kreditiranje oz. subvencioniranje obrestne mere za bančni posojila tako za nakup lokacije kot za izgradnjo objekta in nabavo opreme.

munalno opremljenih (z vodo, kanalizacijo, elektriko, telefonom, plinom) in naprodaj 18 obrtnih lokacij. Njihova povprečna velikost je 1.700 kvadratnih metrov, izbira pa je dokaj pestra. Najmanjša lokacija meri 931, največja pa kar 3.481 kvadratnih metrov. Na njih bo možno postaviti od 300 do 1.300 kvadratnih metrov velike objekte. Omejitve glede dejavnosti praktično ni, primernost dejavnosti za izbrano lokacijo pa bo preučila za to pristojna služba v občinskem sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora.

Z. I.-D.

V obnovljeno šolo v Orehovici radi hodijo

OREHOVICA — »Prvi šolski dan je bil zelo vesel, ker smo dobili novo učiteljico in novo šolo.« Tako je za šolsko glasilo napisala Urška iz 3. razreda šole v Orehovici. Lani so namreč skoraj 100 let staro šolsko poslopje v Orehovici pri Šentjerneju povsem obnovili in prenovili. Ostali so tako rekoč le stari zidovi, tako da je šola nazven ohranila svojo značilno podobo.

Šentjerneju ne v Novem mestu pa tudi v Ljubljani nimajo boljših, »so povedale učiteljice. Na orehovski šoli učijo: Vera Pavlič, ki na tej šoli poučuje že 25 let in v Orehovici tudi živi; Vlasta Bizjak učijo v Orehovici dobrih 15 let, je domačinka, ki je tudi sama kot otrok hodila v to šolo; isto velja za Ivico Paderšič iz bližnjih Zapuž, iz Novega mesta pa se vozi Maju Jurečič.

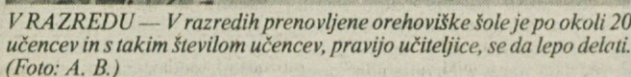
Orehoviška šola je podružnica šentjernejske osemletke, edina, ki se je sploh še ohranila. In šoli v tem prijetnem kraju pod mogočnim hrbitom Gorjancev se ni bati za obstoj, saj se število učencev počasi celo povečuje. Na tej šoli, katere okoliš zajema 13 vasi, je bilo pred leti samo še 53 otrok, sedaj pa 4 razrede obiskuje 78 učencev, v peti učilnici pa je celotnega mala šola. Obnova šole, ki je potekala lani in jo je financirala novomeška občina, je skupaj z novo opremo veljala 45 milijonov tolarjev. Pri ureditvi okolice šole, vključno z dvoriščem in športnim dvoriščem, pa se je izkazala krajevna skupnost in tako je danes orehoviška šola znotraj in zunaj urejena in prijetna. V njej so zadovoljni učenci in učiteljice, ki pravijo, da ne bi nič hotele učiti kje drugje, saj je po njihovem mnenju (in ne saamo njihovem) orehoviška šola ena najbolj prijetnih šol v novomeški občini. »Tudi razmere in pogoji za pouk na naši prenovljeni šoli so zelo dobri, mislimo, da ne v

»Razlika med prejšnjo in sedanjo prenovljeno šolo je tako velika, da se ne da opisati,« pravijo učiteljice. »Prej je bilo grozno: vlaga, mrz, gniloba, smrad, tema, prepih. Po zimi je bilo ob ponedeljkih, ker v soboto in nedeljo ni bilo kurjeno, v razredih le malo nad ničlo. Res smo si prej vsi želeli, da bi šolo kar ukini-
lj in nas z učenci vred preselili v Šentjernej.« Taka je bila tudi želja in celo zahteva številnih staršev učencev. Sedaj pa ni več nikogar, ki bi hotel, da bi njegov otrok hodil v šolo v Šentjernej. Skratka: v orehoviško šolo radi hodijo učenci, učiteljice in starši, slednji v velikem številu na roditeljske sestanke, ti in ostali krajanj pa še bolj množično na razne proslave in druge prireditve, ki jih prireajo v šoli.

»Orehoviška šola bo za ta šolski okoliš zadoščala še za lep čas, saj bi bilo v njej prostora tudi za 100 učencev v štirih razredih,« pravi ravnatelj šentjernejske šole Pavle Turk.

A. BARTEL

A. BARTELJ



Bogatijo le prekupčevalci — Sledi likvidacija

NOVO MESTO — Lansko poslovnje leto je Kmetijska zadruga Krka (že brez nekdanje enote Žužemberk, ki se je izdvojila in postala samostojna zadruga) zaključila pozitivno in nobena zadržna dejavnost ni poslovala z izgubo. Res pa je obseg poslov v vseh združničnih dejavnostih razen pri predelavi mesa zmanjšal, vendar nikjer več kot za desetino. Zanimivo pa je, da odkup mleka, pitane živine, pšenice in krompirja v primerjavi z letom poprej ni manjši. Glede na to, da je bila ravno pri odkupu lani velika konkurenca (zasebni odkupovalci), v zadrugi ugotavljajo, da so se očitno dobro prilagodili novim tržnim razmeram.

V kmetijski pridelavi pa so se razmere lani močno poslabšale. Odkupna cena mleka je že 10 mesecev enaka, stroški v kmetijstvu pa so se v tem času močno povečali. Odkupne cene mleka in govedi za kmetu pokrijejo komaj 60 odst. stroškov. Država dovoljuje uvoz hrane po dumpinskih cenah in jasno je, da v takih razmerah kmetijstvo ne more uspešno poslovati. Kmetje in kmetijski strokovnjaki opozarjajo, da sta brezbržnost vlade in njena razdiralna agrarna politika zelo škodljivi in da bo posledice čutila vsa Slovenija. Pri urejanju gospodarskih razmer bi morala biti bremena porazdeljena enakomerno, kajti kmetijstvo samo tega gotovo ne zmore. Kmetje že na glas govorijo, da gre očitno za poskus likvidacije kmetijstva. Ljudje, ki že dolgo delajo v kmetijstvu, vedo povedati, da pod trdo vladavino Partije pokrije v kmetijstvu ni nikoli padlo pod 70 odst., sedaj pa znaša komaj 60 odst. Vsi, ki te stvari poznajo od blizu, opozarjajo na neusklajena cenovna razmerja in na to, da pri nekontroliranem uvozu po dumpinskih cenah bogatijo prekupčevalci, potrošnik plačuje poceni uvoženo hrano po istih cenah kot domačo, panoga pa je prizadeta.

A. BARTELJ

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto vabi na enodnevni izlet na Ratitovec, ki bo v soboto, 13. marca. Odhod avtobusa z novomeške avtobusne postaje ob 6.30, izlet pa stane 750 tolarjev. Potrebna je zimska oprema. Prijave na tel. 21-446.

GABRJE - Tukajšnja kino sekcija, ki deluje pri kulturnem društvu Azalea Gabrje, bo pripravila nočni kino, ki bo 13. marca ob 21. uri v dvorani v Gabrju. Na sporedu bo ameriški erotični film *Modri angel*. To je letošnji prvi nočni kino v Gabrju, vendar ne bo edini.

V javni razpravi je osnutek odloka o ulicah — Od 128 uličnih imen naj bi jih več kot pol na novo imenovali, preimenovali, priključili ali prestavili

NOVO MESTO — Od sprejema osnutka odloka o ulicah v Novem mestu, ki so ga sprejeli na zasedanju vseh zborov novomeške občinske skupščine 18. februarja, teče o njem javna razprava, ki bo trajala do začetka aprila. Že pred sprejemom osnutka, v zaključni fazi njegovega nastajanja, je predlagateljica, novomeška Geodetska uprava oz. projektna skupina, organizirala tri javne obravnave za odprti krog zainteresiranih. Sedaj pa tečejo javne obravnave o tem osnutku za vseh 14 novomeških krajevnih skupnosti. Na teh obravnavah naj bi krajinam dali svoje pripombe in predloge, pripombe oz. predloge pa je moč Geodetski upravi posredovati tudi pisмено.

Prav je, da v našem časopisu, ki je objavil daljši zapis o zgodovinskih novomeških uličnih imen, opozorimo še na pomembnejše stvari, ki jih prinaša osnutek tega za Novo mesto gotovo pomembnega odloka.

Novomeška občina šteje dobrih 58.000 prebivalcev, od tega jih v Novem mestu živi več kot 22.000. V novomeški občini je 327 naselij, v katerih je 237 ulic, od tega v občinskem središču 128, se pravi dobra polovica. V mestu je 4.000 hišnih števil, od 17.480 vseh v občini. V občini je 32 krajevnih skupnosti, od tega kar 14 v Novem mestu.

S tem odlokom naj bi v Novem mestu poimenovali ulice in trge, soseske, vpadnice, povezovalne ceste, mostove in parke. Od 128 uličnih imen naj bi jih po osnutku več kot pol (71) na novo imenovali, preimenovali, priključili ali prestavili. Od teh 71 sprememb ponuja osnutek največ novih uličnih imen – 47, spremenili, prestavili ali ukinili pa naj bi 24 imen. Predlagatelj odloka je prepričan, da bo novi ulični sistem v

la od križišča s severno novomeško obvoznico proti Mirni Peči; Straška cesta pa od načrtovanega križišča pri Muhaberju skozi Bršljin do meje mesta v smeri proti Prečni; zadnja vpadnica naj bi se imenovala Topliška cesta (sedanja Roška cesta) in naj bi tekla od Smihelskega mosta do meje mesta v smeri proti Dol. Toplicam.

Povezovalne ceste povezujejo posamezne mestne predele in tečejo med dvema pomembnima križiščema. Take naj bi bile v Novem mestu štiri: Kandjska (od križišča v Žabji vasi do Šmihelskega mosta, sedaj sta to dve cesti, Za-

• Mostovi sicer nimajo uradnih imen, dobijo pa naj imе po soseskah, v katere vodijo. Tako naj bi Novo mesto imelo: Železniški, Smihelski, Kandjiški, Ragovski in Ločenski most. Parki pa so: Ragov log, Portoval in Marof. Soseske v Novem mestu naj bi se imenovalе: Center, Mestne njive, Ločna—Mačkovec, Bučna vas, Bršljin, Drska—Brod, Smihel, Gotna vas, Žabja vas, Kandija in Cikava.

grebska in Partizanska), Breckerfeldova cesta (od križišča v Žabji vasi do Ločenskega mosta), Seidlova cesta (od Šmihelskega mosta in Ljubljanske ceste do Ločenskega mosta, sedaj Cesta herojev) ter Rudolfova cesta (med Ločenskim mostom in Bučno vasio).

A. B.

Ena gospa je rekla, da so novomeške banke kot del slovenskih verjetno res potrebne sanacije, saj bi kakšno od njih namesto davkoplačevalcev skoraj lahko saniral kar direktor iz gospodinj-skih prihrankov.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 13. marca, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** Dolenjka, Market, Kristanova od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: Trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 19. ure: Trgovina Gros, Ragsavska 17
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- **Šentjerne:** Mercator-Standard, Samopostrežba
- **Dolenjske Toplice:** Mercator-KZ Kika, Prodajal-
na Vrelec
- **Žužembek:** Dolenjka, Market
- **Straža:** Mercator-KZ Kika, Samopostrežba
- **Novo mesto:** v nedeljo od 8. do 11. ure: M-
Standard, Pri vodnjaku, Glavni trg 3
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: Trgovina Cekar v BTC, Javna
skladišča v Bučni vasi
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 11. ure: Trgovina Gros, Ragsavska 17
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju,
Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče

● "Vse se vrti," je rekel Dolenjec, ko je stopil iz zidanice. (Jurič)

● Slovenija je država v puberteti, Hrvaška to ni. (Domljan)

NASVETI - V kmetijski svetovni službi je pritožujoče, da ljudje iščejo kmetijske nasvete, ki naj bi jih sicer dala ta služba, kar v kmetijski zadrugi, ko so tam že po opravih. Menda se jim zdi pretežno stopiti še do "bele hiše", kjer bivajo svetovalci. Morda pa vzrok tiči neke drugje. Pred leti so bili namreč ljudje navajeni v "belo hišo", kjer so kraljevale družbeno-politične organizacije, hoditi po drugačne nasvete.

PRAZNIK - Če je verjeti optimistom, bo metliška občina končno dobila svoj praznik, ki ga je izgubila pred dvema letoma. Obstaja pa bojazen, da ne bodo imeli komu podeliti plaketa občine, ki so bile ob praznovanju v navadi leta in leta. Na razpis menda še ni prišel noben predlog za nagradenje. Očitno so v metliški občini dobili priznanja že vsi, ki so si jih zaslužili. Zato imajo Črnomaljši sedaj enkratno priložnost, da dajo zgled svojim sosedom. Po črnomaljskem zgledu bi lahko tudi Metličani ob svojem prazniku začeli podeljevati graje.

BAR - Izvršni svet se nikakor ni mogel odločiti, ali bi podaljšal obratovalni čas nekemu črnomaljskemu kavabaru ali ne. Po novem naj bi bil ob koncu tedna odprt kar do 2. ure jutraj. Pa je eden od članov IS predlagal, naj v baru uvedejo vsaj kakšne dodatne usluge, na primer masažo. Na začudenje ostalih članov je imel takoj pri roki obrazložitev: "Običajno ljudje ob dveh jutraj vendar ne pijejo kave!"

Sprehod po Metliki

VOLUHAR EXPRES JE NASLOV oddaje, ki jo spravlja skupaj v Studiu D Matjaž Rus in Janez Vrančar-Luigi. Gre za hudomušno prispevke, ki švrkajo nerodnosti v trebanjski, novomeški, črnomaljski in metliški občini. Oddajo - na sporedu je v soboto popoldne - poslušajo tako občinski veljaki kot tudi "navadni" krajan. Prvi predvsem zato, da imajo razlog za jezo, drugi pa, da se od srca narežijo. Tako je volk sit, pa tudi koza ostane cela.

PRAVKAR NATISNENA KNJIGA Milene Stojkovič Osemnajst nageljnove vzbujajo v Metliki in njeni okolici veliko pozornost. Pa ne samo zato, ker je pisateljica Romka, ljudje listajo knjžico v upanju, da bodo našli v njej tudi svoje ime. Ob tem marsikoga stiska pri srcu, kajti časi, ko grobo naženemo izpred vrat vsakogar, ki prosi za pomoč, se zdalec niso daljna preteklost. Osemnajst nageljnove je moč za tisoč tolarjev kupiti v metliških trgovinah, tudi v Gali.

NEMALO JE TAKŠNIH, ki so že pričeli odštevati dneve do letošnje Vinske vigred. Ta največja dolenjsko-belokranjska vinarsko-turistična prireditve bo od 21. do 23. maja. MARJAN PLUT-TERAŠIMA, v Osaki na Japonskem živeča Metličanka, je za nekaj dni obiskala rojstni kraj. Bivanje v Sloveniji je izkoristila za sklepanje poslov, a tudi za zanimivo oddajo po Studiu D. Iz daljne dežele vzhajajočega sonca je prinesla tudi nagrade za poslušalce, ki so sodelovali v kvizu o njeni novi domovini. Gospa Marjana živi v Osaki že devetnajst let, po telefonu pa je že nekajkrat narasla kopico zanimivosti vsem tistim, ki poslušajo torkove nočne programe dolenjsko-belokranjskega kričaka.

Trebanjske iveri

TV TRDINOV VRH - Ko so se prejšnji teden poslanci vseh treh zborov trebanjske občinske skupščine pogovarjali o tem, ali podprejo nastanek TV Trdinov vrh, regionalne televizije, ki bo pokrivala z dogodki Posavje, Dolenjske in Belokranje, se je eden izmed poslancev ustrašil in zbrane vprašal: "Že prav, da smo za regionalno televizijo samo, da nam ne bodo že v kratkem Hrvatje vzeli oddajnika na Trdinovem vrhu, kaj bomo pa potem?" Predsednik Ciril Pungartnik je sprašujočega potolažil, da kolikor on ve, je televizijski oddajnik zanesljivo v slovenskih rokah. Po tem so se poslanci oddahnili in dahnili svoj da za Televizijo Trdinov vrh.

NEZADOVOLJEN - Marjan Dolenshek iz Dolenjih Lakenc pri Mokronogu je na že prej omenjeni skupščini poskrbel, da je svoje pripombe podal pismeno, ker je menil, da ga poslanci ne jemljejo vedno resno. Vendar tudi prebral jih ni sam, za branje je zaprosil Milana Rmana, "cajntng mojstra", kot ga je poimenoval Dolenshek. Čeprav so se poslanci na začetku temu malce posmechovali, pa so se po prebranih pripombah in pobudah vendarle zresnili, saj jih je Dolenshek opozoril, da se je večina, pa ne le njegovih pobud in predlogov, končala v slogu pregovora: Tresla se gora, rodila se je miš.

• *Danes dobro živijo samo tisti, ki kradejo in švercajo, tisti, ki pošteno delajo, pa životario.* (Prbožič)

J. D.

IZ NAŠIH OBČIN

Večina je v domu zaradi bolezni

Pet let doma starejših občanov — Kmalu podaljšana rehabilitacija za multiple sklerotike — Velik pomen terapije — Usluge tudi tistim, ki niso v domu

ČRNOMELJ — 1. marca pred petimi leti je črnomaljski dom starejših občanov sprejel prve varovance. Ob jubileju so pretekli teden v domu pripravili kulturno prireditev, v galeriji Miniart na prodajno razstavo izdelkov oskrbovancev, ki bo odprta do 15. marca. Slovesnost so izkoristili še za pogovor, ki so se ga udeležili tudi predstavniki ministrstva za delo, družino in socialno varstvo, društva multiple skleroze in skupnosti socialnih zavodov Slovenije. Beseda je tekla o uresničitvi programa podaljšane rehabilitacije ljudi z multiple sklerozo.

Ta program je s strokovne strani verficiran na republiški vladni komisiji za invalidsko varstvo, strokovno pa je bil z laboratorijem utemeljen že leta 1990. Po besedah direktorja doma Milana Krajncja naj bi začeli program uresničevati v toku enega leta, bil pa bi velika pridobitev za bolnike s to boleznijo iz vse Slovenije. Za dom pa bi pomenil zaposlitev zmogljivosti, čeprav je že sedaj zaseden kar 96-odst.

Črnomaljski dom je v petih letih

sprejel 665 oskrbovancev, sedaj pa jih v njem biva 178. Prevladujejo ženske;

povprečna starost je okrog 70 let, lani pa jih je bila kar tretjina stara pod 65 let.

Kot je povedala vodja zdravstveno-negovalne enote Valerija Lekić-Poljšak, je 17 odst. varovancev normalno pokretnih, 46 odst. je nepokretnih, ostali pa so delno pokretni. Lani je skoraj polovica vseh na novo sprejetih prišla iz bolnišnice. Bolezen je tudi najpogostejši

vzrok za prihod v dom, sledijo pa neurejene družinske in stanovanjske razmere ter šele na četrtem mestu starost. Sicer pa je v domu zaposlenih 67 delavcev, od tega 39 v zdravstveno-negovalni enoti, ki noč in dan skrbi za oskrbovance. Prihajajo tudi zdravniki, frizer, pediker, bančni uslužbenec, enkrat na mesec je maša.

V domu pohvalijo dobro sodelovanje z osnovno šolo Mirana Jarca, Karitasom, Rdečim križem, vrtcem, Ljudsko knjižnico, delavnicami pod posebnimi pogoji. Delovna terapevka Andreja Radež pa se trudi, da bi izboljšala počutje oskrbovancev bodisi z delovno ali funkcionalno terapijo. Tako obdelujejo vrt, imajo pevski zbor, izdajajo glasilo ter izdelujejo različne izdelke, ki so jih prikazali na razstavi. Ker pa v domu vedo, da je v občini več kot 13 odst. občanov starejših od 60 let, želijo, da bi bili tudi ti vsaj delno deležni njihove pomoči. Tako bodo nudili nego ostarelim in invalidom na domu, prehrano v domu starejših ali doma, gospodinjstvo pomoč in pranje v domu starejših. Prijave že zbirajo.

M. BEZEK-JAKŠE

ZAGOTOVILO MINISTRSTVA

ČRNOMELJ - Ministrstvo za obrambo, ki upravlja z nekdanjimi vojaškimi skladišči na Talčjem Vrh, je v zvezi z govoricami o tem, da naj bi v objektu odlagali posebne odpadke, na črnomaljsko občino naslovilo poseben dopis. V njem z ministrstva zatrjujejo, da niso imeli z nikomer nikakršnih pogovorov o tem, da bi skladišče namenili za odlaganje kakršnihkoli odpadkov, in tega tudi ne nameravajo storiti.

M.B.-J.

Kam je šel denar

Črnomaljska vlada zahteva popolnejšo analizo

ČRNOMELJ — Na zasedanjih črnomaljske občinske skupščine je prišlo že v navado, da delegati občasno zahtevajo podatke o tem, kako so prejemniki porabili nepovratni denar, ki so ga dobili za razvoj kmetijstva. Tudi nedavno je bilo tako. Zato je zadruga hranilno-kreditna služba poslala izvršnemu svetu zapisnik kolavdacijske komisije za preverjanje namenske porabe nepovratnega denarja, ki so ga uporabniki prejeli leta 1990. Komisija je namreč decembra lani pregledala, kako so ljudje porabili denar. Toda na izvršnem svetu s tem poročilom niso bili zadovoljni, še manj pa bi bili najbrž delegati v skupščini.

Kot je videti iz zapisnika, je bil denar v večini primerov porabljen tako, kot je bilo zapisano v programih. Tečeta pa tudi dve tožbi zaradi nenamenske porabe denarja. Vendar so na izvršnem svetu zahtevali bolj natančno poročilo komisije, iz katerega bo razvidno tudi, kakšen je učinek investicij. Po njihovem namreč ni dovolj le ugotovitev, da je nalozba uresničena, da je torej na primer zgrajen hlev, ampak tudi, koliko živine je v njem. Le takšna celovita informacija bo lahko dala popolno sliko o tem, kakšen namen je bil dosežen z dodeljevanjem nepovratnega denarja.

M.B.-J.

NOV DOHOD DO KOPALIŠČA?

METLIKA - Podjetje Gostinstvo in turizem Metlika (GTM) protestira, ker jim ministrstvo za notranje zadeve dela poslovno škodo, saj jim zaradi mednarodnega mejnega prehoda onemogoča nemoten dostop in poslovanje na metliškem kopališču na Kolpi. Ker so jim z mejnim prehodom vzeli stari dohod do kopališča, v GTM zahtevajo novega. Na to pa opozarjajo že sedaj, ko je do kopalne sezone še dovolj časa za rešitev problemov.

OBČNI ZBOR KMEČKIH ŽENSK

ČRNOMELJ - V petek, 12. marca, bo ob 17. uri v sejni sobi skupščine občine Črnomelj občni zbor društva kmečkih žensk v črnomaljski občini. Po uradnem delu bo zanimivo predavanje dipl. inž. Anke Bernard iz Kranja o cvetju in ureditvi kmečkih domov. Vabljenje kmečke ženske in ostale vaščanke!

ALI ŠE POTREBUJEMO KMETIJSTVO?

TREBNJE - V petek ob 9. uri prireditve Slovenska kmečka zveza pri SLS in Kmetijska zadruga Mercator Trebnje v sejni sobi trebanjske občine okroglo mizo na temo Ali še potrebujemo kmetijstvo? Pogovora se bodo udeležili predstavnik ministrstva za kmetijstvo, ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, predstavnik Zdrugažne zveze Slovenije, predstavnik Kmečke zveze pri SLS ter inženirja Alojz Metelko in Tone Hrovat.

Več je tujcev kot brezposelnih

V metliški občini je na zavodu za zaposlovanje prijavljenih 500 domačinov manj, kot je v občini začasno zaposlenih tujcev — Šivilje že izobražujejo

METLIKA — V metliški občini je dobilo delovno dovoljenje za določen čas, torej za eno leto, 848 tujcev, medtem ko jih je 27 dobilo stalna dovoljenja. Tri vloge so bile zavrnjene. Med tistimi tujci, ki imajo delovno dovoljenje do letošnjega septembra, prevladujejo nekvalificirani delavci, delavci v šiviljstvu ter kovinski stroki.

Največ tujcev je zaposlenih v Beti, Kometu, Novoteksu, Kolpi, v Edeku d.o.o., in GP Kovačevič. Številna podjetja pa imajo manjše število tujcev, torej od 5 do 10. Zanimivo je, da je iz metliške občine na zavodu za zaposlovanje prijavljenih 349 iskalcev zaposlitve, od katerih jih je kar 210 težje zaposljivih. Očitno je torej, da vseh tujcev jeseni ne bo moč nadomestiti z brezposelnimi delavci, če ob tem seveda odmislimo, da bodo ponekod prav z odhodom tujcev dosegli cilj, zmanjšati število zaposlenih in nimajo več namena dodatno zaposlovati, vsaj v večjem številu ne. Razhajanja med tujci in iskalci zaposlitve so tudi glede poklicne usposobljenosti. Pri najpogostejše zastopanih poklicih je le pri ekonomskih

tehnikih in pomožnih delavcih I več brezposelnih kot sedaj zaposlenih tujcev. Pri vseh drugih poklicih je znatno več tujcev kot iskalcev zaposlitve. Gradbeni delavci I, strojni pletilci II in konfekcijski pomočniki II v metliški občini sploh niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, medtem ko sedaj v teh treh poklicih v metliški občini delajo kar 103 tujci.

• V zadnjem času je Republika Hrvaška vpoklicala na enomesečne orožne vaje veliko Hrvatov, ki so zaposleni v metliški občini. V nekaterih podjetjih so se odločili, da bo tem delavcem v tem času delovno razmerje mirovalo, medtem ko morajo plačati vse prispevke sami ali pa jih mora poravnati hrvaška država. Ponekod so jim svetovali, naj za orožne vaje porabijo redni dopust. Občinski izvršni svet pa je priporočil podjetjem, naj tem delavcem ne prekinejo delovnega razmerja, seveda pa morajo vsa bremena nositi delavci sami.

M. BEZEK-JAKŠE

ZAKAJ NI V LEKARNI VEČ DEŽURSTVA?

TREBNJE - Direktorica Dolenjskih lekarn Janja Fortuna je skupščino občine Trebnje obvestila, da je Svet zavoda lani decembra soglasno potrdil, da bo delo vodje trebanjske lekarniške mreže naprej opravljala Jelena Mandić. Ob tem poročila se je oglašila kar nekaj poslancev in povedala, da je glavni problem trebanjske lekarnice, ker ni dežuranja in morajo ljudje zato po zdravila v Novo mesto. Predsednik IS Jože Rebolj je pojasnil, da so se o dežuranju na skupščini že pogovarjali in da bi, če bi hoteli širiti dežuranje v lekarni, morala občina za to zagotoviti dodaten denar, ki pa ga, kot so ugotovili pri sprejemanju osnutka proračuna, tudi za nujne stvari nima.

• *Od vsega me najbolj spravlja v slabo voljo človeška neumnost, ki je neskončna.* (Kučan)

• *Državni zbor je zgled korita, kjer lačne vrane sijo pita.* (N. Grafenauer)

• *V politiki je vsaka tuja napaka uspeh.* (Petan)

Letos nimajo skorajda kaj deliti

Na seji vseh zborov skupščine občine Trebnje so ob pregledu osnutka proračuna za letošnje leto ugotovili, da ne bo denarja niti za najnujnejše

TREBNJE — Zasedanje vseh treh zborov trebanjske skupščine pretekli teden je bilo napeto, saj je bil na dnevnem redu osnutek Odloka o proračunu za letošnje leto. Pri izdelavi proračuna so v Trebnjem upoštevali začasna izhodišča ministrstva za finance. Ocenjene možnosti za leto 1993 kažejo, da bo potrebno pas javne porabe še bolj zategovati kot prejšnja leta. Prav zaradi tega so imeli poslanci precej pripomb, predvsem se niso strinjali z zneskom namenjenim kmetijstvu.

Podpredsednica IS Majda Ivanov je povedala, da je bila priprava letošnjega proračuna zelo težka, saj so morali upoštevati usmeritve republiškega ministrstva za finance, ki pravijo, da se proračun sestavi v decembrskih cenah, plače v decembrski višini in tudi materialni izdatki v decembrski višini. »V obveznem delu je dovoljena poraba 370 milijonov tolarjev, kar je le 50 milijonov več kot lani. Iz tega se jasno vidi, da s takšnim proračunom letos ne moremo zadostiti vsem zbranim zahtevam,« je povedala Ivanova. Kljub temu da so se Trebanjci v zadnjih dveh letih odločili za nekaj novih razvojnih programov, od projekta razvoja turizma do projekta Trebnje — občina dobrih odnosov, ne vedo, kje bodo dobili denar, da bodo nadaljevali vsaj začetno delo.

Tudi za kmetijstvo, požarno varstvo, obrambo in urbanistično planiranje bodo namenjeni minimalni zneski. Niti tolarja pa jim ni ostalo, da bi ga namenili za pospeševanje podjetništva in obrti. Povedali so, da bi se, če bi izenačili dovoljeno javno porabo na prebivalca po celi Sloveniji, v trebanjski občinski proračun steklo za 40 milijonov tolarjev denarja več. Ni prav, so menili poslanci, da ima njihova občina, ki spada že tako med manj razvite v Sloveniji, manjšo porabo na prebivalca, prav bi bilo, da se to vsaj izenači.

Predsednik skupščine občine Trebnje Ciril Pungartnik je dejal, da s tem denarjem ne morejo izvajati programov v krajevnih skupnostih, ne morejo se javljati na natečaje npr. za demografsko

ogrožene, ker ne morejo zagotoviti lastnega delca. »Nujno bomo morali iskati

• Kljub obrazložitvam sestavljavcev, zakaj je za pospeševanje kmetijstva načrtovanih le 2 milj. tolarjev, Alojz Metelko ni bil zadovoljen z delcem, menil je, da kmetijstvo ne bi smelo dobiti manj kot 2 odst. celotnega proračuna. Pripomba na račun premalo namenjenega denarja za kmetijstvo je bilo še nekaj. Vendar je predsednik Ciril Pungartnik poslance opozoril, da so na republiko z uvedbo integralnega proračuna iz občinskih proračunov odstranili dodatne in s tem tudi prihodke, ki so jih prej namenjali za razvoj kmetijstva, to naj bi prevzeli temu namenjeni republiški resorji. Poslej lahko občine namenijo denar za kmetijstvo po lastni želji, presoji in predvsem zmoglostih.

možnosti za dodaten denar, » je poudaril Ciril Pungartnik.

J. DORNIŽ

Sodišča odsevajo nenormalno stanje

Dr. Ivan Žužek v Ribnici — Število zadev se na sodiščih združenega dela povečuje — Večini sporov botruje nizka raven medčloveških odnosov

RIBNICA — V soboto zvečer je v prostorih Miklove hiše v Ribnici govoril o pravni varnosti delavcev v sedanjem trenutku namestnik predsednika Sodišča združenega dela Slovenije dr. Ivan Žužek. Zaradi aktualne problematike se je več kot dveipolurnega razgovora, ki sta ga Ribničanom omogočila SKD in Slovenska ženska zveza iz Ribnice, udeležilo precej ljudi.

Dr. Žužek je dejal, da so sodišča združenega dela odsev nenormalnega stanja, ki pri nas vlada. Dokaz za to je, da je v Sloveniji kar približno 10 odst. vseh delavcev tako ali drugače udeleženo v postopkih na sodiščih. Zgovorna je tudi statistika, ki navaja, da so sodni spori v zadnjem letu narasli za 100 odst., v primerjavi z letom 1989 in 1990 pa celo za 200 do 300 odst. Po njegovem mnenju je to tudi posledica krize zaupanja. »Tam, kjer nastajajo spori, se kaže nizka kulturna in civilizacijska raven tistih, ki izvajajo oblast,« je dejal Žužek in dodal, da družba, ki dopušča,

da človeka oropajo normalnega človeškega dostojanstva, ni pravna država.

Med vzroki za številne spore je navedel pomanjkljivost in nedorečenost kolektivnih pogodb. Dejal je, da so v tujini pravice določene s tarifnimi pogodbami, svete, da pa pri nas za kršitve kolektivnih pogodb ni posledic. Ne glede na stopnjo krize in stanje, v kakršnem je naše gospodarstvo, bo po njegovem mnenju Slovenija morala zato, da ne bi zapadla v začaran krog revščine, v najkrajšem možnem času posvetiti posebno pozornost pogojem dela, zdravstvenemu varstvu in zaščiti delavcev pa tudi



dr. Ivan Žužek

sivi ekonomiji. Krivdo za to, da imajo trenutno 13 tisoč sporov, v katerih so

• **Dr. Žužek je odgovoril tudi na številna vprašanja Rikovih delavcev. Glede listin, ki so jih prejeli za premo izplačane plače, je dejal, da se te v primeru stečaja ne uveljavljajo avtomatično. Če jih stečajni upravitelj ne prizna, delavcem preostane pot na sodišče. Zaman pa bi delavci prišli na sodišče, če bi hoteli tožiti sedanjega direktorja. To lahko stori le podjetje, in sicer na podlagi utemeljenega suma, da je direktor podjetju namenoma škodoval. Podjetje lahko tudi predlaga stečaj podjetja, ki ga stečajno sodišče potem sprejme ali ne. Ne morejo pa tega storiti delavci.**

deluje 60 tisoč delavcev, ki bodo na razsodbo morali čakati 2 do 3 leta, je pripisal državi, ki da ni storila popolnoma nič, da bi bilo drugače. Ob tem je poudaril potrebo po takojšnji vzpostavitvi učinkovite inšpekcije dela.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Elektriko bo treba plačevati vsak mesec

Podlaga za izračun

KOČEVJE — Z januarjem je prešlo z območja, ki ga zajema Elektro Ljubljana, na nov način obračunavanja električne energije 30 tisoč odjemalcev. V poslovnih enoti v Kočevju je v poskusno mesečno plačilo elektrike vključeno okoli 1.500 odjemalcev, že aprila pa se novi način obračuna obeta vsem.

Novi način obračuna električne energije, ki med drugim prinaša tudi mesečna plačila, na območju kočevske občine preizkušajo pri odjemalcih v Stari Cerkvi, na Bregu, v Mlaki, v Gorenju, Klinji vasi, Ložinah in v Kočevju v Mestnem logu, Podgorski ter na Strelišču. Na položnicah, ki so jih ob poročilu prejeli za plačilo prvega in drugega obroka, februarski in marčevski obrok nista več izračunana na povprečni mesečni porabi, kot je bilo do sedaj. Po novem bo namreč za določitev obroka služila povprečna dnevna poraba izračunana iz prejšnjega obračunskega obdobja. To pa ne bo več nujno 12 mesecev, saj je novost novega načina obračuna prav v tem, da se skrajša obračunsko obdobje. Po mnenju Franke Šega iz Elektro Kočevje bo poraba električne energije zato bolj natančno izračunana, kot je bila do sedaj.

Aprila, ko bodo prešli na letno sezono, bodo prešli tudi na novi način obračuna za vse odjemalce. Vsem okoli 15 tisoč odjemalcem z območja Elektro Kočevje bodo popisali stanje na števcih in jim po novem načinu obračuna določili višino mesečnih obrokov. Novost je tudi v tem, da bodo tisti, ki elektriko plačujejo prek trajnika, prejemale obvestila o višini obroka vsak mesec.

M. L.-S.

Ceste Osilnica—Kočevska Reka ni v proračunu

Rupel in Bavčar o obmejni problematiki

OSILNICA — V petek popoldan so se številni prebivalci obkoljskih krajev zbrali v vasi Ribjek pri Osilnici na razgovoru o cestni odrezanosti obkoljskih krajev po vzpostavitvi južne meje ter obmejni problematiki. Gosta razgovora, ki ga je organiziral občinski odbor Demokratske stranke Kočevje, sta bila prvaka stranke in poslanca dr. Dimitrij Rupel in Igor Bavčar.

Gosta sta krajane, ki so izpostavili, da je zanje bistvenega pomena povezanost vseh vasi z nižnjo lokalno cesto, neprijetno presenetila, ko sta povedala, da v osnutku republiškega proračuna gradnja ceste Osilnica—Kočevska Reka ni predvidena. Krajani so že predtem izrazili bojazen, da bo republika nanje pozabila, če se bo najprej gradilo cesto Osilnica—Kočevska Reka, ki bi prinesla rešitev le krajanom Osilnice, ne pa tudi vsem obkoljskim krajem. Izrazili so željo, da bi se lotili reševanja teh problemov istočasno. Če to ne bi bilo možno, so menili, naj se najprej povežejo vasi.

Dr. Rupel, ki je bil še posebno zgrožen nad demografskimi podatki, je dejal, da to ni le kočevski problem, ampak tudi problem republike, saj ima kočevska občina najdaljšo mejo s Hrvaško. To mejo, ki so jo krajani kljub začetnim težavam vendarle sprejeli kot stvarnost, je označil za zadno mejo pred vojno. Kot takšna bi morala biti tudi po mnenju krajanov prav zaradi tega dovolj trdna in varna. Gosta, ki sta krajanim obljubila, da se bosta zavzela, da bo prišla gradnja ceste Osilnica—Kočevska Reka v proračun, sta dejala, da bi se za to morala veliko bolj odločno kot do sedaj zavzeti predvsem kočevska občina.

M. L.-S.

PREDSTAVA GIMNAZIJCEV

RIBNICA — V petek zvečer so dijaki kočevske gimnazije v TVD Partizan v Ribnici uprizorili igro Andreja Rozmarna: Legenda o poldrugem Slovencu. Uspešno predstavo je režirala Vesna Postrkel, ki je Ribničanom že dokazala SMISEL ZA REŽIJO, z ne kajkrat ponovljeno predstavo: Kuge, lakote in vojske, reši nas o...



KVIZ — Na Studencu je bil 5. marca sevniški občinski kviz »Mladi in kmetijski«. V znanju z različnih področij so se pomerile štiri ekipe iz Tržišča in tri iz Zabukovja. Največ točk je zbrala ekipa Zabukovja v sestavi Cvetka Kunšek, Bojan Kobal in Helena Špec (na fotografiji z leve). Na drugo mesto se je uvrstila ekipa Tržišča, za katero so tekmovali Malita Jazbec, Klavdija Virant in Vesna Virant. Prvovrščeni ekipi s študentskega tekmovanja se bosta pomerili v soboto, 13. marca, ob 18. uri v Tržišču na regijskem tekmovanju. Tu bosta tekmovali še po dve ekipi iz krške in brežiške občine. Tekmovalce in druge udeležence petkovega kviza je pozdravil Franc Žužek, predsednik sevniške podružnice SLS. Glavni sponzor kviza je bil Servis Žnidaršič, ki je pooblaščen servis za traktorje Zetor in Univerzal ter prodajalec kmetijskih strojev. (Foto: L. M.)

Bo za Čolnišček potreben čoln?

Pri izboljševanju zemljišč pri Štritu se zdaj že kažejo nekatere pomanjkljivosti — Spomladi bodo čistili drenažne cevi — Nedokončana komasacija

ŠTRIT — Sredi osemdesetih letih so na Čolnišču pri Štritu začeli izsuševati zemljišča in takrat je kazalo na najbolje. Kmetje so mislili nekako takole: spremenimo slabe travnike v dobre njive. Danes so tam njivske površine, vendar so nekatere slabe, ker postajajo zamočvirjene.

Pokazalo se je, da so se zamašile drenažne cevi. To se je zgodilo zato, ker se po nekaj letih delovanja v vseh hidromelioriranih zemljiščih v ceveh nabere mulj. Ali se je drenaža začela tu mašiti prej, kot se ta proces začne kje drugje, je posebno vprašanje. Za tehten odgovor o tem manjka podrobnejši pregled v tla vgrajenega materiala. Za zdaj so na voljo v glavnem samo štritske ocene, da so se izvajalci del osuševanja Čolnišča lotili takrat premalo strokovno.

Cevi bodo kmalu čistejši, to so zdaj že uradno potrdili v občini v Sevnici. Tamkajšnji kmetijski oddelek razpolaga z načrti, po katerih bodo letos spomladi drenažo izpihali. Pred tem bodo lastniki parcel na Čolnišču očistili brežine in odtok, v katere lahko seže človeška roka.

RAZGLASITEV NAJBOLJSIH

SEVNICA — Društvo vinogradnikov Dolenjske, podružnica Sevnica-Boštanj, vabi na zaključno prireditev in razglasitev rezultatov degustacije vin letnika 1992, ki bo v soboto, 20. marca, ob 19. uri v dvorani TVD Partizan v Boštanju. Na tem dnevu vinogradnikov bodo s kulinaricnimi dobrotami nastopile tudi članice društev kmetič iz sevniške občine.

pokritih tal traktor ponekod postaja malodane neuporabno sredstvo. Ponekod so se zemljišča tudi vdrla, tako da poznavalci danes govorijo o depresijah. Omenjene pomanjkljivosti so se pokazale.

• Medtem ko predstavlja drenaža, močvirnata podlaga in podobno problem tehnične vrste, obstaja v zvezi z zemljiškimi postopki pri Štritu tudi družbeni problem. Je v tem, da vse do danes še niso mogli zaključiti komasacije, ker obstajajo različne razlage domačinov o tem, kaj je kdo dal, ter kaj in kje je kdo dobil pri zložbi zemljišč.

zale šele v zadnjih letih in jih ni bilo mogoče opaziti že tisti dan, ko so izboljšano območje Čolnišča brez večjih zadržkov tehnično prevzeli.

L. M.

Drobne iz Kočevja

NESTRINJANJE Z ZAKONOM — Nedavni sprejem zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, ki v last republike prenaša večino družbenih kmetijskih zemljišč, med Kočevci ni naletel na odobravanje. Kljub nasprotovanju občin, ki se je v prejšnji sestavi republiškega parlamenta odražalo kar v nekajkratni zavrnitvi tega zakona s strani zbora občin, ga je državni zbor januarja sprejel. Primorska se je na to že odzvala in menda bo sprožen tudi ustavni spor, kar je kočevski občini zaradi njenega izrednega bogastva kmetijskih in gozdnih površin, katerih pretežni del jim bo po tem zakonu odvzet, po godu. Od vseh kmetijskih površin na Kočevskem je kar 70 odst. družbenih. Po tem je kočevska občina v celotnem slovenskem prostoru edinstven primer in bo, če bo zakon ostal nespremenjen, tudi med najbolj prizadetimi.

OBNOVA DOMA — Predstava, ki so jo v petek uprizorili kočevski gimnazijci v Ribnici, bi bila zelo dobrodošla tudi na odrskih deskah v Šekševom domu za kočevsko občinstvo. Verjetno bo tja tudi prišla, njena premierni predstavitev pa je bila v Ribnici zato, ker Šekšov dom obnavljajo. Nared naj bi bil najkasneje do občinskega praznika. Ker bo takrat tudi 50. obletnica zbora odposlancev, Kočevci pri njegovi obnovi računajo tudi na pomoč republike.

Ribnica vabi!

V počastitev 50. obletnice bitke v Jelenovem žlebu bodo potekale številne prireditve. Osrednja slovesnost ob sodelovanju predstavnikov Skupščine občine Ribnica, partizanskega pevskega zbora, glasbene šole in udeležencev boja v Jelenovem žlebu bo v dvorani doma Partizan Ribnica dne 27. marca, začetek ob 10. uri.

V času od 22. do 27. marca bo v galeriji Miklova hiša v Ribnici razstava slik fotografij in dokumentov vseh štirih brigad, udeleženk boja v Jelenovem žlebu.

V petek, 26. marca, bo v Ribnici predavanje in razgovor z častniki TO na temo Boj v srečanju.

Kot del programa v počastitev bitke v Jelenovem žlebu bo organiziran dne 27. aprila avto rally.

Na osrednjo slovesnost in druge prireditve vabljeni udeleženci NOB, občani, krajani in mladina občine Ribnica in širše okolice.

PRIREDITVENI ODBOR

Sevniški paberki

KNJIGE — V Hudem Brezju se je lani septembra oglašil trgovski zastopnik nekega knjigotržca iz Kranja. Zbiral je naročnike za knjigo Kmetijstvo v praksi. Kar nekaj domačinov je knjigo naročilo in akviziterju tudi že dalo nekaj denarja zanj. Rudi Mlakar je trgovčiču dal 1.500 tolarjev, Justin Mlakar 2.000, nekateri drugi naročniki pa celo dosti več denarja. Manj kot 1.500 akviziter sploh ni maral. Minili so meseci, knjige pa od nikoder. Za akviziterjem se je izgubila vsaka sled, da o denarju sploh ne govorimo. Po velikih mukah so se domačini priklopali do odgovora, zakaj niso dobili deloma plačanih knjig: vse je zamešal računalnik. V tisti kranjski trgovini, od koder se je bil priklatil iznajdljivi prodajalec računalnik namreč sploh ne ve za kako Hudo Brezje.

TEMA — Na Studencu je bil v petek zvečer in pozno v noč kviz Mladi in kmetijstvu. V času prireditve, v kateri so prevladovali mladi udeleženci, je nekajkrat zmanjkalo elektrike, tema je bila kot v rogu in v prostoru je zašumelo in zamoljalo. Menda nekatere udeležence ali gledalke kviza pozneje, ko je bila že luč, niso mogle nikakor dopovedati, kako na tekmovanju iz znanj o kmetijstvu lahko udeleženka stakne toliko lukenj v najlonkah.

MEJNIK — Nekje tam v sevniški občini, kjer so se lotili ene zadnjih dosedanjih komasacij, je neki kmet nekega dne vzel mejnik in ga nesel nekam domov; govori se, da v shrambo za latvico. Kmet si je zato nakopal jezo mejaša. Le-ta je zahteval mejnik nazaj. Ker so bile vse njegove besede bob ob steno, se je pritožil na uradno mesto. Tu pa tudi niso mogli storiti ničesar. Rekli so, da bi tistega kmeta že kaznovali, vendar ni zakona, po katerem bi nekoga kaznovali, če odnese z njive domov mejnik.

• Bili smo družba banketov, postali smo družba bankrotov.

• Kaj se bo rodilo iz revolucije, ne veste, dokler ne poskusite. (Huxley)

Občine so vse bolj revne

Proračun znaša le 585,5 milijona tolarjev

KOČEVJE — Kočevski izvršni svet je v petek obravnaval delovni osnutek odloka o proračunu za letošnje leto. Planirani prihodek v višini le nekaj več kot 585,5 milijona tolarjev jim je dopuščal razdelitev denarja, ki proračunskim porabnikom ne zadošča niti za kritje dejanskih potreb, kaj šele vseh njihovih želja.

Načelnica oddelka za gospodarstvo Marta Briški je pojasnila, da so zato pri pripravi proračuna sodelovali z vsemi proračunskimi porabniki razen s krajevnimi skupnostmi. Povedala je, da so nekatere programe potrebnih del, ki v proračunu niso zajeti, prijavili na natečaj za pridobitev republiških sredstev in da bi vsako novo vključevanje v proračun nujno pomenilo odvzemanje že tako bomo določenih sredstev drugim. Dejala je, da je republika občinam odvzela vse vire sredstev, ki so kaj prinašali, in da so v razmerju do republike oz. med tistim, kar jim je bilo odvzeto, in tistim, kar so dobile oz. jim je ostalo,

občine večinoma na slabšem, saj so občine denimo dolžne plačevati socialnovarstvene zavode, medtem ko jim cene zavzame republika.

Člani izvršnega sveta na predlagano razdelitev, po kateri največ denarja dobita komunalna dejavnost in šolstvo, niso imeli pripomb, menili pa so, da je proračun tako razbit, da ni videti vsebine. Da na skupščini zaradi tega ne bi imeli težav, so se odločili, da bodo pred obravnavo proračuna skupščini predložili vsebinsko obrazložitev porabe proračunskega denarja za preteklo leto in program del za letošnje leto. To bo pravzaprav program dela kočevskega izvršnega sveta, ki ga ta do sedaj, vsaj kar zadeva družbenopolitični zbor, ni imel, zajemal pa bo analizo sedanjega stanja in politiko izvršnega sveta z določenimi prednostnimi deli na vseh področjih, na katere občina lahko posega.

M. L.-S.

Trnove poti do radia še ni konec

Po večdesetletnih prizadevanjih se Kočevcem obeta, da bodo končno dobili lokalni radio — Poskusno oddajanje načrtujejo za poletne mesece

KOČEVJE — Podjetje Univox d.o.o. iz Kočevja v teh dneh pričakuje pismo vročitev radiodifuznega dovoljenja. Hkrati s tem pričakujejo, da jim bo ministristvo za promet in zveze prek republiške uprave za telekomunikacije dodelilo tudi objavljenost frekvenco. Če bo vse po sreči, bodo poskusno lahko oddajali že koncem julija ali v začetku avgusta, z rednim delom pa bi kočevski radio lahko pričel oktobra.

Vsi poskusi uresničitve večdesetletne želje in prizadevanj za ustanovitev lokalne radijske postaje so se v Kočevju vedno končali pri denarju. Direktor Univoxa Uroš Novak, ki je bil pred petimi leti v okviru kočevske delavske godbe med pobudniki takrat neuspele ustanovitve skupne radijske postaje z občino Ribnica, pred približno letom dni pa tudi med pobudniki najnovejših, do sedaj najresnejših in tudi uspešnih prizadevanj za ustanovitev kočevskega radia, upa, da sedaj ne bo tako. Skupščina občine Kočevje naj bi kot ustano-



Uroš Novak

NIČ VEČ V SKLOPU RIKI

RIBNICA — S skupnimi sovlaganji ribniške kovinske industrije "Riko" Ribnica, sklada za gospodarski razvoj manj razvitih območij občine Delnice in skupnosti občin Reka je bil v Brodu Moravicah zgrajen pred leti manjši kovinski obrat. Zaposleni so tesno sodelovali z matičnim podjetjem, ki jim je dajalo visoko strokovno pomoč. Po slabem poslovanju v minulem letu je med zaposlenimi in matičnim podjetjem prišlo do dogovora, da bo obrat odslej posloval kot samostojen obrat. Dogovorili so se, da imajo zaposleni 55-odstotni delež, ribniško podjetje pa 45 odstotkov. Za neodplačana vlaganja v ta obrat bodo zaposleni plačevali najemnino.

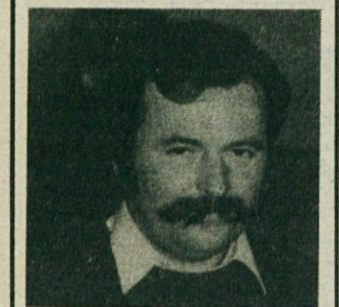
V. D.

Hiša je še nizka, obresti so visoke

STRAŽA PRI KRŠKEM — »Poizvodnja mleka danes ne povrne niti denarja, ki ga vložiš v to delo. Ampak še vedno vztrajamo na naši kmetiji pri mleku, ker zanj že ob mesecu dobimo plačano.« Tako je pred dnevi kmetijske probleme predstavil Alojz Kerin, kmet iz Straže pri Krškem. Kar zadeva denar, se na Kerinovi nastajajoči kmetiji kažejo nove in nove potrebe. Letos imajo Kerinovi kot veliko drugih kmetijskih pridelovalcev dodaten strošek z nakupom krme, saj je v lanskhi suši sami niso mogli pridelati dovolj.

Že brez potrebnih nabav krme obstaja sto in en način, kako na Kerinovi višinski kmetiji porabiti denar. »Gradimo hišo. Stara se skoraj nad glavo podira, nova raste počasi. V sedanji draginji vse tako kaže, da bomo gradili še nekaj časa in da se naša 8—članska družina še ne bo mogla vseliti,« pravi Kerin.

Problem Kerinove kmetije je nedokončan hlev za govejo živino. Delati so ga začeli leta 1976. Zdaj bi ga še malo dogradili, izboljšali in razširili. Zdaj je prostora za 7 krav, radi pa bi ga za 12 krav. »Danes se ne upamo zadolžiti. Naša proizvodnja ne prenese takih stroškov, kot bi jih imeli z vračanjem kredita. Obrestna mera je previsoka. Če bi vedel, da bo denar, bi se že odločil za posojilo. Vendar se pri sedanji politiki pri prodaji pridelkov ne moreš na nič zanesti. Ve se, kdaj smo oddali grozdje, do danes pa zanj še nismo dobili denarja,« niza



težave Alojz Kerin. Mogoče bo stvari spravila v red krška kmečka zadruha, upa Kerin, ki je član zadružnega upravnega odbora.

L. M.

SENOVO, MESTO LUČI - To je Senovo v resnici, posebej takrat, ko svetijo žarnice javne razsvetljave. Zdjaj že nekaj časa javna razsvetljava ne deluje. Nekateri domačini so mislili, da je kdo prerezal Senovčanom kakšne električne kable, na primer tisti, ki ne bi radi doživeli, da bi Senovo postala občina. Sicer je res: mesta, ki je med drugim slabše razsvetljeno kot kakšna tretjerazredna podružnična cerkev za sedmimi gorami, ljudstvo širšega senovskega območja gotovo ne bi maralo za svoje upravno in politično središče. Toda luči v resnici ne gorijo zategadelj, ker ni plačana elektrika zanje. Senovčani pravijo, da je škoda, da je minil predvolilni čas. Pred volitvami so razni kandidati tod okoli goreče izgovorili toliko svetlih obljub, da domačini niti pomislili niso, da bi se lahko kdaj stegnili. Zato zdaj "kandidatom" svetujejo, naj jim raje preprosto plačajo elektriko, kot da se ženejo za različne zgodovinske cilje.

VINO - Kmetje na krškem območju lahko dobijo grozdje, ki so ga lani oddali kombinatu, deloma plačano v vinu. Kot se sliši, bodo zasebni pridelovalci grozdja ponujeno vino vzeli z velikim veseljem. Izvozili ga bodo v Makedonijo, ki vina tako ali tako nima več, ker ga je prodala Slovenecem za avtohtoni slovenski cvček.

NE ZALEŽE - Kostak je podražil grobove. To je menda storil zato, da bodo Krčani raje živeli kot umrli. Ampak ukrep ne bo pomagal, če jim bodo zapirali tovarne in s tem jemali kruh.

KAPLJICA - Dobrovoljci s širšega območja živijo v stalni napetosti in se zdržnejo vsakič, ko opazijo kakršno mimovozvočno cisterno. Predstavljajo si namreč, da vidijo peljati tisto večjo količino vina, ki je nekje v Krškem izginila neznano kam. Za omenjeno nestrpnost so zvedeli tudi šoferji. Zato zdaj stražijo tovarnjake-cisterne, da dobrovoljci ne bi prišli zraven in s slamicami preizkušali, če je tekočina potujočega soda prava.

Novo v Brežicah

ZMIKAVTI - Lansko leto so strehe in zidove brežiškega gradu opremili z novimi bakrenimi žlebi. Na stenah niso bili ravno dolgo, saj je očitno nekdo spoznal, da bi mu prišli zelo prav. Podjetni pridanič je tako izkoristil priložnost in potrgal žlebe ter z njimi izginil neznankam. Poučeni z žalostnim dogodkom, so delavci muzeja v drugo žlebo močnejše pritrdili s posebnimi dodatki. Tako ne bo mogel vsak mimogrede odločiti nekaj metrov vabljenega bakra. Za tako dejanje bi se moral precej bolj potruditi in uporabiti tudi primerno orodje. Toda, pazi, nepridiprav, nikjer ni rečeno, da ne bodo na žlebe pritrdili še alarmne naprave!

NAVADA - Država vleče vse vaje v svoje roke in ne bo dolgo, ko bo iz "srca Slovenije" odločala o vsem. Na periferiji imajo že zdaj težav čez glavo, a jih noben minister niti ne povoha, kaj šele, da bi se ukvarjal z njimi ali se celo odločil za obisk podeželja. Dragi moji, volitve so mimo! "Ministre je treba za odgovor prositi na kolenih," je na osnovi grenkih izkušenj dejal C. Kolesnik in dodal, kako je še srčda, da je krščanski demokrat in je klečanja vaju. Na žalost je to samo prvi korak do uspešnosti pri ministrih. Za kaj več je potrebno klečeplazenje.

STRIPTIZ - Brežiški občinarji morajo, če hočejo ali ne, večkrat na kolena, ulica pa govori, da tudi plešejo, kakor jim drugi igrajo. V tristošestdesetdeset verzij ljudskega poročanja o praznovanju valentinovega v motelu na Čatežu je slišati, da so občinarji plesali striptiz. Natančneje otipavanje dogodkov je pokazalo, da je tak ples zaplesal eden izmed občanov Brežic, nikakor pa ne občinarji. Ti imajo plesa in slavljenja dovolj v svoji stavbi in na sejah skupščine, ko kar trgajo drug z drugega umazano perilo in ga perejo pred vsemi.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 21. februarja do 5. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Sabina Barkovič iz Brežic - Sonjo, Vesna Požun s Senovega - Jerneja, Marija Krevelj s Senovega - Žiga, Cvetka Volk iz Sobeje vasi - Jasmino, Cvetka Šostarič iz Drenja - dečka, Irena Krušnik iz Brežic - Anjo, Irena Agrež iz Blatnega - Alena, Anita Bizjak iz Brezovice - Marka, Verena Moravec iz Krškega - deklico, Darinka Radej iz Stranja - Uroša.

Cestitamo!

• Kolikor več trdega dela vidi otrok okrog sebe, toliko lažje se vključuje. (Thiersch)

• Najdragocenejša stvar so dlake, iščejo jih celo v jajcih. (Jurič)

IZ NAŠIH OBČIN

Zbornica za rešitev problemov

Celulozi naj pomaga država — Nasveti podjetnikom

KRŠKO — Območna gospodarska zbornica Posavja se zavzema za zmanjšanje stroškov na vseh ravneh. To je hkrati zahteva za bolj varčno državo. Z zmanjšanjem javne porabe bi ostalo več denarja gospodarstvu, ki ta čas tudi na Krškem območju preživlja težke čase. Eno od podjetij z največjimi problemi je Videm Krško, kjer prav sdaj potekajo pogajanja o nadaljnjem proiavodnji celuloze. Zbornica zahteva, da mora proizvodnja celuloze dobiti status nacionalno pomembne dejavnosti. To pomeni, da mora država zagotoviti za to proizvodnjo ustrezne olajšave oziroma zaščitne ukrepe oziroma potreben denar.

Ker zbornica vidi rešitev iz sedanjih gospodarskih težav v krepitvi podjetništva, bo organizirala ustrezno pomoč. Uvedla bo t. i. šaltersko svetovanje podjetnikom. V zbornici nastaja zoper v teh dneh posebna delovna skupina, sestavljena iz različnih strokovnjakov, ki naj bi podrobneje razmislila o oživiljanju gospodarstva v občini.

L. M.

S Puharjevo o prerazporeditvi invalidov

Ministrica podpira programe za invalide

BREŽICE — V petek popoldne je Jožica Puhar, ministrica za delo, družino in socialne zadeve, sodelovala na razgovoru o težavah brežiškega gospodarstva. Največ se se ukvarjali s problematiko invalidov v tovarnah in težavami delavcev v obratu novomeške Adrie.

Predstavniki Tovarne pohištva so ji povedali, da imajo zaposlenih kar 46 invalidov, ki jih ne morejo odpustiti, obenem pa jim ne morejo zagotoviti primernega dela. Težave z množico delovnih invalidov imajo tudi v podjetju Prevoz in v obratu Adrie. Na razgovoru so sodelovali tudi predstavniki sindikata in vodstva podjetja Elektron, t. i. invalidskih delavnic iz Skopje. Zeleni so najti ustrezne programe, ki bi dali zaposlitev okrog 70 delavcem — invalidom iz brežiških podjetij.

Direktor invalidskih delavnic Josip Zoričič se je v razgovoru obvezal, da bo pripravil predloge novih programov. Ko se bodo na ravni občine uskladjali, naj bi se ministrica Puharjeva zavzela, da bo republika pomagala pri financiranju programov. V zvezi s težavami delavcev obrata Adrie je ministrica podprla vsako prizadevanje delavcev, da bi našli ustrezne programe, ki bi jim še naprej omogočili delo.

B.Đ.-G.

MAJHEN DOBER DAN

LESKOVEC - Danes ob 14. uri bodo v tukajšnji osnovni šoli predstavili knjigo Toneta Pavčka Majhen dober dan. Sodeloval bo tudi avtor. Tega dne, prav tako popoldne, bo v leskovski šoli predstavila Dolenjska založba nekatere svoje novejšje knjige, ki jih bo mogoče kupiti z 20-odstotnim popustom. Osnovna šola Leskovec,

Nekaterim neprijazno mesto Krško

Gibanje invalidov

KRŠKO — Podjetje Jordan d.o.o. je že pred časom naredilo elaborat o možnostih in problemih vključevanja invalidov v družbeno in družabno življenje v Krškem. V strokovnem spisu je bila beseda o tem, da bi za te osebe med drugim naredili gostinski lokal, drugače povedano, neke vrste klub. Ta poseben prostor bi bil dostopen tudi invalidom na vozičku. Elaborat je rola v krški občinski izvršni svet pred kakima dvema mesecema. Ali je še tam ali pa ga je odnesel s seboj tedanji predsednik vlade, je pomembno vprašanje. Kajti če je še, obstaja možnost, da bo firma Jordan, d.o.o., prejela kakršen koli odgovor sedanjega izvršnega sveta. Doslej namreč ni izvedela ničesar uradnega o tem, kaj na uradnih mestih mislijo o elaboratu.

Sicer ne gre za to, kako počasi ali kako hitro meljejo uradniški mlini. Tudi je predmet drugega razmišljanja vprašanje, ali je Jordanov svežnji načrtov o skrbi za invalide mogoče neprimeren izdelek, ker ga je dalo iz rok zasebno podjetje Jordan d.o.o. Nečesa pa ni mogoče obiti, in sicer krške pozabljenosti do oseb z zmanjšanimi možnostmi gibanja. Krško namreč pri vseh veličastnih obnavah mestnega jedra in pri vseh mnogokratnikih, ki prispevajo k ugodni občinski proračunski bilanci, ni premoglo fičnika, da bi v mestu naredilo primeren gostinski lokal, kamor bi se lahko brez težav zapeljal človek z invalidskim vozičkom. Mogoče sploh ne gre za pozabljenost, ampak za vgrajeno napako v živi mašineriji, ki gnete v Krškem material in duha.

M. LUZAR

Po velikem Vidmu manjša podjetja

Notranja in zunanja kriza je Videm razdelila na dva dela, od katerih ima eden možnosti in precejšnjo podporo za preživetje — Ministrove obljube

KRŠKO — »Videm je zadnja leta posloval z velikimi izgubami. Nakopičil se je velik dolg, tako da je neto vrednost tega podjetja danes negativna. Hkrati so tržni izgledi tako za papir kot za celulozo slabi. Industrija se nahaja na dnu cikličnega gibanja. Ob notranjih in zunanjih omejitvah za proizvodnjo je upravni odbor koncipiral strategijo reševanja podjetja Videm tako, da posebej rešuje nadaljevanje papirnega dela in posebej celuloznega dela.«

Tako je pred nedavnem povedal v zvezi z Vidmom Damir Cibic, član upravnega odbora tega podjetja. Papirniški del ima po Cibicovem mnenju še nekaj možnosti za preživetje. Evropski trg je sicer zasičen s papirniškimi izdelki in nekdanjega jugoslovanskega trga kot velikega odjemalca krških izdelkov ni. Toda kljub tem neugodnim razmeram na trgu »je vendar mogoče nekaj narediti«. Po Cibicovih napovedih bi to lahko pomnilo zmanjšati stroške ali mogoče spremeniti proizvodni program, in to ob uporabi več recikliranih vlaken in manj celuloze.

Sklad republike Slovenije bo dal jamstvo za odobritev ustreznega novega posojila Vidmu. Hkrati bo upravni odbor vztrajal pri spremembi pogodbe o vodenju Vidma, kjer bo zahteval, da je nagajevanje Vidmovih vodilnih ljudi odvisno od dobička, kar pomeni od učinkovitosti njihovega vodenja. »Upravni odbor bo preverjal, tako na strani sindikata kot na strani slovenskega menedžmenta pripravljenost delavcev in



Damir Cibic

slovenskih menedžerjev, da tvorijo uigran in predan tim. »To je po mnenju Damirja Cibica dodaten pogoj za to, da bo Videm lahko posloval učinkovito in z dobičkom.

Kar zadeva Celulozo, so po Cibicovih navedbah dolgoročni tržni izgledi slabi. Zaradi tega se je upravni odbor odločil za oddajo obrata v najem in objavil razpis. Oglasilo se je več možnih najemnikov, ki so želeli natančneje informacije o proizvodnji Celuloze. Od vseh interesentov, ki so se predhodno zanimali, se je prijavilo samo eno podjetje. »Za ostale ocenjujemo, da so bili bodisi upniki Vidma bodisi njegovi konkurenti, ki so želeli na osnovi razpi-

sa, ki je bil časopisih, pridobiti dodatne informacije o svoji konkurenci, oziroma o stanju svojih terjatev,« je strnil do-

• Kot posebej poudarja Cibic, je Sklad v tesnih stikih z ministrom za gospodarstvo dr. Maksom Tajnikarjem. Ta je podprl predlagani način sanacije Vidma. Minister Tajnikar je obljubil poskrbeti, da ne bo prišlo do odpuščenja delavcev. Napovedal je tudi, da bo s sredstvi svojega ministrstva zagotovil delovanje agencije, ki bi v Posavje dala dovolj sredstev in v tej regiji poskrbela za zbiranje novih idej, ki bi z domačim ali tujim kapitalom pomagale do zaposlovanja ljudi, za katere zdaj zmanjkuje dela tako v Vidmu kot drugod.

godke v zvezi s Celulozo Damir Cibic, član UO Vidma.

M. LUZAR

Najprej obljubljene ceste!

Brežičani pričakujejo v svoji sredi ministre z več področij — Od prometa do kmetijstva in šol

BREŽICE — V Brežicah bi radi opozarili na svoje težave in na nerešene zadeve. V drugi polovici marca naj bi tako v občino prišli ministri za promet in zveze Igor Umek in še nekateri strokovni delavci s tega področja. Pogovarjali se bodo o železniškem mejnem prehodu v Dobovi, o cestnem mejnem prehodu na Obrežju, obljubljeni ureditvi regionalnih cest in dokončanju starega mosta čez Krko in Savo.

V drugi polovici marca naj bi to občino obiskal tudi kmetijski minister, s katerim bi se radi pogovarjali o usklajitvi med občinskimi in državnimi načrti ter o spremembah namembnosti kmetijskih zemljišč, s katerimi imajo Brežice težave, saj ležijo sredi l. območ-

ja kmetijskih zemljišč. S kmetijskim ministrom bi želeli spregovoriti tudi o razvoju kmetijstva, o republiških sredstvih za te namene in možnostih za rento, neke vrste odškodnino za izgubo narodnega dohodka, ki ga ima občina zaradi usmerjenosti v slabo donosno kmetijstvo.

Brežičani bi v svoji sredi radi videli še vrsto drugih ministrov, na primer ministra za finance, ki bi jim moral dati soglasje za igralnico v prostorih bivšega remontnega zavoda v Slovenski vasi. Temu bi radi predstavili tudi težave s financiranjem javne porabe v njihovi občini.

Dogovarjajo se tudi z ministrom za šolstvo in šport, saj je veliko šolskih stavb treba prenoviti. V zelo slabih razmerah dela glasbena šola, zgradijo je treba prizidek k OŠ Dobova in v OŠ Kapele nujno napeljati centralno gretje. Tudi v OŠ Brežice so zaznali nepredvideno hitro propadanje zaradi napak gradbencev in projektantov. Zaradi prenatrpanosti bodo morali v naslednjih 10 letih zgraditi še eno mestno šolo. V Globokem čaka na gradnjo načrt za večnamenski prostor in telovadnico. Precej sredstev bodo morali do jeseni vložiti tudi v obstoječo globoko šolo. Nedavno je namreč s stropa odpadlo nekaj ometa in pokazalo se je, da so tramovi povsem dotrajani. Nekateri učenci se tako zaradi varnosti stiskajo v kabinetih.

B. D.-G.

Zadruga zahteva vračilo lastnine

Občni zbor Splošne kmečke zadruge Krško — Krškemu 5 odstotkov Ljubljanskih mlekar — Koliko M-Agrokombinata bodo preknjižili na zadrugo? — Dobro mleko

KRŠKO — Splošno kmečko zadrugo Krško, ki je opravila 7. marca občni zbor, čaka mad prvimi nalagami pridobitev lastnine, saj so brez kapitala zamen vse lepe besede o ugodnostih za kmete, člane zadruge. Po premoženje se je omenjena zadruga napolnila v poslovni sistem Mercator, kar so navedli tudi na nedeljskem občnem zboru.

Splošna kmečka zadruga Krško se poteguje za lastniški delež v Mercatorjevih Ljubljanskih mlekarnah. Različni proizvajalci iz krške občine naj bi glede na dosedanja pogajanja imeli v premoženju Ljubljanskih mlekar 5,34-odstotni delež. Le — tega naj bi si v občini Krško razdelile v enakem odmerku Splošna kmečka zadruga Krško ter koprivniška in kostanjevska zadruga. Ljubljanske mlekarne se menda vztrajno izmikajo, da bi se v korist Krškega odpovedale tolikšnemu delu premoženja, vendar bodo zadrugo odločno vztrajale pri navednem deležu. Vse naj bi bilo jasno v začetku aprila.

Skupaj s tremi drugimi interesi je Splošna kmečka zadruga Krško poslala v Mercatorjev Agrokombinat Krško zahtevek za vračilo zadrugne lastnine. Zadrugo, ki se postavljajo na noge, za-

htevajo celotno imetje M—Agrokombinata. Ker njihova nasprotna stran verjetno ne bo nemudoma ustregla zahtevku, bo predvidoma nastal dolgotrajen postopek lastninjenja, v katerem bosta obe stranki dokazovali vsaka svoj prav.

• Kot je poudaril na občnem zboru Janez Žaren, mlekarja zahteva vedno bolj kakovostno mleko. Ker boljše mleko prej plača, naj se po njegovem priporočilu kmetje potrudijo, da bodo oddajali čim boljše. Franc Česnovar, sekretar za kmetijstvo pri krškem izvršnem svetu, je opozoril na neučinkovitost sedanje hranilno-kreditne službe. Po njegovih besedah lahko sklepamo, da bo Krško kmalu dobilo neke vrste kmečko bančno ustanovo.

Po neurednih informacijah naj bi zadruga zahtevala zase med drugim poslovno stavbo M—Agrokombinata v Krškem v starem mestnem delu.

V krški splošni zadrugi računajo, da bi se postopek lastninjenja lahko zavlekel, sedanji lastniki bi objektom in drugemu močno znižali vrednost in zadruga bi dobila v roke dejansko ničvredno premoženje. Na to možnost je v nedeljo opozoril zborujoče krške kmete tudi navzoči Alojz Metelko, republiški poslanec iz Trebnjega. Manj možnosti za omenjene spekulacije bo, če bo čimprej dokončan postopek lastninjenja, zato je po njegovem potrebno pohiteti.

L. M.

PRIPRAVE NA CELJSKE SEJME

CELJE - V mestu ob Savinji bo od 17. do 23. maja hkrati kar 11 pomladnih obrtnih sejmov, od sejma idej pa vse do sejma blaga široke porabe. Organizatorji vabijo k čim večjemu sodelovanju razstavljalcev pa tudi k čim večji udeležbi obiskovalcev.



ZA LEPSI VEČER — Marsikatero kulturno prireditve, praznovanje ali svečanost v brežiški občini popestri sopran mlade domačinke Marjetke Podgoršek. V objektiv smo jo ujeli ob literarnem večeru v knjižnici, ko je pela ob spremljavi cirrarke Mateje Ferenčak, ki jo Brežičani prav tako dobro poznajo. (Foto: B. D.-G.)

Cerkljani in vojska si niso več v laseh

Načrt za gradnjo vodovodnega omrežja

CERKLJE OB KRKI — Vse kaže, da bosta vojska in krajevna skupnost Cerklje ob Krki vendarle boljše vozila skupaj, kot je sprva kazalo. Glas, ki so ga krajin močno povzdignili, da bi opozorili nase, na svoje interese ali celo na to, da sploh obstajajo, je vendarle dosegel svoje. Vojska in krajin so se začeli pogovarjati. Sprva malo bolj od daleč in z nezaupanjem, po prvih rezultatih pa celo prav dobro sodelujejo.

Sredi preteklega tedna so imeli krajin sestanek, da bi ugotovili posamezne interese za izkoriščanje vojaških površin. Oglasili so se krajin, ki bi radi kosili na vojaških travnikih, nekateri pa se zanimajo tudi za grabljenje listja v gozdu in za obdelovanje polj. Okoliškim prebivalcem je zdaj dovoljeno sekanje akacije ob ograji vojaškega zemljišča. Ker so kmetje vojsko prepričali, da se akacija s svojo hitro rastjo širi na bližnja kmetijska zemljišča in tam dela škodo, so nadlogo začeli sekati tudi znotraj ograje.

Sumljivih in nenapovedanih odzovov gramoza zadnje čase ni več. Predsednik sveta KS Franc Zorko se je nedavno udeležil razgovora z vladnim svetovalecem za obrambo Miranom Bogatajem in ocenjuje, da zdaj mnogo bolje sodelujejo z vojsko in tudi z ministrstvom. Trenutno jih k sodelovanju zavezuje tudi skupna akcija za izgraditev vodovodnega omrežja v Cerkljah. To bi poleg Učnega centra oskrbelo s pitno vodo tudi doberšen del krajanov.

B. D.-G.

Pas bi morale zategniti tudi bogate občine

Medtem ko so zaradi spremenjenih političnih in gospodarskih razmer začeli padati veliki monopoli in je zašlo v težave marsikatero veliko podjetje, so slabše razvite občine začele, da prihaja njihov trenutek. Trgovina, obrt in malo gospodarstvo naj bi jim prineslo razcvet, a realnost je pokazala, da to ne gre tako hitro.

Podjetniških pobud in zanimivih programov ne manjka, saj ponekod ječijo pod pritiski investitorjev. Morali bi jim ponuditi poslovne prostore, zemljišča, ceste, telefone in neoporečno vodo, a vse prevečkrat tega nimajo. Financiranje javne porabe v nerazvitih občinah je že nekaj let neugodno. Občinam naj bi pripadlo od 90 do 150 odst. povprečne slovenske javne porabe na prebivalca. Kar 44 slovenskih občin ne dosegajo niti 90 odst. povprečja, zato pa tiste ostale porabijo toliko več. Najnižjo javno porabo imajo najmanj razvite občine, ki bi ta sredstva nujno potrebovale za razvoj infrastrukture. Ker so razmere za življenje in poslovanje v takih občinah slabe, podjetniki bežijo v bolj razvite kraje. Tako se večajo razlike v razvitosti.

Zato v Brežicah menijo, da bi morala javna poraba v vseh občinah dosegati vsaj 95 odst. povprečja. Njihovi občini je letos dovoljeno samo 18-odst. povečanje javne porabe, kar bo gotovo zadušilo marsikatero dejavnost. Logično bi bilo, da bi javno porabo zmanjšala vsa država. Kakšna bo korist, če bodo pas zategnili samo v Brežicah in drugih najmanj razvitih občinah? Korist bo, in to za tistih nekaj občin, ki bodo porabile njihov delež.

Država je občinam odvzela že celo vrsto pristojnosti, žal pa istočasno sama ne prevzema tudi njenih nalog. Občina vse bolj postaja birokratska ustanova, ki izdaja odločbe, čeprav se okrog nje kopičijo težave. Začeli bi lahko naštevati pri infrastrukturi, nadaljevali v kmetijstvu in končali s šolstvom. Vplačila v republiški proračun so porasla bolj kot cene na drobno (porast teh je 201-odstoten), medtem ko so vplačila v občinski proračun porasla samo za 68 odst. Pristojnosti se torej kopičijo v republiko, davki se zlivajo v državni proračun, iz njega pa nerazvitim občinam le malo prikaplja.

Že drži, da te občine ravno zaradi svoje nerazvitosti ne prispevajo toliko davščin v proračun, vendar pri tem nihče ne upošteva dajatev druge vrste. Za kakšno ceno, na primer, so te občine razvijale kmetijstvo kot prednostno panogo? V interesu države, da bi



čim ceneje nahranile prebivalstvo, so se morale odreči večjemu dobičku. Na žalost teh prispevkov nihče ne vidi. Tako kot nihče ne vidi slišati o precej osamljeni zahtevi brežiške občine, da bi morale občine, ki so tepene zaradi svoje usmeritve v kmetijstvo, to dobiti povrnjeno v neki drugi obliki. V neke vrste renti.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Kočevski val spet buta ob znane čeri

Razmišljanja in tudi že konkretne prizadevanja za ustanovitev lokalne radijske postaje so v Kočevju stara že desetletja. Najdlje v teh prizadevanjih so prišli pred petimi leti v okviru Delavske godbe, ko je prizadevanja, da bi Kočevje samo ali v povezavi z ribniško občino dobilo svojo lokalno radijsko postajo, od Matije Cetinskega prevzel Uroš Novak. Kot pri vseh prejšnjih poskusih se je tudi tedaj vse ustavilo pri denarju. Pa se to lahko zgodi tudi sedaj, ko je pretežni del radia, ki se ustanavlja, v zasebni pobudi?

Kot je kazalo pred meseci, ko je kočevska skupščina odločala o

sprejemu akta o ustanovitvi radijskega programa Kočevski val, je bil prav to razlog za zaplete. Morda pa je bil to samo izgovor, čeprav je bilo tistih, ki so nasprotovali radiu zgolj kot radiu bore malo. Kakorkoli že, večina najbolj glasnih je dajala vtis, da zahtevajo le čiste račune, da bi se vedelo, kdo pije in kdo plača. Občina kot ustanoviteljica radia in kot tista, ki bi, kot se je tedaj mislilo, razpolagala s frekvenco, naj bi zasebno pobudo zao ustanovitev radia "velikodušno" podprla tako, da bi frekvenco oddala v najem najboljšemu ponudniku izvajanja radijskega programa. Če bi bil to kdo drug, in ne podjetje Univox, ki je bilo pobudnik celotne akcije za ustanovitev radijske postaje, bi si bil zato pač kriv sam Univox. To bi bil seveda svojvrsten paradoks, pa vendarle - vse za čiste račune: na račun občine se ne sme okoristiti nihče, pa naj gre še za tako dobro in potrebno zadevo, kot je radio, ki ga kočevska občina sama ni bila sposobna ustanoviti, ne le zaradi pomanjkanja denarja, ampak tudi nezmožnosti, da bi se Kočevci sami med seboj o tem dogovorili.

Po večmesečnih naporih, da bi občina pridobila frekvenco, je sedaj, ko je ta trenutek končno napočil, celotna zadeva nekoliko spremenjena. Ministrstvo za promet in zveze - Republiška uprava za telekomunikacije je frekvenco dodelila Univoxu, ki je bil v tem času po vseh pravih razpisnih natečajih za najboljšega ponudnika izbran za izvajalca programa.

Občina, ki je ustanoviteljica radia, nima pa "lastninske pravice" nad frekvenco, bi sedaj morala svoje odnose do Univoxa opredeliti drugače. Nabavila naj bi oddajnik in poskrbela za njegovo postavitve in povezavo s studiom, v zameno za to bi imela do višine stroškov za postavitev oddajnika zakupljenega programskega časa radia. S tem bi se vse rešilo in kočevski



radio bi lahko začel redno oddajati že čez nekaj mesecev. Žal pa se v Kočevju nikoli ne ve, če se ne bo kljub dobrim obetom zopet vse zataknilo pri denarju.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Pogrnjene mize ne bo več nikjer

Delež industrije v narodnem dohodku se v črnomaljski občini zmanjšuje, na njen račun pa se povečujejo deleži nekaterih drugih dejavnosti, med drugim tudi kmetijstva. Medtem ko je bilo kmetijstvo dolga leta udeleženo v narodnem dohodku z manj kot desetimi odst., je lani krepko prekorčnilo to magično mejo. To pa pomeni, da bi morali kmetijstvu nameniti tudi znatno večjo pozornost kot doslej. Pa je res tako?

V črnomaljski kmetijski svetovalni službi pravijo, da lahko kmetom ponudijo predvsem znanje, manj pa denarja. Seveda so časi, ko so nekateri z veliko žlico zajemali nepovratni denar, minili. A očitno je, da mnogi še vedno pričakujejo le denar, in se v kmetijstvu usmerjajo v panoge, za razvoj katerih je denar še moč dobiti. Na splošno je motiviranost za kmetijstvo še precej šibka, kljub temu da vse več ljudi ostaja brez dela ali pa jim grozi brezposelnost. A vprašanje preživetja gotovo še ni tako pereče, da bi ljudje pri svetovalcih iskali nasvete, kako preživeti na dobrih treh hektarjih zemlje, kolikor meri povprečna črnomaljska kmetija. Razumljivo je, da kaj prida možnosti za preživetje na takšni kmetiji ni, zato je iznajdljivost, prepletena z obilico znanja in seveda tudi tveganostjo, več kot potrebna. Razumljivo je tudi, da je tisti, ki želi na takšni domačiji postati živinorejec ali poljedelec, vsaj v



GRANITI FIANDRE V NOVO MESTU — Novomeška trgovina Granit, v kateri Stane Petretič (na sliki levo) prodaja gradbeni material in izdelke iz naravnega kamna, se je odločila razširiti prodajni program s talno keramiko mednarodno priznane italijanske firme Graniti Fiandri. S tem na naš trg prihajajo talne ploščice, ki veljajo za ene najboljših v svetu. Pomočnik komercialnega direktorja firme Graniti Fiandri, dr. David Mammi (desno), je na petkovi predstavitvi v prostorih GIP Pionir poudaril, da njihove izdelke odlikujejo visoka kakovost, trdnost, majhna vpojnost vode, enostavno čiščenje, praktično neomejeno trajanje, poleg tega pa tudi raznovrstnost oblik, dimenzij in barv, ki omogočajo številne estetske izjemno dovršene kombinacije tako glazirane kot ne-glazirane keramike. (Foto: Z. L.-D.)



PLES V KULTURNEM DOMU — Trinajstega februarja je Kulturni dom Krško v sodelovanju s Kazino imel v gosteh plesalce akrobatskega rock n rolla iz Slovenije in Hrvaške. Na tekmovanju, kjer se je za pokal pomerilo 68 parov, so bili najuspešnejši: v razredu C (do 16 let) Igor Domnikar in Saša Mrak, v razredu B (ples in show) Jure Dolenc in Mateja Pilej ter v razredu C (plesalci z mednarodnimi uspehi) Marko Rus in Vlasta Rotar, ki sta tudi zmagala na krški prireditvi. Pokal zvez plesnih skupin Slovenije jima je izročil direktor KD Krško Adolf Moškon (drugi z leve). Prireditelja sta s standardnimi plesi popestrila Gregor in Špela, plesalca Urške. Povezoval in komentiral jo je Marko Hren (prvi z leve). (Foto: Damjana Krošelj)



40 LET DRUŠTVA UPOKOJENCEV - Konec februarja je semiško društvo upokojencev, ki šteje 517 članov, praznovalo 40-letnico obstoja. Na slovesnosti so se spomnili prehojene poti, v kulturnem programu pa so jih razveselili osnovnošolci in folklorna skupina Semiška ohcet. Predstavniki zvez društev upokojencev Franc Sotlar jih je seznanil z zamrznitvijo pokojnih, ki ji upokojenci nasprotujejo. Hkrati je društvu podelil posebno priznanje zvez. Društvo pa je podelilo priznanja za dolgoletno pošteno delo petnajstim članom, medtem ko sta ga dva prejela kot ustanovna člana.



VESELI ZASAVCI - Po dvajsetih letih so člani ansambla Zasavci iz Zagorja umaknili privednik "veseli" iz svojega imena, toda veselja je v ansamblu ostalo vseeno več kot kdaj prej. Njihova kaseta "V Revirjih je lepo", izdana pri založbi Sraka iz Novega mesta pred tremi leti, je postala zlata, pred dnevi pa sta izšli njihova nova kaseta in laserska plošča "Iščem te", ki sta v trenutku osvojili valove slovenskih radijskih postaj. Po skladbi "Otožna Kalifornija", ki je pred leti osvojila staro in mlado, so Zasavci pripravili nove imenitne popevke: "Ljubim te, Marija", "Nič več bolera", skladbo Slavka Podboja "Dvoličnež" in udarno pesem Toneta Fornezzijskega "Mi pa naravnost". Na kaseti in na laserski plošči pa je še pol ducata izvrstnih narodnozabavnih skladb, ki so osvojile tudi lestvico Studia D. (Foto: D. Vovk)

Brca odvečnim delavkam

Proglasitev delavcev za trajne presežke je že sama po sebi zelo huda stvar, zlasti za tiste, ki so tako postali odvečni in bodo čez pol leta, ko se jim izteče odpovedni rok, brez službe. Zato bi morala podjetja, ki so iz katerega koli razloga zašla v take težave, da se iz njih rešujejo tudi z odpuščanjem delavcev, ta postopek izpeljati pravilno z veliko mero občutljivosti.

Žal ni (bilo) tako v šentjernejški Iskri Hipot, kjer jih bo več kot 200 od okoli 600 zaposlenih izgubilo delo. Po izročitvi sklepov o trajnih presežkih prvi skupini kakih 60 delavcev pred dnevi je prišlo do mučnih napetosti prav zato, ker tako občutljive stvari, kot je uvrstitev med trajno presežne delavce, in to za nekaj tere po 20, 25 letih dela v tej tovarni, niso bile izpeljane korektno in tudi po pravno formalni plati jim marsikaj oponašajo. Skupina "odpisanih", med katerimi je velika večina žensk, se je zbrala na protestnem zboru, ki so se ga udeležili tudi predstavniki novomeških Svobodnih sindikatov, in tu je v napetem ozračju prišlo na dan marsikaj nelepega in tudi nepravilnega.

Po zakonu morajo biti vsakega delavcu jasni njegova ocena in merila, po katerih so ga ocenjevali. Hipotovim delavkam, ki so že dobile sklepe, ni jasno ne eno ne drugo. Jasno jim je samo to, da so po kriteriju delovne uspešnosti izpadle starejše in bolj iztrošene delavke, ki delajo v tej tovarni po 20 in več

let. Pa še tu jim ni jasno, kako so ocenjevali njihovo delovno uspešnost, če so, kot so povedale, dobile delo, ki so ga lahko opravile v eni uri, trajalo pa naj bi, ker pač ni bilo dovolj dela,

● Jasno je, da za šentjernejško Iskro v sedanjih razmerah ni druge možnosti, kot da drastično, kar za tretjino zmanjšajo število zaposlenih, sicer firmi grozi stečaj. In tega se prav dobro zavedajo tudi v sindikatu. Prav zato bi morali še posebej paziti pri postopkih za ugotavljanje presežnih delavcev, kajti gre za 200 in več ljudi. Če se že morajo raziti, naj se vsaj ne v sporu in sovraštvu ali z grenkim občutkom, kot bo gotovo odšla tista delavka, ki ji je nekdo rekel: "Ti še kar dobro izgledaš in boš lahko še kaj postrani zaslužila!"

polni delavnik: "V vseh teh letih trdega dela smo presegale normo za 15 do 30 odst., sedaj pa smo ocenjene kot slabe delavke!" so se razburjale ženske. O merilu, ki upošteva izobrazbo, pa: "Pred 30 leti nas ni nihče vprašal, koliko šol imamo, in vsa ta leta smo bile dobre." Delavke vodstvu, zlasti kadrovske službi podjetja, na katero je letelo veliko pikrih, očitajo, da so bile prve ocene višje, potem pa so jih znižali, ker bi sicer ne dobili dovolj presežkov. Očitajo tudi, da so spisek presežkov naknadno popravljali, da se hočejo znebiti prav določenih ljudi, čeprav zakon pravi, da ne

more biti nihče odpuščen zato, da bi izpraznil delovno mesto za drugega.

Predstavniki sindikata so ugotovili vrsto nepravilnosti pri vodenju postopka in zahtevajo ugotavljanje odgovornosti pooblaščenec oseb. Poleg povesem formalnih pomanjkljivosti, kot je ta, da je sklepe podpisal direktor, čeprav bi jih moral upravni odbor, je tudi ta, da je naveden tudi datum, ko naj bi tem delavcem prenehalo delovno razmerje, čeprav je ta datum odvisen od dneva vročitve oz. bo spet drugačen, če se delavec odloči za ugovor. V sklepu so tudi stvari, ki se ne skladajo z določili arbitražne komisije, ki se je ukvarjala s tem problemom. Tako je bil sklep o trajno presežnih delavcih vročen tudi materi samohranilici in delavcem, ki veljajo za interne invalide. Skratka: sindikat ugotavlja, da je prišlo pri vsem tem do grobih kršitev zakona o delovnih razmerjih in pravic delavcev ter da so omalovaževali sklepe arbitražne komisije in še posebej dogovore, ki so jih dosegli med sindikatom, poslovdostvom in skladom za razvoj kot večinskimi lastnikom Hipota.

Že na protestnem shodu so se dogovorili, da imajo delavci pravico vedeti, kdo jih je ocenjeval. Na te ljudi se lahko obmejo in od njih zahtevajo pojasnitve ocen, če mislijo, da so sporne. Prav tako je pravna služba sindikata vsem, ki smatrayo, da so bile kršene njihove pravice, napisala ugovor.

ANDREJ BARTEJ

belokranjskih razmerah tako rekoč obsojen na propad. To so ljudje očitno že spoznali, zato se vse bolj odločajo za vinogradništvo in sadjarstvo. Toda zaradi pomanjkanja denarja in drage obnove obnavljanje le po nekaj deset arov nasadov, kar ne bo pripeljalo do hitrega razcveta. Tudi zato ne, ker večina na to niti ne misli, saj so sadjarji in vinogradniki zgolj ljubiteljsko.

Ena od možnosti za razvoj ali vsaj večji dohodek kmetij so dopolnilne dejavnosti, katerih položaj pa statusno ni urejen, zato vsaj v črnomaljski občini ne privlačijo preveč. Toda karkoli bi že ponudili črnomaljskemu kmetijstvu za njegovo razcvet, bi gotovo naleteli na največjo in skoraj nepremostljivo oviro: pomanjkanje podjetniškega duha, kjer seveda ne gre brez tveganja. Res je, da je kmet tudi doslej v klasičnem kmetovanju nosil na svojih ramenih tveganje, toda za korak naprej bo moral tvegati še več. Tudi v drugih dejavnostih ni danes prav nič drugače. Pogrnjene mize ne bo več nikjer.

A v glavih za napredek dovtetnih kmetov bi gotovo tudi tu kaj hitro prišlo do preobrata, če ne bi bilo še enega, za Belo krajino tako značilnega in ključnega problema, v katerem je moč iskati odgovor, zakaj je kmetovanje tako neučinkovito. To so težave pri dedovanju, saj je znano, da mnogi kmetje ne dajo kmetije iz rok, dokler dihaajo. Pri tem se oklepajo tradicionalnega kmetovanja, medtem ko mladi, ki sprejemajo novosti, niso motivirani za delo na zemlji, ki ni njihova. In zopet smo na začetku, črnomaljsko kmetijstvo pa se vrti v začaranem krogu.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE



RAZSTAVA RELIEFNIH SLIK - Slikarka Blanka Stepančič (desno) na otvoritvi pregledne razstave v Dolenjskem muzeju. Slikarko je predstavil ravnatelj muzeja Bojan Božič (na sredini), uvodno besedilo dr. Ivana Sedeja, ki se zaradi bolezni otvoritve ni mogel udeležiti, pa je prebrala Jerca Pezdich. (Foto: T. Jakše)



ŠOPEK BELOKRANJICAM - Mešani pevski zbor "Dr. Bogdan Derč" pediatrične klinike ljubljanskega Kliničnega centra ter mešani pevski zbor Črnomoj (na fotografiji) sta v soboto v Črnomoj pripravila koncert pesmi, povezanih v šopek Belokranjicam. Koncert pred dnevom žena je postal že kar tradicionalen, pred leti pa sta z njim pričela zbor pediatrične klinike in črnomojskega Belta. Tokrat so gostje pod vodstvom Venceslava Zadavca zapeli 15 pesmi, domačini z zborovodkinjo Ani Jankovič-Šober pa štiri. (Foto: M.B.-J.)

Skladišča v muzeju so prenatrpana

V Posavskem muzeju lani za 2000 več obiskovalcev - Programe oddajajo jeseni, sredstva dobijo šele junija - Drago vzdrževanje gradu

BREŽICE - 12 strokovnih in tehničnih delavcev Posavskega muzeja v Brežicah je tudi v minulem letu popisovalo, zbiralo, dokumentiralo in negovalo obsežno muzejsko gradivo. To dejavnost je financiralo ministrstvo za kulturo, medtem ko je polovico sredstev za razstavno dejavnost in vzdrževanje priložila občina. Muzej uporablja in vzdržuje 3.277 kvadratnih metrov prostora. Skoraj polovico od tega obsega 31 prostorov, v katerih so stalne muzejske zbirke. Vodstvo muzeja opozarja, da za amortizacijo tako starih stavb ni ustrezno poskrbljeno, in da bi morali prejemati vsaj več sredstev za redno delo in za naložbe in vzdrževanje.

Poleg stalnega dela v muzeju so v minulem letu začeli ali nadaljevali še vrsto terenskih raziskav. Na področju etnologije so nadaljevali z raziskovanjem tradicionalne obrti, skupaj s priznanimi arheologi so nadaljevali raziskave v Ajdovski jami in sodelovali pri organizaciji arheološkega tabora v Starem trgu pri Podbočju. Na področju zgodovine so proučevali staro orožje, 2. svetovno vojno, zadnjo vojno in vojaške uniforme. Umetnostna zgodovinarica tega muzeja je popisovala in proučevala oltarje v Posavju.

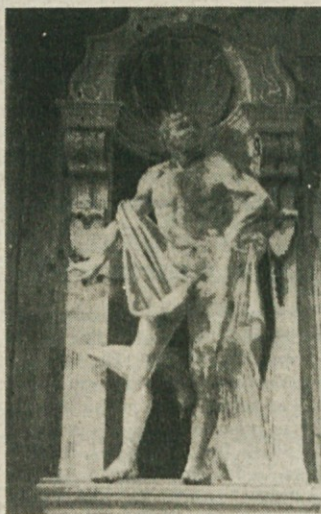
Zbirke Posavskega muzeja si je lansko leto ogledalo 15 tisoč obiskovalcev, še okrog 9 tisoč pa si je ogledalo 5 likovnih in 2 muzejski občasni razstavi. Ker so ugotovili,

DOBRODELNI KONCERT

NOVO MESTO - Karitas Slovenije in Hrvaški kulturni dom Novo mesto organizirata v nedeljo, 14. marca, ob 19. uri v novomeški Frančiškanski cerkvi dobrodelni koncert pod nazivom Otroci Slovenije otrokom Hrvaške. Gostovala bo svetovno znana sopranistka Liljana Molnar-Talajč, ki bo med drugim izvajala skladbe Schuberta, Francka in Bacha. Umetnico bo na orglah spremljal prof. Mario Penzar. Vstopnina je 300 tolarjev, prihodek od koncerta pa je namenjen fondu Ivane Brlić-Mažuranič, torej skrbi za otroke, ki so v domovinski vojni izgubili starše ali so bili hudo ranjeni. Po podatkih RK Hrvaške je do konca leta 1992 ostalo brez staršev 3.500 otrok.

LUTKE ŠE V KOČEVJU

KOČEVJE - Ta teden bodo razstavo "V svetu lutk - poskus otroškega muzeja", ki gostuje v Šeškovem domu, spremljale sledeče otroške prireditve: "Naredimo lutkovno predstavo", lutkovni abonma (I. Robič) VVŽ Kočevje, bo na sporedu v petek, 12. 3., ob 9. uri, ponedeljek, 13. 3., ob 16. uri in v četrtek, 18. 3., ob 10. uri; v petek, 12. 3., ob 16. uri, in v četrtek, 18. 3., ob 10. uri bo na sporedu lutkovna igrice "Grad gradiček" VVŽ Kočevje (I. Robič); v torek, 16. 3., ob 10. uri bo na sporedu igrice "Rdeča kapica" OŠ Stara Cerkev (Neva Oberstar); v sredo, 18. 3., ob 10. uri bo na sporedu lutkovna igrice "Zlata ribica" lutkovne skupine Papilu Ankanan, istega dne ob 13. uri pa bo seminar za učitelje, ki ga tudi prireja Papilu Ankanan.



FRESKE PROPADAJO - V lanskem letu so stopnišče v Posavskem muzeju zaprli s stroškom, da bi preprečili propadanje baročnih poslikav. Naložba je stala 1,6 milijona tolarjev, krivec za strošek pa je po vsej verjetnosti onesnažen zrak. V naslednjih letih bo republiški restavratorski center natančno spremljal dogajanja na freskah in se na osnovi zbranih podatkov odločil, kako jih bo zaščitil. (Foto: B. D.-G.)

DNEVI SLOVENSKEGA IZOBRAŽEVANJA

LJUBLJANA - Včeraj so bili na Ljubljanskem sejmu odprti Dnevi slovenskega izobraževanja '93, ki bodo trajali vse do sobote, 13. marca. V okviru dnevov izobraževanja so razstava ter informativne in izobraževalne prireditve, ki potekajo v Forumu, Avditoriju, Sejni sobi in na posameznih razstavnih prostorih. Tokrat je na sejmu prvič zastopano in predstavljeno tudi izobraževanje odraslih.

Zapis vzdušja z reliefom in barvo

Pregledna razstava del ljubljanske slikarke Blanke Stepančič v galeriji Dolenjskega muzeja - Pozornost so vzbudile predvsem reliefne slike

NOVO MESTO - V galeriji Dolenjskega muzeja se je s pregledno razstavo svojih del novomeški publiki predstavila ljubljanska slikarka Blanka Stepančič. Na otvoritvi, ki je bila v četrtek zvečer in ji je prisostvovala tudi avtorica, se je zbralo kar lepo število ljubiteljev slikarstva. K slovesnemu vzdušju otvoritvenega večera so s svojimi nastopi prispevali tudi pianisti Tina Dular, Matej Šuštarčič, Matej Župančič, Maja Mioč in Mateja Bobnar, učenci Glasbene šole v Novem mestu.

Razstavo je pripravil Dolenjski muzej v sodelovanju z Galerijo Ivan Napotnik iz Velenja in stalnimi sponzorji, ter z veliko pomočjo avtorice. Ob tej priložnosti je Dolenjski muzej skupaj z Galerijo Ivan Napotnik, kamor se razstava seli v aprilu, izdal ličen katalog z osmimi barvnimi fotografijami. Katalog je oblikovala avtorica sama, uvodno besedilo pa je napisal dr. Ivan Sedej.

Blanka Stepančič se je rodila konec petdesetih let v Ljubljani, kjer je dokončala Šolo za oblikovanje, nato pa še študij likovne pedagogike na Pedagoški akademiji. Zdaj je samostojna kulturna delavka in je imela pred novomeško že več samostojnih in skupinskih razstav po Sloveniji, Avstriji in Italiji.

Čeprav v novomeški galeriji razstavlja tudi druge slike, ki so s pastelnimi barvami in umirjeno skladnostjo zelo pritegnile gledalce, pa je vsekakor največ pozornosti pritegnil ciklus njenih reliefnih slik, ki "govori o avtoričini zavezanosti svetu, ki ga je začela odkrivati kmalu po končanem šolanju, v času, ko smo postmodernistične pojave še doživljali kot novost. Takrat si je ustvarila svet patinirane lepote in nostalgije in tudi specifično in tehnološko govorico,"

kot je v spremni besedi h katalogu zapisal likovni kritik dr. Ivan Sedej.

V sklepni besedi kataloga daje dr. Sedej tudi nekaj nujnih karakteristik, ki vodijo k razumevanju avtoričinih umetniških vzgibov in njene slikarske tehnike: "Blanka z reliefnimi liki in barvo zapisuje vzdušja in dvojnega sporočila o našem mestu v svetu in času, ki je vse prej kot

varen kontinuum. Zato tudi ni anahronizmov. Zato oblike izpeljuje iz poznogotske ali baročne draperije in iz rokokojskih štukatur. V sodobno govorico pa jih prevaja z burrijevskim slovarjem. Ker pa gre za podobe je ne zanima klasični kolaž. V sliko vključuje ("lepi") podobe podob kot centralne like. Osrednji lik pa je žarišče in stičišče. V njem se oblikujejo poudarki, od čudnih vib, ki asociirajo s prazgodovinskim nakitom, do likov, podobnih nagubanin plastem strnjene lave. Skozi barvne nanose pa sije kot pomebno vsebinsko dopolnilo kiparska snov, glina. Gre pač za svet protislovij, za večni boj med duhom in materijo in ne nazadnje za njeno pomiritev."

Razstava bo v galeriji Dolenjskega muzeja odprta do 20. marca, torej je za ogled še priložnost.

T. JAKŠE

Ljubljanski madrigalisti gostujejo

NOVO MESTO - Ljubitelji

resne in cerkvene glasbe bo gotovo razveselil koncert mešanega pevskega zbora Ljubljanski madrigalisti, ki bo v torek, 16. marca, ob 19.30 v Frančiškanski cerkvi. Nastop pa bo zadovoljil tudi ljubitelje zborovskega petja, kajti mladi, šele leta 1991 ustanovljeni zbor se je v kratkem času prebil v kakovostni vrh in požel že nekaj mednarodnih, še več pa domačih uspehov. Laskave ocene se kar vrstijo. Nič čudnega, saj je večina od 35 članov zbora prekaljenih pevcev, ki so si nabirali izkušnje že v drugih zasedbah, isto pa velja tudi za zborovodjo Matjaža Ščeka iz Kopra.

Ljubljanski madrigalisti so poleg številnih gostovanj v samozaložbi izdali tudi CD ploščo z dvema mašama, Samostan Brezje pa je izdal kaseto z dvanajstimi Marijinimi romarskimi pesmimi v njihovi izvedbi.

Na torkovem koncertu, ki ga v Frančiškanski cerkvi organizira novomeški Dom kulture, bodo v prvem delu izvajali motete in madrigale Jacoba Gallusa, v drugem pa Mašo za štiriglasno zboru švicarskega skladatelja Franka Martina. Vstopnice po 300 tolarjev so v predprodaji v Domu kulture.

"MED SVETOM IN DOMOVINO" V METROPOLU

NOVO MESTO - Danes, v četrtek, 11. marca, bo v modrem salonu hotela Metropol predstavljen svoj knjigo "Med svetom in domovino" novomeški rojak Bogdan Osolnik.

RAZSTAVA KERAMIKE

METLIKA - V soboto, 13. marca, se bo ob 19. uri v Ganglovem razstavišču v Metliki zgodil kulturni dogodek "M". Takrat bo namreč otvoritev razstave keramike kiparke Lidije Maček-Stanič iz Karlovca. Ob otvoritvi bo nastopil kitarist Tone Črnogelj, študent ljubljanske Glasbene akademije.

Kurent v kovinskem siju

Ivan Dvoržak s kovinskimi Kurenti v Galeriji Krka

NOVO MESTO - V četrtek je bila v Galeriji Krka v Ločni odprta razstava skulptur mariborskega ustvarjalca Ivana Dvoržaka. Razstava v avli poslovnih prostorov tovarne zdravil Krka na Cesti herojev 45, na kateri je predstavljen predvsem avtorjev opus Kurentov, bo odprta do 25. marca. Otvoritev je z glasbenimi vložki popestril harmonikar Oliver Dragičević, učenec Glasbene šole v Novem mestu.

Ivan Dvoržak se je rodil 1949 v Mariboru. Njegov oče je bil kovinar in je precej vplival na umetnikove spretnosti pri oblikovanju kovin. Od leta 1982, ko je začel razstavljal, je priredil 23 samostojnih razstav in sodeloval na desetih skupinskih po velikosti kraji naše domovine pa tudi izven meja naše republike.

Avtor v tehniki električnega varjenja kovine zelo izvirno, prepričljivo in psihološko dognano upodablja človeške like in nekatere značilne predstavnike živalskega sveta, pri čemer predvsem poudarja njihov simbolični pomen. Kovinske pramene, drobne resice ter obroče in ploščice oblikuje v razgibano površino, učinek pa stopnjuje s prevlekami in kovinskimi sijajem. V Novem mestu je razstavil živalski skupini srn in petelinov ter večjo skupino zelo impresivnih Kurentov v različnih velikostih in s karakteristično dinamiko, najsi bo na pohodu ali pri plesu ter

simboliko in izročilo, ki jih kurent v Sloveniji, zlasti na dravskem polju, še vedno izraža.

"S kurenti sem se v Mariboru srečal že v zgodnji mladosti, s svojo razgibanostjo in skrivnostnostjo pa so me zelo hitro pritegnili tudi kot ustvarjalca. Opazoval sem jih in poskušal njihovo dinamiko ujeti v svoje materiale in tehniko. Uporabljam železo, elektrovarjenje, taljenje in bakrov nanos," je na kratko svoj odnos do kurentov in svoje delo okarakteriziral Ivan Dvoržak.

T. J.



USTVARIALEC IN KURENTI - Ivan Dvoržak je s svojimi skulpturami iz varjenega železa gostoval na razstavah po vsej Sloveniji, vabljen pa je bil tudi v tujino. Razstavljal je v Švici. (Foto: T. Jakše)

kultura in izobraževanje

Irenin Corpus delicti

Ob razstavi Pri slonu

NOVO MESTO - Irena Celič je Novomeščanka, živeča v Ljubljani, z izkušnjami iz širšega sveta in drugačnega življenja. Dokončala je tekstilno šolo, delala nekaj let kot tekstilni tehnolog v Novoteksu, potem pa jo je življenjska sla in radovednost pognala v svet. Zdaj se je vrnila v Novo mesto, a le toliko, da bi razčistila s sabo in z okoljem, na katero je bila in je po svoje še navezana.

Za razčiščevanje je izbrala, kot sama pravi, enkratni dogodek, pregledno razstavo svojih del in plesni nastop - čisto improvizacija - z naslovom "Plesala je z luno" v Domu kulture. Irena je namreč na pragu zrelih let pričela z umetnostjo. Likovno je začela ustvarjati dokaj pozno in brez strokovne izobrazbe, a pravi, da zdaj razmišlja skozi barve in se preživlja izključno s prodajo lastnih slik in dekorativnih izdelkov. Ustvarjanje ji je tako po mnogih grenkih preizkušnjah postalo življenjski smoter in življenjska nuja.

Razstava, katere otvoritev je bila prejšnji četrtek v Galeriji Pri slonu, naj bi zato na nek način obračunala z okoljem, ki ji zaradi svoje konvencionalnosti ni dopustilo, da bi se vpisala na likovno šolo in se strokovno izobrazila, kar si je najbolj želela. Isti cilj pa naj bi dosegla s plesnim nastopom, saj so njene sanje nekoč bile lepeše copate, katerih pa ni smela obuti. Novomeško predstavitev Irene Celič je torej razumeti kot izraz močne volje in trdne namere uresničiti to, kar je enkrat že bilo zamujeno: je neke vrste popravni preizkus.

T. J.

Knjige o usodnem času

Založniški načrti Društva piscev zgodovine NOB

Odkar se tudi založbi Borec in Partizanska knjiga, ki sta bili ustanovljeni prav zaradi očitnega odpora drugih založb, da bi izdajale tako imenovano "partizansko literaturo", te naloge otepata - tudi zato, ker sta zašli v hude finančne težave - Društvu piscev zgodovine NOB ni preostalo drugega, kot da razmisli o lastni založniški dejavnosti. Že prva knjiga, Janove "Odstirte zavese", ki jo je izdalo v svojem Partizanskem knjižnem klubu, pa je izpričala, kako

zmotno je mnenje, da sodobni bralci neradi posegajo po delih s tematiko NOB. Janovo knjigo je bilo treba namreč ponatisniti kar dvakrat, zdaj pa že tudi drugi ponatis pohaja. Tudi knjigi Lada Ambrožiča-Novljana "Pol stoletja pozneje" in Veljka Rusa "Piski iz življenja Josipa Rusa" sta v založbi društva izšli ob koncu lanskega leta, gresta dobro v prodajo.

Ti uspehi so društvo opogumili, da je sklenilo pripraviti v letu 1993 zajeten program izdajanja del s partizansko tematiko. Naj omenimo le nekatera: Pavlin-Žolnir "Partizanski boj na Koroškem 1941-1945", Mitja Hribovšek "Grenkoba srbske pogače", Franček Majcen "Prekmurska četa", Karel Forte "Četniki in bela garda", Silvo Grgič "Beli teror", Borivoj Lah "Trideseta divizija", Slavko Kersnik "Vojni dnevnik", dr. Emil Cesar "Literatura NOB 1941-1943", Rudolf Hribernik-Svarun "Spomini", prav tako pa načrtuje izdajo dopolnjenega ponatisa zbornika "Ravensbrück" in Društvenega koledarja za leto 1994. Društvo namerava sodelovati tudi pri pripravi del, ki naj bi izšla pri založbi Obzorja: Franci Strle "Tomejeva brigada", Jože Marolt "Šerčarjeva brigada - III", Mirko Fajdiga "Bračičeva brigada - II" in "Kozjanski odred."

V. BLATNIK

VLOM V OSEBNI AVTO - 4. marca je neznan storilec na parkirišču restavracije Rog v Dolenjskih Toplicah vlomil v osebni avto zdomca R. F., začasno zaposlenega v Berlinu. R. F. je bil ob kamero, radiokasetofon in očala, skupne škode je za 150.000 tolarjev.

MED SLUŽBO OB DENARNIČNICI - 2. marca je v pisarno GIP Pionir v Novem mestu neopazno stopil neznanec in enako neopazno uslužbenki M. S. iz torbice znaknil denarnico z dokumenti. M. S. je ob poltretji tisočaki.

ALARM PREGNAL VLOMILCA - Neznan storilec je v noči na 6. marec skušal vlomiti v bencinsko črpalko v Semečju, vendar je predzračna preganala alarmna naprava, ki se je vključila. Nepridiprav jo je urno popihal, za seboj pa pustil za dva tisočaka škode.

OBJESTNEŽ V SMUČARSKEM CENTRU - Med 25. februarjem in 6. marcem je nekdo vlomil v razdelilno električno omarico smučarskega centra Rog v Črmošnjicah. Ukradel je varovalko, močno pa poškodoval omarico, tako da so elektrikaarji kar ob 200.000 tolarjev.

UKRADEL ORODJE - V času med 15. in 27. februarjem je bilo na Lokvah vlomljeno v priročno skladišče Bgrada. Neznanec je odnesel več orodja in vibracijski stroj za beton, tako da je Bgrad prikrajšan za okroglih 100 tisočakov.

OSUMLJENA TATVINE - Mladoletnika s Senovega sta utemeljeno osumljena, da sta 2. marca v Dolenjskem centru na Drski ukradla zgornji del 5.491 tolarjev vredne trenirke in ga skril pod svojo oblečilo. Na srečo so bile trgovke dovolj pazljive, da so nenadno spremembo postave takoj opazile.

Najbolj kriminalna slovenska meja

Na 74 kilometrih posavskega dela slovensko-hrvaške meje odkrijejo tretjino vseh ilegalnih prestopov v Sloveniji — 89 ročnih bomb — Tihotapljenje živine, umetnih gnojil in krmil

KRŠKO — »Številke same brez primerjav ne povedo dosti. In ker bi bilo lanske podatke o varnostni podobi v Posavju nesmiselno primerjati z letom poprej, ko je v Sloveniji divjala vojna, smo se lotili drugačnih analiz. Lanske številke smo primerjali s petletnim poprečjem, dobljeno spoznanje pa govori o tem, da z varnostno podobo v letu 1992 ne moremo biti zadovoljni.« je jedrnat lanska dogajanja, ki so obeležila delo UNZ Krško, komentiral njen načelnik Rajmond Veber. Krška uprava je bila še pred dve ma ali tremi leti po mnenju nekaterih v ministristvu na seznamu tistih, ki bi jih kazalo ukiniti, danes je UNZ Krško uprava, ki se je med vsemi najbolj okrepila; v poldrugem letu je število zaposlenih v njej naraslo za prek 200 odst. Razlogov je več, največji je meja.

»Resda imamo le 74 kilometrov meje s sosednjo državo Hrvaško, toda prav ta del je najbolj problematičen, zlasti t.i. Čateška vrata. Skoznje sta v našo republiko vstopili dve tretjini vseh slovenskih beguncev, tod smo zavrnil eno tretjino na vseh slovenskih mejah zavrženih oseb, na tem delu zelene meje je bilo od lanskih 4.746 ilegalnih mejnih prestopov, ko-

• Čez posavski del slovensko-hrvaške meje vodijo tudi tihotapske poti. Lani so policisti odkrili 88 primerov tihotapljenja raznega blaga, v največ primerih je bila na tovarnjakih ali v prtljajnikih živina, občasno pa tudi umetna gnojila, krmila in še kaj.

likor jih je bilo naštetih na mejah z Avstrijo, Italijo, Madžarsko in Hrvaško, odkritih kar 1.541. In tudi letos ne kaže drugače. Samo januarja so posavski policisti odkrili 256 ilegalnih prehodov meje, na vsej mejni črti med Slovenijo in Hrvaško je bilo takih kršitev 496. Januarja smo prijeli tudi 17 organizatorjev prepovedanih prestopov državne meje, njihovo število se je februarja še krepko povečalo, »mejne težave razlaga Rajmond Veber. Lansko odprtje treh novih mejnih postaj, ki »pokrivajo« pet posavskih mejnih prehodov, je bilo torej

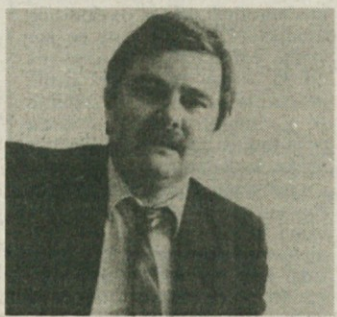
SMRT POD OREHOM

BLANCA - 49-letni Milan Remih s Sela nad Blanco je v soboto, 6. marca, popoldne odšel s sinom Darkom k sosedu Ivanu Romihu, kjer so sklenili podreti oreh, ki je rasel na meji med njunima parcelama. Med podiranjem drevesa je ena od vej zadela Milana Remiha in ga hudo poškodovala po prsnem košu, tako da je ranam podlegel že na mestu nezgode.

več kot upravičeno.

Posavski mejni policisti so imeli lani opravka kar s 8.320.000 potniki, od tega je bilo 3 milijone državljanov Slovenije, ostali so bili tujci. Največ jih je mejo prestopilo v Obrežju (kar 5 milijonov); ta prehod je danes drugi največji na slovensko-hrvaški meji. Med 2.226.000 vozili, ki so prešla mejno črto omenjenih držav, je bilo 1.900.000 osebnih avtomobilov, 242.000 tovornjakov in 35.000 avtobusov. Poglavje zase je železniški promet, v poprečju dnevno na dobovski mejni postaji pregledajo 40 vlakov, lani jih je mejo prestopilo 16.000 potniških in 3.000 tovornih.

Takšnemu prometu primerna so tudi ostala odkritja obmejnih policistov. Zaradi neizpolnjevanja pogojev za prestop meje smo lani zavrnil 17.510 oseb, med njimi je bilo kar 14.000 državljanov BIH, 1.300 Hrvatov, 1.200 Jugoslovancev, da ne naštavam naprej, je bil natančen Miha



Rajmond Veber: »Večina našega dela je namenjena varovanju južne meje.«

Molan, načelnik inšpektorata policije na UNZ Krško. »Našli smo tudi 1.541 ilegalnih prehodov zelene meje; večina oseb je hotela v našo državo. 670 takih je bilo iz Hrvaške, 410 iz BIH, 340 je bilo Slovencev, posebej naj ob tem omenim še 40 Filipincev in 25 državljanov Šri Lanke. Kot za-

nimovost še to, da smo prejšnji teden na zeleni meji prijeli 4 Indijce, ki so hoteli ilegalno vstopiti v Slovenijo.« V vseh teh primerih gre po Molanovi besedah za bolj ali manj organizirane črne prehode mejne črte. Samo lani je v roke posavskih policistov padlo 133 pomagačev, ki so za nemajhno plačilo vodili skupine po skrivnih poteh. Domala polovica teh je domačinov, svoje počette pa so ali še bodo podrobneje opisali tudi sodnikom.

Med ostalimi podatki, ki so lani obeležili delo mejnih policistov, ome-

• Posavski mejni policisti pravijo, da je sodelovanje s krajanji, ki živijo ob meji, zelo dobro. Kar precej obvestil so prejeli od njih o ilegalnih potnikih na meji, zlasti ko gre za dobro vidne tujce, »dvakrat pečene«, kot jim pravijo. V mislih imajo Šrilančane, Indijce, Filipince, Rome in podobne. Le to se še ni zgodilo, da bi policistom izdali kakšnega sokrajana, ki je s tovornjakom tihotapil teleta.

nimo še 13 na meji zaseženih avtomatskih pušk, 48 pištol in kar 89 ročnih bomb, zaradi kršitve mejnega režima je moralo pred sodnike za prekršek 1.199 oseb, 538 pa jih je bilo obravnavanih zavoljo kršitve zakona o tujcih. Ni odveč dodati, da so policisti v letu 1992 na posavskih mejnih prehodih izdali še 7.330 vizumov in 7.000 mejnih turističnih prepustnic. Poglavje zase so pravilo-

ma mejni incidenti, teh je bilo lani v Posavju začuda malo, vsega osem. Od tega so tri z nedovoljenim prestopom meje zakrivil pripadniki Mupa, dvakrat je slovenski zračni prostor kršilo letalo, v enem primeru pa je šlo za streljanje čez mejno črto. Da pa se še do danes niso vsi Posavci sprijaznili z novo državno mejo, kaže podatek, da so se lani tako ali drugače znesli kar nad 36 mejnimi tablam. Vsekakor manj nevarno, kot pa če bi svoj gnev in srd stresali kje druge in nad kom drugim.

B. BUDJA



Miha Molan: »Na zeleni meji smo lani prijeli kar 1.541 oseb, ki so skušale ilegalno v Slovenijo.«

TAT V KUHINJI

RODINE - 3. marca sredi belega dne - ura je bila poldna - je v nezaklenjeno stanovanjsko hišo S. G. v Rodinah pri Trebnjem stopil neznanec in iz kuhinje znaknil 35.000 tolarjev. Draga cena neprevidnosti.

V spalnici je zalotil vlomilca

Prižgana luč v spalnici je prva opozorila Janka Straška, da v hiši nekaj ni v redu — Zlatnina že v žepih — Šest mesecev zapora in izgon

BREŽICE — 49-letni Dragutin Jankoci je doma iz Zagreba, tamkajšnjim policistom pa je njegov priimek že dobro znan. Ondani se je Jankoci »predstavil« še slovenskim možem postave, saj je 15. januarja letos pripotoval v Slovenijo z enim samim namenom: krasti in si olajšati življenje.

Njegova prva in zadnja postaja na poti v Slovenijo so bile Brežice. Okoli 17. ure se je Dragutin znašel na Ulici 21. maja pred hišo Janka Straška. Profesionalna žilica mu je velevala, da je stavba prazna in da priložnosti ne kaže zamuditi. Razbil je steklo na vratih, nato skozi odprto odprl zapestnik in se odpravil v notranjost. Dobro je vedel, kaj in kje iskati. Spalnico je našel v prvem nadstropju hiše, vse premičnine v njej je temeljito pregledal in naposled našel, kar je iskal. V žepu je stlačil zlato verižico, dve zapestnici, dva prstana in nekaj bižuterije, toda sreča mu tega večera ni stala nenehno ob strani. Še ko je bil Jankoci v spalnici, se je na dvorišče z osebnim avtom pripeljal Janko Strašek. Zle slutnje so ga obšle takoj, ko je videl v spalnici goreti luč in je opazil, da rolajo niso spuščeni, kar sicer vselej naredijo. Sumi so se potrdili tisti hip, ko je na vhodnih vratih opazil razbiti steklo. Urno je stekel po stopnicah proti spalnici in tam našel Jankocija, ki je skušal ubežati skozi balkonska vrata. Med prerivanjem je vlomilcu uspelo ubežati s plenom, zatekel pa se je v sosednji blok, kjer je ukradene predmete odvr- gel. A mu to ni kaj prida pomagalo, zasledovalci so mu bili za petami in okoli 18. ure je končal v rokah brežiških policistov.

Nedavno sojenje je pričakal za rešetkami. Preiskovalcem in sodnikom je

Nezvestnega po trku pustil na cesti

Kdo je voznik, ki je v petek zvečer zbil Ludvika Mežnarja?

NOVO MESTO — V petek, 5. marca, okoli 22. ure je 46-letni Novomeščan Ludvik Mežnar peljal tovornjak Renault traffic po magistralni cesti od Žabje vasi proti Ločini. Po kakih 300 metrih vožnje od križišča je opazil, da je predrt zadnja leva pnevmatika. Avto je zapegljal na bankino, vključil vse štiri smerokaze, postavil varnostni trikotnik in se lotil menjave kolesa. Pripravljen si je orodje in rezervno kolo, ko je iz Žabje vasi za njim pripeljal neznan voznik in z avtomobilom zbil Mežnarja po vozišču ter, ne meneč se za ranjenca, odpeljal naprej.

Mežnar je obležal nezavesten in so ga hudo ranjenega odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. Za brezsrčnim voznikom pa policisti še poizvedujejo. Ob tej priložnosti prosijo vsakogar, ki bi karkoli vedel o tej nezgodi, naj o tem nemudoma obvesti najbližjo policijsko postajo na telefonsko številko 92.

ČRNI SEKAČI NE JENJUJEJO

PODZEMELJ, ZAGORICA - Neznanec je prejšnji mesec v gozdu Brozni pri Podzemlju posekal in neznan kam odpeljal pet smrek, s čimer je metliška lastnika oškodoval za okroglih 30 tisočakov. Med 15. februarjem in 5. marcem pa je nekdo v gozdu pri Stehanju vasi posekal in odpeljal šest smrek in hrast. A. S. iz Merv je oškodovan za 32.000 tolarjev. V Zagorici pri Trebnjem pa je R. K. iz Pristavice pogrešal bukev, vredno 14.000 tolarjev, enaka usoda je doletela tudi F. Z. iz Zagorice. Storišče še iščejo.

VNOVČIL UKRADEN ČEK

NOVO MESTO - Neznan storilec je že 29. januarja letos v skladišču novomeške interne bolnišnice ukradel ček, ki ga je našel v ženski torbici, in ga s ponarejenim podpisom vnovčil na Ljubljanski banki v Novem mestu. Kako mu je to uspelo, je stvar bankirjev, oškodovanka A. Z. iz Novega mesta je ob 4.600 tolarjev.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Virus gripe še razšaja po Dolenjski. S tem spoznanjem je veliko lažje pojasniti dogajanje ene minulih noči v priročnem skladišču Krke v Bršljinu. Neznanec je namreč ukradel več škatel kapljic Propolis, več škatel kalcijevih tablet, Kamagel, šumeče tablete, čaje in Vitanove. Če se bo nemara odločil vrednost zdravil vpisati med olajšave v dohodninskem obrazcu, navajamo še njihovo vrednost: 40.000 tolarjev.

• Belokranjec A. F. gradi na Tanči Gori vikend. Gradnja pa se bo nekolikani zavlekla, kajti neugotovljenega dne v minulem mesecu je objekt ostal brez treh oken. Stene in streha so še tam.

• Še neznan nepridiprava sta 7. marca obiskala odklenjen kokošnjak T. N. na Velikem Vidmu. Izbrala sta si sedem kokoši, jih spravila pod pazduho in se nameravala posloviti. Takrat pa ju je presenetila lastnica. Možakarja sta se urna podala v tek, med katerim sta s težkim srcem odmetavala odvečno breme. Končna inventura je pokazala, da sta zadržala le dve kokodajski, vredni dva tisočaka.

• Proti vsem pričakovanjem se je vlom v prostore HKS Vigrad Mengeš v Črnomlju za neznanega predzračna končal s polomom. Praviloma je v tovrstnih prostorih nekaj denarja, črnomaljski so bili izjema. Ali so krivi varčevalci ali vestni bankirji, je seveda drugo vprašanje.

tvezal, da se vloma sploh ne spominja, da je bil tistega večera močno vinjen in da je kratko malo izgubil spomin. Da je resnica drugačna, je govorilo več dokazov. V prvi vrsti sledovi v spalnici, v drugi pa, da je dejanje opravil profesionalno in vestno, da si je nataknil rokavice, da bi zabrisal sledove, da je tudi vedel, kje se tovrstni plen najpogosteje nahaja. Na smrt pijanemu človeku vse to pač ne bi padlo v glavo niti mu ne bi uspelo med prerivanjem uiti lastniku hiše. Dokazov za senat je bilo torej več kot dovolj. Sodniki so Dragutinu Jankociju izrekli kazni šestih mesecev zapora, hkrati pa izrekli varnostni ukrep izгона tujca iz Republike Slovenije za dobo dveh let.

Sodba še ni pravomočna.

OSUMLJENA VLOMOV V VIKENDE

ŠMARJEŠKE TOPLICE - 22-letni M. K. in 17-letni J. K., oba doma iz Brezovice, sta utemeljeno osumljena vlomov v tri vikende na območju Šmarjeških Toplic, nepovabljen pa naj bi bila obiskala še kamp prikolico. Odnosla sta hrano, pijačo, posodo, svetilko, stensko uro. Lastniki so bili oškodovani za 48.000 tolarjev. Mladenčica pa naj bi imela na vesti tudi vloma na novomeški tržnici, kjer je bil N. D. ob pijačo in sadje.

PRETEPLI SO GA IN VRGLI ZA CESTO

ŠKOCJAN - 28. februarja okoli polnoči se je 41-letni J. J. iz Zavinka vračal peš iz Škocjana proti domu. Pri odcepu za domačo vas so se za njim z osebnim avtomobilom pripeljali neznanec, vozilo ustavili in obstopili J. J. Lotili so se ga s pestmi, vendar je nesrečniku uspelo ubežati. A le za hip, kajti napadalcu so ga znova dohitegli, ga pretepli in vrgli za cesto. Hudo ranjeni J. J. se zdravi v novomeški bolnišnici.

Poceni črne gradnje v Revozu

Februarja lani je novomeški urbanistični inšpektor izdal odločbo o ustavitvi gradnje Revozove lakirnice ter avtomobilske pralnice in skladišča z zunanjo ureditvijo in parkirnim prostorom. Pri obeh posegih je šlo za gradnji brez gradbenega dovoljenja, pri gradnji pralnice in skladišča pa do takrat niso zaprosili niti za izdajo lokacijskega dovoljenja. Tudi gradnjo velikanske lakirnice so začeli brez gradbenega dovoljenja in ga za celotni objekt še danes nimajo.

Da ne gre za gradnjo kakšne kurnice ali manjšega prizidka (pa tudi za to mora imeti navaden občan vsa potrebna dovoljenja), naj povedo mere. Pri gradnji pralnice in skladišča gre za objekt velikosti 10 x 22 m, z zunanjo ureditvijo in parkirnim prostorom pa vsa stvar ob Zagrebški cesti meri 47 x 11 m. Pri gradnji lakirnice pa je bil tloris gradbene jame kar 180 x 42 m. Tako bi se po velikosti ti Revozovi črni gradnji uvrstili med največje v Sloveniji.

Skratka: inšpektor je obe Revozovi črni gradnji z odločbo ustavil, in to s pripisom na odločbi, da »pritožba ne zadrži izvršitve odredene ukrepa«. In ga res ni. Revoz se zoper odločbo ni pritožil, graditi pa tudi ni nehal. In ne samo to: otvoritev skladišča in pralnice, pri kateri je zrasel celo nekakšen paviljon, je s svojo prisotnostjo počastil celo celoten občinski vrh. Vsa stvar še danes nima niti lokacijskega dovoljenja, kaj šele gradbenega!

No, inšpektor je oba izvajalca, ki sta gradila brez gradbenega dovoljenja, ovadil javnemu tožilcu. Lakirnico je gradil ljubljanski Gradis, pralnico pa novomeški Pionir. Pred dnevi so medobčinske inšpekcijske službe v Novem mestu dobile pravomočno sodbo za oba primera. Oglejmo si bistvene stvari iz teh sodb.

Primer Gradisa je bil na ljubljanskem temeljnem sodišču, Pionirjev pa na novomeškem. V obeh primerih gre za gospodarski prestopok po

členu 96/1 Zakona o graditvi objektov. In za to, ker je Gradis gradil objekt v izmeri 180 x 42 m brez gradbenega dovoljenja, je bilo to podjetje kaznovano z denarno kaznijo 900 (devetsto) tolarjev. Odgovorno osebo, se pravi vodjo gradbišča, pa je sodišče kaznovalo z denarno kaznijo 50 (petdeset) tolarjev. Tudi novomeško sodišče je Pionirja spoznalo za krivega in ga obsojilo na plačilo 1.000 (tisoč) tolarjev kazni, odgovorno osebo pa na plačilo 50 (petdeset) tolarjev kazni.

Ljubljansko sodišče, ki je sodilo Gradisu, je »prepričano, da sta izrečeni denarni kazni primerni teži storjenega gospodarskega prestopka... in prav tako stopnji odgovornosti obdolžene odgovorne osebe, njenim premoženjskim razmeram in gospodarski moči obdolžene pravne osebe.« Kršitev je bila po prepričanju sodišča storjena naklepno.

V Pionirjevem primeru pred no-

vomeškim sodiščem sta Pionir in vodja gradbišča priznala krivdo. Izkazalo se je, da so po inšpektorjevi intervenciji prenehali graditi, potem pa na zahtevo investitorja, se pravi Revoza, nadaljevali in gradnjo brez gradbenega dovoljenja tudi končali.

Skupaj znašajo kazni za oba izvajalca, Gradis in Pionirja, ter oba vodja gradbišča kot odgovorni osebi 2.000 tolarjev: 900 za Gradis in 50 za njihovega vodjo gradbišča ter 1.000 za Pionirja in 50 za njihovega vodjo gradbišča. Najhuje pri tem pa je, da so bile razen v enem primeru izrečene najvišje možne kazni. Za pravno osebo je za tak gospodarski prestopok, kot je gradnja brez gradbenega dovoljenja, zagrožena kazen od 50 do 1.000 tolarjev, za odgovorno osebo pa od 7,50 do 50 tolarjev.

In take kazni naj bi preprečevale črne gradnje!?

ANDREJ BARTELI



POCENI ČRNE GRADNJE — Povprečno je kazen za vsako od teh dveh Revozovih črnih gradenj gradbenice veljala po 1.000 tolarjev. Skupna tlorisna površina črnih gradenj znaša 8.077 kvadratnih metrov, se pravi, da je kazen za 1 m² tlorisne površine črne gradnje 0,2476166 tolarja. (Foto: A. B.)

KRONIKA NESREČ

PREHITRO JE VOZIL - 33-letni Ivan Trs iz Dragovanje vasi se je 5. marca ob 15.15 peljal z osebnim avtom po cesti od Črnomlja proti Semečju. Pri Rožancu je dohitel avtomobil, ki ga je voznik ustavil, ker je nameraval zaviti v levo. Trsu, ki je vozil prehitro, to ni uspelo, zato se je umikal na levo in trčil v osebni avto, ki ga je nasproti pripeljal 59-letni Ivan Bucik iz Črnomlja. V nezgodi sta se hudo ranila oba voznika, laže pa Trsovi sopotnici, 35-letna Zdenka in 10-letna Nataša Trs. Škode na zvitih pločevini je bilo za 450.000 tolarjev.

IZ NEZNANEGA VZROKA

ZAPELJAL NA LEVO - 7. marca ob 5.03 se je 24-letni Vladimir Preskar z Gumberka peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti od Ljubljane proti Novemu mestu. Na Selih pri Karteljevem je iz neznanega vzroka zapeljal na levo polovico ceste, po kateri je takrat pripeljal nasproti 50-letni Ervin Pirc, začasno na delu v Nemčiji. Prišlo je do trčenja, v katerem se je Preskar hudo ranil, Pirc pa laže, huje poškodovani pa sta bili tudi Pirčevi sopotnici, nemški državljanki. Vse so prepepeljali v novomeško bolnišnico. Materialne škode na vozilih je za 800.000 tolarjev.

Za razvoj so ljudje ključnega pomena

Krka, novomeška tovarna zdravil, ni (le) po srečnem naključju pred leti iz dobrega postala najboljše slovensko podjetje in v vrhu tudi ostala. Gre za rezultat primerne poslovne, razvojne, investicijske in ne nazadnje kadrovske strategije. Slednji so sedaj dodali še projekt razvoja kadrov, ki je sistem natančnega spremljanja, načrtovanja in priprave zaposlenih za uspešno delo. Edini v Sloveniji.

Spoznanje, da so ljudje ključnega pomena za razvoj in uspeh podjetja, v Krki ni novo. To potrjuje velik delež - samo v farmacevtskem delu skoraj petinski, v celotni Krki s tremi družbami vred pa nekaj manjši - (visoko) izobraženih kadrov, koncept štipendiranja, Krkine nagrade kot spodbuda za razvojno raziskovalno delo mladini v času šolanja pa koncept izobraževanja in dodatnega usposabljanja ob delu in iz dela. Tektonski premiki, ki se dogajajo v našem gospodarstvu zaradi približevanja tržnemu gospodarstvu in zaradi nujno potrebnega prodora na nova (tvoja) tržišča po osamosvojitvi Slovenije in razpadu Jugoslavije, zahtevajo še dodatno angažiranje in spremembe tudi na kadrovske in izobraževalnem področju. Že v zadnjih dveh letih se je vsak krkaš dodatno izobraževal vsaj na enem seminarju, mnogi pa so se še mnogo več, saj je čas, ko tovarni praktično ne bo več potrebno nekvalificirano delo in ko ne bo prenesla slabo in neprimerno izobraženih ter neprimerno zaposlenih delavcev, tako rekoč že tu. Zato so v Krki že pred časom začeli načrtno spremljati strokovni in delovni potencial zaposlenih ter pridobivati znanje, z načrtovanjem kariere posameznika in zagotavljanjem potrebnega kadra. Prepričani so, da si v prihodnje nobeno podjetje ne bo več moglo privoščiti ljudi, ki bi deset let opravljali določeno delo, potem pa bi podjetje in posameznik ugotovila, da za to delo ni primeren. Kajti to bi pomenilo, da se podjetje odreka najboljšim delovnim rezultatom, na škodo pa bi bil seveda tudi posameznik, katerega znanje, sposobnosti in ambicije ne bi bile primerno izkoriščene in zadovoljene.

Kolegij je že v letih

"Za to, da smo se lotili projekta razvoja kadrov, je bilo več razlogov. Ugotavljali smo, da v Krki še vedno nimamo dovolj določenih vrst kadrov. Deficitarni smo predvsem na marketinškem področju, na področju prodaje v najširšem smislu, deloma v zunanji trgovini, trenutno se pojavljajo tudi signali, da bi prišlo prav še kaj farmacevtskega kadra. Finance, kjer smo bili pred leti prav tako deficitarni s kadri, pa so trenutno razmeroma dobro pokrite. Predvsem naj bi dobili ljudi, menedžerje, ki bi zamenjali vodilne delavce. Krka bo prihodnje leto stara 40 let in tudi kolegij je že v letih, tako da je treba resno razmišljati o zamenjavih. To pa ne gre tako, da moraš jutri ali že kar danes rešiti problem, ki se je pojavil, in potem v razmeroma majhnem krogu 25 ljudi ni nikogar primerne, kar ima že drug položaj ali ni primeren za določeno delo. Potrebno je sistematično spremljanje, izobraževanje, vzgajanje kadrov, da bodo čez leta, eni prej eni nekoliko pozneje, pripravljeni prevzeti odgovorne poslovne funkcije.

Ocenjujemo, projekt pa to objektivno potrjuje, da smo si z zaposlovanjem visoko izobraženih ljudi v zadnjih letih v hiši ustvarili zelo velik potencial visoko strokovnega kadra, ki pa je dokaj anonimen in ki ga želimo pokazati oz. mu omogočiti, da se pokaže skozi ta projekt. Ne vem, ali smo imeli srečo ali pa smo tako pedantni pri izboru, ampak v hišo smo res dobili zelo kvalitetne generacije, ki so tudi zelo odprte, komunikativne, ambiciozne, ki se znajo ceniti in oceniti," razlaga direktorica kadrovske-spolnega sektorja v novomeški Krki Marjeta Potrč.

Učita se vodja in delavec

Projekt razvoja kadrov je bil izdelan kot raziskovalna naloga. V nasprotju z mnogimi podobnimi drugje ni obležal v kakšnem predalu, ampak so ga začeli takoj izvajati. Medtem ko so to v razvitem svetu normalne stvari, je Krkin projekt razvoja kadrov edini te vrste, ki ga izvaja kakšno od slovenskih podjetij. Zaradi tega tudi ne preseneča veliko zani-

manje zanj. Krka ga ne skriva, ampak je doslej pripravila že celo vrsto predstavitev. "Slovenija je tako majhna, da bi bilo prav, če bi to komu kaj koristilo. Sploh pa projekta ne moreš stoodstotno kopirati, ampak ga mora vsako podjetje pripraviti zase, upoštevaje svoje razmere, potrebe, načrte. Ko smo se mi lotili izdelave tega projekta, smo imeli na vpogled preizkušena modela znanih svetovnih firm IBM in Volkswagen, zastavili pa smo ga na naših spoznanjih in predvsem na potrebah Krke.

Da dobro funkcioniра, in naš projekt je dejansko že začel dajati rezultate, je bilo treba izdelati sistem dela, ki ga še sproti dopolnjujemo z novimi spoznanji s tega področja. Potrebna je zelo dobra baza podatkov o zaposlenih, s katero smo deloma že razpolagali, jo pa sedaj dopolnjujemo z dodatnimi informacijami. Za izvedbo in uspeh projekta je nujno potrebna tudi podpora vodilnega kadra. Temu projekt omogoča zelo dober pregled nad svojimi ljudmi, nad njihovimi potenciali, željami, mnenji, idejami, zaradi česar veliko lažje postavljajo naloge, optimalno organizirajo delo in spremljajo rezultate. Gre tudi za enega od načinov za

veliko lažje vzpostavljanje dobre komunikacije med vodjem in delavcem, ki obema omogoča, da se dopolnjujeta in razvijata. To je nekaj novega. Tudi znotraj Krke je malo vodij, ki bi si doslej vsaj enkrat na leto vzeli čas za temeljit razgovor z delavcem, na katerega sta se oba pripravila in na katerem bi ocenila preteklo delo, ugotovila ovire za boljše, načrtovala napredovanje oz. razvoj posameznika in oblike morebitnega potrebnega dodatnega izobraževanja," razlaga vodja projekta Rožca Šonc. V timu za njegovo izvedbo sta še psihologinja Nevenka Banovec in sociologinja Sonja Benčina-Crnič, pomagajo pa še drugi z ljudmi iz izobraževalnega centra vred, ki poskrbijo za velik del načrtovanih potrebnih pridobivanj dodatnih znanj.

Ameriški standardi so milejši

Projekt razvoja kadrov najprej predstavijo v posameznem sektorju, po možnosti čim širšemu krogu ljudi. Izvedbena skupina potem naredi vrstni red "obdelovancev". Delavci zatem dobijo v roke vprašalnik, na osnovi katerega se pripravijo na "intervju". Vprašalnik je narejen po ameriških standardih, vendar je prilagojen za Slovenijo. Zanimivo je, da je ameriški vprašalnik milejši od slovenskih zahtev. Na njegovi osnovi se pokažejo tiste človekove lastnosti, na osnovi katerih se lažje odločijo, za katere vrste dela je človek sposoben oz. bolj primeren.

Najprej gre za preveritev pomembnih osebnih podatkov, med drugim izobraževalne in delovne poti. Cel sklop vprašanj se nanaša na ocene o zadovoljstvu na delu. Delavec mora ovrednotiti, koliko je njegovo delo potrebno. Prav tako mora oceniti, katera so optimalna znanja, ki so za to delo potrebna



Marjeta Potrč

in ki jih njemu morda še manjka. Če želi zamenjati delo, je intervju prav tako priložnost, da to pove, prav tako tudi to, katera dodatna znanja bi si v primeru zamenjave dela moral še pridobiti. V vprašalniku je tudi poglavje o vrednotah. Na seznamu jih je 22 in sčasoma bodo na osnovi tega rangiranja naredili vrstni red vrednot krkašev. Pogovor mora biti zelo odkrit. V začetku je bilo s tem nekaj problemov, se pa stvari popravljajo. Dobljene in obdelane rezultate potem pregledajo skupaj z delavcem in skoraj v treh četrtinah primerov so obdelovani prepričani, da so rezultati v skladu z njihovo oceno. Nekaj je tudi mnenj, da jih rezultati niso zadeli, je pa tudi nekaj primerov, ko se zelo dobri rezultati ne odražajo v praksi, za kar je seveda lahko cela vrsta razlogov in zavor. Samoočeni se doda ocena vodje, če se ti dve precej razlikujeta, pa še ocena organizacijsko nadrejenega vodje. Poslužili so se tudi že zunanje ocenjevanje, v prihodnosti pa se ga bodo še bolj. V tujini so te ocene povsem običajna zadeva.

Vse dobljeno je osnova za izdelavo razvojnega načrta delavca, v katerem predvidijo, kaj naj bi se z njim dogajalo v dveh in kaj v petih letih ter kdaj je sposoben prevzeti zahtevnejše naloge. To je potem tudi osnova



Rožca Šonc

za izdelavo izobraževalnega načrta. Oboje je narejeno skupaj z vodjo.

Projekt izvajajo na več načinov. Najbolje je, če obdelajo cel sektor, saj se je mogoče sistematično lotiti načrtovanja potrebnega kadra za vse nivoje in zahtevnosti dela znotraj enega področja le, če je nad njim celovit pregled. Dejansko so na ta način že obdelali nekaj sektorjev. Deloma je projekt v prvi fazi zastavljen posebej za visoko strokovni kader, znotraj tega pa je poudarek na pripravi potencialne baze bodočih menedžerjev. Deloma pa projekt izvajajo z (drugimi) mlajšimi strokovnjaki, ki so šele prišli v Krko. Doslej je projektni team, ki izvaja projekt razvoja kadrov, "obdelal" že okrog 300 krkašev. Na tej osnovi je bilo preko 70 razporeditev z enega področja dela na drugo ali na zahtevnejše delo. Posamezniki so preskočili kar več stopničk naenkrat, na kar bi sicer čakali verjetno precej dlje v škodo podjetja in v svojo. Zavist? Nekaj je je, vendar pa le prevladuje spoznanje, da brez ljudi, sposobnih, izobraženih in zaposlenih na najbolj primernih delih, ne more biti uspešne prihodnosti. Tej se Krka ne misli odreči. Ne bi bilo slabo, ko bi imela več posnemovalcev.

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

v državnem svetu: franc glinšek

Slika Posavja je manj črna, kot mislijo

Potem ko je Franc Glinšek na lanskih volitvah kandidiral na pobudo Slovenske ljudske stranke v 20. volilni enoti, z drugimi besedami v Posavju, je dobil dovolj glasov za sedež v državnem svetu. V času, ko je kandidiral, je opravljal delo sekretarja za gospodarsko infrastrukturo v krškem izvršnem svetu in na tem mestu je tudi zdaj.

O kandidaturi za državnega svetnika in o tem, kako da se je odločil za poslansko pot, pravi Glinšek takole: "Nihče ni brez želje po afirmaciji." Glinšek se strinja, da prevzeti tako funkcijo pomeni sprejeti tudi precejšnjo odgovornost. Vendar pa je, kot pravi, vselej v življenju računal s tem, da sprejete obveznosti prinašajo tudi odgovornost. "Zmeraj, kadar sem sprejel kakšno nalogo, sem jo hotel tudi opraviti. Vedno sem hotel rezultate. Teh pa je nekaj tudi bilo. Diplomiral sem na strojni fakulteti, čeprav sem izhajal iz vajsenske in pozneje srednje tehniške šole. Kot zaposleni v Iskri Kostanjevica sem se čutil zaslužnega za to, da je izdelek, kjer sem delal na razvoju, povečal proizvodnjo. Takrat smo s tem proizvodom dosegli lepe izvozne uspehe," povzema Glinšek svoje "industrijsko" obdobje. Se je v tem obdobju zapisal tudi kot inovator. Med drugim je to zabeleženo v letopisih Kidričevega sklada, katerega nagrado je prejel za inovacije v zvezi s pravkar omenjenim izdelkom. Poleg tega državnemu pomembnega odličja je dobil za inovacije še nekaj drugih priznanj.

Ko je imel za seboj desetletje v Iskri, ga je Franc Černelič povabil v krški izvršni svet. Glinšek je odšel v občino za sekretarja za gospodarsko infrastrukturo. Zdaj je na tej dolžnosti, eni najbolj izpostavljenih v občinski vladi, že nekaj časa in lahko že našteje nekaj infrastrukturnih pridobitev v občini. "Izboljšali

smo preskrbo z zdravim pitno vodo, ne toliko v količinskem kot kakovostnem pomenu. Tako lahko zdaj že načrpujemo desetkrat več dobre vode kot pred leti. Načrtujemo, da bomo zajeli še nove količine. Za letos predvidevamo razvoj na področju telefonskih zvez. Ko bi ta načrt uspel, bi bila celotna občina "pokrita" s telefonskimi centralami in medkrajevnimi zvezami po standardih, ki jih priznava pošta. Se pravi, da načrtujemo tako število priključkov na določeno število prebivalcev, da bomo zadostili poštnim zahtevam glede tega," pravi Glinšek, sekretar za gospodarsko infrastrukturo v krškem izvršnem svetu.

Predstojništvo v občinskem vladnem sekretariatu in poslansko mesto v državnem svetu se ne izključujeta. Združljiva sta tako po veljavnih predpisih kot tudi drugače. Človek, ki se znajde na obeh omenjenih funkcijah, je celo v nekašni prednosti. "Kot član sveta vidim možnost, da vplivam na različne zadeve na sejah tega parlamentarnega telesa. Mesto v državnem parlamentu pa je lahko koristno tudi za delo v občini. Kot poslanec državnega sveta bom imel večjo možnost priti do različnih pomembnih informacij, za katere drugače ne bi izvedel ali pa bi se do njih dokopal pozneje. Ob delu v državnem svetu lahko navežeš veliko več stikov s posamezniki in ustanovami, kot bi jih sicer. Informacije in osebnosti ki pridejo prav tudi sekretarju v občini," ugotavlja Glinšek.

Ljudje na sekretarskih mestih v občini - poleg njih seveda tudi ljudje na drugače imenovanih vplivnih in odločujočih funkcijah na občinski ravni - se največkrat srečujejo z resničnimi problemi državljanov. Na občinski ravni že dobiva vsak zakaj svoj zato, medtem ko jim v kabinetih državne vlade ni potrebno vsega odgovoriti državljanom, če vladni močje tega pač nočejo storiti. Ena od zadev, ki jo prebivalci krške občine in vsega Posavja čutijo kot problem, je jedrska elektrarna Krško. "Težava je v tem," pravi Glinšek, "da z nuklearno upravlja država, to je v Ljubljani, medtem ko problemi ostajajo v Posavju. Zato je ta elektrarna dejansko zdaj samo fizično del tega prostora, drugače sodi v Ljubljano. To pa je narobe. Objekt, kot je ta elektrarna, mora prostor sprejeti. Sprejet bo, če bo okoli kolikor toliko prijazen. Prijazen v danih okoliščinah pa pomeni tudi to, da bo prostor, v katerem objekt je, dobil ustrezna nadomestila. Iz tega naslova upravičeno pričakujemo prvič različne davčne in druge olajšave in drugič namestitve za zmanjšano vrednost. Težko je ovrednotiti, koliko je Krško zaradi nuklearke manj vredno, toda dejstvo je, da je vredno manj. Nižjo ceno dosegajo naše blagovne znamke, naši izdelki in pridelki in drugo. Zakon o varstvu okolja bo moral to upoštevati," se zavzema Glinšek.

Če se v tem Glinšek pridružuje stališčem, ki so na območju občin Sevnica, Krško in Brežice - se pravi nekako v Posavju - zelo pogosta, se včasih tudi razlikuje od drugih. Na razvoj Posavja, denimo, ne gleda tako črno, kot gleda na probleme in prihodnost tega dela Slovenije veliko drugih, najbrž kar večina tukajšnjih domačinov. Glinšek namreč meni, da ima Posavje izredno veliko razvojnih možnosti, kar mu zagotavlja zemljepisni položaj ter naravna in kulturna dediščina, ki jo ta regija po njegovem nesporno ima. Glinšek



Franc Glinšek

postavlja zadeve tako: "Mislim, da so bistvenega problema prometnice, saj naše območje predstavlja glavna slovenska vrata na Vzhod. Ugodnost je bližina največjega hrvaškega mesta, ki je doslej za nas že igralo vidno vlogo in jo bo še. V tem delu države imamo s terminalnimi vrelci ter kulturno in zgodovinsko dediščino idealne možnosti za razvoj turizma. Prav k temu verjetno sodi tudi cviček. Eno redkih slovenskih avtohtonih vin imamo, vendar smo ga zapostavili. Zato mu dajmo mesto, ki mu gre."

To so danosti in prednosti, ki jih lahko tuju "prodaš" dosti dražje kot kak industrijski izdelek. Poleg teh koristnih dejstev si je Posavje zapomnilo zlasti v zadnjem obdobju predvsem to, da regijo pretresajo gospodarske težave in da se sevnško-krško-brežiško območje srečuje z vrsto odprtih vprašanj. Poleg nuklearke bi po Glinškovem mnenju v zvezi s težavami omenili nejasnosti glede verige savskih elektrarn, razvoja kmetijstva na Krškem polju, državne meje, hitre železnice, bodoče avtomobilске ceste. O vsem naštetem za zdaj še manjkajo pomembni odgovori, ki bi jih moralo skupaj ponuditi Posavje kot samostojna regija. "Slovenija je interesno heterogena. Usoda naših interesov je odvisna od tega, koliko bomo v takih razmerah agresivni," je prepričan Franc Glinšek, domačin iz Posavja, natančneje Podbočijan.

MARTIN LUZAR

Klasičnega delavstva ni več

Pred kratkim je obiskal Črnomelj dr. Jože Pučnik, predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije, in se udeležil seje iniciativnega odbora te stranke za Belo krajino. Ob tej priložnosti je ljubezljivo odgovoril na nekaj vprašanj.

- Namen vašega obiska je poleg ostalega tudi ustvarjanje socialdemokratske baze v tem okolju. So obiski po krajih, kot je Črnomelj, znamenje nove aktivnosti stranke po nekoliko slabših rezultatih na volitvah 1992?

"Seveda! Vendar ne bi govoril o velikem porazu na zadnjih volitvah, saj smo si denimo z vstopom v parlament zagotovili obstoj stranke, res pa je, da smo pričakovali več. Ker menimo, da je ključni moment pri rezultatih volitev vsekakor pomanjkanje socialdemokratske tradicije v Sloveniji, smo se odločili za ustvarjanje socialdemokratske baze v vseh okoljih in seveda tudi v obeh belokranjskih občinah. Pomanjkanje omenjene tradicije nameravamo nadoknaditi z graditvijo organiziranih združenj vseh tistih, ki se kakorkoli približujejo socialni demokraciji kot politični zavesti."

- Videti je, kot bi šlo za nov način, za novo strategijo obnašanja do volilcev! Ne-posredne zveze z bazo omogočajo konkretne prijeme na terenu...

"Gre za združevanje in revitalizacijo občinskih organizacij, kjer po naši oceni stanje ni zadovoljivo. Denimo v Črnomlju!"

- Socialdemokratska tradicija je povezana z delavskim gibanjem, sindikalizmom. Kako ste zastavili svojo politiko do sloja, ki mu pravimo delavski razred?

"Nemogoče je danes zagotoviti glasove v enem družbenem sloju ali kakšni karakteristični skupini, menim, da za kaj takega ni pogojev, kot so bili nekoč, da bi se lahko oblikovala ožja, enotna politična zavest, med ostalim tudi zaradi tega, ker ne moremo več govoriti

o klasičnem pojmu delavstva. So pač delojemalci, tudi tisti, ki s svojim delom ne spadajo v proizvodnjo, drugo pa je management. Ne vidim bistvenega nasprotovanja ideji socialdemokracije. Danes so v igri programi. To je tisto, kar nastopa kod adut!"

- V programih strank je tudi ekologija. Kakšen je njen del v programu vaše stranke?

"Tudi po svetu ima socialdemokracija v svojo aktivnost vključeno problematiko zaščite okolja. Seveda gre tu za specifičen in nekoliko drugačen pogled, kot je to na primer pri stranki zelenih, ki jemlje problem bolj fundamentalistično. Mi pristopamo k temu empirično. Naša teza - o tem sem pisal



Dr. Jože Pučnik

podrobneje leta 1987 v Novi reviji - govori o ekologiji kot višji ekonomski kategoriji. Torej gre v bistvu za to, da stroške, ki bodo nastali v bodočnosti pri neki gospodarski dejavnosti zaradi problema onesnaževanja, že danes vračunamo v stroške proizvodnega procesa. Treba je tudi porabiti sredstva za kar se da čist proizvodni proces, po možnosti, seveda! Menim, da si pri tem ne moremo privoščiti enakih kriterijev, kot jih imajo po svetu, moramo pa vztrajati in zahtevati ukrepe, ki upoštevajo merila razvitih. Pri tem se moramo pragmatično obnašati. Na primer, mi nismo zahtevali zaprtja jedrske elektrarne v Krškem takoj, temveč, ko bo to mogoče, ko bo urejena energetska bilanca, ko bodo urejeni odnosi s Hrvaško."

- Nacionalizem. Kako pragmatično nastopiti v tem pogledu do kroga volilcev v Beli krajini kot obmejni regiji?

"Slovenija ima v razmerju do svoje površine ogromno meje, veliko prehodnost ljudi, različnih ver, kultur, navad in jezikov. Popolnoma razumljiva je teza o obrambi oziroma zaščiti nacionalne države, vendar je to potrebno doseči s samozavestjo pravne, organizirane družbe. Mogoče je za to potreben tudi nacionalizem v raznih oblikah, ampak predvsem brez paranoje! Nisem se strinjal z zakonom o državljanstvu, s katerim smo na hitro dobili 170.000 novih državljanov, vendar sedaj so tu in odnose med seboj moramo razvijati v ustrezno organizirani demokratični in pravni državi."

- Cilj vsake stranke je povečati politični vpliv, ta čas pa pri nas lahko govorimo tudi o kar najbolj uspešnem krmarjenju skozi politično realnost. Bolj varno in nekoliko bolj politično profitno se zdi združevanje strank.

"Ne, ne! Ne gre za kakršnokoli reševanje glave ali kaj podobnega, tudi samo za politiko spretnega krmarjenja ne. Normalno je, da prihaja do združevanja, v našem primeru tistih

sil, ki kakorkoli približujejo svoje poglede socialdemokraciji."

- Prisotne so pobude in težnje posameznih strank po povezavah. Kakšne so tovrstne pobude in razmišljanja v SDSS?

"Naše pobude nastajajo predvsem v okviru dvojege: rezultatov zadnjih volitev in porajajočega se obrisa političnega sistema v Sloveniji. Trenutno smo na točki, ko v bistvu določamo politični obris. V enem primeru imamo konzervativen krščanskodemokratski, liberalen in socialdemokratski blok, v drugem

pa štejejo še zeleni, demokrati, socialisti in na nek način Združena lista, ki so prisiljeni najti povezave, ker se lahko zgodi, da druga dva bloka prevzameta iniciativo, kadrovske oslabilosti omenjene in jih s tem odrineta na obrobje. Mi vidimo sorodnost, in to je dejansko naša pobuda, z zelenimi, po programu s socialisti in na nekoliko svojevrsten način tudi z demokrati."

- Bomo dočakali evropsko socialdemokracijo?

"Ustvarjanje politične tradicije je težavno delo in zahteva požrtvovalnost, določeno zavest in tudi pogum, vsekakor pa je neizogibno, da se naš politični prostor slej ko prej izoblikuje po vzoru razvitih demokratičnih družb."

ŽARKO ŽBOGAR

slovinci po svetu

Ima dve fari in dve domovini

France Turk, duhovnik iz Kanade, je te dni postal slovenski državljan. Spet je tudi na papirju dobil nazaj domovino, ki ga je ob koncu vojne leta 1945, ko si je onkraj Karavank reševal golo življenje, izbrisala. Onkraj Atlantika, zunaj Toronta, ga čakata dve fari, kjer je dušni pastir, in nova domovina Kanada, ki mu je dala zatočišče, ko je postal brezdomec. Tja se zdaj vrača. Obveznosti ga pač kličejo. Doma na Skrjančah pri Novem mestu pa tih, kot zaklet v zimsko spanje sameva dom: hiša, hlev, skedenj, kozolec, kapelica ob cesti. Še sedaj, čeprav že precej let zapuščen, poslojpa pričajo o nekdanji trdnosti, pridnosti in življenjski moči rodu, ki je nekoč gospodaril na tem gruntu. Petnajst otrok se je rodilo Tonetu in Mariji. France je bil najmlajši med njimi. Zgodba, ki mi jo pripoveduje, je zgodba o tem, kako je rodna gruda, na kateri so delali s tako ljubeznijo, ostala prazna: Kajti France je edini še živi član tega močnega gnezda.

"Nekaj bratov in sester je umrlo za otroškimi boleznimi, mala Lojzka pa se je hudo poškodovala, ko so otroci skakali čez pastirski ogenj. Padla je vanj, vnela se ji je obleka in hudo se je opekla. Nekaj časa je še trpela in nato usahlila. Tako nas je od petnajstih otrok odraslo enajst," pripoveduje France. Starejši brat Tone je odšel že konec dyasetih let preko luže. To ni bil prvi Turk s Skrjanč, ki se je napotil preko, že en rod prej je pljusnil tja štiri Francove strice. Dva sta izginila brez sledu v brezpotjih divjega zahoda, eden je ostal v Pittsburgu, eden se je vrnil. Življenje doma pa je teklo svojo pot. Nekaj sester se je že poročilo, nekaj jih je bilo godnih za možitev. Brata Martina so dali v semenišče, Miho v gimnazijo. France je odrasčal. Suhcat je bil, a korajžen. Tisti čas so bile povodnji vsako pomlad in jesen. Pod vasio je takrat zalilo cesto, ki od Birčne vasi pelje proti mestu. Voda je od Ruperč vrha po travnikih drla proti Krki. France in sosedov fant Stanko sta zavahala hlačnice in s šajtro prevažala ljudi preko dereče vode. Tako so suhi prišli v Šmihel k maši in v mesto po opravkih. Mrzla voda pa je načela Francovo zdravje in za dolgo je obležal. Krhkega zdravja je bil še potem, ko se je pričela vojna. Toda takrat so nastopile druge skrbi.

Vojna je bila namreč tista, ki je Turkovi rodovini na Skrjančah prinesla usodno klica izumrtja. Zgodilo se je na nedeljo, 31. maja 1942, ob petih zjutraj. Takrat se je iz italijanskega zapora vrnil domov brat Miha, sedmošolec v novomeški gimnaziji. Prespal je v Šmihelu, ko pa je prišel do domače kapelice, so ga ustavili partizani. "Z očetom sva spala v podstrešni čumnat, ko sva zaslišala tuje glasove spodaj v hiši. Spustila sva se po stopnicah in videla, da je v sobi več partizanov. Tam so bile tudi sestre in brat Ciril. Partizani so spraševali po Mihi. Oče, ki takrat še ni vedel, da so ga Italijani že spustili, jim je rekel, da ga imajo Italijani zaprtega. Prav takrat pa so sestre vzkliknile, da Miho že ženejo. Res so ga pripeljali v sobo, zahtevali legitimacijo, ki je Miha ni imel, ker so mu jo vzeli Italijani, in ga pretepali. Zbili so ga na tla in zahtevali, naj gre z njimi. Žnikamor ne grem, tu me ustrelite!" jim je odgovarjal Miha. Tedaj je bil stražar, da gre italijanska patrulja, in nastala je zmeda. Partizani so hoteli Miho zvleči iz sobe, a sestre so se ga



France Turk iz Kanade

oklepale. Eden od partizanov je s pištolo udaril sestro po glavi in dvakrat ustrelil proti bratu. Ta je bil takoj mrtev," se natančno spominja tistega dogodka France.

Umor mladega gimnazijca pred očmi cele družine je močno razburkal širšo Dolenjsko in morda se je prav zaradi tega marsikateri kmečki fant odločil za drugo stran. Brat Ciril se je takoj pridružil legistom in pozneje pri domobrancih padel. France je ostal še na domu in videl, kako ga plenijo. Dva dni pred jožefovim leta 1943 so prišli partizani z vozovi in izpraznili hišo, hleve in svinjake. Celo postelje so ostale gole in pribor so si morali Turkovi potem sposoditi pri sosedih, če so hoteli jesti. Jeseni istega leta, ko so se spet nekoliko opomogli, so prišli Nemci in znova vse počistili. Potem je bilo tudi Francu dosti vsega. Odšel je v Ljubljano in se kmalu pridružil domobrancem. Delal je kot stražar na sodišču, ki je obravnavalo le notranje domobranske zadeve, in v vojaških akcijah ni nikoli sodeloval. Na začetku maja leta 1945 se je pred partizani umaknil čez Karavanke.

France se je tako skupaj s še kakimi petnajst tisoč domobranci znašel v taborišču. Tudi brat, bogoslovec Martin, je prišel na Koroško. Skupaj s svojimi sočlani je bil posvečen v mašnika v koroški Krki, v torek, 24. maja, pa je imel novo mašo v vitrinjski cerkvi. Dva dni pozneje, v četrtek, so se pričeli transporti. Angleži so s pretevo, da grejo v Italijo, prevažali domobrance nazaj k partizanom, kjer so skoraj vsi našli smrt. "Najprej bi moral oditi s transportom tehničnega oddelka, ki so ga odposlali prevega, a sem bil premeščen v zadnjeje. Transporti so se nadaljevali v ponedeljek. Takrat je odšel notranjski bataljon, v torek gorenjski, v sredo so bili na vrsti rupnikovci, v četrtek pa Dolenjci, kjer sem imel veliko poznanih. Že prej se je nekaj šušljalo, pred zadnjim transportom pa sem od dobro obveščenega oficirja dobil čisto zanesljive podatke, da transporte vračajo v Jugoslavijo. Oficir mi je naročil, naj prepričam fante, da bi iz taborišča pobegnili. Poskusil sem, a so bili ljudje demoralizirani in razdražljivi. Čelo tisti, ki so me dobro poznali, so me obtoževali, da sem se ustrašil in da širim komunistično propagando. Precej oficirjev, ki so vedeli za resnico, je zavestno ostalo s svojimi možmi. Izbrali so smrt. Jaz sem si priskrbel civilno obleko in odšel iz taborišča v življenje," pripoveduje o dogajanjih na Koroškem kot ena redkih živih prič France Turk.

Doma na kmetiji so ostali le oče in tri sestre. Vsi štirje so z leti pomrli in kmetija je ostala prazna. Medtem se je France preko Italije odpravil v Kanado, kjer je že bil njegov brat Tone, tja pa je prišel tudi brat Martin. Ob delu je France končal gimnazijo nato pa se je vpisal v bogoslužje. Pred leti je praznovl 25-letnico mašništva. Denar, ki so mu ga ob tej priložnosti darovali verniki in prijatelji, je poklonil novonastajajoči slovenski državi. "V slovensko državo so slovenski intelektuali v Kanadi vedno verjeli. Izdajali so tudi mesečnik z naslovom Slovenska država. Lahko si mislite, kakšno veselje in olajšanje je zavladalo, ko se je Slovenija zares osamosvojila!" pripoveduje France. Zdaj je že med svojimi farani v Kanadi.

TONE JAKŠE

obnova dolenjske vasi

Nazaj podobo stare domačnosti

Iz jugozahodnega dela trebanjske občine, ki je del Suhe krajine, je po vojni mnogo mladih za vedno odšlo, veliko pa se jih je vsak dan vozilo na delo. Iz mesta niso prinesli le denarja, temveč tudi nov način gradnje hiš, drugačno kulinariko, način oblačenja in navade. Nekdanja vaška kultura in način življenja sta se začela prepletati z mestnim.

Še nedolgo tega povsem kmečke vasi imajo danes le nekaj pravih kmetij, kjer se družine preživljajo samo s kmetijstvom. Ena takšnih suhokrajinskih vasi je tudi Knežja vas. Tam že eno leto teče projekt celovitega razvoja podeželja in obnove vasi, katerega namen je, da bi obudili stare značilnosti suhokrajinske vasi in poskusili s tem privabiti v ta konec Dolenjske tudi turiste.

Projekt celovitega razvoja podeželja in obnove vasi v Sloveniji se je začel na pobudo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije leta 1991. Na natečaju je bilo izbranih 14 projektov iz različnih slovenskih občin, od tega sta bila izbrana dva projekta za občino Trebnje: za Knežjo vas z Malo vasjo ter Čatež z Zaplazom. Projekt Knežja vas z Malo vasjo, rojstnim krajem Friderika Barage, že teče. "Izseljenci so se zadnje čase pogosto oglašali in spraševali, ali so možnosti, da si pridejo ogledat Baragovo domačijo. Zanimanje za Barago je še posebej naraslo, ko je bil predlagan za svetnika," razlaga Vida Sušterčič z Zavoda za urbanistično načrtovanje občine Trebnje.

Knežja vas je gručasta vasica na griču ob cesti Trebnje - Dobrič - Žužemberk. Leži na izrazito kraškem svetu. Ima svojo cerkvo in šolo, ki danes propada. V naselje Knežja vas spada tudi gradič Mala vas, kjer se je rodil Friderik Baraga (1797 - 1868) slavni misionar, ki je deloval med indijanskimi plemeni, jih opisal ter sestavil slovnico in slovar očipjevskega jezika. V nadstropju je urejena soba, v kateri se je rodil škof Baraga. Gradič je bil zidan koncem turških vpadov v naše kraje, graditi pa so ga dali Turjačani, ki so bili lastniki bližnjega gradu Kozjek. Leta 1752 je gradič kupil Baragov ded. Baragova družina

je v njem živila do leta 1799, ko so kupili trebanjski grad in se preselili vanj.

Knežja vas z Malo vasjo ni bila slučajno izbrana za projekt celovitega urejanja podeželja in obnove vasi, saj ima pomembne naravne in kulturnozgodovinske znamenitosti, ki jim do sedaj nismo posvečali dovolj pozornosti. Od projekta si Trebanjci marsikaj obetajo in velika možnost je, da bo uspel, saj so krajani Knežje vasi in zaselka Mala vas pokazali velik interes in pripravljenost, da v njem sodelujejo. Sestčlanski projektni svet, ki ga je imenoval trebanjski IS (Anton Zaletelj, agronom iz Kmetijske svetovalne službe enote Trebnje, arhitekt Jože Motoh, ekonomistka Branka Kržič ter Marko Koščak, Drago Bregar in Vida Sušterčič iz Zavoda za urbanistično



Baragova rojstna hiša



BREŽICE PRED 90 LETI - Mesto Brežice, ki je nastalo nad sotočjem Save in Krke ob srednjeveškem gradu, sestavljajo večinoma sklenjeno pozidane pritlične in enonadstropne meščanske in trgovske hiše. Na koncu mesta stojita frančiškanski samostan in cerkev sv. Antona Padovanskega iz druge polovice 17. stol. Razglednica nam kaže mesto in posebej še deželno bolnišnico iz leta 1889. Kot je razvidno z napisa, so bile Brežice takrat dvojezične. Z razglednice diha minuli čas, ki se v marsičem razlikuje od današnjega. Nekateri gledajo na mesto s ponosom, ker se je marsikaj novega in lepega zgradilo, drugi z žalostjo, ker se je veliko lepega tudi izgubilo in uničilo. (Pripravila zgodovinarica in kustodinja Vlasta Dejak)

Iz Irčinovih zapiskov

Silna rodovitnost - Sploh so Dolenke precej rodne - nekatere še preveč: v 7 letih po 6 otrok naredi se večkrat, tudi po 15-20 otrok od ene matere ni nobeno čudo. Klemenka na Mirni imela jih je celo 25.

Ne ceni čednosti - Čednosti više stopinje ne ceni Dolenec, ne pozna rahločutja, velikodušje zdi se mu smešno, velik darežljivec mu je norec, entuziazem, tudi posebno goreči pobožnosti se roga. Meterc mu je bedak - Prešim prismođa, ali vendar sila kunštov. Zveste ljubezni ne razume, da se človek ne ženi, ako ga izvoljena hoče vzeti le radi imetka, ne iz ljubezni, zdi se mu čudno etc.

Kedar leži mrtič na odru, kaže se dolensko lahkoživstvo in lahkomiselnost v naj gri podobni. Molivci morajo dobro piti in sicer mnogo drugače raznašajo hišo, kar se da grdo. Še ostudnejše pa so veselice ki se napravljajo, šale, burke, smešnice, igre golobček, rokodelci, rihtar etc in nesramna igra: ženitovanje, kjer se trgajo etc.

Več kot sto let je minilo, odkar so leta 1890 pri gradnji Kolodvorske ceste odkrili prve arheološke najdbe v Novem mestu. Več kot sto let arheoloških raziskav v Novem mestu je razlog, da se ozremo na opravljeno delo in dobljene rezultate ter jih historično ovrednotimo.

Arheološka podoba Novega mesta se je v sto letih bistveno spremenila. Prve najdbe ob prelomu stoletja v strokovnih krogih niso vzbudile večje pozornosti, bile so v senci bolj imenitnih najdb iz drugih krajev Dolenjske. Šele odkritje halštatskega bronastega oklepa in trinožnega kotliča v Kandiji pred petdesetimi leti je pritegnilo pozornost in večje zanimanje arheologov za novomeško najdišče. Ustanovitve Dolenjskega muzeja in hitri razvoj slovenske arheološke vede po drugi svetovni vojni sta omogočila načrtno in kvalificirano raziskovanje tudi v Novem mestu. Z ustanovitvijo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu se je načrtno raziskovanje in reševanje arheoloških spomenikov še bolj okrepilo in opravlja se tudi sistematična arheološka topografija Dolenjske. Obsežna izkopavanja velikih nekropol: Mestne njive, Kandija, Beletov vrt in Kapiteljska njiva so v minulih treh desetletjih močno obogatila novomeški arheološki fond in večala pomen tega bogatega najdišča. Nekateri izjemne grobne najdbe imajo visoko ceno tudi v mednarodnem merilu, zlasti najdbe iz halštatskega časa.

Predzgodovinske naselbine

Odločilnega pomena za ureditev zavarovane naselbine v prazgodovini je bila imenitna geografska lega na skalnatem pomolu nad vitjugavo Krko. Dolina Krke kot pomembna prometnica v prazgodovinskih obdobjih pred izgradnjo rimskih cest je omogočala trgovske povezave in izme-

njava dobrin z oddaljenimi naselbinami na vzhodu in zahodu Dolenjske. Tudi plodno zemljišče in nekatere pomembne rude in surovine so pripomogle, da je območje Dolenjske v zadnjem predkrščanskem tisočletju doživelo velik gospodarski in kulturni vzpon, ki je dosegel svoj vrh v jugovzhodnoalpski halštatski kulturi starejše železne dobe.

Prazgodovinska naselbina v Novem mestu je bila zgrajena na Marofu. Ta prostor ima že naravno višinsko lego na severnem robu novomeške kotline. To je močno utrjeno gradišče ovalne oblike s približno 2,5 ha zavarovanega naselbinskega prostora. Z visokim zemljenim obrambnim nasipom utrjeni vzhodni in severni rob je še danes dobro viden, medtem ko je zahodni rob gradišča z oranjem že zabrisan. Tudi vhod v nekdanjo naselbino na njeni severni strani je dobro viden. Slučajne površinske najdbe in manjše poskusno izkopavanje na severnem robu gradišča so pokazala, da je bil ta prostor naseljen že ob koncu bronaste dobe in nato neprekinjeno do mlajše železne dobe. Izkopavanje je pokazalo, da je bil obrambni nasip s kamnitim jedrom v halštatski dobi dvakrat zgrajen in nasipan. Veliko število halštatskih in keltskih grobov v mestu na obeh bregovih Krke kaže na to, da razmeroma majhna naselbina na Marofu ni bila edina prazgodovinska naselbina v mestu. Domnevamo, da so v železni dobi bili še drugi primerni naselbinski prostori kot na primer: na Kapitlju, na Grmu, v Portovaldu, ki doslej še niso bili raziskani.

390 DBA Materino srce

Tega, kar se leskeče v dolino in gor v breg, človeška roka nikoli ne bi mogla tako skladno naslikati na platno, narava pa, ta nenadkriljiva umetnica, je nametala brez reda in brez pomisleka zlate barve v vseh odtenkih, postlala tla z listjem vseh barv od škrlatno rdeče prek zlato-rumene do rjave. Kakšno razkošje! Bliža se večer in barvna paleta host žari v vsem svojem veličastju.

Na pravkar preorani njivi mlada sosedja z nevajeno roko prvič seje pšenico. Najdeva čas za nekaj besed. Malo pokramljava o sosedih, bližnjih in daljnih, in tako zvem, da je Lojzka iz hribov, nekaj starejša od mene, hudo bolna v bolnišnici.

"Kap jo je, nikoli več ne bo mogla kaj prida delati," vzdihne sosedja, ki kljub rosi mladosti razume bolečino bivanja le še zaradi življenja samega, brez prave koristi.

Nekaj hišic visoko tam gori v vasi, skriti očem v dolini, le nekaj ljudi in Lojzka, z globoko pognanimi koreninami v svoji hišici vleče svoj včeraj v jutri. Roke hrapave od težkega dela, modre oči vdane v usodo garanja za

vsakdanji kosček kruha, srce pa, srce matere pa kot da vsa ta trudna leta že zdavnaj odštevajo svoj čas nekomu drugemu, ne materi, ne temu srcu.

Dve hčeri je spravila v življenje, obema vseskozi pomagala po najboljših močeh in obe sta ji vračali ljubezen in ji pomagali, kolikor se je le dalo ob družinskih obveznostih, zdaj pa je rodna hišica ostala prazna, le v hlevu se nestropno prestopa kravica s teletom, ko jo občasno pride oskrbeti mlajša gospodinjina hči, ki živi nedaleč od doma svojega otroštva.

"Kaj pa druga živina?", vprašam in skoraj prepričana sem, da bom dobila odgovor: "prodala je". Pa ne.

"Imela je velikega vola, za prodajo ga je redila, da si malo opomore na kmetiji, pa ga je dala hčerama, zastoni." Vidim tiste modre oči, solzne od bolečine, da ne bo več mogla nikoli prav prijeti za delo, pa odločitev, da pomaga hčeram, dokler jima lahko... nikoli utrujena želja matere z raskavimi rokami od trdega dela, utrujenim pogledom naveličanosti in ljubezni polnim srcem, ki je za dajanje vedno mlado in toplo.

Agnes

Najlepši šopek

Nikoli ne bom pozabila osmega marca pred petnajstimi leti, zame je ostal najlepši od vseh dnevov žena.

V zadnjem razredu osnovne šole smo bili še otroci, vendar na pragu odrasčanja. Spominjam se, da je bilo zadnje šolsko uro, ko je v razred prišla razredničarka. Čestitali smo ji za dan žena in ji izročili darilo. Na kratko se je zahvalila, nato sedla za svojo mizo in nekaj pisala. Čez nekaj časa je vstala, se odpravila proti vratom razreda in rekla: "Dekleta, pojdite zdajle z mano."

Vstala sem kot vse druge in odšla za razredničarko. Pustila nas je na hodniku. "Malo me počakajte," je rekla in izginila skozi vrata v zbornico. Ugibale smo, zakaj nas je poklicala. Morda je treba pomagati pri pripravi za jutrišnje šolsko proslavo, morda potrebujejo pomoč v kuhinji.

Ko se je vrnila, je stopila med nas in nam zaupno povedala: "Fantje so želeli pripraviti presenečenje, pa so me prosili, naj vas odpeljem iz razreda. Pojdimo zdaj nazaj."

Korak nam je zastajal, ko smo se vračale na svoje sedelce. Na klopih smo zagledale lepe šopke iz vejic

mačic in leske, iz zvončkov in cvetočih reš, povezane s trakcem. Poleg šopka pa je bila pomaranča.

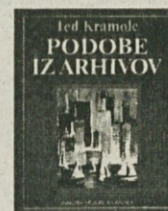
V zadregi in rdečih lic sem zrla v šopek pred seboj. Presenečenje je bilo za vsa dekleta popolno in čudovito. Tudi fantje so bili tihi in mimi.

Razredničarka je kajpada opazila našo zadrego in pretrgala tišino. Dejala je, da so se fantje sami spomnili tega, da so se nam dekletom hoteli malce oddolžiti za vse njihove nagajivosti in lumparije med odmori. Rekla je še, da bomo čez nekaj mesecev krenili vsak na svojo pot, da se bližamo dobi odrasčanja in da moramo vedeti, koliko pomenijo v življenju drobne pozornosti, ki pokažejo spoštovanje do sočloveka; in da je prav osmi marec za to primeren dan.

Zadnja leta so osmi marci neko zbledele. Rdeč nageljiček pa sindikalna zabava, s katere žene odhajajo kmalu domov, možki del kolektiva pa ostaja do zadnjega kozarca. Takšen dan žena je morda res odveč, vsaj meni so dragocena darila in sindikalne zabave odveč. Po vseh letih se še vedno najraje spominjam svojega prvega dneva žena in tistega najlepšega šopka na šolski klopi.



Podobe iz arhivov



V zbirki Nova slovenska knjiga, ki jo izdaja Mladinska knjiga, običajno ne izhajajo knjižni prvenci, saj je zbirka namenjena izdajanju pomembnih del uveljavljenih domačih avtorjev. Vendar je bila pred kratkim narejena izjema. Kot ena od najnovejših knjig te zbirke je izšel knjižni prvenec Teda Kramolca **PODOBE IZ ARHIVOV**. Izjemo je lahko pojasniti. Ted Kramolc je izseljenski pisatelj in ga je doletela podobna usoda kot mnoge druge ustvarjalce iz slovenskega izseljstva, nastalega po zadnji svetovni vojni: v domovini niso mogli objavljati, če so kaj objavili v tujini, pa ni prišlo do bralstva v Sloveniji. Tako sta časovno vzporedno, a brez oplajajočega stika in prepletanja tekla dva literarna tokova, eden doma in drugi v tujini, z dozorelimi ustvarjalci tu in tam. Kramolc je eden tistih, ki je pisal in objavil v izseljenskem časopisu, priložnost, da izda knjigo v domovini, pa se je pokazala šele zdaj.

Kramolc je življenjska usoda popeljala v izgnanstvo z našo politično emigracijo leta 1945. Najprej je živel in delal v Avstriji, potem je odšel onkraj velike luže v Kanado, kjer je čez nekaj let dobil državljanstvo. S tem se je zanj dokončno zaključilo begunstvo in izgnanstvo. Prebil se je od progovnega delavca do arhitekta za notranjo ureditev, njegova ljubezen pa sta ves čas bila slikarstvo in literatura. Na obeh področjih se je tudi primerno uveljavil.

Kramolčeva življenjska pot in izkušnje odmevajo v njegovi prozi. Novele in črtice, ki so zbrane v njegovem knjižnem prvencu, so očitno avtobiografske, sicer pa zasnovane nekoliko drugače od novel, kot jih pišejo naši pisatelji; trdnje so namreč opre na ameriški slog kratke proze. V njih tudi ni za izseljenec značilne nostalgije po izgubljenem domu in domovini. Kramolc opisuje ljudi iz okolij, kjer je živel, odkriva razsežnosti tujega sveta in položaj posameznika v njem. Tako je kot pisatelj za naše bralstvo posebej zanimiv, saj nam s slovensko govorico izrisuje drug svet, ki ga sicer literarno lahko odkrivamo le skozi prevodno literaturo.

MILAN MARKELJ

Pesek v dlaneh

Pri Mladinski knjigi je izšla v zbirki Pisane nove knjige pisatelja Mihe Mateta, ribniškega rojaka. Knjiga ima naslov

PESEK V DLANEH, podnaslov pa pove, da so v njej zgodbe iz Afrike. Gre za enajst egiptovskih in prav toliko tunizjskih zgodb, pravzaprav kratkih potopisno obarvanih pripovedi o deželah, ki jih tudi vedoželjni Slovenci pogosto obiskujejo.

Avtor na neposreden in iskren način prikazuje starodavno zgodovino Egipta in Tunizije, vendar pa mu to služi le kot okvir za zgodbe njegovih junakov - otrok. To so mali kočijaži, deklice ob tkalskih statvah, kamelovodci, prodajalci spominkov, raznašalci kruha, potomci starodavnih Berberov ali pa najmlajši prebivalci puščave in oaz, ki si na takšen ali drugačen način poskušajo zaslužiti kosček vsakdanjega kruha.

"Povsod sem jih srečeval... Veter jim je kuštral lase, pesek jim je polzel med prsti, ne da bi vedeli, kako hitro mineva mladost in da se reka, ob kateri si služijo kruh, za večno izgublja v morju", je na koncu zapisal pisatelj.

Iz zgodb lahko razberemo prepričljivo, avtentično doživljeno teh dežel z vsemi mozaičnimi večplastnostmi življenja, na eni strani vtkanega v preteklost, na drugi strani pa zelo močno poudarjenega v sedanjosti.

Knjigo Pesek v dlaneh je ilustrirala Dunja Kofler. Ilustratorikine realistične risbe bralcem še bolj približajo svet, ki ga prikazujejo pisateljeve kratke pripovedi. Knjiga je predvsem namenjena mladim, zadovoljila pa bo tudi starejše bralce.

IVAN ZORAN

Pisma iz tujine

V knjižni zbirki Brevir, v kateri založnik Mihelač izdaja esejistično literaturo, je pred kratkim izšla knjiga Aleša Debeljaka **PISMA IZ TUJINE**. V nji so zbrani eseji, ki jih je avtor napisal v zadnjih nekaj letih bivanja v Ameriki in jih objavil v slovenskem časopisu.

S kritičnim duhom in značilno veliko razgledanostjo se avtor v njih loteva predvsem ameriške kulturne scene, od literature, množične popularne glasbe do filma in ekologije kot vprašanja duhovne onesnaženosti. Tako nam odgrinja v premislek pojave sodobne Amerike, s katerimi se v določeni meri srečujemo tudi tukaj in zdaj, saj ameriški kulturni vzorci preplavljajo svet in se nam tako ali drugače vsiljujejo v življenje in s tem slej ko prej tudi v naš prepotrebni premislek. Debeljakova pisma iz tujine tako pravzaprav niso pisma iz povsem prave tujine, iz tuje dežele, če seveda kritični premislek, miselna distanca in moralna drža niso tisto, kar je tuje našemu trenutku, in s tem tak način gledanja na pojave za nas tujina. Vsebinsko je knjiga razdeljena na pet sklopov, ki nosijo zgovorne pomenske naslove: Ekologija telesa in duha, Up in strah množične godbe, Izgubljeni raj književnosti, Meje filmskega carstva in Znamenja časa.

MILAN MARKELJ

Tone Knez

1

Arheološko bogastvo Novega mesta

Zaradi svoje dominantne in dobro zavarovane lege je bila naselbina na Marofu zelo verjetno trajno prebivališče vladajočih halštatskih knezov v Novem mestu. Ker na Marofu niso našli ostankov iz rimskega časa, domnevamo, da je po rimski zasedbi naših krajev bila naselbina iz prometnih razlogov preseljena v dolino, in sicer na območje starega mestnega jedra, kjer je bilo kasneje zgrajeno Rudolfovo mesto. Na to kažejo skromne rimske naselbinske najdbe, ki smo jih pred leti odkrili pri sondažnem



Žarni grob s trebušasto žaro z Mestnih njiv

izkopavanju v proštjskem vrtu. Natančna lokacija in velikost rimskodobne naselbine zaenkrat še nista znani.

Kultura žarnih grobišč

Najstarejše doslej znane arheološke najdbe iz Novega mesta so iz grobov v Bršljinu, iz obdobja kulture žarnih grobišč (10.-9.stol. pred n.š.). Velikost tega grobišča ni znana, ker je zemljišče že zdavnaj pozidano in terenske raziskave niso več možne. Intenzivna in trajna naselitev Novega mesta se je začela v pozni fazi kulture žarnih grobišč (8.stol. pred n.š.) z izgradnjo utrjene naselbine na Marofu in ureditvijo sočasnih grobišč na Mestnih njivah in na Kapiteljski njivi. Na obeh nekropolah je bilo doslej odkritih skupaj že več kot 300 grobov, pri čemer obe grobišči še zdaleč nista do kraja raziskani. Grobovi so zelo velike trebušaste žare, na trebuhu so okrašene s plastičnim nazobčanim rebrom. Poznamo pa tudi grobove brez žare, kjer so sežgane kosti in pepel nasuli na dno preproste grobne jame.

Ti grobovi so praviloma brez pridakov. Večina žarnih grobov je bila z oranjem že poškodovana, zgornji deli žar so odrezani. Pri redkih nepoškodovanih grobovih smo ugotovili, da so bile žare na vrhu pokrite s kamnito ploščo ali pa z narobe poveznjeno lončeno latvico.

Kot pridatke v žarah najdemo največkrat skledo z ročajem ali latvico, bolj redko tudi bronasto iglo, fibulo očalarko in glinasto vretence. Zelo majhne temnomodre steklene jagode se v teh grobovih prvič pojavijo v večjem številu. Maloštevilni in enakomerno porazdeljeni grobni pridatki kažejo na socialno enakost pokopanih oseb ali pa na določeno pravilo pokopavanja.

nogomet

I. DRŽAVNA LIGA, 18. KOLO: SLOVAN MAVRICA—STUDIO D 2:1 (0:0)

STUDIO D: Mohor 7, Jakša 5, Kobe 6, Kosič 7, Prelogar 8, Milanović 7, Juršič 6, Rozman 6, Martinović 7, Oblak 6, Bracović 5 (Gruden 5, Zamida /).

LESTVICA: 1. SCT Olimpija 27, 2. Maribor Branik 24, 3. Mura 23, 4. AM Cosmos Ljubljana 23, 5. Kompas Holidays 22, 6. Živila Naklo 22, 7. Studio D 21, 8. Rudar (V) 19 itd. V naslednjem kolu igrajo: Studio D—AM Cosmos Ljubljana, Živila Naklo—ISS Železnica, Publikum—Steklar, Elektroelement Zagorje—Nafta, Belvedur Izola—Mura, Kompas Holidays—Rudar (V), SCT Olimpija—Slovan Mavrica, Potrošnik—Koper, Gorica—Maribor Branik.

odbojka

KONČNICA DP, play off moški, POLFINALE: VILEDA—PIONIR 3:0 (9, 3, 4) in SALONIT—NOVI GRANITI KAMNIK 3:0 (10, 8, 5) II. DOL, moški, 16. KOLO: PIONIR II—SALONIT II 2:3 (-4, 7, 11, -7, -11)

LESTVICA: 1. Ljutomer 30, 2. Topolšica 24... 10. Mislinja 8, 11. Pionir II 6, 12. Celje 2.

V naslednjem kolu potuje ekipa Pionirja II v Ljutomer.

II. DOL, ženske, 16. KOLO: PIONIR—ŠENTVID 3:1 (1, 8, -11, 8)

LESTVICA: 1. Mislinja Steel 32, 2. Pionir 26, 3. Alpin Triglav 24 itd. V naslednjem kolu igrajo Novomeščanke doma z Vitalom.

III. DOL, moški, 14. KOLO: MOKRONOG—OLIMPIJA II 1:3 (16, -12, -8, -8)

LESTVICA: 1. Pan Kovinar 28... 7. Mokronog 12, 8. Portorož 6, 9. Plamen 4, 10. Bohinj 2.

Mokronožani potujejo v soboto k vodilni ekipi Pana Kovinarja.

III. DOL, ženske, 11. KOLO: BOHINJ—LIK TILIA II 1:3 (-13, -12, 13, -4)

LESTVICA: 1. Plamen 20... 6. Jesenice 10, 7. LIK Tilia II 6, 8. Piran 4.

V naslednjem kolu igrajo Kočevke doma z Jeseničankami.

rokomet

I. DRL, ženske, modra skupina, 9. KOLO: OPREMA KOČEVJE—KRIM ELECTA 23:26 (13:13) OPREMA: Jesenko, M. Dragičević 5, Lindič, Guštin 4, Vuk 3, L. Dragičević, Klančar, Bejtović 2, Končič 4, Kersnič, Vinčič 5, Jovičič.

LESTVICA: 1. Belinka Olimpija (tekma manj) 16, 2. Krim Electa 13, 3. Mlinotest 8, 4. Oprema 8, 5. Kranj (tekma manj) 5, 6. Burja 4.

I. DRL, ženske, bela skupina, 8. KOLO: IZOLA—NOVO MESTO (13. marca)

II. DRL, moški, vzhodna skupina, 16. KOLO: KRŠKO—ZAŠČITA ZAGORJE 26:16 (9:10) LESTVICA: 1. Krško 27, 2. Velika Nedelja 23 itd.

II. DRL, moški, zahodna skupina, 16. KOLO: GPG GROSUPLJE—KODELJEVO 22:29, AKRIPOL TREBNJE—KAMNIK 22:20, PREDVOR INFOTRADE—NOVOLINE 23:16 itd.

LESTVICA: 1. Šešir in Kodeljevo po 28... 5. GPG Grosuplje 16, 6. Akropol Trebnje 12, 8. Novoline 10, 11. Izola 8, 12. Mokrec 6.

namizni tenis

I. DNTL, moški, 10. KOLO: KOVINA—NOVOTEHNA 7:0

Škafar—Miklič 2:0, Ignjatović—Horvat 2:0, Zalaznik—Kralj 2:0, Škafar, Ignjatović—Kralj, Horvat 2:0, Škafar—Horvat 2:0, Rupar—Kralj 2:0, Zalaznik—Miklič 2:0.

MELAMIN—TAM G. V. 1:6 Murn—Tancer 2:1, Špelič—Grbič 0:2, Lesar—Plohl 0:2, Lesar, Murn—Reviz, Plohl 1:2, Murn—Grbič 0:2, Špelič—Plohl 1:2, Lesar—Tancer 0:2.

LESTVICA: 1. Kovina 20, 2. Arcont 18... 5. Ilirija 8, 6. Novotehna 6, 7. Merkur 2, 8. Melamin 0.

II. DNTL, 8. KOLO: NE KRŠKO—ISTRABENZ 5:2, NE KRŠKO—PRESERJE 4:3.

LESTVICA: 1. Vesna 26, 2. Ingrad 18... 6. NE Krško 16 itd.

Vodili, a na koncu praznih rok

Navzlic eni najboljših iger je Studio D na startu prvenstva izgubil — V nedeljo derbi z AM Cosmos Ljubljana — Mag. Boštjan Kovačič novi predsednik kluba

Spomladanski del letošnjega prvoligaškega nogometnega prvenstva se je bolj ali manj pričel po napovedih, zlasti velja to za zmago Olimpije v Velenju, Maribora v Lendavi, Naklancev v Zagorju. Tudi poraz AM Cosmos Ljubljane s krepko spremenjenim Potrošnikom ni presečenje. Med tistimi, ki so si od uvodne tekme obetali boljši iztržek, so predvsem Sobočani in Novomeščani, slednji so v nedeljo gostovali v Ljubljani pri ekipi Slovana Mavrice.

Trener Nedeljko Gugolj je imel precej težav pri sestavi ekipe, saj ni mogel računati na pomoč Glihe, mesto levega branilca je namesto Pavlina zasedel Jakša, zaradi poškodbe je manjkal V. Primc, zaradi dveh rumenih kartonov Mesojedec. Ne oziraje se na to, pa so radiji prikazali nemara svojo najboljšo prvoligaško igro doslej. Bili so boljši od slovanovcev, znova pa je prišla do izraza neučinkovitost njihovih napadalcev. Kaj pomaga na oko lepa, borbena in odprta igra, ko pa v nedeljo ni prinesla pričakovanega rezultata? Resda so radiji po imenitnem Prelogarjevem zadetku sredi drugega polčasa povedli in po vodstvu še naprej igrali napadalno, kar pa se jim je že čez pet minut maščevalo.

Da pa bo mera polna, jim je športna sreča v finišu tekme docela obrnila hrbet, saj so Kodejčevčani zmagoviti zadetek dosegli v zadnji minuti srečanja, ki je potekalo v izredno težkih razmerah. Najboljši mož v novomeški enajsterici je bil v nedeljo Jože Prelogar, prijetno je presenetil tudi Martinović, slabše od pričakovanj pa so zaigrali Jakša, Bracović in zlasti mladi Janez Gruden. Ne oziraje se na poraz so Novomeščani dokazali, da jim je mesto v vrhu prvoligaške lestvice. Bržkone bo boj za prvi dve mesti — in to je napovedalo tudi uvodno kolo — potekal med SCT Olimpijo in Maribor Branikom, za tretje pa je kandidatov kar pet: Mura, Studio D, Živila Naklo, Kompas Holidays in AM Cosmos Ljubljana.

Prav AM Cosmos je nedeljski nasprotnik Novomeščanov. Obe ekipi sta na spomladanskem startu ostali praznih rok, ● Minuli petek je bila skupščina NK Elan Studio D, na kateri so novomeški nogometaši opravili temeljito inventuro opravljenega dela in potrdili že znane ambicije: že letos uvrstiti se v katerega od evropskih nogometnih pokalov; največjo priložnost vidi radiji v pokalnih bojih. Kot je znano, jih že 24. marca čaka tekma četrtfinala slovenskega pokala v Ajdovščini z ekipo Primorja. Tokratna skupščina je prinesla pomembno kadrovsko spremembo: mesto predsednika kluba je namesto Boruta Novaka, ki še naprej ostaja v vodstvu novomeškega prvoligaša, prevzel mag. Boštjan Kovačič, predsednik IS SO Novo mesto.

točke pa v boju za vrh še kako potrebuje. Jeseni so bili srečnejši Ljubljanci, ki so navzlic premoči Novomeščanov zmagali z 1:0, prav nič pa ne bi imeli proti, če bo tokrat obratno. Trener Gugolj bo bržkone lahko računal tudi s Primožem Gliho in Bogdanom Mesojedcem, ki je moral v Ljubljani zavoljo dveh rumenih kartov

V aprilu začetek dvoletne teniške šole

Razveseljiva novost iz TK Novo mesto

NOVO MESTO — Teniška sezona na prostem je pred vrati, v TK Novo mesto načrtujejo, da jo bodo pričeli že čez mesec dni. Hkrati z novo sezono pa bo pričela delati tudi dvoletna teniška šola, ki bo z razliko od dosedanjih potekala neprekinjeno tako v letni kot v zimski sezoni.

Šolo bo vodil teniški trener Dušan Hočevar in bo delala po vzoru podobnih šol v drugih teniških okoljih. Vanjo naj bi bilo vključenih kar največ otrok, izmed katerih bodo najboljši potem prestopili v tekmovalne vrste TK Novo mesto. Udeleženci šole bo prek leta dva ali trikrat tedensko spoznavali skrivnosti teniške igre na igriščih v Portovaldu, čez zimo pa v telovadnicah in športnih dvoranh. Vse ostale informacije je moč dobiti v dopolnilskih urah pri sekretarju kluba Marku Remsu (telefon 21—712), ki zbira tudi prijave, prvi sestanek z vsemi zainteresiranimi starši in otroki pa bo v začetku aprila.

Pionirjem trikrat srebro

Za novomeške atlete številka 13 ni nesrečna

Na dvoranskem DP so nastopili trije fantje in pet deklet. Vsi fantje so osvojili srebrne medalje, dekleta pa so bila trikrat četrta, dvakrat sedma in enkrat osemnajsta.

Najboljši novomeški udeleženec je bil Miha Durič, ki je osvojil dve srebrni medalji. V teku na 60 m z ovirami je s časom 8,85 s dosegel tudi pionirski dolenski rekord. Tudi drugo medaljo, v šprintu na 60 m, je osvojil z odličnim rezultatom 7,54 s. Tretjo novomeško srebrno medaljo si je priboril Dejan Šmalc v skoku v višino. Prekočil je 165 cm.

Sezona dvoranskih atletskih prvenstev se je za AK Novo mesto dobro končala. Trinajst medalj z državnih prvenstev in 6 dolenskih dvoranskih rekordov je v natančno merljivem športu, kot je atletika, neizpodbiten znak

KADETI ŠE NAPREJ NEPORAŽENI

NOVO MESTO — Kadetska ekipa KK Novo mesto 92 je v zaključnem delu tekmovalja najboljših slovenskih moštev še vedno neporažena. Mladi Novomeščani so doma ugnali Zagorje z 91:60, pri čemer je Strašek prispeval 43 točk, Petrov 20, Andrijašič 13. Manj uspešni so bili mladinci, ki so proti Triglavu izgubili z 88:97, proti Olimpiji pa 76:80. Na prvi tekmi je Červ dosegel 28 točk, Strašek 25, Černe 18 in Petrov 14, na drugi pa Strašek 22, Černe 21, Petrov 18 in Andrijašič 12.

nov tekmo gledati s tribun. Nobena skrivnost ni, da v novomeškem taboru od nedeljskega dvoboja pričakujejo poln izkupiček in seveda polne tribune. Tekma se bo pričela ob 15. uri.

V nedeljo pa s spomladanskim delom prvenstva pričenjajo tudi drugoligaši. Kočevski Avtobum je po sijajni seriji zmag v pripravljalnem obdobju zagotovo med kandidati za eno od prvih dveh mest, ki se vodita v I. državno ligo. Kočevci so jesen končali na petem mestu s tremi točkami zaostanka za drugouvrščenim Primorjem, njihov nedeljski nasprotnik pa je ekipa Korotana, s katerim avtobumari ne bi smeli imeti prevelikih problemov.

B. B.

S kegljaških stez

● Na kegljišču hotela Sremič se je te dni končalo regijsko prvenstvo ženskih dvojic. Po pričakovanjih sta naslov osvojili lanski zmagovalci Milena Vebr in Rozi Flisar, ki sta podrli 1596 kegljev, sledijo pa: Zupančič-Vebl 1445, Jeraj-Mezgrec 1313 (vse Mercator Trebnje) itd.

● Tudi moški del regijskega tekmovalja dvojic je minil brez presenečenja; zmagala sta Željko Goleš in Janko Popovič s 3247 podrtimi keglji pred dvojicami Draganjac-Simic (3219), Štupar-N. Popovič (3209), Bajuk-Ribarič (3146) itd.

● V 8. kolu ženske medregijske lige je ekipa Krškega doma je igrala le neodločeno z mariborskim Gimom 4:4 (2215:2213) in tako vodeče prepuстила ekipi Invalida iz Maribora, ki je v tem kolu v gosteh premagal Impol s 6:2. Trebanjke so bile tokrat proste.

Štiri medalje Repčeve

Imeniten nastop Natalije Repec v Celju — Prvakinja na 50 m prosto — Prva tudi ženska štafeta

CELJE — Že v prejšnji številki smo pisali o imenitnih dosežkih mladih plavalcev in plavalcev krškega Celulozarja na zimskem državnem prvenstvu mladih kategorij, tokrat pa so razveseljive vesti prišle tudi iz celjskega 25-metrskega bazena Golovec, kjer je bilo med 5. in 7. marcem drugo odprto absolutno prvenstvo za članice in članice.

Prvenstva se je udeležilo 160 tekmovalk in tekmovalcev iz štirinajstih slovenskih in štirih hrvaških klubov, med njimi je bilo tudi 7 predstavnikov Celulozarja, ki jih je vodil prof. Anton Bizjak. Krčanke so osvojile kar pet medalj, med njimi sta tudi dva naslova državnih prvakinj; osvojila sta jih Natalija Repec na 50 metrov prosto s časom 27,95 sek., in štafeta 4 krat 100 metrov v postavi Natalija in Anja Repec, Kraševac, Slapšak, ki je dosegla čas 4:05,82. Natalija Repec je ob zlatu osvojila še dve srebrni odličji, eno na 100 m prosto in drugo na 200 metrov prosto, bronast

sta pa je bila v tekmi članica na 400 m prosto. Poglejmo še ostale dosežke krških plavalcev in plavalcev. Na 50 m prosto je bil med člani Matej Božovič dvanajsti, na 400 m prosto pa Gregor Povhe deseti. V tekmi članice na 400 m je bila Maja Kraševac šesta in Anja Repec deveta, na 100 m hrbtno je bila Urška Slapšak šesta, na tekmi članov 200 m mešano pa Povhe enajsti in Božovič trinajsti. Ženska štafeta 4-krat 200 m je za las zgrešila bronasto medaljo in bila četrta, medtem ko je na 200 m prosto Kraševčeva zasedla peto, Anja Repec pa deseto mesto. V članski tekmi na 100 m v delinovem slogu je bil Božovič štirinajsti, na 800 m prosto je bila

● Mlajša pionirka, učenka 6. razreda OŠ v Dolenjskih Toplicah, Melita Hohnjec, je na državnem pionirskem prvenstvu osvojila srebrno metaljo v skoku v daljino. Doskočila je na 498 cm, kar je za mlajšo pionirko imeniten dosežek.

Kraševčeva preta in Anja Repec enajsta, na sto metrov prosto pa je srebru sestre Anja Repec dodala šesto mesto, Kraševčeva pa je bila nevhvalna četrta.

Po besedah prof. Antona Bizjaka je takšna bera več kot odlična, saj se v Celulozariju na to prvenstvo niso posebej pripravljali, njihovi letošnji cilji so pač usmerjeni na letno sezono v 50-metrskih bazenih. Plavalke in plavalci obljubljajo, da bodo njihovi rezultati še boljši, če bodo naposled pridobili toliko željeni letni bazen.

So se Kočevke ustrašile zmage?

Moški prvoligaši so v soboto počivali, dekleta pa nadaljevala s prvenstvom — Oprema na pragu zmage proti Krimu Electi

Zaradi nastopa slovenske državne reprezentance v kvalifikacijski tekmi za udeležbo na evropskem prvenstvu — tekmo proti Litvi so Slovenci dobili z 22:20 — je bilo moško prvoligaško prvenstvo prekinjeno, zato pa so z boji za točke nadaljevala dekleta. Najzanimivejša tekma modre prvoligaške skupine je bila v Kočevju, kjer je bila domača Oprema na pragu podviga.

Srečanje proti Krimu Electi bi Kočevke kaj lahko dobile, seveda le, če se ne bi

Tekma bele skupine med Izolo in Novim mestom je bila preložena na soboto, zato pa se je nadaljevalo drugoligaško prvenstvo. Dve koli pred koncem je odločnega že veliko tega. V zahodni skupini so si Krčani že zagotovili prvo mesto in s tem najboljšo izhodišče v končnici prvenstva, v soboto so kar z desetimi zadetki prednosti premagali Zagorjane, čeprav so ti ob polčasu celo vodili, 15 minut pred koncem tekme pa je bil izid še izenačen. Bolj negotovo je v vzhodni skupini, kjer boj za prvo mesto bijeta Šešir in Kodeljevo, trebanjski Akropol in črnomaljski Novoline pa zasedata mesti v drugi polovici lestvice.

TURNIR V MALEM NOGOMETU

NOVO MESTO — Športna zveza Novo mesto organizira turnir v malem nogometu, ki so bo pričel v soboto, 20. marca, ob 8. uri v športni dvorani pod Marofom, trajal pa bo do 31. marca. Nagradni sklad znaša 50 odstotkov prijavnine, ki znaša 4.000 tolarjev za ekipo, poravnati pa jo je moč bodisi na žrebanju, ki bo v sredo, 17. marca, ob 18. uri v spjni sobi doma športov na Loki, bodisi na žiro račun 52100-678-80347.

MLADI ROGOVCI NA DP

KRANJSKA GORA — Minuli teden so se mladi smučarji SD Rog udeležili državnega prvenstva v mlajših kategorijah na podkorenjski progi. Med 130 tekmovalci je bil v superveleslalomu Koprivnik 35, Sašo Šonc in Vodopivec sta odstopila, v smuku je bil Šonc diskvalificiran, v veleslalomu je bil Koprivnik 55. in Šonc 66., v slalomu pa je nastopil le Šonc, a žal odstopil. V Cerknem pa je bila v nedeljo tekma cicibanov za državni pokal. Nastopilo je 80 tekmovalcev; Sašo Šonc je bil 20., Tomaž Kastelic 23. in Žiga Golob 26.

PO PODALJSKIH

ČRNOMELJ — V zadnjem kolu končnice drugoligaškega državnega prvenstva, ki odloča o obstanku v ligi, je črnomaljski Zadom šele po podaljskih s 103:100 (90:90, 40:41) ugnal Ipoz Rudarja. Črnomaljci so tako med dvajsetimi drugoligaši obeh skupin zasedli 17. mesto, oddahnili pa si bodo lahko šele po naslednjih srečanjih, ki jih čakajo z najboljšimi ekipami območnih košarkarskih lig.

ŠAHOVSKI KOTIČEK

● V soboto, 13. februarja, je bilo v prostorih OŠ Sevnica občinsko šahovsko prvenstvo osnovnošolcev, na katerem je nastopilo 12 deklic in 32 fantov. Med mlajšimi deklicami je zmagala Mojca Grile (OŠ Savo Kladičnik) pred Ivanko Medved (Savo Kladičnik, enota Loka) in Alenko Radej (Blanca), pri mlajših dečkih je bil prvi Matjaž Kranjc (Savo Kladičnik) pred Alešem Povhom (Blanca) in Gorazdom Mlinaričem (Loka). V konkurenci starejših deklic je slavila Damjana Hočevar pred Andrejo Golob (obe Savo Kladičnik) in Janjo Lončar (Blanca), med starejšimi fanti pa Igor Glavač, drugi je bil Andrej Zakošek (oba Savo Kladičnik) in tretji Mitja Strojansček (Blanca). (jb)

● Krmeljska Svoboda je na sv. Valentina dan pripravila 10. tradicionalni troboj šahistov Radeč, Krmelja in Sevnice. V končnem seštevku je zmagala ekipa Sevnice z 92 točkami pred Radečani 66 in Krmeljem 34. Najboljši posameznik je bil radeški mojstrski kandidat Miha Furlan, ki je zbral 14,5 točke. Naslednji troboj bo leta 1994 v Radečah.

● Trinajst šahistov se je udeležilo februarskega hitropoteznega turnirja ŠK Milan Majcen iz Sevnice. Zaslužno je zmagal Toni Kos, ki je zbral 11 točk, sledijo pa: Grile 10,5, Smerdel 9, Kranjc 8, Lazič 7 itd. V skupnem seštevku vodi po dveh turnirjih Kranjc z 21 točkami. (jb)

● Po dveh mesecih igranja se je končalo člansko šahovsko prvenstvo ŠK Milan Majcen iz Sevnice. Nastopilo je deset igralcev, zmagal pa je Smerdel nad Grilem in Kranjem. (jb)

● Na podlagi lanskih rezultatov so v ŠK Milan Majcen minule dni razglasili šahista leta 1992. Ta laskavi naziv je pripadel Martinu Povšetju, Zvonko Mesojedec je bil drugi in Toni Kranjc tretji.

● V mirnopski osnovni šoli je bilo 6. marca regijsko prvenstvo fantov in deklet, na katerem je nastopilo 32 mladih igralcev in igralke iz Starega trga, Dolenjskih Toplic, Smihela, Grma, Bršljina in Mirne Peči. Starostni šahisti so bili tudi tokrat razred zase. Med fanti je slavil Tadej Kobe, drugi je bil Perpar, tretji Ogulin (oba Mirna Peč), četrti Drašković (Grm) in peti Konda (Stari trg), pri dekletih pa je zmagala Darja Kapš, druga je bila I. Mihelič, 3. Butalova, 4. S. Mihelič, 5. Šterbenčeva (vse OŠ Stari trg). Pri organizaciji prvenstva so pomagali LB Novo mesto, Beti in mirnopski Mercator. Kapševa in Kobe sta bila najboljša pred dnevi tudi na regijskem prvenstvu mlajših dečkov in deklic v Novem mestu. Najboljši bodo Dolenjsko zastopali na državnih osnovnošolskih prvenstvih. (jb)

Sporočila, izjave

POSILAŠKI EGOIZEM
KRŠI USTAVO

Vladajoča liberalnodemokratska (Drnovšek) - demokrščanska (Peterle) "združena" (Ribičič) - socialdemokratska (Pučnik) naveza je izglasovala zakon o zamrznitvi plač potem, ko je sebi: svojim ministrom in njihovim namestnikom, državnim sekretarjem in njihovim pomočnikom, poslancem, predsednikom, podpredsednikom in članom komisij ter vsemu ogromnemu spremljačemu državnemu birokratskemu aparatu (tajnikom, svetnikom, svetovalcem, šefom pisarn in njim podrejenim) zagotovila sijajne osnovne plače in bogate dodatke vseh vrst. Zabe-tonirala je stanje, kjer premmogakateri delavce zasluži le nekaj sto tolarjev na dan, prej omenjena vladajoča super elita pa nekaj sto mark na dan. Če že ne zapišemo vsega ogorčenja, gneva in protesta zoper to človeško in nacionalno nesprejemljivo dejanje, pa ne moremo mimo dejstva, da je pri tem kršena ustava Republike Slovenije, v kateri je med drugim zapisano, da je Slovenija pravna in socialna država. Zato SvS - SVOBODNA STRANKA zahteva, da se po vložitvi odložnega veta poslanci državnega zbora v ponovnem glasovanju odločijo za opcijo, ki je v skladu z ustavo (glasujejo proti zakonu o zamrznitvi plač), sicer se mora parlament razpustiti in razpisati nove volitve.

PETER ZIDAR
Predsednik Svobodne stranke

PROTESTNA IZJAVA

Člani območnega odbora SVIZ Slovenije Novo mesto se pridružujejo protestu proti sprejetju zakona o omejevanju plač in zahtevamo od poslancev, da glasujejo proti temu zakonu. S tem protestom želimo izraziti dvoličnost vlade, saj je ta v začetku februarja v sporazumu s sindikati obljubila, da bo še pred koncem februarja nadaljevala pogajanja o kolektivni pogodbi za negospodarstvo. Sprejetje tega zakona izničuje kolektivno pogodbo, ki jo je sama podpisala oktobra 1992. Zamrznitev plač delavcem v negospodarstvu na 23.833 SIT (bruto) izhodiščne plače je nesprejemljiva, saj bi vlada s tem delavcem vzela osnovo za preživetje. Menimo, da s sprejetjem tega zakona ne moremo več zagotavljati socialnega miru. Vlada Republike Slovenije nas tako sili v poostreni boj vse do splošne stavke.

SVIZ Slovenije
Območni odbor Novo mesto

BELOKRANJCI
DELAMO ZA
MANJŠE PLAČILO

Prebivalci Bele krajine smo na volitvah dokazali pripadnost državi Sloveniji, zaposleni delavci pa voljo, da z mlado državo delimo dobro in zlo. Izdelane analize izplačila plač pa govorijo, da so delavci v Beli krajini v povprečju za 20 odst. manj nagrajeni za svoje delo kot delavci drugod po Sloveniji. S tem trdimo, da smo svoj delež k stabilizaciji države ves čas prispevali z odrekanjem in pristajanjem na nizke plače. Tako je za nas intervencijski zakon nepotreben, ker zaupamo v nov tržni sistem, kjer se delodajalci in delojemalci sami dogovarjajo o ceni dela ob upoštevanju gospodarskih razmer v državi oz. razmer v posamezni panogi.

Pričakujemo pa, da nam bo vlada Republike Slovenije predložila program sanacije in razvoja gospodarstva ob istočasnem priznavanju vseh sodelujočih partnerjev.

JOŽEF KOČEVAR
predsednik Območne organizacije sindikatov Bele krajine

PO SLUŽBAH
UPOKOJENCI,
MLADI PA NA CESTI

Sem doma "na čakanju" in še pošteno jezim, da nekateri nimamo dela. Tudi mladih ljudi z izobrazbo je veliko brez dela. Glede zaposlitve še vedno igra veliko vlogo sorodstvo ali poznanstvo. Janj žal tega nimam! Jezi me, da ob taki brezposelnosti številna delovna mesta zasedajo upokojenci, ki bi že kdaj morali dati prostor mladim, ki so brez kruha. Ne vem, ali se temu reče sebičnost ali kar velika požrečnost! Vodstva podjetij in ustanov bi morala narediti red na tem področju, če že posamezniki niso toliko uvidevni.

Ana iz Bršljina

Res, sram me je

Ob notici z naslovom
Raus (DL 4. marca)

Človek se že več ne more jeziti, lahko je samo žalosten zaradi nekaterih pojavov nacionalne nestrpnosti, in to ne samo v vsakodnevnih odnosih med ljudmi, temveč celo med poslanci v parlamentu.

V Dolenjskem listu (št. 9, 4. marec) sem na 7. strani med krškimi novicami zasledil notico, da je krški parlament že dvakrat razpravljal, da vodja krške geodetske uprave ni Slovenec.

Kdaj bomo pri nas pričeli ocnjevat ljudi po tem, kakšni so kot ljudje in kako opravljajo svoje delo, ne glede na svojo nacionalno ali pa politično pripadnost. Poznamo veliko primerov, ko naši državljani na Zahodu delajo in zasedajo celo vodilne položaje, pri nas pa bi radi spodnesli človeka, ki že skoraj pol svoje delovne dobe uspešno opravlja svoje delo in govori tekoče slovenski jezik, kar pa se njegovega odnosa do strank in sodelavcev tiče, bi bil lahko za vzgled marsikateremu izmed nas.

Sam sem 30 let delal v občinski upravi v Krškem, ne, nisem bil partije, sicer pa to zame niti ni važno. V življenju mi je bilo vedno edino merilo človečnost in delavnost. Zaradi primera, ki sem ga zgoraj navedel, pa me je sram za vse tiste, ki z nacionalno nestrpnostjo škodujejo ugledu naše nove samostojne Slovenije v svetu.

MILAN ŽURAJ
Šolska ul. 14, Krško

Odločajo tretjerazredni pravniki

Občina je kriva zaradi slabega in počasnega vračila kmetijskih zemljišč, ki so bila nacionalizirana — To dokazuje tudi najnovejši primer na Draškovcu

Občinski ljudski odbor Novo mesto (sedanja skupščina občine) je na zahtev Kmetijskega gozdarskega posestva Novo mesto (sedanja Kmetijska zadruga Krka Novo mesto in Gozdno gospodarstvo Novo mesto) sklenil, da se mu zemljišča z odločbo dodelijo v trajno uporabo. Brez vsakršne odškodnine pravim lastnikom je zadruga dobila v uporabo 119.78,28 m² zemljišč na območju Šentjerneja. To je bilo sklenjeno na sejah obeh zborov dne 31.3.1960. Več kot očitno sledi iz vsega tega dejstvo, da so ta zemljišča last občine

POSTREŽBA
V NOVOMEŠKI
KAVARNI

Smo dijaki novomeške šole za gostinstvo in turizem. Kot bodoče gostince nas učijo, kako ravnati z gosti. Tega pa v novomeški kavarni očitno ne poznajo. 2. marca smo šli v kavarno, da bi nekaj popili. V kavarni smo se posedeli ob 10.20 in tam sedeli do 11.05, ne da bi nas kdo vprašal, kaj želimo, kaj šele, da bi nam postregel. Besni smo nato zapustili lokal. Razumeli bi, če bi nas prezrli, ko smo vstopili, a nas niso. Tudi med čakanjem nas je natakarica kar nekajkrat videla. Čeprav smo mladina in lahko čakamo, smo vendarle gostje. Tega se v tej kavarni očitno ne zavedajo. S takšnim načinom strežbe bodo prav kmalu izgubili ne samo mlade, tudi starejše goste.

Užaljeni gostje



Golosekače iščite med nekmeti

Odmev na uvodnik »Nevarnejši kot lubadar« in komentar »Les s šmarnico« (DL 18. februarja) — Moja osebna izkušnja z zasebnimi trgovci z lesom je dobra

Strokovnjak ali nestrokovnjak, celo nespretni kmetič ve, da je 8 več kot 7. Kot prodajalec lesa oz. nespretni kmetič in navsezadnje tudi kot intelektualc, dobro vem, kako dragocen je gozd in kdaj je treba kako drevo posekati. Za nevedne bi na primeru bukvce povedal, da je to je najboljše posekati v starosti okoli 120 do 130 let, ker se po teh letih prirašček volumna lesa bistveno zmanjša in samo še zavira podrast, pa tudi drevo je manj odporno proti lesnim škodljivcem in raznim glivam; če ga posekamo prej, se pa ekonomsko ne izplača. Mislim, da se vsak kmet, ki mu gozd pomeni preživetje, zaveda svojih dejanj in zelo skrbno izbira drevesa, ki jih bo posekal. Strokovnjaki, kot so gozdarji, so takemu kmetu vedno dobrodošli, zato se večino pravih kmetov vedno z njimi posvetuje in se drži njihovih nasvetov.

Drugeče pa mislijo tisti, ki jim gozd ni bistven vir zasluga. Večinoma so to popoldanski kmetje, v zadnjem času pa tudi nekateri bivši razlaščenici, ki so dobili vrnjeno odvzeto imetje. Le-ti z gozdom največkrat ne znajo pravilno ravnati in imajo gozd le kot pripomoček za dosego svojih ciljev, največkrat za odkup stanovanj ali nakup avtomobila in podobnih stvari, ki jim zagotavljajo boljši standard. Velikokrat se takšni brezvestni lastniki odločajo tudi za goloseke in v večini primerov povzročajo sebi in drugim veliko gospodarsko škodo in še večjo ekološko, ker z neodgovornim početjem ogrožajo marsikatero naravno ravnotežje pri živalih in rastlinah, v končni fazi pa tudi v življenju nas samih in naših potomcev.

Največkrat za goloseke v javnosti obtožujejo kmete, čeprav jim ta »slava« prav gotovo ne pripada. Golosekače bi morali v današnjem času iskati predvsem med nekmeti v preteklosti pa tudi med gozdarji, ki so se v družbenih gozdovih velikokrat odločali za goloseke. Res je, da so goloseke pogosto delali, vendar to ni opravičilo za takšna de-

nja. Pravi gozdar ali kdorkoli, ki razpolaga z gozdom, bi moral vedeti, da se gozd lahko poseka samo tam, kjer se leta lahko naravno obnavlja. Na žalost je vedno v ospredju zaslužek z lesom, in ne gozd sam kot naravno bogastvo, ki ga je treba ohranjati.

Gozdarji so kot trgovci z lesom imeli v preteklosti monopol, ki so ga na srečo vseh prodajalcev izgubili. V sedanjem času se je pojavilo veliko trgovcev z lesom, ki so močna konkurenca gozdarjem in prodajalcem nudijo v večini primerov veliko bolj ugodne cene in plačilne pogoje kot gozdarji ter tudi bolj korekten odnos. Gozdarje imajo za poštene trgovce (članek Les s šmarnico), vendar lahko kot prodajalec lesa to odločno zanikam.

Vsak, kdor je prodajal gozdni les, ve, kako ga prevzemajo, in mislim, da mi ni potrebno razlagati, kako se vedejo do prodajalcev. V zadnjem času imamo izkušnje tudi z zasebnimi trgovci z lesom in lahko rečem, da sem z njihovim načinom trgovanja veliko bolj zadovoljen, ker se držijo dogovorjenih cen in rokov

SKUPNE PREVOZ
NA PROSLAVO
V RIBNICO

Ribnica vabi udeležence boja v Jelenovem Zlebu, da se udeležijo slovesnosti v počastitev 50. obletnice bitke v Jelenovem Zlebu. Proslava bo v dvorani doma "Partizan" 27. marca, pričetek ob 10. uri. Občinsko združenje ZB NOV Novo mesto zbira prijave udeležencev, da bi organizirali skupen prevoz (avtobus).

Prijavite se v pisarni ZZB. Stroški prevoza za osebo 350,00 tolarjev. Prijavite se najpozneje do 25. marca!

(SLP) in da zadruga ni v nobenem primeru lastnik omenjenih zemljišč. Prav tako ni lastnik tudi drugih zemljišč, katere je pridobila kasneje na prav tako podoben način.

Skupščina občine, izvršni svet, organ prve stopnje in komisija za denacionalizacijo pa so storili bore malo kot zdajšnji lastniki, da bi se ta zemljišča začela hitreje in pravičnejše vračati prvim lastnikom oz. njihovim naslednikom. Na očitane slabosti dela komisije, podane predsedniku IS v aprilu in septembru prejšnjega leta, nam je le-ta zagotovil, da teh očitkov ne bo poslušal in da bo storil vse, da do takih in podobnih situacij in zastojev ne bi v bodoče več prihajalo. Obljubil je še več in sicer, da bo zamenjal vsakega od komisije, ki bi zaviral ali kako drugače onemogočal izvajanje zakona o denacionalizaciji. Kasneje smo na seji skupščine občine (8. oktobra 1992) zahtevali, naj organ prve stopnje začne izdajati sklepe po 68. členu ZDEN, in to v osmih dneh. Kolikor se ne bi držali tega roka, pa smo zahtevali zamenjavo komisije za kmetijska zemljišča. Ta sklep so poslanci z veliko večino sprejeli, kasneje pa je na seji izvršnega sveta, na kateri so bili prisotni tudi vsi iz omenjene komisije, izvršni svet ocenil, da na delo komisije in njenih članov nima pripomb.

Kljub najmanj šestimi pravno upravičenim zahtevkom po 68. členu ZDEN pa organ prve stopnje do danes ni izdal še nobenega sklepa po omenjenem členu, pa tudi skupščina ni razrešila članice komisije, za katere je glasovala 8. oktobra 1992.

Da imajo upravičenci z upravičenim zahtevkom prav, da se vračila ne bodo izvajala po zakonu, pa je pokazal letošnji najbolj svež primer, ko je začela Kmetijska zadruga Krka obnavljati nasad hmeljišča na Draškovcu. (Dela so se začela 1. februarja 1993!) Med drugim je tudi to zemljišče predmet vrača-

POPRAVEK

V Dolenjskem listu z dne 25. februarja smo na 10. strani zasledili članek pod naslovom Materi med spanjem zasadi škjarje v oči. V njem so navedeni neresniški podatki v zvezi z našim domom. Sporočamo, da je bil Matjaž O. sprejet v oskrbo v našem domu 4.2.1993 iz bolnišnice v Vojniku, in sicer na prošnjo Centra za socialno delo Brežice. Razloga za sprejem sta bila duševna prizadetost in v članku omenjeni dogodek.

MILKA CIZELJ
Dom upokojencev in oskrbovancev
Impoljca Sevnica

nja po zakonu.

Zadruga lahko uporablja trajne nasade po zakonu o denacionalizaciji do konca rodnosti oz. največ še deset let od časa, ko je bil zakon sprejet. Občinska komisija pa proučuje, ali je amortizirana žičnica z drogovi za hmeljišče, namesto da bi takoj prepovedala nadaljnja dela.

Znanje predsednice komisije pa je razvidno tudi iz dopisa upravičencem, v katerem si ni znala raztolmačiti posameznih členov in je kasneje zavezaniki z pojasnilom poslala za mnenje napačen člen z napačnim pojasnilom.

Kot kaže, organi občine in komisije delajo po svoje in se ne zmenijo za sklepe svojih poslancev ter zakon o denacionalizaciji, ampak si izmišljajo kar svoje podzakonske akte o denacionalizaciji, kot tretjerazredni pravniki v službi zadruge, katero ščitijo do onemoglosti z vsem svojim neznanjem. Vse to močno spominja na leta v času odvzema, katerega je današnja komisija skoraj v celoti in do potankosti podedovala.

JOŽE RANGUS

ZA DRAGE
MEDICINSKE
INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OORK so prispevali: stanovanici Ragovske ul. 21/21a Novo mesto - namesto cvetja na grob Jožeta Klobčarja 6.600 tolarjev; sosedje z Drške, Novo mesto - namesto cvetja na grob Marija Žgajnar, pokopane na Mirni, 5.360 tolarjev; Alojzija Roženberger, Stranska vas 53, Novo mesto - namesto izplačanega honorarja na sejah skupščine občine Novo mesto 7.402,00 tolarjev.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Trpeči v
poslanskih
klopeh?

Ob zapisu Nesmiselna
razpršitev desnice

Slučajno sem si sposodila vaš list št. 8 z dne 25. februarja, kjer je na 4. strani prispevek o tem, kako je gospod Oman poudarjal, da je pred SKD kot stranko vladne koalicije pomembna naloga tudi kmetijstvo. Mi ne moremo pristajati na popoln liberalizem itd. Obžaloval je, da mu lani ni uspelo združiti SKD in Slovenske ljudske stranke, za kar krivi slednjo — privatno stranko zeta Marjana Podobnika. Pravi, da plače poslancev niso takšne, kot pišejo časopisi, da morajo biti poslanske in menedžerske plače dobre, da so dobri vodje. Ni pa gospod Oman povedal, kakšno plačo ima on. Na televizijskih ekranih lahko vidimo, kakšni siromaki so poslanci in kako hudo »trpijo« v skupščini.

Zakaj gospod Oman že tretje leto vleče poslansko plačo, si dovolim celo javno ponizevati svojega zeta, ker meni, da je vsem znano, da za kmeta še ni naredil ničesar? Za pridelovanje kruha in drugih življenjskih potrebščin kmetje ne potrebujejo



politike. Gospod Oman naj skrbi za svojo dušo, ne pa za dušo gospoda Kučana! Ali smo navadni zemljani poklicani za to, da bomo obsojali drug drugega? Še posebno sedaj, v postnem času, ko se pripravljamo na veliko noč, priporočam gospodu Omanu, naj moli za nasprotnike.

A. TOMŠE
Krška vas

Prehitro
pozabljene
volilne obljube

Protest upokojencev

Člani upravnega odbora Zveze društev upokojencev Slovenije so na posvetu 5. marca skupaj s predstavniki občinskih in mestnih zvez ter novih društev v občinah razpravljali tudi o zakonu o usklajevanju pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti. Po razpravi so sprejeli naslednjo

PROTESTNO IZJAVO

naslovljeno na Državni zbor, vlado Republike Slovenije in celotno slovensko javnost.

Zakon o usklajevanju pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti v letu 1993, ki ga je sprejel Državni zbor, bistveno spreminja eno temeljnih načel sedanjega pokojninskega sistema, da so pokojnine dejansko nadaljevanje sistema plač in da se morajo zaradi tega usklajevati po njihovem gibanju. Omejevanje rasti plač po določbah zakona ali po kolektivnih pogodbah avtomatično vpliva tudi na rast pokojnin, saj manjša rast plač pomeni tudi manjšo rast pokojnin. Sprejeti zakon o usklajevanju pokojnin in denarnih nadomestil pa pokojnine dejansko omejuje dvakrat, prvič pri rasti plač in nato še pri zaostrenem, samo delnem usklajevanju po rasti življenjskih stroškov.

Vladi Republike Slovenije upokojenci zamerimo, da je tak zakon poslala Državnemu zboru brez pritegnitve strokovnjakov k njegovemu oblikovanju in brez razprav z organizacijami upokojencev, da bi skupno iskali ustrežnejše rešitve.

Upokojenci vemo, da moramo tudi mi nositi breme zdajljenja našega gospodarstva in njegovega usposabljanja za njegov zagon, vendar smo pripravljeno nositi tolikšen del bremena, kot bo naloženo vsem drugim z enako revnimi prejemki. Sprejeti zakon pa upokojencev ne obravnava enakopravno, ampak krivično.

Pozivamo Državni zbor in vse poslance, ne glede na njihovo strankarsko pripadnost, da ob razpravi in ponovnem glasovanju o zakonu o omejevanju plač, na katerega je dal Državni svet odlagalni veto, razpravljajo in sklepajo tudi o zakonu o usklajevanju pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti v letu 1993 in ga razveljavijo.

Po mnenju upokojencev je potrebno sporazumno iskati ustrežnejši in enoten način omejevanja rasti plač, pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti. Pričakujemo, da se bodo poslanci spomnili, da so med decembrskimi volitvami v svojih programih in vabljenih upokojencem obljubljali, da so sedanje pravice upokojencem zagotovljene in da se ne bodo zmanjševale ali celo ukinalje. Prehitro so pozabljene dane obljube.

STANKO HVALE,
predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije

Blizu delirija

Odgovor na pismo s tem
naslovom (DL 4. marca)

Aktiviste Zveze prijateljev mladine občine Novo mesto je zbolela pripomba A. Kovačiča, objavljena v prejšnji številki Dolenjskega lista pod naslovom Blizu delirija. Gospoda A. Kovačiča je motila tako izbira ansambla kot njegova glasnost na pustni maskaradi v Športni dvorani. Najprej to: ansambel Delirium so izbrali osnovnošolci sami, saj imamo pri naši zvezi programski svet, ki se po svojih željah odloča o tem, kako bo prireditelj potekala in kakšen ansambel bodo izbrali. Ansambel Delirium iz Kopra je ta čas med primorskimi najstniki najbolj popularen, zato smo se zanj odločili tudi mi. Skladbe, kakršne igra, res niso salonske, še manj pa v ritmu valčka in polke. Minili so časi, ko je mestna mladež plesala še na zvoke navadne harmonike. Če kar nekaj let je na pohodu rock, ki ga dobro poznajo tudi otroci. Čudim se temu, kar je gospod Kovačič zapisal, namreč, da so starši z otroki odhajali iz dvorane. Polno je bilo do 18. ure, nekateri so ostali še potem, ko se je končalo žrebanje najbolj ocenjenih mask.

Pa še to: toliko mask kot letos še nobeno leto ni plesalo pred odrom. Mnogi so veselo skalali pred zvočniki, pa jih ni motilo. Tudi sam sem se ves čas gibal med maskarami in starši. Nič ne meni ne drugim aktivistom omeniti, da je preglasno. Potrebno je razumeti, da izbor glasbe in glasnost še nikoli nista bila vseh prav vsem. Mi se zavedamo, da moramo najprej ustreči mladim. Zato smo za mlade plačali ansambel, ozvočenje, vsem maskaram smo poklonili krof in čaj in razdelili skoraj sto vrednih nagrad, kar več res nismo mogli storiti. Navsezadnje pa smo v Novem mestu in okolici edini, ki negujemo tradicijo pustnih običajev. In vse to počnemo za otroke.

Za ZPM Novo mesto:
JANEZ PAVLIN

Rejništvo, pot osebnega zorenja

Ob letošnjem srečanju rejniških družin v Leskovcu pri Krškem

V delavnici pod posebnimi pogoji v Leskovcu je pred časom potekalo že tradicionalno srečanje rejniških družin. Čeprav je bila udeležba nekoliko manjša kot prejšnje leto, smo vsi skupaj preživeli prijetno sobotno dopoldne. Prisotne je pozdravila direktorica Centra za socialno delo Krško, ki je pohvalila takšno obliko srečevanja ter se rejnicam in rejnikom zahvalila za njihovo humano delo. V sklopu srečanja so se rejenci vključili v nagradno igro v radijski program Vala 202 ter si v Kulturnem domu Krško ogledali celovečerni risani film Lepotica in zver. Za sodelovanje na letošnjem srečanju smo zaprosili tudi priznanega strokovnjaka dr. Mirana Možina. Tako se je rejnicam ponudila izredna priložnost, da na zanimiv način skozi sproščene razgovore spregovorijo o sebi kot rejnic, o svojih doživljanjih v odnosih do svojega rejenca ali rejenke. Rejništvo je v bistvu veliko več kot zgolj nadomestno starševstvo in oblika

družbenega varstva otrok in mladostnikov, ki se uresničuje z nego, vzgojo ter oskrbovanjem v tuji družini, pri osebah, ki niso njihovi starši, lahko pa so sorodniki. Za družino radi trdimo, da je prva šola moralnih in socialnih navad. Med člani družine obstaja intenzivna medsebojna odvisnost. Nujno je, da proces socializacije otroka, v katerem otrok osvaja določena stališča, vrednote, vzore in ideale, poteka v čustveno stabilni ter pozitivno funkcionalni rejniški družini. Družina ima torej pri čustvenem in osebnostnem razvoju ter procesu socializacije otroka nenadomestljiv vlog. Zlasti v zgodnjem otroštvu je ton emocionalnega dogajanja, ki uravnava odnose ključnih oseb v otrokovem življenju, odločilen za razvoj otrokovih čustvenih, socialnih in spoznavnih moči.

Rejenci so otroci, ki so zaradi kakršnih koli vzrokov prikrajšani za preživljanje otroštva v matični družini, katere velik del prinesejo s seboj tudi v rejniško

družino. Veliko truda, topline in osebnih odrekov je potrebno za vzgojo takšnega otroka. Zato se rejnice ali kot jih radi imenujemo, dobrotnice v pravem pomenu besede. In ravno na srečanju v Leskovcu so o tem spregovorile, poslušale druga drugo in ogromno jim je pomenilo že samo spoznanje, da ob svojih problemih niso osamljene.

Proti koncu srečanja so se rejenci skromno zahvalili rejnicam za njihov trud na način, ki ga znajo prirediti le otroci: s predstavitvijo likovnih izdelkov z motivi risanke ter s pesmijo Ko si srečen.

MARINA N. RABZELJ
CSD Krško

ZBOR ŠKOCJANSKIH UPOKOJENCEV

ŠKOCJAN - Tukajšnje društvo upokojencev je imelo minulo nedeljo občni zbor. V osnovni šoli je pripravilo razstavo ročnih del svojih članov in slik Franca Černiča. Predsednica društva Jožica Česnik je v pozdravnem govoru med drugim čestitala vsem ženam ob njihovem prazniku. Upokojencem je zaigrala instrumentalna skupina osnovnošolcev, razvili so nov društveni prapor in podelili priznanja za delo v društvu Janezu Hočevanju in Janezu Kirnu. 150 udeležencev občnega zbora je sprejelo poročilo o preteklem delu in dodalo nekaj pobud k programu za delo v letošnjem letu. Protestirali so proti zakonu, ki bi zmanjšal njihove pravice, in izrazili ogorčenje nad kandidati in strankami, ki so pred volitvami obljubljali, da se bodo zavzemali zanje, zdaj pa se tega ne držijo.

RUDI HRVATIN

ZADNJE POJASNILO

K pisanju gospoda Vovka v Dolenjskem listu 4. marca na str. 17 dodajam za bralce Dolenjskega lista naslednji pojasnilo:

1. Gospod Vovk je pozabil omeniti, da je bil septembrski članek, »v katerem ni bilo nobenega imena — ne oseb, ne krajev« zares brezoseben, predvsem pa zelo kratak (nekaj vrstic). Avtor se ni hotel podpisati s celim imenom.

2. Zato, ker Dolenjski list ni objavil razlage, ampak samo dejstvo, da »Družina ni želela objaviti« pisma gospoda Vovka, sem poslal naše pojasnilo. Gospod Vovk ni nikoli zahteval pogovora z menoj, čeprav sem bil jaz avtor reportaže. Napisal sem mu zasebno pismo, na katero odgovarja javno in z iztrganimi citati.

Ker gospod Vovk ne razlikuje med javnim in zasebnim pisanjem, se nadaljnemu dopisovanju prek Dolenjskega lista odpovedujem.

FRANCI PETRIČ
odgovorni urednik Družine

Labod pred 70. letnico življenja

V tovarniškem glasilu vse o letošnjih ciljih

V 19. letnik izhajanja je stopil LABOD, glasilo domače tovarne oblačil v Novem mestu. Že lani so zaradi slabe likvidnosti rahlo omejili naklado in pogostnost izhajanja časopisa. Letos mislijo izdati deset števk, vmes pa bodo redno obveščali delavce tudi prek informativnih biltenov.

Nova številka piše predvsem o letošnjih Labodovih ciljih. Doslej dosežena raven proizvodnje, število zaposlenih, možnost prodaje doma in na tujem dajejo podjetju osnovne poudarke za poslovanje. Zdj delo v Ločni, Libni, Delti, Tip-topu, Temenici in v Zali 1409 Labodovih delavk in delavcev. Čeprav dobro vedo, da je samo od pravočasne proizvodnje, predvidenih rokov, količin in ustrežne kakovosti njihovih izdelkov odvisno uspešno tržno nastopanje, kljub temu ne jenjajo opozarjati, da je mogoče doseči še več.

Kot vedno je branje novic iz številne Labodove »družine« zanimivo in hkrati koristno. Tokrat odgovarjajo ljudje iz proizvodnje o izgubljanju minut zaradi popravil strojev. Pet delavcev piše o solidarnosti, Angelica Blatnik o vtisih z ek-skurzije v Belorusijo, v Odmevih pa res odmeva razgibano življenje labodovcev in njihovih upokojencev. Tudi tokrat Bucike in presejane Pleve s kančkom zdravega humora in zbadljivosti pišejo o marsičem, kar se dogaja med ljudmi.

Čas hiti in Labod se bliža 70-letnici. Doživeli jo bodo prihodnje leto, a že sedaj so začeli zbirati pobude in predloge za dostojno počastitev visokega delovnega jubileja. Že letos bodo povabili na pogovore mnoge znane osebnosti.

Tg.

Anton Novak

Številni sorodniki so se 3. marca na kočevskem pokopališču poslovili od Antona Novaka. Pokojni je bil rojen pred 73 leti in je večji del življenja preživel v Kočevju. V vrste NOV je stopil 9. septembra 1943, in sicer v enote IX. SNOU brigade - Kočevske; tu je bil do marca 1943, ko je bil v Makošah pri Ribnici ranjen in ujet in odpeljan v nemško taborišče. Po končani drugi svetovni vojni je opravljal številna dela in bil član raznih organizacij in društev. Med drugimi so se od njega poslovili tudi preživeli borci enote, v kateri se je bojeval in opravljal nalogo bataljonskega bolničarja.

V. D.

• Človek postane jaz v dotiku s ti. (Buber)

80 let Gabrijela Kolbiča

V sredo, 17. marca, se bo izteklo 80 let, odkar je zagledal luč sveta akademski kipar prof. Gabrijel Kolbič iz Maribora. Rodil se je v Slovenskih gorah, kjer so bili njegovi starši viničarji na Velki. Njegov zadnji učitelj na osnovni šoli Franjo Bratoš se je zavzel za Gabrijelovo nadarjenost za likovno umetnost in ga poslal v meščansko šolo v Maribor. Po dovrstitvi te šole se je Gabrijel napotil v Prago na Umetnostno-obrtno šolo, ki je imela po 6 letnem študiju rang višje šole. Gabrijel jo je dovršil z odličnim uspehom, najprej 4 leta pri Rodinovem učencu prof. Jožefu Mažatkem, po njegovi smrti pa je dokončal specialko pri znanem češkem kiparju Dvoržaku. Nato je bil sprejet na akademijo v Pragi in študiral pri prof. Otokarju Španjelu. Tu je bil eno leto sošolec našega kiparja Karla Putriha iz Ljubljane in slikarja Staneta Kregarja. Na akademiji je bil deležen Častnega priznanja in II. nagrade. Zaradi okupacije je nadaljeval XI. in XII. semester v Zagrebu pri prof. Franju Kršiniću, vendar je prejel diplomu Akademije likovnih umetnosti v Pragi.

Po vojni se je zaposlil na I. in II. gimnaziji v Mariboru kot profesor likovnega pouka. Na I. gimnaziji je osnoval mladinski kiparski krožek, skozi katerega je šlo v desetih letih mnogo dijakov, izmed katerih jih je sedem nadaljevalo študij na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, na Dunaju, v Firencah in na šoli za oblikovanje v Ljubljani.



Prof. Kolbiča je izdelal spomenike v Mariboru, Rušah, na Ptuj, v Ormožu, Velenju. Mnogo je razstavjal doma (samostojno čez 40-krat) in v tujini skupaj z drugimi slovenskimi likovnimi umetniki. Kolbič poživlja od leta 1954 dalje svoje razstave z akvareli. Piše tudi otroške pesmi, izmed katerih so nekatere uglasbili Janez Kuhar, Radovan Gobec, vili Ukmar in Maks Pirnik. Pravkar je izšla v tisku 5. zbirka pesmi.

Za svoje kulturno udejstvovanje je prof. Gabrijel prejel številna priznanja in pohvale, red dela s srebrnim vencem in za življenjsko delo Glazerjevo nagrado mesta Maribora.

Mojstru dleta in čopiča prof. Kolbiču želimo še mnogo ustvarjalnih let in mnogo užitkov med svojimi umetniškimi stvaritvami.

SLAVKO SMERDEL

Zaplaz ob duhovni pomen?

Odmev na pisanje v Dolenjskem listu — Vrnimo ugled romarske poti — Zakaj nečloveški do beguncev?

V Dolenjskem listu se večkrat pojavlja Čatež s svojimi problemi. Zvemo, da je sprejet razvojni načrt tega dela trebanjske občine, ki je najbrž zelo potreben, če hočejo prebivalci ob skromnih dohodkih iz zemlje in nizki plačami v edinem obratu sploh preživeti. Vse pa kaže, da sta glavna atributa tega načrta zaplaska cerkev in begunski center, kar me preseneča. Reš si ne morem predstavljati, da bi se Čatež opomogel z arkadami s kramarskimi stojnicami na Zaplazu in šolskim centrom na račun gostoljubnosti in solidarnosti z begunci.

Čatež je tipična vas. Temelj razvoja bi moral sloneti na razvoju kmetijstva in kmečki turistični ponudbi z gostoljubnostjo, uslužnostjo, prijaznostjo in preprostostjo. In to sedaj manjka. Vas je enostavno hladna, brez srca pa tudi brez poguma, da se takemu stanju in taki politiki upre. Kje so tisti časi, ko so na Zaplazu prihajali romarji z vse Dolenjske in uživali v lepota in prijaznosti čaške fare! Ta sloves bo zelo težko povrniti. Ni dovolj gostinsko-kramarska ponudba, potrebna je temeljita sprememba mišljenja ljudi.

Poleg razvoja kmetijstva bi bilo potrebno spodbujati kmečko gostoljubnost z izvirnimi domačimi izdelki in dobrotami, ročno in služnostno obrt, urejenost domačin in rtov, ohranjanje vaskar arhitekture, obujanje starih običajev in podobno. Skupaj z za pristojnimi bi bilo potrebno vrniti ugled stare romarske poti. Pa ne le z gostinsko kramarsko ponudbo! Zakaj ne bi na primer vsaj delno povrnili božje poti, ki se je včasih začela pri vratih ob glavni cesti, s postavitvijo križevega pota s ka-

pelicami ob bližnjici na pobočju do cerkve? K ureditvi Čateža bi spadala tudi ureditev jame in obeležja do sedaj pozabljenih iz NOB, promocija najvišjega vrha občine Zaplaska hriba, pa še bi se našlo.

Pri vsem tem pa se trebanjska in čaška politika zaposluje z begunskim centrom. Begunce je potrebno na vrat na nos izseliti, jim odkazati gostoljubje in jih odgnati. In to kljub temu, da je bilo že toliko truda in sredstev vloženih v, po mnenju mnogih, enega najboljših centrov v Sloveniji. Sola je prej, ne vem koliko let, prazna propadala, sedaj pa kar naenkrat nezadržna nuja in potreba! Sprašujem se, koga to tako moti, da se ne more z uresničitvijo načrta še malo počakati. Le kje je tu naša človečnost, dolenjska gostoljubnost, odprtost našega srca?

NATANIJEL GLIHA

TAKO ZDRAVSTVO POTREBUJEMO

6. marca smo imeli upokojenci iz Žužemberka in okolice izlet po Beli krajini. Enemu naših udeležencev je nenadoma postalo slabo, vendar se je vse srečno izteklo po zaslugi metliškega Zdravstvenega doma. Kljub temu da so tam imeli polne čakalnice, so takoj in uspešno nudili prvo pomoč našemu članu. Društvo upokojencev Žužemberk se metliškim zdravstvenim delavcem lepo zahvaljuje.

F. O.

Odločitve, ki jih ni mogoče ponoviti

Poti k odpravi družbene lastnine — Spremembe v lastninski in upravljalški sestavi pomenijo največje spremembe v družbi — Program preoblikovanja z delavskim odkupom ni enostavno povabilo k sodelovanju

Konec lanskega leta je prejšnji parlament sprejel zakon, ki bo temeljito spremenil slojevitost slovenske družbe. Priprave na izvedbo zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij so se začele dokaj neopazno in mirno.

Volitve so uspele, parlament je konstituiran, vlada ima v njem večinsko podporo — torej bi bil sedaj čas, da se spoprimemo z izvedbo lastninske reforme. Šestmesečni »moratorij« pri izvajanju lastninskega zakona bi bilo potrebno temeljito izkoristiti za »notranji dogovor« in pripravo programov lastninskega preoblikovanja. V tem času bo zagotovo sprejet tudi zakon o gospodarskih družbah in druga potrebna izvedbena zakonodaja, ki pa koncepta lastninskega preoblikovanja ne bo menjala. Nadaljnje čakanje, upanje, da se bo nekaj spremenilo, zgodilo samo od sebe, da bo zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij dopolnjen ali spremenjen, je neproduktivno.

Ocenjevanje zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij po njegovih posledicah bo zagotovo prepozno in ne more prispevati k temeljnemu cilju, zaradi katerega vse to počnemo — uspešnejšemu in učinkovitejšemu gospodarskemu sistemu, v katerem ne bo anonimnih lastnikov. Prehod od anonimnih k znanim lastnikom zahteva ne samo dogovor političnih strank in politikov, temveč tudi sporazum tistih, ki so bili vse, in tistih, ki bodo to postali. Tak dogovor ni potreben zato, da bi prepričali delavce o neučinkovitosti socialističnega sistema, temveč zato, da bi jim pokazali možnosti za boljše življenje ter njihovo vlogo pri uresničevanju novih ciljev.

Kompromis — uspeh politike

Lastninsko preoblikovanje podjetij oz. sprememba podjetij z družbenim kapitalom v podjetja z znanim lastnikom ni zgolj problem gospodarskih in strokovnjakov, je tudi (ali predvsem) problem politike in politikov. Problem lastnine je v tem, da ima velik politični naboj in politično moč. Brez te bi zakon nastal prej kot v dveh letih.

Obstajali so bili trije koncepti. Tretji je kompromis. Koncept rasti poslovnih skladov ni dovolj hitro razreševal problema družbene lastnine, koncept odplačane in postopne privatizacije je imel dve zameri — postopnost pri nestrpnih in odplačnost pri tistih, ki so jim govorili, da so lastniki. Kompromis je prinesel razdelitev družbene lastnine in njen odkup (prodajo) ter utrdil vlogo države oz. institucionalnih lastnikov (skladov), čeravno je tudi država priznala, da ni bila nikoli in nikjer dober gospodar. Kompromis pomeni lastninjenje na mah, se pravi brez postopnosti.

Prve ocene zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij so, da je vprašanje razdelitve odvrnilo pozornost od vloge države pri tem. Ta bo namreč v prehodnem obdobju (dokler ne bo izvedena prava privatizacija) največji lastnik, pa tudi najbogatejši kapitalist, saj bo prejela kupnine za prodano družbeno lastnino. Ker je denar sveta vladar, si s tem država zagotovo krepi moč. Če bo, kot se ocenjuje, delavski odkup podjetij prevladujoč model lastninskega preoblikovanja, bo država oz. njene institucije v naslednjih štirih do petih letih pobrala večino akumulacije, novi lastniki pa bodo prisiljeni najemati drage kredite, če bodo hoteli vlagati v lasten razvoj. S svojo vlogo pa bo država

na nadzorovala tudi proces lastninjenja in privatizacije.

Delnica nosi tudi tveganje

Priprave na lastninjenje potekajo sicer že, odkar se ve, da bo družbena lastnina odpravljena. Ta, namreč družbena, lastnina že nekaj časa nima več pravega upravljalca. Pojavile so se čudne tvorbe, imenovane krovna podjetja (izraz holding v večini primerov ne ustreza), ki razpolagajo z večino družbenih sredstev in jih dajejo v najem »hčeram«, ustanovljenim s kapitalom, ki zaposlenim v njih ne daje prav nobene varnosti. Cilj tega postopka »preoblikovanja«, ki naj bi bilo vsebinsko, je suspenz delavskega (samo)upravljanja in vzpostavitev upravljalških struktur po kapitalističnem principu, le da je še vedno večinski družbeni kapital. V takšnih upravljalških strukturah praviloma predstavnikov družbenega kapitala ni, če pa že so, nimajo toliko glasov, kolikor kapitala predstavljajo. V upravnem odboru imenujejo managerji kar sami sebe, poleg pa še nekaj predstavnikov največjih upnikov podjetja, ki pa za svoje »Sodelovanje« ne nosijo nobenega poslovnega rizika, saj so svoje terjatve že prej zavarovali s hipotekami. »By pas« podjetja so postala funkcionalna moda, podjetja v tujini pa, odkar je Slovenija tako majhna, nujna, saj se sicer ne da več poslati. Oboja imajo pri lastninjenju svojo vlogo.

V razmerah, ko je dovoljeno vse kar ni prepovedano, je negativne procese nemogoče nadzorovati, zaradi njihove prevladujoče uporabe pa se postavljata tudi vprašanje smiselnosti njihovega preganjanja. Spriznati se je potrebno za dejstvo, da moramo ustvariti domače kapitaliste, saj smo do tujega kapitala

precej nezaupljivi.

Interes družbenega je zamenjal zasebni. Previden je treba biti tudi do programov, ki obljubljajo za certifikate celo več od 20% družbenega kapitala, ker je podjetje malo vredno. Previdnost je potrebna zato, ker bodo jutri tudi obveznosti, pod kate imi sedaj ječi družbeni kapital, porazdeljene med tiste, ki bodo družbeno lastnino dobili ali kupili (četudi zastojni in s popusti).

Delavski odkup podjetja je zahteven projekt

Velja ocena, da je delavski odkup primerna oblika lastninskega preoblikovanja za manjša in srednja podjetja in podjetja, ki niso v sanaciji oz. ne poslujejo z izgubo. Interes za delavski odkup je povezan s podjetjem, v katerem delavec dela, manj z lastninjenjem krovnega podjetja. Zaposlenim je potrebno najprej jasno povedati, da lastništvo v podjetju ni v nikakršni zvezi z delovnim razmerjem. Delavec je in bo v delovnem razmerju samo, če delo je in bo, delavec, ki izgubi delovno razmerje, pa je lahko še naprej lastnik delnic ali lastninskega deleža v podjetju.

Zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci podjetja bodo lahko delničarji podjetja samo, če tako sklene v programu o lastninskem preoblikovanju podjetja organ upravljanja podjetja. Znani so primeri, ko bodo takšne programe sprejemali manjšinski delničarji podjetja, organi, v katerih ni zastopan interes družbene lastnine. Ker zakon predvideva, da se mora za notranji odkup odločiti najmanj ena tretjina zaposlenih, brez sodelovanja zaposlenih le ne bo šlo.

Če bo delavcem takšna možnost dana, morajo svojo odločitev opreti na

lastninsko sliko podjetja. Če se npr. s programom preoblikovanja predvideva vložek tujega partnerja z obsegom 20% sredstev podjetja, potem lahko delavci (tudi če se za odkup odločijo vsi) z zamjenjavo certifikatov za 20% družbenega kapitala in odkupom vseh 40% družbenega kapitala pridobijo po štirih letih, kolikor odkup traja, le kontrolni delež kapitala v podjetju, nikakor pa ne tudi večinskega.

Delavski odkup podjetja terja poslovanje podjetja z dobičkom, saj je malo verjetno, da bi se povprečen delavec lahko vključil v program notranjega odkupa podjetja s svojimi prihranki. Morda še največji problem, s katerim se bodo delavci srečali pri notranjem odkupu podjetja, pa je učinkovito organiziranje zaposlenih — delničarjev in enotno izvajanje njihove vloge upravljalca (njihova kolektivna zavest). Če enotnosti glede ciljev in ravnanja ne bo, je lahko program notranjega odkupa podjetja ogrožen. Ali bodo delavci — delničarji pripravljeni skleniti delničarski sporazum, ki jih lahko obvaruje pred individualistično zavestjo njihovih samih in povzročanjem te »od zunaj«?

Lastninsko preoblikovanje podjetja pomeni tudi računovodsko konstituiranje podjetja (otvoritvena bilanca); pogosto bo zahtevalo statusno preoblikovanje podjetja (po novem zakonu o gospodarskih družbah naj bi imela družba z omejeno odgovornostjo največ 50 družbenikov) ter organizacijsko in kapitalno preoblikovanje podjetja. Zato bi morali delavci dobiti, če gre za program notranjega odkupa, celovito sliko podjetja, ki obsega: analizo ekonomskega stanja in možnosti, opredelitev poslovnih ciljev podjetja za nadaljnjih 3 — 5 let ter privatizacijski načrt z vsemi predpostavkami, na katerih je grajen. Vse to pa je še vedno premalo, med delavci, ki bodo sodelovali v odkupu, in poslovodstvom ni potrebnega zaupanja (če ne velja stisk rok).

Kot za sprejem samega zakona ni bila odločilna najboljša varianta, tako bo v fazi izvedbe potrebno iskati najbolj sprejemljivo rešitev. Brez upoštevanja

pričakovanj, bo nadaljevanje manj uspešno.

Prav tako je pomembno, da se pri programu notranjega odkupa podjetja načelo enakih možnosti tako v procesu zameneja certifikatov upošteva za »razdelitvene« delnice (razmerje 1:1) kot pri odkupu delnic s 25-odstotnim popustom. Nobenemu delavcu ni mogoče sodelovanja v programu notranjega odkupa prepovedati ali pa v programu posameznega delavca favorizirati. Zakon sam je v tem delu popolnoma odprt. Ta razmerja prepušča nastajanju »nove poslovne morale«.

Zaradi vsebinskih sprememb pri lastninskih in upravljalških razmerjih je zaželeno, da se programu lastninskega preoblikovanja z notranjim odkupom priloži tudi koncept statuta ali pravil novega podjetja. Ni namreč nepomembno: kako bodo zavarovane pravice manjšinskih delničarjev oz. družbenikov; kako se bo glasovalo v organih upravljanja o posameznih zadevah; kako se lahko delnice ali lastninski deleži prenašajo oz. prodajajo; ali se to lahko počne, dokler program odkupa ni realiziran; koliko dividende se izplača in koliko pripiše glavnici; pravice in obveznosti delničarjev oz. družbenikov in druga pravila, od katerih bo odvisno vse, kar se bo v podjetju dogajalo.

Odločitev ni eksperiment — ponovite ni

Univerzalna nasveta ni. Podjetja se med seboj razlikujejo po rezultatih, notranjih odnosih, po možnostih in priložnostih. Vsekakor je pred izdelavo programa lastninskega preoblikovanja podjetja vredno ugotoviti notranja pričakovanja, pojasniti možnosti in priložnosti, posredovati čimveč potrebnih informacij (različnih, ne enostranskih). Hipoteze se v procesu lastninskega preoblikovanja lahko testirajo le pri načrtovanju programa, ko pa bo ta izveden, družbene lastnine ne bo več. Vsekakor pa velja nasvet, da nobene možnosti lastninjenja ne zavrzete, ne da bi se z njo dodobra seznanili. Pa tudi ne sprejmete!

IGOR VIZJAK



AVTOBUSNO POSTAJO V TREBNJEM ZAPARKIRAJO AVTOMOBILI — Pogosto se dogaja, da avtobus, ki je pripeljal na trebanjsko avtobusno postajo, skorajda nima prostora, da bi se odmaknil s ceste. Še huje pa je, ko je avtobus treba obrniti, saj ga mora šofer obračati kar na cesti. Zakaj? Zato, ker se kljub opozorilnim tablam, da je parkiranje prepovedano in dovoljeno le za avtobuse, vozniki osebnih avtomobilov tega ne drže. Kaj pa, če pride do prometne nesreče? Po toči zvoniti je prepozno, pravi star pregovor. (Foto: J. Dornič)

Vsakovrstni konji in oblast

Pismo o ponedeljku in drugih dnevih

V ponedeljek zvečer je stal blizu Doma kulture v Novem mestu ali morda bolje blizu San Sebastiana v Novem mestu bel renault. Limuzine ni bil lastnik postavil nič bolje, kot fantje iz Žabjeka privežejo svojega shiranega konja, če z njim slučajno zaidejo v bolj obljubeno mesto. Se pravi, kakor pač nanese. Tako kot to kljuje stoji kje za kakim vogalom, ne meneč se za vse, ki jim je tam napoti, tako je bil bel avtomobilček v ponedeljek v napoto marsikomu. Še najbolj malemu Nejc, ki ga je pomalem začel zabavati zvesti v noge, ker ga mamica ni mogla odpeljati domov, saj je bil njun avtomobil zaparkiran, kot se temu reče. Odhod jima je preprečeval nihče drug kot bel renault. Še nekaj jih je bilo, ki jim je bel lepotec onemogočal, da bi odpeljali.

Še dobro, da je v Novem mestu prometni red. Kako bi bilo že v primeru, če bi vladal v mestu nered. Kakor koli že je, trenutno se vam lahko zgodi v prometu marsikaj. Na primer: parkirate na glavnem trgu,

plačate parkirno in ko bi hoteli odpeljati, tega ne morete storiti, ker za vami tiči zaklenjeno vozilo. Lahko je osebo ali tovarno, tako za dostavo sadja, zelenjave ali hladilnikov.

Po dobri stari navadi človek, ki bi rad, pa ne more oditi, nahruli komunalnega nadzornika, ki pobira parkirno. S tem se dela krivica. Kajti omenjeni inkasanti ali inkasante ne morejo preprečiti, da ne bi fantje iz Žabjeka privežovali konj in gospodje puščali bleščetih avtomobilov, kjer se jim pač zahoče. Tudi ne morejo preprečiti, da ne bi v mestnem središču potekala zunanja oskrba trgovin s tovarnjaki čez vse dopolne. In prav ti stalni dovozi prehranbenih surovin in »težjega« blaga so tema, vredna dobrega županstva.

Oblasti v mestu je kljub temu potrebno priznati, da hoče delati red. A kaj, ko se včasih stvari loti na nepravem koncu.

MARTIN LUZAR
Gobje

Raziskave naravnega kamna

Čez leto ali dve bo jasno, ali bi bilo izkoriščanje naravnega kamna pri Gradniku ekonomično

ČRNOBELJ — Na podlagi večletnih sistematičnih raziskav naravnega kamna v Beli krajini je Pionir iz Novega mesta sredi leta 1988 zaprosil za izdajo načelnega soglasja za geološke raziskave sivega apnenca na Gradniku. To dovoljenje je tudi dobil, seveda pa je moral investitor sam urediti premoženjsko-pravne oz. odškodninske zahteve z lastniki zemljišč.

Polovico denarja za geološke raziskave, vrtnanja in manjši poskusni usek je odštelo ministrstvo za znanost in tehnologijo, drugo polovico leta 1988 novomeški Pionir, naslednji dve leti pa Kamnosežstvo Naklo oz. Kamen Ljubljana. Raziskave, ki jih opravlja Geološki zavod iz Ljubljane, so pokazale, da do globine 35 metrov kakovost naravnega kamna ni enotna. Zaradi zraselosti, razpok in plastovitosti bi bil izkoristek lahko le 8 do 10 odst. Perspektiva torej ni najboljša, toda po mnenju zainteresovanih je kamen kakovosten, zato predlagajo, naj bi raziskave nadaljevali vsaj še leto ali dve. Menijo namreč, da obstaja možnost ekonomske izrabe, vendar bi bilo potrebno prej opraviti še eno ali dve krajši vrtni, meritve in statično obdelavo prekrititvenih ploskev, poskusni usek ter poskusno obdelavo kamna. Te raziskave bi dokončno pokazale, ali je izkoriščanje naravnega kamna ekonomsko upravičeno.

Ker raziskave po mnenju izvršnega sveta še ne pomenijo večjega posega v

prostor, so se odločili, da dajo soglasje za nadaljnje raziskave. Seveda ne bo šlo brez soglasja krajanov, ki že zahtevajo odškodnino; to so investitorji pripravljali dati. Ob tem so na izvršnem svetu opozorili tudi, da bodo raziskovalci morali upoštevati predloge naravovarstvenikov, da ne bi prišlo do degradacije okolja.

M.B.-J.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 9. februarja do 1. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Darja Pečaver iz Hrasta pri Vinici - Mateja, Mihaela Pakec iz Krškega - Eriko, Jožica Kralj iz Mihovice - Jernejo, Rosana Blatnik iz Vel. Brusnic - Moniko, Erna Tonkovič-Padevski iz Dol. Kamenc - Dolores, Suzana Pakec iz Leskova - Sašo, Majda Tomc iz Brdarcev - Dušana, Mirica Zajec iz Krškega - Kristino, Karmen Hočevar iz Gorenje vasi - Matejo, Vesna Barborič iz Žihovega sela - Jernejo, Vesna Jevnik iz Kočarje - Zana, Štefka Potočar iz Dolenjega Polja - Nino, Tanja Bele-Pavič iz Potočne vasi - Teo, Marija Peskar iz Trebnjega - Dominika, Suzana Slemenšek iz Črnomlja - Stabastjana, Marija Šenica-Osolnik iz Straže - Jana, Jožica Kučič iz Črneče vasi - Matjaža, Majda Padaršič iz Gor. Gradišča - Mojco, Silva Zupančič iz Trebnjega - Davida, Tanja Mišmaš iz Mirne - Tamaro, Matejka Gričar iz Štravberka - Petro, Milena Turk iz Stranske vasi - Valentino, Veronika Žnidaršič iz Celine - Moniko, Milena Cvetan iz Cerovca - Aleša, Brigita Strajnar iz Česnjevke - Denisa, Nedeljka Gotovac iz Družinske vasi - Zoro, Darinka Perhaj iz Rateža - Gala in Jana, Marija Florijančič iz Česnje - Boruta, Milena Ajdič iz Šentjurja na Dolenjskem - Matjaža in Mitja, Milena Medved iz Sodevcev - Sanjo, Mojca Kramarič iz Rosalnice - Valentino, Jasna Šiška s Potoka - Aljo, Anica Gašperšič iz Straže - Špelo, Marijeta Borjan iz Hrušice - Simono, Marija Janjac iz Rakovca - Ano, Barnarda Zupančič iz Dol. Kamenc - Blaža, Marjeta Potočnik iz Stranske vasi - Simono, Marjanca Heferle iz Zagorice - Simono, Simona Ritonja iz Črnomlja - Pio, Ana Bečaj iz Trebnjega - Iris, Brigita Macedoni iz Otočca - Nušo, Ivanka Zagorc iz Dol. Maharovca - Marušo, Marija Sitar iz Malin - Barbaro, Mira Butala iz Podzemlja - Niko, Alenka Sopčič iz Črnomlja - Uroša, Nedja Medle iz Malega Slatnika - Neja, Cvetka Klobučar iz Vel. Nerajca - Janca, Darja Stopar iz Dol. Kronovega - Matica, Kristina Šegina iz Rosalnice - Dražena, Ivica Kastelic iz Velike Bučne vasi - Anjo, Darinka Škedelj iz Pangrč Grma - dečka, Nevenka Smuk s Mlake - deklico, Silva Lenčič iz Tomažje vasi - dečka, Anica Hribar z Vrha pri Žužemberku - dečka.

Iz Novega mesta: Lidija Majjlovič, Slavka Gruma 84 - Tomaža, Lidija Povšič z Zagrebške ceste 4 - Matjaža, Suzana Šimič iz Gubčeve ulice 11 - Vito, Jožica Luzar iz Adamičeve 14 - Jožeta, Nevenka Kastelec iz Gotne vasi - Klemena, Dubravka Skeledžja z Zagrebške 12 - Dinka, Saša Hrovatič s Ceste herojev 22 - Klaro, Suzana Jurečič s Kotarjeve ceste 3 - Mateja.

Čestitamo!

Ni več ostre meje med mestom in okolico

Sodobna evolucija razvoja mest in obmestne poseljenosti na primeru novomeških suburbanizacijskih potez

Znameniti urbanistični teoretik Lewis Mumford je pred tremi desetletji pričel svojo monumentalno knjigo "Mesto v zgodovini" z besedami: "Ta knjiga se začneja z mestom, ki je bilo, simbolično vzeto, svet zase, zaključuje pa se s svetom, ki je v mnogih praktičnih aspektih postal mesto." Namesto ostre meje med mestom in okolico je nastal širok prehodni prostor, ki v zadnjem času doživlja impresivne spremembe. S tem bi radi poudarili, da ni dovolj, če nas zanimajo mesta samo zato, ker hitro rastejo in ker so velika, temveč tudi zato, ker vedno večja območja dobivajo značaj mest. Ljudje pa živijo na način življenja, ki je podoben mestnemu.

Proučevanje poselitve ima v geografiji že od nekdaj pomembno mesto. Ta pomen še povečuje dejstvo, da se z naraščanjem prebivalstva in vsesplošnim družbenim napredkom spreminjajo dosežani poselitveni sistemi in še posebej, odnosi med mesti in podeželjem. Prav zato smo poskušali predstaviti sodobno evolucijo razvoja mest in obmestne poseljenosti na način, kot si človek predstavlja razvoj pri katerem koli živem organizmu.

Po mnenju nekaterih teoretikov ima urbanizacija naslednje značilne stopnje: urbanizacijo, suburbanizacijo, dezurbanizacijo in reurbanizacijo. Na prvi stopnji teže ljudje v mesta, v drugi beže iz njih v predmestja, v tretji beže iz urbanih območij nasploh, v četrti pa se vračajo v območja mest ali pa tvorijo nova urbana žarišča. Po naših ugotovitvah sta prvi dve stopnji v glavnem že za nami in smo na začetku tretje stopnje. Vsaj za večji del Slovenije drži, da je stopnja "predmestja" mimo, hkrati pa že slutimo težnje v smeri dezurbanizacije, ki je še posebej pogojena z našo kulturo malih naselij in razpršene poselitve na podeželju. Za razvrednotenje naravnega in grajenega okolja je v širšem prostorskem merilu zlasti boleča tretja stopnja in prav zato je potreba po načrtosti toliko bolj nujna. Urbani "superkoncentraciji" smo se izognili tudi zato, ker je bila v naši družbi ves čas prisotna zavestna politika decentralizacije in politike, ki je ves čas posvečala posebno skrb solidarnemu značevanju regionalnih

razlik. Slovenska značilnost je v veliki razpršenosti naselij. Manj kot dva milijona ljudi živi v šest tisoč naseljih in ima pri tem le dve mesti z nad sto tisoč prebivalci. V pogledu velikosti naselij imamo opraviti z razmeroma majhnimi mesti in velikanskim številom vasi ter zaselkov, kar ima globoke zgodovinske korenine. Tak način poselitve ustvarja zelo raznovrstno in težko problematiko racionalnega opremljanja in rabe prostora tako glede prometne in komunalne infrastrukture kakor glede družbenih služb, da varstva okolja sploh ne omenjamo.

Za Slovenijo je bila od nekdaj značilna nizka stopnja urbanizacije. Kljub temu so tu v povojnem obdobju nastale precejšnje spremembe. Pod vplivom industrializacije smo bili v šestdesetih in sedemdesetih letih priče pospešene urbanizacije, ko se je delež mestnega prebivalstva postopoma dvigoval od 36,1 odst. v letu 1961, na 44,6 odst. v letu 1971 in 48,9 odst. leta 1981. Ob popisu leta 1991 je v mestih prvič živelo več kot polovico ljudi (50,2 odst.). Tedaj je tudi skupno število prebivalcev, živčih v mestih prekašalo milijon (1.000.467 prebivalcev). V tem času je Slovenija v razvoju poselitve prešla več stopenj. Prvotni koncentraciji prebivalstva v republiško središče je sledil koncept policentrizma, ki je pripomogel k razvoju več regionalnih središč. Čeprav je že v prejšnjem desetletju prihajalo do delnega prenosa funkcij iz posameznih regionalnih središč tudi na občinska središča, se je po naših ugotovitvah oblikoval strinjaj bolj ali manj zaključeni mestnih regij. Tačas se je urbanizacija napajala pretežno s poudarjenimi selitvami prebivalstva s podeželja in dinamičnim razvojem mest. Primerjalna analiza populacijskih sprememb med mesti in okolico v zadnjih dveh desetletjih je pokazala, da se je rast prebivalstva v mestih v primerjavi s prejšnjimi obdobji za pol zmanjšala. Dekoncentracijski procesi so najintenzivnejši v številno najmočnejši ljubljanski mestni aglomeraciji, skupaj s "sateliti", kot so npr. Domžale, Vrhnika, Grosuplje, Škofja Loka, pa tudi Kranj in Trzin, Maribor (s Ptujem), vsa tri obalna mesta, Celje, Revirji, Jesenice, Nova Gorica in Novo mesto. Zato lahko tudi pri nas povsem upravičeno že govorimo o prostorskih prerazporeditvah prebivalstva, ki so usmerjene iz mest proti njihovim obrobjem. Analitični takšen proces imenujemo **suburbanizacijo**. To je po definiciji družbenoekonomski proces, čigar vplivi segajo tako rekoč na vsa področja življenja (kultural - life - style). Njena temeljna značilnost je tudi razpršitev urbanege načina življenja in gospodarske reprodukcije, ki z različno intenzivnostjo izžareva iz mest.

Med slovenskimi mestnimi aglomeracijami ima svojske suburbanizacijske poteze tudi **novomeška**. Je izolirana in omejena na novomeško kotlino, poleg tega tudi ni prav številna, saj šteje le okoli 36.000 prebivalcev. Stopnja urbanizacije je bila v Novem mestu le 36,9-odstotna in je v primerjavi s Slovenijo močno podpovprečna. Od prejšnjega stoletja do danes se delež urbanege prebivalstva v Novem mestu nenehno povečuje, čeprav je to pravega demografskega vzpona prišlo šele po drugi svetovni vojni pod vplivom industrializacije. V samem mestu pa lahko že od leta 1971 opazujemo intenzivne strukturne premike. Odtlej se tudi delež prebivalstva, prebivajočega v mestnem središču - predvsem po zaslugi negativnega migracijskega salda - stalno zmanjšuje na račun intenzivne rasti na obrobju mesta (naprej) v Kandiji in Bršljinu, nato Ločni in končno Drski ter Regrčji vasi). Letne stopnje rasti prebivalstva v širšem mestnem območju so še do leta 1981 dosegale 2,4 odst. (kar je skoraj trikrat več kot je povprečna stopnja rasti v občini). Po tem letu pa se demografski tokovi postopno prestavljajo proti predmestjem, kjer prebivalstvo v obeh obdobjih narašča po letni stopnji nad 2 odst. Sočasno z naraščanjem prebivalstva v novomeških predmestjih sledimo podobne težnje tudi še v širokem obmestnem zaledju Novega mesta, ki obsega 81 naselij. Koncentracija prebivalstva in intenzivne demografske spremembe, ki po absolutnih in relativnih kazalcih že presegajo dinamiko novomeškega središča (povprečna letna stopnja rasti znaša 1,7 odst.), segajo po levem in desnem bregu doline Krke navzgor do Dolenjskih Toplic in Soteske, vzhodno od Novega mesta do Šmarjskih Toplic z okolico ter ob cestni prometni vpadnici proti Šentjerneju, južno od Novega mesta ob železniški progi in magistralni cestni prometnici proti Beli krajini - proti Birčni vasi in Stopičam z okoliškimi naselji. Na severni strani je najintenzivnejša dinamika v smeri proti Mirni Peči in širšemu območju Trške gore, kjer ima odločilno vlogo ugodna prometna dostopnost ob avtomobilski cesti. Na ta način se postopno oblikuje urbanizirano območje novomeške mestne regije. Pri oblikovanju le-te "sodelujejo" tudi lokalna in zaposlitvena središča: Straža, Dolenjske Toplice, Šmarjeta, Stopiče in Otočec. Območja zgoščevanja prebivalstva ob novomeški mestni aglomeraciji merijo 10.932,7 ha ali 15,7 odst. ozemlja občine. V njih prebiva 14.045

prebivalcev. Povprečna gostota poselitve je znašala 295,8 prebivalcev na hektar, kar je skoraj štirikrat več od povprečne občinske gostote poseljenosti. Za vsa imenovana območja velja, da se uveljavljajo težnje po razpršeni poselitvi ob komunikacijskih koridorjih: kar vodi v zraščanje sicer majhnih naselij. V Novem mestu skupaj z obmestji živi 66 odst. vsega prebivalstva občine. Analiza celotnega poselitvenega prostora nam kaže močne razlike v razvitosti, ki so odraz obstoječe razporeditve delovnih mest. Očiten je razkorak v razvitosti med naselji, ki leže v 3- do 5-kilometrskem pasu ob Krki od Soteske navzdol. Nezadostna je zlasti infrastrukturna opremljenost. Vse to opozarja, da se je formirala močna "razvojna os" v dolini Krke, kjer povprečna velikost naselja šteje le 469 prebivalcev.

Kljub temu da je deagrarizacija tudi na Dolenjskem dosegla visoko stopnjo, je velika večina ljudi v izvenmestnem prostoru še vedno bolj ali manj povezana z zemljo. O tem govori podatek, da je bilo še leta 1991 v občini 43,8 odst. gospodarstev s kmečkimi gospodinjstvi, med njimi celo 17,4 odst. v samem Novem mestu. Številke opozarjajo še na problem drobnega lastništva in zemljiške razdrobljenosti. V tem pogledu se novomeška urbanizacija v temeljih razlikuje od urbanizacije npr. na Zgornjem Gorenjskem, kjer je v jeseniški občini le 7,0 odst. (od tega le 1,3 odst. na Jesenicah), v radovljiski pa 16,4 odst. (na Bledu 6,4 odst., Lescah 4,1 odst. in Radovljici 3,1 odst.) gospodinjstev s kmečkimi gospodarstvi.

Intenzivna gradbena dejavnost pretežno prosto stoječih hiš mlajšega datuma z nizko gradbeno gostoto (povprečje je 29,8 odst. preb./ha) ni značilna le za podeželje, marveč - presenetljivo - tudi za mestna območja Novega mesta, kjer je gostota le za spoznanje nad "podeželskim" povprečjem - 33,9 preb./ha. Analiza gostote poselitve je končno pokazala, da v mestnem območju v eni stanovanjski zgradbi prebiva povprečno 9,7 prebivalcev, v obmestnih conah 3,4 in 3,1 v ostalih delih mestnega obrobja. Podatki zgornjo pričajo, da se je Novo mesto z vso bližnjo okolico v zadnjih dvajsetih letih razvijalo anarhično in predvsem na podlagi individualne gradnje. Ocene teritorialne razrasta Novega mesta z bližnjimi naselji (ugotovljene s pomočjo fotointerpretacije) to brez dvoma tudi potrjujejo. Tako je npr. v Novem mestu leta 1961 na 319 ha prebivalo dobrih 10.000 prebivalcev. Tu je bilo istočasno tudi manj kot 10.000 delovnih mest. Leta 1975 je na 575 ha bilo že skoraj 17.000 delovnih mest ter okoli 15.000 prebivalcev, leta 1991 pa na 890 ha okoli 22.500 prebivalcev in okoli 19.000 delovnih mest. V poltretjem desetletju so se bruto zaidane površine mesta potrojile, število prebivalstva in novih delovnih mest pa le podvojilo. Posledice nenadzorovane rasti mesta ljudje "čutimo" v slabšanju kvalitete okolja (onesnaženost zraka, voda, hrup itd.); stopnja onesnaženosti reke Krke se je npr. kljub velikim naporom za sanacijo in velikemu deležu sredstev za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v zadnjih dvajsetih letih povečala za petkrat.

Značilni dejavniki razvoja obmestij v Novem mestu so potemtakem: relativno in absolutno hitrejša (ali vsaj enakovredna) rast prebivalstva v pasu, ki je oddaljen 10 do 15 km od novomeškega mestnega središča, nadpovprečno visok delež priseljencev: v Novem mestu se število priseljencev nadpovprečno ne povečuje v samem mestu, pač pa v krajevnih skupnostih Straža, Prečna, Bučna vas, Otočec, Mali Slatnik in Stopiče. Torej v krajevnih skupnostih, ki koncentrično obkrožajo Novo mesto. Pri tem velja opozoriti, da je dinamika sprememb v naštetih KS za več kot polovico intenzivnejša od dinamike sprememb v mestnem središču. V obmestjih je nadpovprečna letna rast individualnih enodružinskih hiš (1,8 odst. nasproti stagnaciji v novomeškem jedru in 1,3-odstotna rast v novomeškem obmestju). Relativni razvoj števila delovnih mest v obmestjih prav tako prekaša "rast" delovnih mest v mestu. Delež kmečkega prebivalstva se je zato v zadnjem obdobju za pol zmanjšal in padel na okoli 5 odst. Za določitev obsega novomeške mestne regije je intenziteta dnevne delovne migracije zaposlenih še posebej pomemben kazalec. Le-ta, kljub temu da je v tako določenem obsegu novomeške mestne regije 89,6 odst. vseh delovnih mest v občini, v večini naselij presega tretjino zaposlenih, medtem ko je le v Novem mestu in njegovem neposrednem zaledju minimalna (2,6 odst. oz. 4,2 odst.).

Prebivati v enodružinski hišici v čistem zelenem okolju blizu mesta, kamor se voziš na delo, so sanje najbogatejših dežel. Slovenci, ki si po javnomestnih raziskavah 76,7-odstotno želimo stanovati na tak način, smo si resnično privoščili veliko bivalno in prostorsko razkošje. Dosegamo ga z veliko lastnega vloženega dela, s kršenjem urbanistične discipline, z odpuščevanjem drugim kvalitetam bivanja, s polkmečkim načinom življenja. Vse to so znane stvari.

V naši raziskavi smo javnomestnejske

ankete o prosti izbiri bivanja preverili na ta način, da smo ljudi, ki žive v okoliških naseljih Novega mesta povabili, naj odgovorijo na eno samo vprašanje: Zakaj ste postali prebivalci tega naselja? (Kateri so glavni razlogi za izbiro te lokacije?) Izbor vprašanih je bil slučajen. Edini pogoj je bil, da se je anketirani prebivalec pred časom priselil iz mesta in da je zemljišče kupil. S tem smo zavestno izključili motiv dedovanja zemlje. Vprašani lastnik hiše je imel na razpolago več močnih odgovorov. Odgovori so naslednji:

41%: živeti na svojem, brez odvisnosti, svoboda;
35%: biti na deželi, blizu naravi, imeti mir;
34%: pomanjkanje (najemniških) stanovanj v mestu;
29%: naložiti sredstva, biti neodvisen od povečevanja najemnin; imeti vrt za "brkljanje", možnosti za sprostitve;
17%: beg z mesta, od onesnaževanja;
4%: potreba po prostoru zaradi profesionalnih razlogov (obrt); možnost izbire sosedov.

2%: možnost izbire sosedov.

Iz odgovorov sklepamo, da lahko motivacijske elemente odločujoče pri gradnji stanovanj na mestnem obrobju razdelimo v naslednjih nekaj skupin:

- prvi imajo razloge v določeni varnosti in določeni neodvisnosti, predvsem s finančnega vidika. Velik del prebivalstva se odloči, da zgradi zasebno hišo "sam zase", da naloži denar in uide mesto, novo bivališče izbirajo zaradi primerne cene in zaradi relativne bližine delovnega mesta;

- drugi razlogi zadevajo neprimerenost stanovanj na "najemniškem trgu" (velikost, cena, kvaliteta, velikost stanovanja, število prostorov...), zlasti za družine;

- tretja skupina razlogov izraža željo po vrnitvi na deželo, iskanje harmonije z naravo in beg pred urbanih okoljem, ki se izkazuje kot neprimerno - sovražno.

Tipično gospodinjstvo ima običajno okrog stavbe nekaj "ohišnice". Povezanost z zemljo pojema, saj je kmetovanje le dodaten vir preživljanja. Navzen je zaznavno drobljenje parcel in povečan delež zatratljenih površin. Socialnega statusa gospodinjstev v suburbanih območjih ni moč razpoznati, saj so zelo heterogena. Kljub vsemu prevladujejo delavci, izobrazbeno raven se spreminja. Vodenje teh družin ostaja precej introvertirano. Malo hodijo ven, odnosi s sosedi so označeni kot občasn. Struktura družin je izrazito mlada (od 30 do 40 let). Prav zato bo morala realna politika urejanja Novega mesta skupaj z obmestji upoštevati takšno socialno-ekonomsko diferenciacijo.

Potek suburbanizacije po svetu in pri nas potrjuje, da obmestja postajajo prehodna območja med mestom in podeželjem. Na določen način se "specializirajo" tako, da služijo predvsem bivanju zaposlenih, ki delajo v mestu (spalna območja). Zahteve (in izsiljevanja) po nepretrganem naraščanju novih (pretežno) stanovanjskih površin v obmestjih slovenskih mest pospešuje nizka cena (stavbnih) zemljišč, nedorečena zemljiška politika in neizdelane zasnove nadaljnjega razvoja poselitvenih sistemov, ki so stihisli in zaradi pretežno dolinskega reliefa linearni, čeprav se pojavljajo v "plasteh" okoli mest. Obmestna naselja imajo še vedno fiziognomijo kmečkih naselij.

Vidne posledice pa postopoma vodijo k izgubljanju (uničenju) ekološko vrednih in "nezazidljivih" prostih površin.

Urbana ekspanzija prek tradicionalnih mestnih meja se je znašla pred neobtočnimi ali slabimi (bolje: nepriljubljenimi) možnostmi za načrtovanje, ki bi bilo zmerno usmerjati razvojne težnje. Predvidljivi razvoj širjenja suburbanizacije bo pripeljal še do poslabšanja neskladij med mesti in bližnjimi obmestji. Zato je eden možnih ukrepov za doseg tega cilja lahko tudi pravna ali upravna ureditev mest skupaj z urbaniimi območji. Slovenska mesta morajo organsko rasti, prerasti sedanje meje in predvsem v prostorsko-organizacijskem smislu zaživeti kot mestne regije. Pri tem imamo v mislih delitev funkcij in izgradnjo razvojnega koncepta, vendar ne tako kot doslej, v smislu enostave "razpršene pozidave". Prav zato, ker se okoli vseh slovenskih mest bližnja naselja preprosto neusklajeno širijo, je prav zadnji čas, da pričnejo organizirano in na usklajen način usmerjati proizvodne kapacitete, centralne in mestotvorne dejavnosti ter gradnjo stanovanj na eni strani, na drugi pa ohranjati vmesne zelene površine.

Mag. MARJAN RAVBAR

Bubbi v Bršljinu

Preselitev trgovine

BRŠLJIN — Mateja Klevišar je po poklicu veterinarska tehničarka, vendar zanjo po končani šoli ni bilo prostega delovnega mesta v njeni stroki. Postala je prodajalka posteljnega perila po terenu, potem je prišla poroka in prvi otrok. Ko je iskala obleke za nosečnice in kasneje tudi prva oblačila za svojo hčerko, je spoznala, da na Dolenjskem pravzaprav ni ne prave ponudbe ne izbire. Odločila se je, da sama odpre takšno prodajalno. Prostor je našla v eni od hiš v naselju Pod Trški gor. Čeprav je trgovina Bubbi kar odmaknjena od mestnega živčava, je zaradi svoje ponudbe in založenosti kar obiskana.

Na njenih policah je vse tisto, kar je noseča Mateja zase zaman iskala: tunike, krila in hlače, spodnje perilo in drugo. Tudi za otroke do šestih let je bogata izbira tekstila, obutve, posteljice, igrač in drugega. »Najboljši svetovalec je moja hčerka. Kar potrebuje ona, ponudimo tudi drugim.« pove Mateja, ki je s ponedeljkom trgovino Bubbi preselila v Javno skladišče. Tam računa še na večji obisk, saj prav ta del Novega mesta počasi postaja novo trgovsko središče.

J. P.



Dr. Stanko Nikolič, predsednik sve-
ta KS Osilnica

Glavno bo cestna zveza s Slovenijo

OSILNICA — O načrtu krajevnih skupnosti Osilnica za letos in še o nekaterih drugih zadevah so razpravljali na nedavnih sestankih vaških odborov v tej KS. »Krajanje so poudarili, da je bilo razprav o povezavi naše KS s Kočevjem in Slovenijo že dovolj, da je bilo narejenih tudi že precej programov o tem in da je zdaj nujno, da se v kratkem začne gradnja. Strinjali so se z najnovejšim predlogom občinskega izvršnega sveta ministrstvu za promet in zveze, naj bi hkrati uredili cestno povezavo Osilnice prek Kočevske Reke do Kočevja in Slovenije, ter ter vasi na slovenski obali Kolpe in Čabranke od Petrine prek Mirtovičev in Osilnice do Podplanine. Dolžnost republike Slovenije je, da zgradi te povezave, saj ima zdaj to območje zvezo s Slovenijo le prek Hruške, kar je verjetno edini tak primer v naši državi«, pravi predsednik sveta KS Osilnice dr. Stanko Nikolič.

V program za letos smo zapisali še: obnovno vodovoda za Bezgarje in Žurje, priključitev Osilnice in Sel na čistilno napravo, dograditev kanalizacije in čistilne naprave za vas Ribjek in Turistično-Sportno-rekreativni center, gradnjo čistilnih naprav ali skupnih greznic za ostala strnjena naselja, odvoz odpadkov na osrednje občinsko odlagališče, zagotovitev zadostne električne energije, nadaljevanje gradnje malih elektrarn, ureditev sprejema TV Slovenije itd. Širitve avtomatske telefonske centrale pa ne bo potrebno, ker bodo Hrvatje vrnili okoli 60 priključkov, ki jih imajo zdaj s slovenske strani. Osilnici je potrebna še bencinska črpalka, saj je zdaj najbližja slovenska črpalka oddaljena prek 20 km in še prek hrvaškega ozemlja je treba do nje.

J. PRIMC

Res je, da je kulturni praznik že mimo, toda skrb za lep jezik, ki je pomemben temeljni kamen naše kulture, ni le stvar enega dneva, ampak naša stalna skrb. Zato tudi objavljamo prispevke, ki smo jih ob kulturnem prazniku prejeli na uredništvu iz bršlinske osnovne šole. To so razmišljanja nekaterih tamkajšnjih sedmošolcev na to temo, spodbujena z uvodnimi besedami pedagoginje Elizabete Vardijan. Razmišljanja objavljamo namesto lastnega komentarja o jeziku. Nič odveč ne bo namreč, če se nad jezikom zamislimo tudi sami.

Že 48. leto smo praznovali slovenski kulturni praznik, drugač kot dela prost dan. Kako smo ga obogatili, ga oplešali, da nam bo ostal v trajnejšem spominu? Ali pa še iščemo poti, besede, ki naredi naš vsakdan lepši, srečnejši, so polne spodbude, tolažbe, veselja? Morda smo ta dan, a tudi druge dneve po njem razmišljali prav o besedah? O tistih, ki nam oplešajo življenje. Morda pa tudi o tistih, ki so se kar vpletle v naša sporočila, pa nič ne sporočajo, a veliko več povedo o nas, o našem okolju, vzgoji, o našem odnosu do vsega. O tistih besedah, ki jih kar ponavljamo, pa že več ne slišimo, kako z njimi mažemo, packamo svoj jezik. Onesnažili smo že okolje, zrak, zemljo pa tudi materni jezik. In kakšen je ta moj, tvoj materni jezik? Kovino, steklo, porcelan prepoznamo po zvoku, ljudje in narodi se med sabo prepoznamo po jeziku.

Prisluhnimo najprej sebi in razmislimo. Je tudi v našem izražanju veliko besed, ki ne spadajo v lep jezik? Katere so tiste besede, ki jih po nepotrebnem ponavljamo. Kdo v razredu govori še grše, kdo pa takih besed sploh ne uporablja, ne prekinja?

Ne samo ob kulturnem prazniku, skozi celo leto mislimo na naš jezik in na to, kako bi ga očistili in oplešali! Ob onesnaženih zemlji, zraku, vodi smo nemočni in le malo lahko sami storimo, da bi uničeno popravili, toda o jeziku in o lastnem izražanju odločamo mi sami in nihče drug. Zato je prav, da vsak pri sebi razmisli o tem in očistimo svoj jezik plevla, ki smo ga vanj mimogrede zanesli. To smo dolžni vsem tistim, ki so se stoletja trudili in obranili naš jezik pred tujim, ga ohranili za nas, da bi ga mi predali potomcem še vedno kot slovenski jezik.

Jezik je ogledalo duše. Z jezikom lahko uničujemo, ranimo, a tudi božamo in gladimo. Jezik je in bo ostal zvok preteklosti, sedanjosti in bodočnosti, zato naj zveni blago in prijetno. Sedmošolci pri dodatnem pouku proučujejo jezik bolj natančno. Pozorno bodo prisluhnili tudi drugim učencem na šoli.

Naj vas ne bo sram lastnih besed! Pridružite se nam v skrbi za lepše izražanje!

ELIZABETA VARDIJAN

Na jezik sem ponosna!

Le malokdo ve, da ima naša šola kup dragocenosti o pisatelju Janezu Trdini. Ker me slovenska literatura v zadnjem času zelo zanima, je bil to pravi trenutek, da bolje spoznam življenje in pisateljevanje Janeza Trdine.

To je bil pisatelj, ki ni maral Nemcev, saj so zatirali in zaničevali slovenski jezik in naše ljudi. Če me občutke ne vara, so morali biti to zelo hudi časi, vsaj za zavedne Slovence. Kot Slovenka sem na svoj jezik zelo ponosna. Hkrati čutim, kako težko je bilo Janezu Trdini ob vsem tem ponižanju. Če bi sama živela v tistih časih, bi se borila skupaj z njim.

Trdina je ljubil Dolenjsko, saj je tu živel in svoje občutke zapustil zapisane bodočim rodovom. Lahko bi rekla, da so bili ti ljudje, zlasti Prešeren in Trdina, svetla luč za bodočnost slovenskega jezika. Da sem ob svojem jeziku občutila ponos in v pisatelja Janeza Trdino podrobneje spoznala, so prispevali prizadevni učitelji na naši šoli, Dolenjski muzej in študijska knjižnica Mirana Jarca. Vsem iz srca hvala!

GLORIA MURN, 7. c

Več poslušajmo!

Čeprav je jezik, ki ga govorimo, naš materni jezik in bi ga morali govoriti s ponosom in lepo, ga mažemo in packamo z grdimi izrazi. Ker je ta jezik naš jezik, za katerega so se naši predniki bojevali, mislim, da bi ga morali bolj spoštovati in ljubiti. Poglejmo, recimo, našo šolo. V njej je veliko učencev, ki v vsakim stavkom, ki ga povedo, mažejo jezik. So pa tudi izjeme in rekla bi, da jaz se spadam mednje. Seveda, kadar sem besna, včasih izrečem kakšno kletvico, a je bolj mila. V našem razredu je kar dosti učencev in učenek, ki se ne zavedajo, katere besede niso za javnost. So pa tudi taki, ki govorijo grde besede, ne da bi se zavedali, kaj te besede pomenijo. V našem jeziku kar mrgoli umazanih besed. Če bomo v izražanju tako malomarni, se bo naš jezik počasi pogrezal v blatu.

Kovina se pozna po zvoku, narod po jeziku. Človek ima dvoje ušes in dvoje oči pa en jezik. Naj velika poslušna in gleda pa manj govori!

TANJA JAKELJ, 7. c

Ohranimo jezik lep!

Slovinci govorimo slovenski jezik že odkar živimo in smo tu. Žal pa vanj vdirajo tudi grde in tuje besede. Ni lepo, če Slovenci mažemo svoj jezik s takimi grdimi besedami, ki jih je vse več. Jezik moramo ohraniti lep tudi za naše vnuke in pravnuke.

GASPER, 7. b

Odgovorni smo vsi!

Vsak dan naš jezik uporabljamo, ga zaničujemo, nanj pa se spominimo le en dan v letu, pa še takrat le peščica. Za jezik smo odgovorni vsi, ki ga uporabljamo. Lahko bi ga ohranili lepega. Ko bi bilo vsaj polovico manj grdih besed v njem, pa bi jezik, ki ga govorimo, obdržal svojo lepoto. To je namreč edina stvar, ki jo vsi uporabljamo. Jezik je lep in bo tak tudi ostal, če ga bomo spoštovali in varovali.

TOMAŽ, 7. b

INFORMATIVNI DAN

V petek, 26. februarja, smo imeli učenci osmih razredov informativni dan. Z dvema sošolcema sem obiskal srednjo ekonomsko šolo v Novem mestu. Zbralo se nas je zelo veliko. Gospod ravnatelj nam je predstavil šolo in razložil predmetnik v 1. letniku. Predstavili so se nam tudi nekateri profesorji, ki poučujejo na tej šoli. Bil sem zelo vesel, ko sem zvedel, da imajo na šoli tudi dve sodobno opremljeni učilnici z računalniki. Ta dan sem izvedel zelo veliko o ekonomski šoli in upam, da bom jeseni obiskoval to šolo.

DAVORIN KLOBUČAR
8. r., OŠ Brusnice

SPOMINI DEDOV IN BABIC

V literarno - dopisniškem krožku sodeluje 18 učencev višje stopnje, vodi pa nas učiteljica Vera Kustec. Letos smo se odločili, da malo pokukamo v zakladnico naših dedov in babic, da pobrsamo po njihovi preteklosti, izvemmo in zapišemo čim več dragocenih biserov, ki tonejo v pozabo. Obiskali smo zaselke in vasi. Obhodili smo vse bližnje in daljne vasi okoli Brestanice. Marsikaj smo slišali v razgovoru s starejšimi občani, ki znajo lepo in zanimivo pripovedovati. Raziskali smo tudi notranjost zapuščene kovačnice v najbolj oddaljenem zaselku Presladola in se pogovarjali z novim lastnikom. Vse naše zanimivosti smo predstavili učencem in učiteljem šole na prireditvi ob kulturnem prazniku, izdali pa bomo tudi šolsko glasilo.

Učenci lit.-dop. krožka
OŠ Adama Bohoriča
Brestanica

PRIPRAVLJANJE NA KONČNE IZPITE

Kmalu bo prišel čas, ko bomo zaključili 8. razred in nadaljevali šolanje, odvisno od poklica, za katerega smo se odločili. Še prej pa bomo morali opraviti teste iz slovenskega jezika in matematike. Tedaj bomo videli, koliko smo se naučili teh 8 let. Rezultati bodo tudi pogoj za vpis v srednje ali poklicne šole. Potrebno bo veliko ur, da ponovimo snov in se pripravimo na reševanje testov. Učitelji nas že sedaj spodbujajo k ponavljanju in nam želijo veliko sreče pri reševanju.

SONJA, SABINA, SANDRA
8. r., OŠ Globoko

HALO — ALO PIZZA!

☎ (068) 24-415

PIZZA »HALO — ALO«: testo, pelati, sir, šunka, gobe, začimbe, oliva
PIZZA SAN REMO: testo, pelati, sir, šunka, gobe, jajce, začimbe, oliva
PIZZA SAN FRANCISCO: testo, pelati, sir, pršut, gobe, začimbe, oliva
PIZZA SAN DOMINGOS: testo, pelati, sir, šunka, česen, peteršilj, olivno olje, začimbe, oliva
PIZZA SAN CLEMENTE: testo, pelati, rakci, školjke, tuna-fileti, kaviar, sir, česen, peteršilj
PIZZA »HALO — ALO VELIKANKA« za 4 osebe

☎ (068) 24-415

Pripeljemo: 1 pizzo do 10 km
3 pizze do 15 km
4 ali več pizz nad 15 km

Če pizze ne boste naročili vi, jo verjetno ne bo naročil nihče!

HALO — ALO PIZZA!

☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

GLASBA JE ŽIVLJENJE



Slovinci smo samostojni in kot taki se na različne načine predstavljamo v svetu — tudi glasbeno. Korak h glasbeni predstavitvi je bil nedvomno slovenski Eurosong 93, na katerem je zmagal En X band s pesmijo Tih deževen dan. Mi pa vas pozivamo k sodelovanju v nagradni igri v oddaji Glasba je življenje: Eurosong 93. Zanima nas, katere mu izvajalci bi vi namenili glavno nagrado. Če se morda ne spomnite vseh, naj jih naštejemo po vrstnem redu, kot so nastopali: Maddalena de Andrea; Ko bo maj; E. T.; Svet za oba; Dominik Kozarič; Tina; Farraoni; Sonce sreče; Čudežna polja; Nekdo igra klavir; Darja Švajger; Naj vidimo ljudi; Cole Moretti; Tih deževen dan; Alenka Godec; Ti si ti; Miran Rudan band; Prepozno je za vse; Roberto Buljevič; Daj, odpri; Helena Blagne; Vzemimo noč; Regina; Naj ljubezen združi vse ljudi. Na dopisnici nam pošljite ime izvajalca in naslov popevke, ki vam je bila najbolj všeč. Izžrebali bomo tri imenitne nagrade: stereo walkman Avtomotorja iz Celja, trילו-

gramski paket prave kave Droga Man Coffee in tri kasete Moped showa. Dopisnice pošljite najkasneje do srede, 17. marca, na naslov: Dnevnik, p.p. 30, Ljubljana, s pripisom: Za oddajo Glasba je življenje. Gost sobotne oddaje bo Cole Moretti, ki je pevec in glavni ustvarjalec zmagovalne skupine En X band. Pri moped showu smo si sposodili marsikatero evrovizijsko uspešnico preteklih let, s tem da jo je Tof tekstovno po svoje obdelal. Če vas zanima, z vami smo v soboto na vašem radiu.

V Avtoimpexu so skrbno zapečatili spisek s 500 kupci, ki so februarja vplačali avto znamke Škoda, obiskali ministra za notranje zadeve Iva Bizjaka, ki se je odločil za Stevilko 376, z zapečatenim kuverto oddrveli na ministrstvo za pravosodje k ministru Mihi Kozincu, ki je odprl kuverto in obkrožil srečnega. Začel se je lov in prihodnjič bomo obelodanili ime lastnika nove škode.

Simona H2O

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 11. III.

SLOVENIJA 1

10.10 - 0.05 TELETEKST
10.25 VIDEO STRANI
10.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.25 TEDENSKI IZBOR
ČAS CVETJA, španski film
13.00 POROČILA
13.05 VIDEO STRANI
13.50 FILMSKO POPOLDNE
13.50 BUNT Z BEVERLY HILLSA, ponovitev amer. naniz, 11/13
14.15 ODLETEL BOM, ponovitev amer. nadalj., 6/21
15.00 NE JOČI, SAJ SAMO GRMI, amer. film
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.50 16 ČRK, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.40 LJUBEZENSKA PREIZKUŠNJA, nemška nadalj., 6/7
21.30 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 POSLOVNA BORZA
22.53 TV JUTRI
22.55 SP V UMETNOSTNEM DRSANJU (M), posnetek iz Prage
23.55 VIDEO STRANI

PETEK, 12. III.

SLOVENIJA 1

9.40 - 0.55 TELETEKST
9.55 VIDEO STRANI
10.05 TEDENSKI IZBOR
TELOVADKA, 8/10
VIDEOŠPON
UMETNIŠKI VEČER
VES SVET JE ODER, 3/13
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 VIDEO STRANI
14.50 FILMSKO POPOLDNE
14.50 ONA IN ON, ponovitev amer. naniz., 1/13
15.15 ODLETEL BOM, ponovitev amer. nadalj., 7/21
16.00 VRNITEV NA OTOK ZAKLADOV, angl. nadalj., 6/10
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
16.55 EP VIDEO STRANI
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM
17.15 HUCKLEBERRY FINN, angl. nadalj., 1/26
17.40 PRVI USPEHI
17.45 VČASIH NA TV TUDI ČARAMO, 2/4
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.50 16 ČRK, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.25 PROFESIONALEC, franc. film
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 TV JUTRI
22.45 INTERVJU
23.45 SP V HOKEJU NA LEDU: AVSTRA-LIJA - SLOVENIJA, posnetek
0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

10.45 - 1.40 Teletekst
11.00 Video strani - 11.10 Tedenski izbor: Že veste?; 11.40 Gospodarska oddaja: 10000 obratov; 12.10 Ljubzenska preizkušnja (nemška nadalj., 6/7) - 13.00 Poročila - 15.40 SP v umetnostnem drsanju (ponovitev posnetka) - 16.40 Osmi dan (ponovitev) - 17.30 Alpe-Donava-Jadran - 18.00 Tok tok (kontaktna oddaja za mladostnike) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.00 Euroritem (19. oddaja) - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Studio City - 22.10 Glasbeni utrinek - 22.30 TV jutri - 22.35 Sova: Popolna tujca (amer. naniz., 21/28); 23.00 Odletel bom (amer. nadalj., 8/21); 23.50 Zbogom, pujs (novozel. film) - 1.30 Video strani

SOBOTA, 13. III.

SLOVENIJA 1

8.30 - 1.05 TELETEKST
8.45 VIDEO STRANI
8.55 TEDENSKI IZBOR:
8.55 RADOVNI TAČEK
9.10 ERAZEM IN POTEPUH, otroška nadalj., 2/5
9.45 DALEČ OD DVORCA, 3/3
10.00 TOK TOK
10.45 PROFESIONALEC, franc. film
12.30 SLOVENC V ZAMEJSTVU
13.00 POROČILA
13.05 TEDNIK, ponovitev
13.45 VIDEO STRANI
14.00 FILMSKO POPOLDNE
14.00 POPOLNA TUJCA, ponovitev amer. naniz., 21/28
14.30 ODLETEL BOM, ponovitev amer. nadalj., 8/21
15.20 Ciklus filmov F. Čapa: MEGLE NAD BARJEM, češki film (ČB)
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 POTOVANJE PO ČLOVEŠKEM TELESU, nemška poljudnoznan. serija, 6/8
18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA

18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.12 ŽREBANJE 3 x 3
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 UTRIP
20.25 KRIZKRAŽ
21.30 NA DNU, brazilska nadalj., 2/5
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.03 TV JUTRI
23.05 SOBOTNA NOČ
23.05 NOČNI VIDEOMEH
0.25 GLASBENA ODDAJA O JULIU IGLESIASU
0.55 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

7.50 - 1.40 Teletekst
8.05 Video strani - 8.15 Tedenski izbor: Jakec in čarobna lučka (angl. risana serija, 22/26); 8.25 Denver, poslednji dinovizer (ponovitev amer. naniz., 19/20); 8.50 Klub klubov; 10.20 Zgodbe iz školjke; 11.10 Operne zgodbe: Trubadur (9. oddaja) - 12.00 Športna sobota: SP v umetn. drsanju; 13.00 Svet. dvoransko prvenstvo v atletiki; 14.00 SP v umetn. drsanju: 16.25 SP v hokeju na ledu, skupina C: Španija - Slovenija - 19.00 Moja knjiga o džungli (22/27) - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Rojstvo Evrope (angl. dok. serija, 6/7) - 21.00 Homo turisticus - 21.30 Poglej in zadeni - 22.35 Sova: Alo, alo (angl. naniz., 2/18); 23.00 Odletel bom (amer. nadalj., 9/21); 23.45 Čas bo poskrbel (angl. film) - 1.30 Video strani

NEDELJA, 14. III.

SLOVENIJA 1

8.10 - 23.25 TELETEKST
8.25 VIDEO STRANI
8.35 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV, ponovitev
BAJKA O KRALJEVIH ČEŠNJAH
HUCKLEBERRY FINN, ponovitev angl. nadalj., 1/26
10.40 MOJA KNJIGA O DŽUNGLI, 22/27
11.00 NAŠA PESEM 92
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 VIDEOMEH
13.00 POROČILA
13.05 KRIZKRAŽ, ponovitev
14.50 FILMSKO POPOLDNE
14.50 ALO, ALO, ponovitev angl. naniz., 2/18
15.15 ODLETEL BOM, ponovitev amer. nadalj., 9/21
16.00 SOFIJA IN CONSTANCA, angl. nadalj., 6/6
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 ZVEZDNE STEZE 3: PREISKAVA V VESOLJU, amer. film
19.05 RISANKA
19.17 LOTO
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ZRCALO TEDNA
20.25 NEDELJSKIH 60
21.30 ŽIVLJENJE Z DRUGE PLATI: KAKO NAS VIDJO ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 5/6
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.28 TV JUTRI
22.30 ŠPORTNI PREGLED
23.15 VIDEO STRANI
23.55 SP V HOKEJU NA LEDU: AVSTRA-LIJA - SLOVENIJA, posnetek
0.45 VIDEO STRANI

PONEDELJEK, 15. III.

SLOVENIJA 1

10.10 - 1.10 TELETEKST
10.25 VIDEO STRANI
10.35 TEDENSKI IZBOR
10.35 TELOVADKA, 9/10
11.00 FORUM
11.15 TV MERNIK
11.30 NEDELJSKIH 60
12.30 VIDEOMEH
13.00 POROČILA
13.05 ROJSTVO EVROPE, ponovitev angl. dok. serije, 6/7
14.00 VIDEO STRANI
14.20 FILMSKO POPOLDNE
14.20 ŽENSKA PRETKANOST, ponovitev amer. burleske, 1/29 (ČB)
14.40 ODLETEL BOM, amer. nadalj., 3/21
15.25 POSTAJALIŠČE, amer. film (ČB)
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM
RAVODVEDNI TAČEK
PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 5/13
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SEDMA STEZA
20.30 GORE IN LJUDJE
21.30 DOKUMENTAREC MESECA: KRAKOV IN TRNOVO
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 TV JUTRI
22.45 GOSPODARSKA ODDAJA EVROPA 2000

23.15 SP V HOKEJU NA LEDU, SKUPINA C
SLOVENIJA - J. AFRIKA, posnetek
1.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

10.50 - 0.50 Teletekst
11.05 Video strani - 11.15 Tedenski izbor: Znanje za znanje: Učite se z nami; Naša pesem; Euroritem (20. oddaja); 12.15 Športni pregled - 13.00 Poročila - 13.05 Video strani - 15.00 Intervju (ponovitev) - 16.00 Utrip, Zrcalo tedna (ponovitev) - 16.30 Dober dan, Koroška - 17.00 Ljudje in zemlja (ponovitev) - 17.30 Obzorja duha (ponovitev) - 18.00 Orion - 18.50 Podjetniški klub - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Znanstvena oddaja - 20.35 Znanost (13. oddaja) - 21.05 Tujec (nadaljevanje HTV, 2/3) - 22.00 Glasbeni utrinek - 22.30 TV jutri - 22.35 Sova: Najstrašnejši umor (angl. naniz., 2/6); Odletel bom (amer. nadalj., 11/21); Hollywood se jih spominja (amer. dok. serija, 10/14) - 0.40 Video strani

TOREK, 16. III.

SLOVENIJA 1

9.05 - 1.50 TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 TEDENSKI IZBOR
9.30 TELOVADKA, franc. nadalj., 10/10
10.00 ORION
10.45 HOMO TURISTICUS
11.15 POTOVANJE PO ČLOVEŠKEM TELESU, 6/8
12.00 ZNANSTVENA ODDAJA
12.30 ZNANOST, 13. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 DOKUMENTAREC MESECA: KRAKOV IN TRNOVO, ponovitev
13.45 VIDEO STRANI
14.45 FILMSKO POPOLDNE:
14.45 NAJSTRAŠNEJŠI UMOR, ponovitev angl. naniz., 2/6
15.15 ODLETEL BOM, ponovitev amer. nadalj., 11/21
16.00 HOLLYWOOD SE JIH SPOMINJA, ponovitev amer. dok. serije, 10/14
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM
ERAZEM IN POTEPUH, otroška nadalj., 3/5
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 GLASBA, SHOW IN CIRKUS: LEPI TRENUTKI V CIRKUSU, 2. del
21.45 NEBESA MORAJO POČAKATI, angl. dok. serija, 2/4
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 POSLOVNA BORZA
22.53 TV JUTRI
22.55 OMIZJE
23.55 SP V HOKEJU NA LEDU: AVSTRA-LIJA - SLOVENIJA, posnetek
1.40 VIDEO STRANI
23.55 SP V HOKEJU NA LEDU: AVSTRA-LIJA - SLOVENIJA, posnetek
1.40 VIDEO STRANI

SREDA, 17. III.

SLOVENIJA 1

9.30 - 22.50 TELETEKST
9.45 VIDEO STRANI
9.55 TEDENSKI IZBOR
9.55 OTROŠKI PROGRAM
10.25 SPREHODI PO STARI LJUBLJANI, 7/9
10.50
11.15 MARIE CURIE, franc. nadalj., 4/6
12.00 NOVOSTI ZALOŽB
12.10 OSMI DAN
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 ŽIVLJENJE Z DRUGE PLATI: KAKO NAS VIDJO ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 5/6
13.45 VIDEO STRANI
14.00 FILMSKO POPOLDNE:
14.00 V AVTOBUSU, ponovitev 8. epizode angl. naniz.
14.25 ODLETEL BOM, ponovitev amer. nadalj., 12/21
15.10 VIKEND, ponovitev franc. filma
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 KLUB KLOBUK
18.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.40 FILM TEDNA
ŽIV IN ZDRAV, angl. film
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.48 TV JUTRI
22.50 OČI KRITIKE
23.50 VIDEO STRANI

Na podlagi 51. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS št. 18/84 in 33/98 in 8. člena o oddajanju stavbnega zemljišča na območju občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list št. 6/86)

OBJAVLJA

Sklad stavbnih zemljišč občine Novo mesto po sklepu komisije za oddajo stavbnih zemljišč z dne 1. 07. 1992 in 23. 12. 1992

JAVNI RAZPIS

za oddajo stavbnih zemljišč za gradnjo obrtnih delavnic po Spremembi zazidalnega načrta Obrtno-industrijska cona Cikava-zgornji del in sicer za naslednje lokacije:

označka lokacij	zemljišče parc. št.	izmera	priprava	kom. oprema
št. 2	2165/36	1.113 m ²	748.393 SIT	3.863.595 SIT
št. 3	2165/33	1.297 m ²	866.955 SIT	4.138.893 SIT
št. 4	2165/37	2.130 m ²	1.397.596 SIT	6.334.318 SIT
št. 5	2165/35	1.160 m ²	779.679 SIT	3.936.500 SIT
št. 9	2165/38	931 m ²	633.121 SIT	3.539.971 SIT
št. 10	2165/39	1.775 m ²	1.167.568 SIT	5.740.236 SIT
št. 11	2165/40	1.119 m ²	751.913 SIT	3.871.757 SIT
št. 12	2165/41	2.286 m ²	1.492.313 SIT	7.170.438 SIT
št. 13	2165/13	1.919 m ²	1.258.422 SIT	6.614.161 SIT
št. 14	2165/42	1.254 m ²	832.718 SIT	4.057.825 SIT
št. 15	2165/43	1.189 m ²	797.226 SIT	3.976.757 SIT
št. 16	2165/16	1.393 m ²	926.465 SIT	4.540.958 SIT
št. 17	2171/2	3.481 m ²	2.250.202 SIT	8.534.649 SIT
št. 18	2160/2	2.583 m ²	1.680.890 SIT	6.972.189 SIT

vse gozd 3. katastrskega razreda v k.o. Smolenja vas.

Na lokacijah št. 12 in 13 z možnostjo gradnje poslovno-stanovanjskega objekta.

Cena stavbnega zemljišča znaša 728,50 SIT za m² in velja do 10. 03. 1993, ob sklenitvi pogodbe pa se revalorizira v skladu z indeksom rasti cen na drobno po podatkih Zavoda za statistiko Republike Slovenije.

Višina sorazmernega dela stroškov priprave stavbnega zemljišča in komunalne ureditve stavbnega zemljišča je za vsako posamezno lokacijo določena z investicijskim programom.

Vrednosti v tabeli veljajo na dan 10. 03. 1993, ob sklenitvi pogodbe pa se revalorizirajo v skladu z indeksom rasti cen industrijskih izdelkov pri proizvajalcih Republike Slovenije — panoga proizvodnja gradbenega materiala, po podatkih Zavoda za statistiko Republike Slovenije. V stroške priprave stavbnega zemljišča so zajeti stroški odškodnin, cenitev, upravnih in sodnih postopkov pri pridobivanju zemljišč, stroški geološko-geomehanskih preiskav tal, geodetskih del, pravnih poslov za realizacijo obrtne cone, stroški izdelave prostorske in investicijsko-tehnične dokumentacije s pridobljenim lokacijskim dovoljenjem ter odškodnino za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča.

V stroške opreme stavbnega zemljišča s komunalnimi objekti in napravami skupne in individualne rabe so zajeti stroški izgradnje kanalizacijskega omrežja za odvodnjavanje odpadnih in meteornih voda v ločenem sistemu z omejitvijo odvodnjavanja odpadnih voda z območja tega dela zazidalnega načrta do skupne količine 61 /sekundo, vodovodnega omrežja, n.n. in v.n. električnega omrežja s transformatorsko postajo, sekundarnega razvodnega PTT in plinskega omrežja, cestnega omrežja v asfaltni izvedbi z enostranskim pločnikom in stroški izgradnje javne razsvetljave. Hkrati je v ceno komunalne opreme vključen tudi prispevek pred priključitvijo na javno vodovodno in kanalizacijsko omrežje.

INVESTITOR BO MORAL SAM ŠE:

- plačati elektroenergetski prispevek v odvisnosti od vhodnih varovalk,
- na zahtevo upravljalca PTT omrežja poravnati preostali del obveznosti, ki se nanašajo na pridobitev telefonsko-kabelskega priključka z upoštevanjem že poravnane deleža za izgradnjo sekundarnega telefonsko-kabelskega omrežja,
- na zahtevo upravljalca plinovodnega omrežja poravnati preostali del obveznosti, ki se nanašajo na priključitev na plinsko omrežje z upoštevanjem že poravnane deleža za izgradnjo sekundarnega plinskega razvoda v sklopu tega dela zazidalnega načrta,
- zgraditi in financirati vse priključke na obstoječe ali nove komunalne naprave,
- zgraditi in financirati kontrolna jaška pred izpustom odpadnih voda v meteorno in fekalno kanalizacijo in preostale čistilne naprave za zadostitev zahtev Zakona o vodah in tehničnega pravilnika o javni kanalizaciji,
- sam pridobiti tehnično dokumentacijo za objekt s pri-

ključki na komunalne naprave in zunanjo ureditev lokacije z gradbenim dovoljenjem, — zgraditi objekt.

OSTALI POGOJI:

1. Rok za prijavo je vključno 15. dan po objavi.
2. Prijave v zapečatenih ovojnica z oznako »JAVNI RAZPIS CIKAVA« pošljite ali osebno dostavite na naslov: Sklad stavbnih zemljišč občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, Novo mesto.
3. Varščino v znesku 600.000,00 SLT mora udeleženec javnega razpisa nakazati na žiro račun Sklada stavbnih zemljišč občine Novo mesto št. 52100-654-65118 in dokazilo o plačilu varščine priložiti k pismini prijavi.
4. K prijavi je potrebno priložiti tudi potrdilo o državljanstvu in potrdilo o višini osebnih dohodkov oziroma drugih prejemkov za zadnjih šest mesecev.
5. V prijavi navedite tudi vsa dejstva, ki bi jih komisija za oddajo stavbnih zemljišč lahko upoštevala pri odločitvi o oddaji lokacije.
6. Ob odpiranju prijav lahko komisija za oddajo stavbnih zemljišč zahteva od udeležencev še dodatno potrebno dokumentacijo.
7. Dejavnosti za posamezne lokacije niso definirane, zato je interesent za nakup lokacije dolžan k prijavi na javni razpis za izbrano lokacijo predložiti svoj program dejavnosti s tehnološko utemeljenimi potrebami po velikosti objekta in funkcionalnega prostora v skladu s predpisanimi omejitvami in dovoljenimi odstopanji, določenimi v zazidalnem načrtu obrtno-industrijske cone Cikava-zgornji del (odlok objavljen v UL RS št. 2/92). Na osnovi teh podatkov bo pristojna urbanistična služba preučila primernost dejavnosti in izdelala ureditveno situacijo za konkretno lokacijo, kot podlago za izdajo lokacijskega dovoljenja.
8. Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje je izdelal predlog razporeditve dejavnosti, s katerim so načelno določene dejavnosti za posamezne lokacije. Ta predlog je na vpogled pri Skladu stavbnih zemljišč.
9. Komisija za oddajo stavbnih zemljišč bo pri Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje naročila strokovno presojo o primernosti dejavnosti na izbrani lokaciji, ki bo poleg kriterijev in določil odloka o oddajanju stavbnih zemljišč ter predloga razporeditve dejavnosti osnova pri odločanju za oddajo lokacij.
10. Izbrani udeleženec javnega razpisa mora najkasneje v 30 dneh po prejemu obvestila komisije za oddajo stavbnih zemljišč skleniti pogodbo o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča, če ni bil vložen ugovor proti odločitvi komisije.
11. Pogodba o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča bo sklenjena na podlagi tega razpisa, odloka o spremembi zazidalnega načrta obrtno-industrijske cone Cikava-zgornji del in za to izdelanega investicijskega programa. Pogodbena vrednost posamezne lokacije poleg odškodnine za zemljišče, priprave in komunalne opreme, vsebuje še prometni davek na promet z nepremičninami in stroški v zvezi s pogodbo in zemljiškopravno izvedbo. S pogodbo o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča se Sklad obveže pridobiti ureditveno situacijo in pravnomočno lokacijsko dovoljenje ter ga skupaj z geološko geomehanskim poročilom in posnetkom izvedenih del izročiti investitorju najkasneje v roku 30 dni po prejemu ureditvene situacije.
12. Kupnina se lahko poravna z enkratnim plačilom ali največ v dvanajstih zaporednih mesečnih obrokih. Pri tem se preostanek kupnine mesečno revalorizira z indeksom rasti cen na drobno. Na podlagi sklenjene pogodbe je kupcem dana možnost dolgoročnega kreditiranja v skladu z zato že sprejetimi sklepi bank in Republiškega sklada za razvoj malega gospodarstva.
13. Varščina se vsteje brezobrestno v kupnino. Udeležencu, ki bo izbran, pa bo sam odstopil od pogodbe, se varščina ne vrača razen v izjemnih okoliščinah, ki jih bo komisija posebej obravnavala. Udeležencu, ki ne bo izbran, se varščina brezobrestno vrne v 15-tih dneh po prejemu obvestila o izbiri najugodnejšega ponudnika.
14. Lesna masa, določena za posek na posamezni lokaciji z ureditveno situacijo, ne pripada bodočemu investitorju in jo je sklad dolžan odstraniti v 30. dneh po obvestilu investitorja, da bo pričel z gradnjo.
15. Najugodnejši udeleženec javnega razpisa mora pričeti z gradnjo najkasneje v petih letih po sklenitvi pogodbe o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča, v nasprotnem primeru si sklad pridržuje pravico zahtevati od investitorja vrnitev stavbnega zemljišča.
16. Vsa dokumentacija in informacije so interesentom na razpolago pri Skladu stavbnih zemljišč občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, Novo mesto.

Številka: IV/S-351-7/91

Datum: 8. marec 1992

SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ
OBČINE NOVO MESTO

KREMEN, Industrija in rudniki nekovin NOVO MESTO

Po določilih statuta podjetja in po sklepu DS se razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, določene z zakonom. Poleg tega morajo izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visokošolsko izobrazbo,
- da imajo 3 leta delovnih izkušenj pri vodenju in organizaciji,
- da aktivno obvladajo najmanj en tuj jezik,
- da predložijo razvojni program podjetja.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave s potrebnimi dokazili in program najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Industrija in rudniki nekovin "KREMEN", Novo mesto, Cesta Komandanta Staneta 9 - z oznako "razpis za direktorja". O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku prijavnega roka.

Zadružna hranilno-kreditna služba, p.o., Novo mesto Cesta komandanta Staneta 10 68000 NOVO MESTO

Upravni odbor razpisuje delovno mesto

vodje Zadružne hranilno-kreditne službe - individualnega poslovnega organa

Kandidati morajo poleg splošnih zakonskih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje: da imajo končano šolsko izobrazbo VII. ali VI. stopnje ekonomske ali pravne smeri in 2 oz. 4 leta delovnih izkušenj. Kandidat bo imenovan za 4 leta. Kandidati naj pisne vloge z dokazili o končani šolski izobrazbi in opisom delovnih izkušenj pošljejo na gornji naslov z oznako "za razpisno komisijo ZHKS" v 15 dneh po objavi. O imenovanju bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe, društva in občane obveščamo, da je po sklepu Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji dne 09.02.1993 (sklep objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 9/93)

JAVNO RAZGRNJEN OSNUTEK SPREMEMBE LOKACIJSKEGA NAČRTA KANALSKI SISTEM IN ČISTILNA NAPRAVA ŽUŽEMBERK

v času od 19.2.1993 do 21.3.1993:

- v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, I. nadstropje ter
- v prostorih krajevne skupnosti Žužemberk

JAVNA OBRAVNAVA

osnutka dokumenta bo:

- v torek, 16.03.1993 ob 18. uri v sejni sobi KS Žužemberk v Žužemberku

Do poteka javne razgrnitve osnutkov lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora - Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska 2. Na javni obravnavi bodo navzoči izdelovalci osnutkov dokumentov, ki bodo dokument podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Vljudno vabljeni!

SEKRETARIAT ZA VARSTVO OKOLJA
IN UREJANJE PROSTORA
Zavod za družbeno planiranje in
urbanistično načrtovanje
občine Novo mesto

OPEKARNA NOVO MESTO d.o.o.

Zalog 21, 68001 Novo mesto, p.p.10
tel.: 068 / 22 - 855, 84 - 644

Kupite gradbeni material takrat, ko je najcenejši !

- modularni blok 33 SIT / kos
- Schiedel dimnik (16 cm) 2850 SIT / m
- Perlit 822 SIT / vreča
- Termon 1018 SIT / vreča
- ploščice Gorenje, Keramix od 450 SIT / m²
- parket klasični - hrast 1782 SIT / m² 1. kl.
- parket panel 2772 SIT / m² 1.kl.
- iverica 1887 SIT / plošča
- lepilo za ploščice 861 SIT / 25 kg
- betonska mreža, 9 / 6, 3410 SIT / kom
- kanalizacijska plastika (110 mm) 499 SIT / m¹
- belton 500 SIT / liter
- lesoton 422 SIT / liter
- pomivalna korita od 4900 do 9800 SIT / kos
- splahovalnik Ciklon 3740 SIT /kom
- talni sifon in koritni sifoni od 500 SIT / kom

Organiziramo dostavo na gradbišče.

U G O D N I N O FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033: strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB		189600	200400	205200	232800	307080
486DX2 50/256 KB	4 MB		208800	220200	225000	252600	326280
486DX2 66/256 KB	4 MB		235200	246000	250800	267840	351600

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x aer. in 1 x par. izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlajše mini tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

Planinsko društvo BOHOR Senovo, Titova 99

oddaja planinsko koč na Bohorju v najem oz. zakup najugodnejšemu ponudniku. Najem oz. zakup je možen že z 10.4.1993. Ponudbe sprejemamo do 20.3.1993.
Vse informacije dobite na tel.: 79-181 - Janko Lubi.

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

Ločna 48
68000 NOVO MESTO



TEHNIČNI PREGLEDI TRAKTORJEV

Pionir Avtohiša servisno prodajni center Novo mesto d.d., Ločna 48, sporoča lastnikom traktorjev, da bo opravljala tehnične preglede v občini Trebnje po naslednjem razporedu:

— TREBELNO	15. 3. 1993 od 14. ure do 18. ure
— MOKRONOG	16. 3. 1993 od 14. ure do 18. ure
— ŠENTRUPERT	17. 3. 1993 od 14. ure do 18. ure
— MIRNA	18. 3. 1993 od 14. ure do 18. ure
— DOBRNIČ	19. 3. 1993 od 14. ure do 18. ure
— TREBNJE	20. 3. 1993 od 8. ure do 13. ure
— VELIKA LOKA	22. 3. 1993 od 14. ure do 18. ure
— SELA ŠUMBERK	23. 3. 1993 od 14. ure do 17. ure
— VELIKI GABER	24. 3. 1993 od 14. ure do 18. ure

Istočasno obveščamo lastnike motornih vozil, da opravljamo tehnične preglede za vse vrste vozil vsak dan od 7. ure do 19. ure in v soboto od 7. ure do 13. ure v AVTOHIŠI PIONIR, Ločna 48, Novo mesto.

OBČINA ČRNOMELJ, oddelek za družbeni razvoj,

razpisuje
prosta delovna mesta:

1. referenta za komunalno, cestno in vodnogospodarsko dejavnost
Pogoj: visoka ali višja izobrazba gradbene ali komunalne smeri, željene delovne izkušnje v stroki.

2. analitik in planer, pripravnik
Pogoj: visoka izobrazba ekonomske smeri.

Pisne prijave z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom je treba poslati v 14 dneh po objavi razpisa na zgoraj navedeni naslov.

Uprava inšpekcijskih služb občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje

razpisuje prosto delovno mesto:

1. INŠPEKTORJA ZA DELO

Pogoj: visoka izobrazba pravne smeri, tri leta delovnih izkušenj, opravljen strokovni izpit.

2. VETERINARSKEGA INŠPEKTORJA

Pogoj: visoka izobrazba veterinarske smeri, pet let strokovne prakse, opravljen strokovni izpit.

3. URBANISTIČNEGA INŠPEKTORJA

Pogoj: visoka izobrazba pravne smeri, pet let delovnih izkušenj, opravljen strokovni izpit.

Kandidati morajo izpolnjevati še naslednje pogoje:

- državljanstvo Republike Slovenije
- aktivno znanje slovenskega jezika
- izpit za voznike B kategorije

Izbrani kandidati bodo imenovani za štiri leta.

Opraviti bodo morali preizkus znanja iz Zakona o splošnem upravnem postopku v šestih mesecih po sklenitvi delovnega razmerja.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev, opisom delovnih izkušenj in kratkim življenjepisom pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:

Uprava inšpekcijskih služb
Novo mesto
Cesta komandanta Staneta 30
Novo mesto

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po odločitvi.

TIPOS, d.o.o.

Cesta herojev 1
68000 Novo mesto

RAZPISUJE

zbiranje ponudb za najem

Gostišča Loka

v Novem mestu, Zupancičevo sprehajališče 2

Gostišče se nahaja na privlačnem mestu ob reki Krki, z veliko možnostjo opravljanja gostinske in turistične dejavnosti. Od zainteresiranih ponudnikov pričakujemo, da bodo v svojih pisnih ponudbah opredelili:

- program oživitve in delovanja gostinskega kompleksa
- najemnino, ki jo je ponudnik pripravljen plačati.

Ogled gostinskega kompleksa bo mogoč od 15.3. do 17.3.1993, in sicer po predhodni najavi.

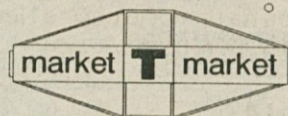
Interesenti naj oddajo ponudbe v zaprti kuverti z vidno oznako "PONUDBA ZA LOKO" najpozneje do 19.3.1993 na naslov:

TIPOS, d.o.o.
Cesta herojev 1
68000 Novo mesto

Vse informacije na telefon: (068) 24-615, 28-454, 28-459.

NAJ LOKA ZOPET POSTANE LOKA!

Odslej tudi v NOVEM MESTU !



ČISTILA, PRAŠKI, LEPILA, BARVE,
IN
KOZMETIKA

**EMBALAŽO PRINESETE VI,
NAPOLNIMO JO MI,
VARČUJEMO VSI !**

INAL - detergent za posodo, 112,60 SIT / l
CIKLAM - mehčalec za perilo, 68,90 SIT / l

TEOL, T - market, Ljubljanska 27, Novo mesto
tel.: 068 / 22 - 337 (int.16)

ANONSA

POZIV

k vložitvi napovedi za odmero dohodnine za leto 1992

Do 31. marca 1992 morajo vložiti napoved zavezanci za dohodnino o dohodkih, doseženih v letu 1992.

Zavezanci, ki so v letu 1992 opravljali dejavnost, in zavezanci, ki so oddajali premoženje v najem, morajo vložiti napoved v 15 dneh po prejemu odločbe davčnega organa.

Pri Ministrstvu za finance - Republiški upravi za javne prihodke, Izpostavi Novo mesto, oddajo napoved:

- zavezanci za dohodnino, ki imajo stalno prebivališče v občini Novo mesto;
- zavezanci za dohodnino, ki so imeli v občini Novo mesto začasno prebivališče najmanj šest mesecev (nerezidenti) in so dosegali določene dohodke.

Zavezanci za dohodnino so fizične osebe, ki so imele v letu 1992 naslednje vrste dohodkov:

- osebne prejemke (plačo, nadomestilo plače, pokojnino, prejemke s priložnostnim opravljanjem storitev);
- dohodke od kmetijstva - katastrski dohodek od kmetijskih in gozdnih površin;
- dohodke od opravljanja dejavnosti (obrti in drugih);
- dohodke iz kapitala (dobiček od prodaje nepremičnin in premičnih predmetov);
- dohodke iz premoženja (udeležbo pri dobičku, obresti na dana posojila, dohodke od oddajanja premoženja v najem);
- dohodke od avtorskih pravic in izumov.

Napoved za odmero dohodnine je treba vložiti na predpisanem obrazcu za leto 1992. Obrazec se dobi v Mladinski knjigi - knjigarni Novo mesto, Glavni trg 9.

Napoved naj zavezanci oddajo čimprej, nikakor naj ne čakajo zadnje dni meseca marca.

Napovedi je potrebno izpolniti popolno (tudi z enotno matično številko občana in podpisom) in oddati pravočasno.

Izpostava Novo mesto bo od 22.3.1993 do 31.3.1993 poslovala v podaljšanem delovnem času, in sicer vsak delovni dan od 7. do 17. ure, vključno s soboto, 27.3.1993, od 7. do 11. ure.

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustila draga ma-
ma, stara mama in prababica

**FRANČIŠKA
AVŽIN**

Ragovo 15



Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, sorodnikom, znancem in prijateljem. Posebna hvala sosedom in vaščanom za podarjeni venec in cvetje. Hvala tudi za podarjene maše in sveče, g. župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: sin Franc z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga
mama, stara mama, sestra, tašča in prababica

**NEŽA
ŽAGAR**
rojena Rifelj
iz Jagodnika



Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za podarjeno cvetje, sveče ter pomoč in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

**ŠTEFKE
ROLIH**

rojene Markovič
z Dol. Polja



se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem, delovnim organizacijam in sodelavcem Novolesa, Krke in Revoza za izrečeno sožalje, podarjene vence, cvetje, sveče in denarno pomoč. Prisrčna hvala Pečjakovim, pevcem iz Žužemberka, g. župniku za poslovilni obred in vsem, ki ste našo Šefko spremili na zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 64. letu nas je zapustil

**PETER
GREGORIČ**

iz Stranske vasi 25



Iskrena hvala vsem za izrečeno sožalje in darovano cvetje, govorniku Francu Hrovatoču, pevcem PD Ruperčevrh, GD ter g. kaplanu za opravljen obred, Francu Bartlju in vsem ostalim, ki ste nam nudili kakršnokoli pomoč, kakor tudi tistim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

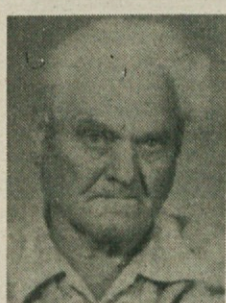
ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas,
so vezi močnejše,
brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil
dragi mož, oče, stari oče, stric, tast in svak

**JOŽE
MARTINI**

upokojenec z Razteza pri Brestanici



Ob boleči izgubi dragega moža in očeta se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za darovano cvetje in vence ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

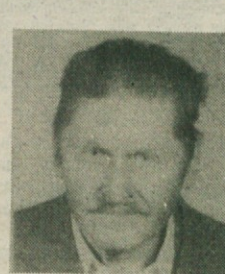
Žalujoči: žena ter sinovi in hčere z družinami

ZAHVALA

V 87. letu starosti je umrl naš dragi mož, oče,
stari oče, brat in stric

**IVAN
KOKALJ**

borec 12. SNOB
Vel. Bučna vas 5



Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala osebju internega oddelka bolnišnice Novo mesto, gospodu župniku za opravljen obred, kolektivu BTC Novo mesto, Labodu Novo mesto, ZZB Bučna vas in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 11. marca - Krištof
Petek, 12. marca - Doroteja
Sobota, 13. marca - Kristina
Nedelja, 14. marca - Matilda
Ponedeljek, 15. marca - Klemen
Torek, 16. marca - Herbert
Sreda, 17. marca - Ciril

LUNINE MENE
15. marca ob 5.16 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 11. in 12.3. (ob 20. uri)
ter 6. in 7.3. (ob 18. in 20. uri)
ameriški pustolovski film Poslednji
Mohikanec. 17.3. (ob 20. uri) ljube-

zenski film Telesni stražar.
ČRNOMELJ: 12.3. (ob 19. uri)
ameriški grozljivi film Golo kosilo.
12.3. (ob 21. uri) erotični film Vroče
noči J. Muchenbaher. 13.3. (ob 19.
uri) in 14.3. (ob 18. in 20. uri) film
Osmi potnik - 3. del.
KRŠKO: 12. in 14.3. (ob 18. uri)
ameriški zgodovinski avanturistični
film Črno ogrinjalo.
METLIKA: 12.3. (ob 18. in 20. uri)
film Osmi potnik - 3. del. 14.3. (ob
20. uri) ameriški grozljivi film Golo
kosilo.
NOVO MESTO: Od 12. do 14.3.
(ob 16., 18.15 in 20.30) ameriški film
Telesni stražar.
SEVNICA: 12.3. (ob 17. uri) in
14.3. (ob 10. uri) film Sam doma.
12.3. (ob 19. uri) in 14.3. (ob 18. uri)
film Gimnazija v atomskem raju.

čestitke

DIPLOMIRANI INŽENIRKI FI-
ZIKE Heleni Janžekovič iz Novega mesta
iskrene čestitke za magistrirj! 982

kmetijski stroji

MOTORNO KOSILNICO BCS,
staro 12 let, prodam. ☎ (068)64-057. 949
ZETOR 5011, star 12 let, in IMT 539,
star 4 leta, prodam. ☎ (068)76-222. 955
prodam. Franc Zagar, Dol. Karteljevo 22.
976
TRAKTOR IMT 539 s kabino in
kompresorjem, 1200 delovnih ur, pro-
dam. Jože Gramc, Gor. Skopice 43, Kr-
ška vas. 991
NAKLADALCO Senator 22 m3 in
lahek gumi voz, 13 col, prodam. Jože Iva-
nietič, Omota 8, Semič, ☎ 56-170. 992
TRAKTOR UNIVERZAL DT 445 s
prvim pogonom prodam. Stane Jerele,
Orešje 12, Šmarješke Toplice. 994
TRAKTOR TIGRONE za sadjarje in
vinogradnike, 37 KS, prodam. ☎ (0608)
43-100. 1007
NOV DVOREDNI OLT sejalce za
koruzo in malo rabljeno frezo (160 cm)
prodam. ☎ (068)64-537. 1012
TRAKTOR FERARI, pogon na vsa
4 kolesa, gibljiv v kolesih, 34 KM, lepo
ohranjen, prodam. ☎ (068)76-270.
PRODAM samonakladalno priko-
lico SIP — PRD. ☎ (068) 76-043.

motorna vozila

JUGO 45, letnik 1990, registriran do
4/93, temno rdeč, 24.000 km, prodam.
Majkič, Černetova pot 12, Brežice. 923
OPEL KADETT 1.4 S, letnik 1991,
bel, registriran do 3.5.1993, prodam. ☎
(068)25-989, dopoldne, 26-512, popol-
dne. 940

V nedeljo, 14. marca 1993 —

50. avtosejem v Krškem.
Vabljeni!
Posredniška prodaja vozil.
Tel. (0608) 31-214

JUGO 45 A, letnik 1987, prodam.
Cena po dogovoru. ☎ 46-531. 943
R 4 GTL, bele barve, star eno leto, pro-
dam. ☎ (068)73-482. 945
Z 101 IN Z 750, letnika 84,83, pro-
dam. ☎ 27-434. 950
R 19 GTS, 11/90, prodam. ☎ 28-
970, popoldan. 951
GOLF XD, letnik 1986, četvero vrat,
rdeč, lepo ohranjen, in tomos avtomatik
prodam. ☎ 43-804. 952
R 5 DIESEL, star 15 mesecev, pro-
dam. ☎ 42-239. 953
JUGO 45, letnik 1983, registriran do
junija, obnovljen, prodam. ☎ 85-348. 956

Terensko vozilo 750/4X4, die-
sel, 2500 ccm, letnik 89, pro-
dam. Tel. (068) 24-790.

FIAT 850, letnik 1983, rdeč, registri-
ran do 3/94, prevoženih 86.500 km, pro-
dam. Cena po dogovoru. ☎ 78-516. 957

VOZILLO ZA KAMPIRANJE R tra-
fic za 3 osebe, s tendo, prodam. ☎
(0608)21-367 ali 21-463. 959

GOLF, letnik 1985, petero vrat, ne-
mški, prodam. ☎ (0608)61-879. 965

JUGO 45, letnik 1990, prodam. ☎
26-913. 967

CLIO RL 1.2, bele barve, nov, pro-
dam. Ogleđ dopoldne. Stane Žibert, C.
oktobrskih žrtev 28, Sentjerne. 971

R 5 CAMPUS, letnik 1989, rdeče
barve, registriran do decembra 1993, pro-
dam. ☎ 25-864. 977

JUGO 45, letnik 1989, in brejo telico
prodam. ☎ 27-396. 983

ODKUPIM KARAMBOLIRANO
VOZILLO! Tudi totalo! Takošne plačilo
v DEM. ☎ (061)218-941. 980
GOLF, letnik 1986, prodam. ☎
(0608)33-520. 986
GOLF JGL D, letnik 1983, registriran
do 1/94, prodam. ☎ (068)23-440. 988

Z 101 GTL, 12/85, prodam. Dušan
Teropšič, Črešnjevice 21, Otočec. 990

GOLF JXD, letnik 1987/88, temno
rdeč, 83.000 km, prodam. ☎ (068)45-
045. 998

GOLF D, letnik 1988, prodam. Franc
Lužar, Mačkovec 36, Novo mesto. 999

GOLF D, letnik 7/88, bel, s pomično
streho, prodam. ☎ 24-761. 1000

GOLF TD, 5 prestav, uvožen, karose-
rija letnik 1982, motor letnik 1986, pro-
dam. ☎ (068)85-450. 1001

R 4 GTL, letnik 10/90, prodam. Gaz-
voda, Podgrad 34. 1002

R 4, letnik 1988, prodam. Kovačič,
Cervog Log 55, Sentjerne. 1005

JUGO 45 koral, letnik 1989, prodam.
Marjan Kuželj, Boršt 5, Cerklje ob Krki. 1008

FORD SIERA 1600 L, letnik 1988,
motor 1992, registriran do 21.2.1994,
prodam ali zamenjam za manjši avto. ☎
24-376. 1011

Z 101, letnik 10/82, prodam. Ogleđ v
četrtku in petek popoldne. Rozman, Lev-
stikova 1, Novo mesto. 1013

MOTOR ETZ 250, letnik 1987, regis-
triran, odlično ohranjen, prodam. ☎ 42-
222. 1016

JUGO KORAL 55, 6/88, prvi last-
nik, prodam. ☎ 23-852. 1024

GOLF D, letnik 1988, prodam. ☎ 26-
791. 1025

JUGO 60, letnik 1989, prodam ali
menjam za 126 P. ☎ 22-025. 1028

R 4, letnik 1988, prodam. ☎ 23-621. 1029

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano
do 2/94, prodam. ☎ 85-925. 1031

obvestila

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex,
rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cep-
ljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni.
Naročila sprejemajo in dajejo vse infor-
macije (kličite od 17. do 22. ure) vsak dan:
Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎
(068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mo-
stec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578,
Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎
(068)49-567, Martina Zelič, Loka 9 pri
Zidanem Mostu, ☎ (0601)84-124. 385

MIZARSKI SERVIS

Imate težave z zapiranjem
oken, vrat?
Že dolgo iščete mizarja, ki bi
vam popravil star in razmajan
stol?
Je treba zamenjati podboj pri
vratih?

Ta in podobna popravila vam
opravi

Mizarski servis Peter Simčič

Trdinova 11
68000 Novo mesto
tel. (068) 20-241

ŽALUZIJE, rolete in lamelne zaves
izdelujemo in montiramo po konkurenč-
nih cenah. ☎ (068)44-662. 424



RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

— finančno-informativni sistem
— materialno poslovanje
— veliko drugih računovodskih
programov

ter
prodaja, inštalacije in servi-
siranje računalniške opreme
in
prodaja programskih pake-
tov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije
na telefon: (063) 27-217
fax: (063) 28-511
(Zlatko Gruber)

JARKICE, rjave, stare 6 tednov, in be-
le večje piščance bomo prodajali od 20. do
25. marca. Jože Jeršin, Rače selo, Treb-
nje, ☎ 44-389. 738

Vabimo vas
v prenovljeno trgovino

»BUBBI«

Ljubljanska 27 (javna skladišča)
Novo mesto
tel. (068) 26-024 int. 17

kjer lahko dobite kompleten pro-
gram konfekcije za bodoče ma-
mice, dojenčke in otroke ter otro-
ško opremo (dude, stekleničke,
vozičke, avtosedeže, hojice, pre-
vijalne mize...)

PAMPER'S ZELO UGODNO!

MEDIC
servis-prodaja-najem
fotokopirnih strojev
kopiranje nacrtov
fotokopiranje do
formata A0
fotokopiranje
Na lazu 36
68000 Novo mesto
tel/fax 25-835

TELSAT D.O.O., CPB 13, Brestani-
ca. UGODNO! Na zalogi več sistemov
stereo satelitskih anten. ☎ (0608)70-465,
od 9. do 16. ure. 916



VALILNICA
KUHELJ, Šmarje 9,
68310 Sentjerne
tel. (068) 42-524

Sprejemamo naročila za eno-
dnevne bele in rjave piščance,
enomesečne bele piščance in
šesttedenske jarkice.
Se priporočamo!

Električne omarice, zunanje
ter notranje, kompletno opre-
mljene ali prazne, ugodno pro-
dam. Dostava do Novega
mesta. Izvajamo tudi električ-
ne inštalacije. Tel. (061)
752-979.

YURENA, šola tujih jezikov
Novo mesto
(vpis v tečaje tujih jezikov)
☎ 23-434

AVTOŠOLA DABA
vabi vse bodoče kandidate
k vpisu tečaja iz CPP 15. in
17. marca ob 16. uri v go-
stinski šoli, Ul. talcev 3,
Novo mesto. Prijave tudi po
tel. (068) 25-580.



Trgovina KLAS d.o.o.
Biska vas 1, Mirna Peč
tel. (068) 78-098

v sodelovanju z

tehnostroj
MODERNA OPREMA — LJUTOMER d.d.

organizira akcijsko prodajo
prikolic:
ETK 453 6,50 X 16 (4) — 249,133.50
ETK 453 8,25 X 15 VZM — 237,006.00
ETK 453 8,25 X 15 VZM — 221,846.60
trosilec TG 42 V S 325,017.00

Popusti za gotovinsko plačilo, ugodni
kreditni pogoji!
Cene veljajo do razprodaje zalog.

PMC TRGOVINE
Nedanovski Robert

PMC TRGOVINA
Škocjan 47
(nasproti mesarstva
Bobič)

ugodna prodaja:

- kmetijskega repromate-
riala
- vse za gozdarstvo, vino-
gradništvo
- barve, laki, impregnacijs-
ka sredstva
- potrošni material za avto-
mobile,
- kmetijska in gradbena
mehanizacija
- instalacijski material
- gradbeni material
- zaščitna sredstva

PE Moj dom
— odkup lesa

Odprto od 7. do 17. ure.
Se priporočamo!

ZRNO d.o.o.
Gmajna 6, Raka
tel. (0608) 75-086

vam v svoji trgovini na Raki
nudi po ugodnih cenah:

gradbeni material, umetna
gnojila, škropiva itd.

umetna gnojila:
NPK 13x10x12 945,00 SIT
NPK 7x20x30 1.190,00
NPK 8x26x26 1.280,00
kan 745,00 SIT

izredno ugodno škropiva
npr.
primextra 980,00 SIT liter

semenska koruza PIO-
NER 440,00 SIT kg

OBRTNIKI POZOR!

Vodim poslovne knjige po
konkurenčni ceni!
Tel. (068) 25-320 — Horvat

Vse za poroko ali večji
družinski praznik: oreho-
ve in rozinove potice z
domačo smetano, drob-
no pecivo, biskvite, ro-
lade, naročite po tel.
(068) 73-083.

PMC TRGOVINE
Nedanovski Robert

Trg gorjanskega b. 2
68310 Sentjerne
tel. (068) 41-199

* komerciala
* trgovina na debelo



IZPOSODJAMO POROČNE,
OBHAJILNE IN MATURANT-
SKE OBLEKE Z RAZNIMI
DODATKI

TRGOVINA »QUICK«
VAVTA VAS 20
STRAŽA PRI NOVEM MESTU
TELEFON: 068/85-425

Delovni čas:
Od 9. ure do 12. ure in od 16. ure do
19. ure, sobota: od 9. ure do 13. ure.

SE PRIPOROČAMO!

VALILNICA HUMEK

Sprejemamo naročila za eno-
dnevne piščance, bele, težke,
rjave nesnice.

Inf. po tel. (068) 24-496 ali na
naslov: Valilnica HUMEK, Irča
vas 18, Novo mesto.



K.A.B. d.o.o.
Volčičeva 10, Novo mesto
Tel. (068)28-107
Akcijska prodaja
HEWLETT PACKARD
laserskih printerjev
LaserJet III P 129.800,00 SIT
LaserJet 4 219.800,00 SIT
Garancija eno leto.
Dobava takoj.

OZ UNITEHNA

razpisuje zbiranje ponudb za
prodajo:

— gospodarski objekt 382 m²
— travnik 5. razreda v izmeri
4387 m²

Omenjeni objekt s travnikom se
nahaja na Mali Loki pri Trebnjem
na parc. št. 1/2 k.o. Mali Videm.
Cenjene ponudbe pošljite na na-
slov:
OZ UNITEHNA z.o.o., Baragov
trg 6
68210 TREBNJE

K sodelovanju vabimo samo-
stojne komercialiste za de-
lo s prehrabnimi artikli.
Pisne ponudbe pošljite na
Lokastar, d.o.o., Cesta v Gori-
ce 33, 61000 Ljubljana.

Oddam lokal v centru Novega
mesta. Tel. (068) 24-790.



(068) 25-986

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan
(odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja,
Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete,
Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge)
in Pavel Perc.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 1. trimesečje
990 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd.
1.980 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.
OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.400 tolarjev, na prvi ali zadnji strani
2.800 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.600 tolarjev. Mali oglas do deset
besed 900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 90 tolarjev.
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.:
52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni:
uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda,
naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006;
telefon 24-898.
Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-
92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med
proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se
plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.
Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska
pravica, Ljubljana.

ZAHVALA



Truplo tvoje zemlja krije,
v hladnem grobu mirno spiš,
srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.
Nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker tebe več med nami ni...

V komaj 25. letu starosti nas je zapustil naš dragi sin, brat, vnuk in nečak

ŽAN LENASSI

iz Starega Loga pri Kočevju

Ob nenadomestljivi izgubi našega draga sina, brata, vnuka, nečaka se zahvaljujemo znancem, sosedom,
sorodnikom, vaščanom vasi Stari Log pri Kočevju za darovane vence in cvetje in vsem, ki ste ga pospremili na
njegovi zadnji poti. Zahvala velja tudi pevskemu zboru Preska pri Medvodah, gospodu župniku za lepo
opravljen obred in vsem, ki ste sočustvovali z nami.

Vsi njegovi

TRGOVINA IN DOMAČA LEKARNA
C. kom. Staneta 5, Novo mesto
tel. (068) 28-150

AKCIJSKA PRODAJA

Velika izbira tenis copat

Tenis copati:

otroški	882,00 — 1.398,00
ženski	1.590,00 — 2.298,00
moški	1.598,00 — 3.490,00

All star:

Ali star	1.598,00
Lumberjack visoke	1.898,00
Amanu	1.498,00 — 1.598,00

Ortopedski natikači Flyflot

ženski	1.790,00
moški	1.990,00

Medvedke

Semiš 2.498,00

visoki škornji

4.790,00

Ženske

hladne nogavice 96,00

T shirt majice 268,00

Domača zeliščna zdravila

Kozmetika Zdenke Kahne

Možen nakup na 3 čeke!

Prostore, primerne za pisarniško ali podobno dejavnost v centru Novega mesta, oddam. Tel. (068) 22-054.

PMC TRGOVINE

Nedanovski Robert

PMC TRGOVINA
V. Brusnice 13
(1. nadst. center stara šola)

ugodna prodaja:

- kmetijskega repromateriala
- vse za gozdarstvo, vinogradništvo
- potrošni material za avtomobile, kmetijsko in gradbeno mehanizacijo
- instalacijski material
- barve, laki, impregnacijska sredstva
- zaščitna sredstva

PE Moj dom

- odkup lesa
- domača zdravila
- tekstil, kozmetika

Odprto od 7. do 17. ure.
Se priporočamo!

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodajamo:

- v Novem mestu hišo z utečeno pekarijo in prodajalno
- hiše v Novem mestu, Smolnji vasi, Gumberku, Dvoru in Črnomlju
- stanovanja v Novem mestu, Straži in Sevnici
- vikend z vinogradom na Vijnem vrhu
- parcele za gradnjo vikendov v Šmarjeških Toplicah in Jagodniku pri Novem mestu
- stavbno zemljišče v Žužemberku
- kmetijsko zemljišče na Raki in v Rihpovcu pri Trebnjem
- zidnico z vinogradom v Semiču

Kupimo:

- v Novem mestu več enosobnih, enoinpolsobnih in manjših dvosobnih stanovanj

☎ (068) 22-282 od 8. do 19. ure
(061) 714-450 od 16. do 19. ure

POZOR!

Za vse, ki bi želeli delati na domu, enkratna priložnost. Zaslugek v devizah. LIBRA d.o.o., p.p. 39, 62310 Slovenska Bistrica.

preklici

ANTON LAVRIČ, Tolsti vrh 4, Šentjernej, posestnik, prepovedujem svoji ženi prodajati nobenih košenin in ostalega posestnega imetja brez moje vednosti, ker za to nima pravice. 973

VLADO TEKSTOR, Mestne njive 9, Novo mesto, opozarjam Miro Lukič, Mestne njive 9, da nima pravice prodajati skupnega stanovanja in odtujiti telefonske številke, sicer jo bom sodno preganjal. 1018

posest

PRODA se stara hiša z gospodarskimi poslopi na 3100 m² v bližini Šmarjeških Toplic. ☎ (068)26-537, od 9. do 17. ure. 929

HIŠO, 6 km od Šmarjeških Toplic, ugodno prodam. ☎ (061)109-424. 930

VINOGRAD, 10 a, v Belinju, Cerklje ob Krki, prodam. Jože Pavlovič, Bušča vas 9, Cerklje ob Krki. 935

VINOGRAD z zidnico v Šutenskem Vrhu pri Podbočju prodam. ☎ (0608)32-506. 936

VINOGRAD s kletjo v Šutni (Podbočje), ugodno prodam. ☎ (063)741-391. 938

VINOGRAD v okolici Dvora pri Žužemberku prodam. ☎ (068)87-185, Župančič. 939

GRADBENO PARCELO v bližini Novega mesta prodam. ☎ 25-093, g. Miha, dopoldan. 941

VINOGRAD, sadovnjak, (25 a), z brunarico, prodam. ☎ 21-419. 964

HIŠO z velikim vrtom na Senovem prodam. ☎ (061)332-271 ali 453-603 ali 103-134. 975

PARCELO - star vinograd, 14 a, pri železniški postaji Semič ugodno prodam. ☎ (068)24-849. 978

NJIVO, KO Straža nad Šentrupertom, 3133 m², prodam. ☎ (061)612-256, po 15. uri. 987

HIŠO do 4. gradbene faze v Mirni Peči - Vihre prodam. Pavle Rus, Golobinjek 12, Mirna Peč. 993

NA TRŠKI GORI prodam vinograd s sadovnjakom v izmeri 13,5 a. ☎ 23-974. 996

NJIVE IN GOZD v Meniški vasi prodam. ☎ 24-797. 1003

VINOGRAD, 9 a, s hramom, pri Pletterjah, in barvni TV prodam. ☎ (068)41-071. 1004

ZA ZIDLJIVO PARCELO, starejšo hišo z vrtom ali stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici kupim. ☎ (068)22-516. 1006

35 A ZEMLJE za hišo ali vikend v vasi Čadraže prodam. ☎ 45-136. 1015

8 A vinograda ugodno prodam. ☎ (068)84-790. 1022

V VASI Dolenje Kamenje prodam njive. Dostop z asfalta. Stanislava Strašek, Volčičeva 31, ☎ (068)28-287. 1027

prodam

20 M bukovih drv prodam. ☎ 86-185. 921

ŠTEDILNIK RADE KONČAR (dva plin dva elektrika) ugodno prodam. ☎ 25-485. 924

JUKE BOX MS 120, brezhiben, s ploščami, prodam. ☎ (068)42-189. 926

500 KG sena prodam. ☎ 22-408. 928

SUH SMREKOV OPAŽ, ladijski pod prve klase, prodam. Cena zelo ugodna. ☎ (068)73-587. 931

DRVA, žganje, vino in kravo prodam. ☎ 76-413. 932

PRALNI STROJ Gorenje prodam za 500 DEM. ☎ (068)23-247. 933

PEČ za centralno kurjavo na trda goriva in pralni stroj Gorenje ugodno prodam. Rauh, K Roku 13, Novo mesto. 946

MIZARSKI rezkar prodam ali menjam za osebni avto. ☎ (0608)60-382. 947

PO ZELO UGODNI ceni prodam večjo količino sena. ☎ (068)65-654. 958

STROJ za kravljenje pločevine (ap-kant preša) Jelšingrad, po licenci LDV, tip Hapa - 50/2500, letnik 1986, ugodno prodam. ☎ (0608)21-367 ali 21-463. 960

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, srednje veliko, ugodno prodam. ☎ 26-935. 962

DIATONIČNO HARMONIKO C, F, B (Železnik) in avtomat za kavo ekspres na 2 ročki prodam. Informacije na ☎ 21-570, Ljubi, od 9. do 12. ure, razen nedelje. 963

ENOOSNO PRIKOLICO domače izdelave, nosilnost 5 ton, prodam. Martin Jerman, Herinja vas 14, Otočec. 969

KROŽNO ŽAGO za razrez hlodovine prodam. ☎ (061)772-751. 972

KOMPRESORJE - od 25 do 500 l, z a - testom in garancijo, prodajamo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)84-647. 984

200 KOM kostanjevega kolja in žganje sadjevec prodam. ☎ 42-253. 985

VOZNEGA VOLA in gašeno apno prodam. ☎ 20-319. 989

TOVARNIŠKO NOVO PEČ za centralno kurjavo, ITPP - 32 KW, prodam 30% ceneje. ☎ (068)20-447. 995

OSLA ugodno prodam. ☎ (0608)70-475. 997

KRAVO s telatom ali brez njega prodam. Alojz Prime, Pristava 17, Novo mesto. 1017

PRITLIKAVE ŠNAVCERJE, barve poper-sol, z rodovnikom, prodam. ☎ (061)811-982. 1020

OVERLOOCK SINGER, malo rabljen, star dve leti, ugodno prodam. ☎ (0608)75-259. 1021

HIDRAVLičNO VULKANIZER-SKO PREŠO G 1, letnik proizvodnje 1988, prodam. ☎ (0608)62-043. 1026

razno

SAT ANTENE, visoka kakovost, zanesljiv sprejem! Garancija, servis. Nimate toliko denarja, da bi kupovali poceni! Antene Marko Gerden, d.o.o., ☎ 44-129, zjutraj in zvečer. 763

V CENTRU Novega mesta vzamem v najem gostinski lokal. ☎ 24-611. 927

DRUŽABNIKA za opravljanje zasebne dejavnosti (kovinostugarstvo) na krško - brežiškem področju iščem. Sem izkušen kovinostugar z nekaj leti delovnih izkušenj v zasebnem podjetju. Šifra: »KOVINOSTUGAR« 942

STEKLOPIHAŠKE USLUGE vseh vrst laboratorijskega in kemijskega stekla nudimo. ☎ (068)44-763, 44-679. 974

HORTING NOVO MESTO svetuje, oskrbuje in vzdržuje vrtove in zelenice. ☎ 24-433. 1030

službo dobi

ŽELITE IZBOLJŠATI svoj življenjski standard? Priključite se organizirani skupini potnikov na terenu! Kličite po 15. uri na ☎ 23-977! 894

ZA RAZLIČNE VRSTE popolnoma samostojnih del na domu vam pošiljam podrobna navodila z naslovi za nabavo materiala in za prodajo proizvodov. Kerec, pošto ležeče, 61261 Dobrunje. 994

IŠČEMO zelo resne agente, za zastopstvo svetovno znanega podjetja v Sloveniji. Številco agentov je omejeno. Informacije na ☎ (068) 85-392. 994

ZELO DOBRO plačilo nudimo pridnim in vestnim za delo na terenu. Informacije na ☎ (068) 24-573. 994

V REDNO DELOVNO RAZMEREJE vzamem dekleta za strežbo in delo v kuhinji. ☎ (063)755-660. 937

ZAPOSILIM dva delavca v teracerstvu in cementinarstvu. Jože Kic, Hrastulje 46, Škocjan. 954

KUHARJA - KUHARICO in natakarico zaposlimo. Gostilna Lunca, Zagradec 58, Grosuplje, ☎ (061)772-367. 954

SLOVENSKA KNJIGA, d.o.o., vabi sodelovanju več popisovalcev za poslovnimi imeniki PIRS 94 na področju Sevnice, Senovega, Brežic, Krškega, Metlike. Informacije v petek po 15. uri. ☎ (068)24-220. 1009

RACUNALNIČARJE z znanjem in pozitivnim odnosom do predavanja vabimo k sodelovanju. Šifra: »OPUS« 1014

SPOMLADI je dan lepši in daljši. Ga želite prijetno in koristno izkoristiti? Potrebno je lasten prevoz. ☎ 23-640. 1019

SIMPATIČNA DEKLETA za delo za šankom zaposlimo. ☎ 22-366. 1032

ŠOFERJE z lastnim prevozom za razvoz pizz zaposlimo. ☎ 22-366. 1033

KUHARICE za peko pizz zaposlimo. ☎ 22-366. 1034

stanovanja

MLADA DRUŽINA najame starejšo hišo. ☎ 22-365. 922

V NOvem MESTU ali bližnji okolici vzamem v najem enosobno ali enoinpolsobno stanovanje, lahko tudi starejšo hišo. ☎ 65-197. 934

PROFESORICA francoščine najame garsonjero v Novem mestu. ☎ (068)26-374 od ponedeljka do četrta zvečer. 948

KOMFORTNO dvosobno stanovanje, 67,7 m², staro dve leti, drugo nadstropje, lepa lokacija, v Brežicah prodam. ☎ (065)69-115, od 9. do 12. ure. 961

GARSONJERO v Novem mestu na Cesti herojev 22 prodam. ☎ (068)28-008. 968

V NOvem MESTU ali okolici iščem eno- in enoinpolsobno do dvosobno stanovanje. ☎ (068)23-118, interna 54, dopoldne, (0608)69-649, popoldne. 981

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu menjam za enosobno. ☎ 26-303. 1010

ženitne ponudbe

AMOS - SLOVENSKA ŽENITNA AGENCIJA. Od 18 do 80 let. Velika ponudba - uspeh garantiran! ☎ (065)23-632, 23-440. 591

SEM KMEČKI FANT, star 39 let, s hišo, avtom in službo. Ne pijem in ne kadim. Iščem kmečko dekletko z enim otrokom. Stara si lahko od 30 do 39 let. Šifra: »PRIDI K MENI NA DOM« 979

DOLENJSKI LIST

časopis slovenskih delavcev

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat, stric in boter



JOŽE AMBROŽIČ - TRILE iz Podgrada 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v teh žalostnih in težkih trenutkih, ki ste bili ob njem med njegovo boleznijo, izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo AMD Novo mesto, AMZS Otočec, BOR Dolenjske Toplice, Adriji Novo mesto, patronažni sestri g. Kebel, vaščanom za nesebično pomoč, sorodnikom in prijateljem, pevskeemu zboru Šmihel, govornikom g. Murnu in g. Klobčarju ter g. župniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Če solza koga bi obudila,
te črna zemlja ne bi nikdar krila.

V 26. letu starosti nas je nenadoma tragično zapustil naš ljubljani mož, oči, sin in brat



MIHAEL OZIMEK

Sela pri Šumberku 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali za sv. maše, vence, cvetje in pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni TO Novo mesto in gasilcem za ganljive besede ob odprtem grobu, pevcem za zapete žalostinke in župnikom za lepo opravljen obred. Se enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Cirila, sinček Dejan, oče Miha, mama Ana, brata Rudi in Vinko, sestra Andreja z družino ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

Kako kruta je praznina,
pekoča srčna bolečina!
Miro, pozabe v meni ni,
kar v preranem grobu počivaš Ti.

9. marca je minilo žalostno leto, kar nas je zapustil naš dragi



ANTON JERIČ

iz Kettejevega drevoreda,
Novo mesto

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate.

Žena Darinka in sin Stojan z družino

ZAHVALA

V 63. letu nas je zapustil naš dobri oče



MARKO MEŽNAR

iz Brezovice 6 pri Stopičah

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem. Posebno zahvalo smo dolžni KRKI-TOZD zdravila in sodelavcem Inštituta za podarjeno cvetje in sveče, OŠ Stopiče za venec in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste kakorkoli pomagali, iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Tiho in skromno, tako kot je živela, se je od nas poslovila sestra, teta in sestrična

MARIJA FLORJANČIČ

rojena BOJANC

Male Poljane 3 pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in sv. maše, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem in govornici pri odprtem grobu. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, najlepša hvala!

Žalujoci: sestra in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 75. letu je umrl naš dragi oče, stari oče, brat in stric



STANKO VOVK

iz Zbur 24

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za nesebično pomoč, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, sv. maše in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala GD Zbure za organizacijo pogreba in poslovične besede ob odprtem grobu, Tovarni zdravil Krka - tabletnemu oddelku ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: hčerki Pavlinca in Cvetka z družinama

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, prababica, teta in sestrična



ALOJZIJA TURK

s Sel pri Zajčjem Vrhu

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam ob boleči izgubi kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče. Zahvala tudi oddelku Novoteksa - oplemetilnici za podarjen venec, patru Luki za opravljen obred in vsem, ki ste pokojno pospremili k zadnjemu počitku.

Žalujoci: vsi njeni

SLOVENSKI ŠPORTNI ČASOPIS

EKIPA

Ana Dejanovič-Jankovič



V poslovnem svetu, gospodarstvu in podjetništvu se vse bolj vidno uveljavljajo tudi ženske. Koliko naporov, odrekanih, žrtvovanj in dela, tudi na škodo lastnega zdravja, je potrebno, da se ženska poleg svojega materinstva in skrbi za družino uveljavi tudi kot podjetnica, dokazuje letošnja nosilka naziva podjetnice leta - Ana Dejanovič-Jankovič. To je direktorica podjetja Feniks marketing, d.o.o., iz Stare Cerkev pri Kočevju. Dejanovičeva pravi, da se ne bi nikoli lotila podjetništva, če bi vedela, kaj vse jo čaka, da pa ob tem še najmanj drži, da za vsako uspešno žensko stojijo trije možki, ki jo ovirajo.

„Ženska ima pred moškim celo nekatere prednosti. Ima drugačen pristop do življenja, več topline in intuicije, vztrajnosti in zmoglosti prilagajanja, predvsem pa manj potenciran ego, vendar pa svojih prednosti in tudi svojih ženskih čarov ne sme poudarjati,“ pojasnjuje Dejanovičeva uspešnost vzpostavljanja enakopravnih partnerskih odnosov z moškimi. Pravi, da ni feministka, čeprav so na vseh ključnih delovnih mestih v njenem podjetju ženske in bo tudi njo, ko se bo umaknila - o tem je pri svojih 40 letih že začela razmišljati - zamenjala ženska.

Ob nežnem in krhkem zunanjemu videzu Ane Dejanovič-Jankovič, ki ga obvladuje izred-

na notranja energija in čvrstost značaja, bi ji le težko pripisovali materinstvo treh otrok. Tudi njeni tekoči slovenščini ne more nihče oporekati. Niti najmanj ne daje slutiti, da je Dejanovičeva Rečanka, ki je po srednji medicinski šoli nadaljevala študij na prometni fakulteti v Sarajevu in šele nato, leta 1974, prišla v Slovenijo. Še isto leto se je v Ljubljani poročila, dve leti zatem dobila naraščaj, istočasno pa se je tudi odločila za samostojno poslovno kariero. Pred štirimi leti je svoje prve poslovne dosežke - Diki tisk in zatem Amorele - združila pod skupno zastavo tekstilnega podjetja Feniks, ki danes zaposluje 39 ljudi, še pred drugo polovico letošnjega leta pa jih bo imel dvakrat toliko.

Da bi bila bližje Reki, se je pred sedmimi leti z družino preselila v Stare Cerkev. Svoje otroške želje, da bi bila pomorščak, ko bo velika, zaradi matere, ki je kot žena ladijskega kapetana na tujih ladjah dobro vedela, kaj takšen poklic pomeni za družino, in je zato hčeri nasprotovala, ni uresničila. Razočaranje pa je doživela tudi v svoji drugi ljubezni - ljubezni do vlakov, ter na poklicnem področju, kjer se ni mogla uveljaviti zaradi svojega prirojenega individualizma, ki ga socialistični sistem ni dopuščal, kot v zasebnem življenju, saj se je za življenje v Stari Cerkvi odločila, ker je v bližini proga, ni pa vedela, da vozi vlak skozi Stare Cerkev le enkrat na dan... Dejanovičeva, ki sedanje delo jemlje kot vsako drugo delo, upa, da bo nekoč vendarle prišla na železnico, "morda kot upravna poslov," kakor sama pravi. V veliko podporo sta ji sestra, ki med tednom skrbi za njenega sina in hčer, ki sta v šoli v Ljubljani, in mož, ki mora včasih popaziti na njuno dveletno hčer in tudi kaj postoriti po hiši.

M. LESKOVŠEK-SVETE



ENAJSTIAVTO — Usluženka Novotehne izroča Dragu Kotarju ključke citroena ZX, njegovega 11. avtomobila, ki ga je kupil pri tej firmi.

Nagrada za zvestobo Novotehni

Drago Kotar je za nagrado dobil avtoradio

NOVO MESTO — Prejšnji teden je inž. Drago Kotar, direktor trebanjske kmetijske zadruge, pri novomeški Novotehni prevzel svoj novi avto Citroen ZX avantage. Ob tej priložnosti mu je direktor Novotehne Niko Galeša za darilo izročil avtoradio prav za ta avto. Kotar je darilo dobil zato, ker je to že 11. avto, ki ga je kupil pri Novotehni.

»Vse avtomobile, ki sem jih doslej imel, sem kupil pri Novotehni,« je povedal Kotar, »prvega, fička, leta 1964.« Fičko je stal 923.000 dinarjev, Kotar pa je imel kot vodja kooperacije in trgovine v kmetijski zadrugi manj kot 50 tisočakov plače. »Pa ni bilo najhujše to, da sem moral za fičko delati skoraj dve leti, ampak to, da sem ga moral 13 mesecev čakati. Takrat je nekaj pomenilo, če si imel avto.« Za prvim je imel še enega fička, pa Citroenovega amija, za katerega pravi, da je porabil tako malo goriva, da je pozabil, kdaj je nazadnje natočil bencin; potem je sledilo 6 stoenk, nazadnje pa so imeli Kotarjevi juga.

»Nobenega nisem prodal prej kot v dveh letih, a noben pri meni ni držal dlje kot 5 let. Avto sem pa zmeraj rabil, ker kot direktor zadruge nimam službenega avta.« Juga so pri Kotarjevih obdržali, tako da imajo štirje soferji v družini sedaj na voljo dva avtomobila.

»Vsak od mojih avtov bi lahko povedal svojo zgodbo, vsi skupaj pa že kar roman, najpomembnejše pa je, da v skoraj 30 letih, kar imam avtomobil, nisem imel nobene nesreče.« Naj bo tako tudi naprej!

A. B.

»Halo, tukaj je bralec Dolenjca!«

Kdaj bo v Novem mestu v centru spet lekarna? — Delno neprehten novomeški pločnik — Črnomaljska pohvala na Dvor — Semenski krompir naj bo res semenski

Novomeščanka M. je vprašala, kdaj bo v centru Novega mesta spet lekarna. Pozanimali smo se pri Dolenjskih lekarnah v Novem mestu. Rekli so, da je stavba na Cesti komandanta Staneta, kjer je bila včasih lekarna, že vrnjena nekdanjim lastnikom. Tako Dolenjske lekarnе v omenjeni hiši ne bodo uredile prodajalne zdravil, čeprav so se pred denacionalizacijo dogovarjale s Krko Novo mesto o odprti lekarni. Za odgovor smo poprosili tudi sekretariat za družbene dejavnosti v Novem mestu. Ko bo določena mreža osnovne zdravstvene oskrbe, kamor spada tudi lekarniška dejavnost, bomo v Novem mestu razpisali koncesijo za ta del mestnega jedra, navaja sekretariat.

Novomeščan F. z Grma je omenil Avtohišo Pionir v Novem mestu. Vprašal se je, zakaj se zadeve tam ne premaknejo. Menil je, da razmere, v katerih tam delajo, za delavce niso najbolj prijetne.

Gospa J. iz Novega mesta je dežurnega novinarja obvestila, da si je poškodovala nogo. To se je pripetilo tudi

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek vas bo med 18. in 20. uro ob telefonu 23-304 čakala socialna delavka Ivanka Vene.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristuh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)23-606. Dežurni novinar vam bo rad pristuhnil.

njeni hčerki. Na videz docela družinska zadeva je pomembna za javnost zato, ker sta se ženski poškodovali v Novem mestu pred trgovino Pogača. Tam je na pločniku poti neobičajna jama in na robu le — te sta klecnili in si poškodovali nogo. Upamo, da bodo tole obvestilo prebrali pristojni ljudje iz Novega mesta in pločnik dali popraviti.

Oglasila se je tudi Črnomaljska. Pohvalila je osebe na bencinski »črpalki« na Dvoru Pri Žužemberku, češ da je zelo prijazno.

Dvoje klincev se je nanašalo na pse oziroma njihove lastnike. Prečenčanka je povedala, da ljudje v gosto naseljenem kraju spuščajo z verig pse in živali tekajo po cvetličnih gredah ter hodijo in urinirajo po travnikih, kjer bo kmalu pognal težko pričakovani regat. Psov, spuščenih ali pobeelih z verig, se človek tudi ustraši. Novomeščan pa opozarja, da tudi po mestnih sprehajališčih hodijo neprivezani psi. Eden od lastnikov psov je našemu klicatelju nedavno pojasnil, da svojo žival priveže — ponoči. Ko je Novomeščan nekoga drugega vprašal, kje je vrvica, ki bi med sprehodom držala psa v lastnikovi bližini, je »pasjevo-dec« odgovoril, da je vrvica »kod kuće«. Novomeščan je tudi sporočil, da je v Novem mestu po Ragovski ulici od mostu do Grosove trgovine zelo gost promet z motornimi vozili. Vožnja je tam le izjemoma dovoljena, in sicer za stanovalce. Ulica pa je bližnjica, po njej vozijo tudi drugi, in to z veliko hitrostjo. Bilo bi prav, predlaga Novomeščan, da bi spoštovanje predpisa ljudje, ki so za to plačani, tudi nadzorovali. Če pa je nočejo kontrolirati, naj vsaj odstranijo tablo s prometno omejitvijo, da znak ne bo tam v posmeh redu in redarjem.

POTRESNI SUNKI

SEVNICA - Na sevniškem območju so 3. marca nekaj po 20. uri čutili potres, ki je imel jakost 4. do 5. stopnje po Mercalliju. Epicenter potresa je bil 64 kilometrov jugo-vzhodno od Ljubljane. Potresne sunke so čutili tudi v Krškem in Novem mestu. Strokovnjaki izključujejo možnost, da bi bil potres povezan z ustavitvijo nuklearke, do katere je prišlo tudi 3. marca.

V Krškem sd podražili pristojbino za grobove, se je pritožila Krčanka. Slišali smo še nekaj drugih kritik o tej zadevi in pristojbini za grobove v Krškem bomo namenili poseben zapis v naslednji številki Dolenjskega lista.

F. P. z Otočca je vprašal, ali inspekcija kontrolira semenski krompir. Povedal je, da prodajajo krompir tudi brez deklaracije in izrazil bojazen, da kateri od pridelovalcev krompirja prodajo kot seme čisto običajen krompir, s tem da v ta namen nabere drobnega. Ve se, da mora semenski imeti še kakšno drugo lastnost, ne samo to, da je droban.

Na sedežu inspekcijskih služb v Novem mestu so bili v času, ko smo poklicali tja, odsotni. Vendar lahko na podlagi izjav posavskih inšpektorjev sklepamo, da bodo službe strogo nadzorovale, če je semenski krompir v trgovinah opremljen s potrebno dokumentacijo o izvoru.

L. M.

NOVOMEŠKA GIMNAZIJA PRVA V ŠPORTU

LJUBLJANA - Minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber je nedavno podelil priznanja slovenskim šolam za športne dosežke in preteklem šolskem letu. Med najuspešnejšimi osnovnimi šolami je tretje mesto zasedla OŠ Save Kladnika iz Sevnice, med srednjimi pa so, kot že nekajkrat zapored, največ točk za športne dosežke zbrali dijaki Gimnazije Novo mesto. Ti ne tekmujejo samo v šolskem športnem društvu, ampak tvorijo tudi jedro številnih športnih ekip, zato bo šola že prihodnje leto organizirala športne oddelke. Med 12 najboljših srednjih šol sta se uvrstili še Tehnična in zdravstvena šola Novo mesto (4. mesto) in Gimnazija Brežice (9.-10. mesto).

HALO — ALO PIZZA!

☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

Bosta morala svoje konje prodati?

Lajkovičev konjski hlev je vse bolj prazen — Konjereja v škripcih — Za žrebe včasih 3.000, danes samo 1.200 mark — Nujni črni pripusti

CERKLJE OB KRKI — »Rad imam konje, ker so čisti, imajo radi dobro hrano in pijačo in dobro delajo. Lahko jih veliko naučim, in če si dober z njimi, so tudi oni s teboj. Če te brčne lastni konj, je enako, kot bi te udaril sin, obakrat se moraš vprašati, kaj si storil narobe,« pripoveduje o delu s svojimi ljubljenci Franc Lajkovič iz Črešnjic v neposredni bližini nekdanjega cerkljanskega letališča.

Na konje se je navezal že v otroštvu. Takoj po vojni so v družino z 10 otroki dobili lipcanca, ki jim je v težkih razmerah pomagal preživeti. Franc Lajkovič, ki dela v krški Kovinarski, se je skupaj z ženo Nado odločil, da bosta njuni življenji še naprej povezani s konji. Ko je Nada po rojstvu tretjega otroka ostala doma, sta kupila 4 žrebičke; za vsakega sta odštela po 3.000 mark. V letu 1983 sta dobila kredit in začela gradi-

ODPRTA

SEZONA SALAMIAD

STARA VAS - S prvo salamiado, za katero pa pravijo, da bo poslednj tradicionalna, ki je minuli petek potekala v Luzarjevi zidnici pri Stari vasi, se je torej tudi uradno pričela za mnoge tako težko pričakovana sezona tovrstnih prireditev. Njen vrh bosta seveda salamiadi v Vrtoškovi gostilni v Sevnici in na Ratežu, vseeno pa si tudi petkova prireditev zasluži nekaj besed. Med sedemnajstimi ženci, ki jih je ocenjevala osemčlanska komisija, je največ točk zbrala salama Šmarječana Borisa Gomizlja, zanimivo pa, da sta tudi druga in tretja nagrada odšli v Šmarjeto, kjer je letos očitno pihal salamam najbolj naklonjeni veter. Izdelek Avgusta Bobiča je zasedel drugo, Avbarjeva salama pa tretje mesto, vsi trije prouvrščeni so kot strogo zaupno poslovno skrivnost poročevalcu izdali, da je imel prste pri izdelavi vmes njihov uniformirani mesarski samouk in sokrajan Andrej Sušterič.

ITALIJANSKA KUHINJA NA OTOCCU

OTOČEC - V motelski restavraciji Hotela grad Otočec se je v začetku marca pričel sklop enotedenskih tečajev iz italijanske kuhinje, ki ga vodi znani kuharski mojster Antonio Forcella iz Brescie. Ta mojster je svetovno znan, saj je bil med drugim šef kuhinje v hotelih Sheraton v Čilu in New Yorku ter hotelu Holton International v Parizu. Učni teden so že zaključili dolenjski kuharji, v tem tednu pa se bodo mojstrovini italijanske kuhinje učili tečajniki z Bleda, iz Ljubljane, Radencev, Kranjske Gore in Portoroža. Kaj so se naučili, bodo pokazali v petek in soboto zvečer v motelski restavraciji, ko pod budnim očesom mojstra Antonia postregli z lezanji, špageti, lososom, njoki in brancionom.



ALEX BASS BLUES BAND — Ali na kratko ALEX BASS je glasbeni cirkus vedno bolj znan Dolenjski in Beli krajini. Gre za glasbo, ki se deli na zafrkantski blues in rock and roll in na sentimentalne popevke. Skupino sestavlja bobnar Speedy in kitarist in pevec Alex, nekdanji fretlessbasist skupine Don Montony Bend. Alex bass je izdal že dve kaseti, lani Bajsi in suhec ter pred kratkim Največji hiti. Najboljše komade, kot pravi skupina, so posneli v studiu Metulj v Novem mestu.

NIKOLI RAZUMLJENI NAPREDNEŽI

- Ljudje smo pa res čudni.
- Soglašam.
- Kar poglej našo zgodovino.
- Vem, kaj misliš: vojne, vojne, vojne.
- Pa preganjanje naprednih ljudi. Kdor je hodil samo korak pred časom, so ga že hoteli zbrisati z zemeljske površine.
- Kopernik. Galileo.
- Naš Prešeren. Bil je nerazumljen vse življenje.
- Pa kakšen genij!
- Cankar je domala beračil.
- Očitali so mu, da se ponavlja.
- V njegovem času ga ni

ti velik hlev. Žrebički so zrasli v štiri dobre kobile, ki so Francu in Nadi pomagale, da sta počasi svoj novi hlev napolnila s 13 konji.

Sama sta imela le 3 ha travnikov in njiv, zato sta si pomagala s košnjo travnikov na cerkljanskem letališču. Na leto sta pospravila tudi do 70 nakladalck sena, tako da sta ga večkrat dala tudi drugim. Z junjsko vojno se je vse spremenilo. Ko je prišel čas košnje, je bila ograja letališča zaprta. Lajkovičeva sta s težavo sicer dobila v najem 3 ha zemlje v okoliških vaseh, a sta kljub vsemu morala prodati 6 konjev.

Pred vrati so bili slabi časi za konjerejo, ki se vlečejo vse do danes. Upata sicer, da bosta spet dobila v najem zemljišča znotraj nekdanjega letališča, pa vendar ne moreta napovedati, kaj bo v njunem hlevu čez kako leto. Vzgoja 4-mesečnega žrebeta ju stane 1.900 mark, če v stroške ne vštejeta svojega dela in še česa. Na trgu dobita zanj samo 1.200 mark.

MEDNARODNO SREČANJE FILATELISTOV

OTOČEC - Novomeško filatelistično društvo priredi v soboto, 13. marca, v restavraciji hotela Grad Otočec, 8. mednarodno srečanje filatelistov, numizmatikov in kartofilov. Prireditvev bo tokrat le enodnevna in bo potekala od 9. do 17. ure. Šolska mladina ima prost vstop. Vabljeni vsi zbiralci!

Kaj je na sliki?



Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto



Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista



Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado MAJDI MACEDONI iz Šmarjete. Nagrajenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (3) V gostilni - ANS. VINKA CVRLETA
- 2 (2) Slovenski vojak - ANS. MIRO KLINC
- 3 (4) Slovenija naj bo jutri lepša - ANS. LOJZETA SLAKA
- 4 (1) Pri nas je glasba doma - HMELJARSKI INSTR. KVINTET
- 5 (5) Kjer doma je veselje - ANS. BORISA RAZPOTNIKA
- 6 (10) Iščem te - ZASAVCI
- 7 (6) To si ti - FANTJE Z VSEH VETROV
- 8 (-) V parku - ANS. VESNA
- 9 (7) Hudi časi - PRUJSKI INSTR. KVINTET
- 10 (8) Darilo vseh daril - ANS. JOŽETA ŠUMAHA

Predlog za prihodnji teden: Ob rostem dnevu - HENČEK

KUPON ŠT. 10

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

razumel skoraj nihče.

- Po smrti pa spomeniki in slava!
- Ali pa Prežihov Voranc. Urednike je domala po kolenih prosil za zaslužene honorarje.
- Solženicin je zbežal na Zahod.
- Seveda, ko ga pa na Vzhodu niso razumeli.
- Ali pa Nurejev.
- Človek ostane brez besed.
- Naš Balantič je bil tudi nerazumljen.
- Dolga leta. Spomni se na Podbevška!

Franc ima v hlevu tudi žrebca in ne skriva, da ga ima na črno. »Pravi žrebec stane državo 15.000 mark. Taka sta v brežiški občini menda le dva. Če ima konjerejec 6 kobil in je poleg tega še redno zaposlen, saj se samo od konjereje ne da živeti, nikakor nima dovolj časa, da bi vse vodil k pripustu. Tako se konjerejci zatekamo k »črnim« žrebem. Vemo, da to ni dobro, vendar drugače ne gre,« pravi.

B. D.-G.



NAVEZANA NA GOSPODARIJA — V Lajkovičevem hlevu je danes 7 domačih konjev pasme posavec, ki so dobri kasači, pravijo pa tudi, da je njihovo meso okusnejše od drugih pasem. V hlevu sta še postaven arabec, ki je last italijanskih zakoncev, in Pi-vina, ena najboljših kobil v Sloveniji, ki nosi zdaj že 11 žrebe. Kobilca Mojca (na sliki z gospodarjem) je ena od prvih štirih Lajkovičevih kobil. (Foto: B. D.-G.)

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Veliko pravičnih in le peščica nepravilnih odgovorov — bi lahko zapisali po črto nagradne igre prejšnjega tedna. V polno so zadeli vsi, ki so na kupone zapisali, da smo slikali grad Strugo, zgrešili pa tisti, ki ste omenjeni grad zamenjali za Valvasorjevo hišo v Krškem. Srečo pri žrebu je imal tokrat Jože Povše, Dobovo 3, p. Otočec. Denarno nagrado bo prejel po pošti. Sodelujte v naši nagradni igri še naprej, kupon z izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto! Za žrebanje bodo prišli v pošte vsi, ki bodo odgovore poslali do ponedeljka, 15. marca.

TONI GAŠPERIČ